

མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་གསུང་འབྲུག།

ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམ་པ་འད་སྤེང་གྱུ་ལ།

མཛོད་པ་པོ། མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་གྱུ་ལ།

བཛོད་བྲ། རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆས་བཅུ།

སེར་སྤྲེད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅ་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་
ནམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་ཞེས་བྲ་བ་
སྐབས་དང་པོ་བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་པོ། མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས།
བརྗོད་བྲ། རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བརྩ།

དཀར་ཆག

ཕྱི་ལྟོ་སྒྲིང་།	A
མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་རྣམ་ཐར།	H
མཆོད་བརྗོད།	1
ཤིང་རྩ་སྒྲོལ་འབྱེད།	2
བྱམས་གཞུང་།	11
ཉན་ཐོས་ཞི་འཚོལ་མ།	19
གཅིག་དུ་བྲལ།	24
མཁྱེན་གསུམ།	43
མྱང་འདས།	47
ཆོས་འཁོར།	58
ཅོད་ལན།	65
ཡང་དག་མཐའ།	72
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།	94
བཀའ་བསྟན་བཅོས།	96
བསྐྱུས་དོན།	101

ཤེར་ཕྱིན།	103
ཆོག་དོན།	117
སེམས་བསྐྱེད།	119
གདམས་ངག	141
བདེན་གཉིས།	155
བདེན་བཞི།	167
སྐྱབས་གསུམ།	195
སྐྱོན་ལྔ།	207
མཛོན་ཤེས།	213
སྐྱོར་ལམ།	219
སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག.....	236
སྒྲ་བྱ་རྟོག་པ།.....	240
ཡོངས་འཛིན།	262
རིགས།	264
སྐྱོར་གཉིན།.....	277
བྲང་ངེས།	282
རིགས་ཀྱི་ཚོད་ལན།	291

སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ།	300
རྟོགས་དཀའ་བ།	303
སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།	310
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ།	310
གོ་སྐྱབ།	315
འདུག་སྐྱབ།	322
ཆོགས་སྐྱབ།	323
གཟུངས།	326
ཡེ་ཤེས་ཆོགས་སྐྱབ།	327
སའི་ཆོགས་སྐྱབ།	334
གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ།	350
ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ།	351
མཐུག་བྱང་།	352
པར་བྱང་སྟོན་ཆིག་.....	353
དབྱང་གཞིའི་ཡིག་ཆ།	354

སྒྲུབ་སྒྲུབ་

༡༡། ཡངས་པའི་ནམ་མཁའ་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་སྐར་ཆོག་གས་གངས་ལས་འདས་པ་ཇི་སྟེད་
བྱུང་བ་ལས། གྲེ་བྲག་སའི་གོ་ལ་འདིར་མའི་སྤྱི་ཆོག་གས་ཀྱི་རྩ་ས་པ་དང་ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཆོ་འདི་ཙམ་གྱི་མཛོན་འདོད་ཀྱི་རེ་བ་ཅུང་ཟད་བསྐྱང་རྩ་ས་ཀྱང། ཆོ་འདིའི་བདེ་ཐབས་
ཁོ་ནས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་བསམ་པ་དང། དེ་དག་གི་གོང་མའི་
ཁྱད་པར་འཆོལ་འདོད་ཀྱི་ཆོར་བ་མཛོན་འགྱུར་སྤྱི་རྩ་ས་པའི་ལེགས་ཉེས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་
སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང། དེའི་བསྟན་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་སྟོབ་པ་ཁོ་ནར་རག་ལས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང། དེང་དུས་ཀྱི་ཆོན་
རིག་ལ་རེ་བ་བཅོལ་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དང། དེ་ལས་འདི་ཕྱིའི་
ལེགས་ཆོག་སྤྱི་བ་ཐབས་ལ་དམིགས་ཏེ་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་མཆོན་པའི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཇི་སྟེད་ལ་
སྦྱོད་ཀྱང། ངལ་བ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་དཀའ་བ་ནི་ཆེས་
གསལ་བར་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་པར་སྟོས་ག་ལ་དགོས།

སྤྱིར་གཏང་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་གི་རྩ་བ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་
བར་ནང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་སྟངས་ལོད་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་ན། དེ་དང་བྲལ་བའང་
སེམས་སྟངས་ནས་བྲལ་དགོས་པ་ལས་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཁོ་ནས་སེལ་བར་འདོད་པ་ནི་རྟེན་འབྲུང་གི་
གཤེས་ལུགས་དང་རྒྱབ་འགལ་སོང་བར་ངེས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ངེས་པ་དང་ནི་སྟོ་འདོགས་
ཡིད། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་རོ་བོའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོ་གང་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཅན་
དངོས་པོའི་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ལ་པན་ཚུན་གཉིས་ཀ་གཟུགས་ཅན་དུ་མཚུངས་དགོས་
པ་བཞིན་དུ། སེམས་སྟངས་གི་བདེ་སྤྱུག་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ལ། ཕྱི་
རོལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྟངས་མ་ཡིན་པར་ནང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་སྟངས་བྱུང་དགོས་པ་རྣམ་པ་

ཀུན་ནས་མཆོངས་ལ།

འོན་འདིག་རྟེན་སྤྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ཡོད་ན།
 སེམས་སྤྱི་ཤི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བའི་ཐབས་ཤིག་ཡོད་དམ། ཡོད་ན་གང་ལ་བསྟེན་འོས་པ་ཡིན་
 ཞེ་ན། ད་བར་དཔལ་ནལ་རྒྱུ་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་
 གསུམ་གྱིས་འབྲུག་པ་ལས་ཐབས་གཞན་གང་དུ་བཅུལ་ཡང་ཉིད་དཀའ་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ད་ཆ་སྤྱི་
 ཆོག་ནས་ནང་དུ་འབྲུག་ཆས་དངོས་པོས་ལུས་ཆོར་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་དཀའ་ཆོག་མེད་པར་
 འབྱེན་ལུས་པར་བརྟེན། དེ་དག་གིས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ནས་འདི་སྤྱི་ཡོད་ཅི་ནམ་གཤམ་
 ཤས་ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར། ཐོན་པ་སངས་རྒྱས་དང། དེའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལས་གཞན་དུ་ཐོན་པ་དང་བསྟན་པ་སོགས་ཡང་དག་པ་མིན་ཞོ་སྤྱི་ཡོད་པོ་དང་ཞེན་ཅན་
 གྱིས་དམ་བཅའ་བཏམ་སྒོངས་དད་ཅམ་གྱིས་མི་རུང་བར། ཆད་མས་ངེས་པ་རྒྱངས་པའི་སྒོ་ནས་
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། རྒྱངས་པའི་ཆད་མ་ལའང་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་
 རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས་པས། ལས་དང་པོ་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་ངེས་མི་ལུས་
 པས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་སྒོའི་མཐུ་མེད་ཀྱང་མ་མཐའ་ཐོས་བྱུང་གི་ཡིད་དཔྱོད་
 ཅམ་གྱིས་གོ་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཆར་དགོས་པར་གསལ་ཏེ། ལྷ་ལས་ལུས་འབྱུང་གི་བསྟོད་པ་
 ལས། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཕྱོགས་མི་འདྲིན། །མེར་སྐྱ་སོགས་ལ་མི་ལྡང་ཡང། །གང་ཞིག་
 རིགས་པ་ལྡན་པའི་ཆོག། །དེ་ཉིད་ཐོན་པ་ཡོངས་སུ་འདྲིན། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས།

རི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན། ཐོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཆོས་ཚུལ་ཡང་དག་ཡིན་པར་
 ཡིད་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ངེས་པ་མ་ཉིད་པ་དེ་སྤྱི་དུ། རྒྱབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་
 ཀྱི་དད་པ་སྤྱི་དཀའ་བ་དང། དེའི་སྤྱི་དུ་ཐོན་པའི་གསུང་གི་བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞིན་གནས་
 ལུགས་ལ་ངེས་པ་ཉིད་དགོས་པའི་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་རྣམས་ཀྱི་མཁས་པའི་བཞེད་སྒོལ་
 བཟང་པོ་དེ་དག་ནི། གང་ཟག་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བས་སྤྱི་ཤི་སྤྱག་བསྐྱེད་

དུ་གཅེས་སྤྲུལ་གྱིས་སྐྱོད་དགོས་ལ། དེ་དག་མི་ཉམས་རྒྱུ་འདྲིན་བྱེད་པ་ལ་སྟོན་པ་ཉིད་གྱིས་
 དངོས་སུ་གསུངས་པའི་མདོ་རྒྱུད་སྤྱི་དང། དེ་དག་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་མཁས་བྱུང་གཉིས་
 ལྟན་གྱི་སྤྱེས་ཆེན་རྣམས་གྱིས་རྒྱ་བོད་གཞུང་ཆོད་ལྟན་རྣམས་དང། བྱང་པར་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་
 ལུགས་རྒྱ་མཚོར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་གཞིངས་ཆེན་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་
 སྒོམ་གསུམ་གྱིས་འབྲུག་པ་ཁོ་ནར་རག་ལས་ཏེ། མདོ་ལས། དས་ནི་བྱེད་ལ་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་
 གྱི། ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་ཤེས་པར་བྱ། རྒྱུ་རྣམས་སྤྲེག་པ་རྒྱ་ཡིས་མི་འབྲུ་ཞིང། འགྲོ་བའི་
 རྒྱལ་བསྐལ་བྱུག་གིས་སེལ་མི་མཛད། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕོ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་བདེན་
 པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ནི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་མིན་པར་སྤྲི་རི་
 བཞིན་པར་ཀྱང་གྱིས་མཐུན་སྣང་དུ་འདོད་ན། སྤང་དོར་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ལས་གྲོལ་དགོས་
 པར་གསུངས་པས་འདི་ལས་གསལ་བའི་མདོ་གཞན་ག་ལ་དགོས།

ཐོས་བསམ་སྒོམ་གཉེར་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལའང་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་ཆོགས་དགོས་
 པ་ལས། ཕྱིའི་རྒྱུན་བསྐྱབ་བྱའི་དཔེ་དེབ་རྣམས་ནི་པར་སྐྱུན་གྱི་ལམ་ནས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཡོངས་
 གྱིས་ཞབས་འདེགས་མི་དམན་པ་ཞུ་ཐུས་ལྟར། ད་ལམ་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཀྱང་གྲུ་ཆོང་
 འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་མངའ་བདག་གནས་ལྷ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་བརྟམ་ཆེན་པོ་མཁས་བྱུང་
 དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་གསུང་འབུམ་དབུ་པར་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་
 མཐའ་དཔྱོད་དང། ཟུར་བཀོལ་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད། མདོ་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་ཉིག་ ཁ་སྐོང་བྱང་དེས་
 སྟོམ། ཀྱན་གཞི་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་གསུང་འབུམ་སྟོགས་སྤེབ་དེབ་གཟུགས་སུ་པར་སྐྱུན་
 ཐོག་མར་ཞུས་པ་ནི། ཡིག་ཆ་མཛད་ནས་དུས་རབས་བྱེད་དང་ལྷ་ཅན་སོང་ཡང་། ད་དུང་སྒོམ་
 གཉེར་རྒྱལ་བཞིན་གནང་མཁན་དཔག་བསམ་གྱི་སྟོན་པའི་དབང་པོ་བཞིན་འཛད་མེད་དུ་འཕེལ་
 བས་བཀྱིན་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང། སྟོགས་གཞན་ནས་དེ་སྤྲེལ་གྱི་པར་གཤིང་ལྷ་བྱུ་ལ་འབྱུང་བཞིའི་
 གཞོད་པ་དང། རང་རེའི་པ་ཡུལ་ཆོས་ལྟན་གངས་ཅན་སྟོངས་སུ་དུས་ལོག་སོགས་རྒྱུན་གཞན་

གྲིས་གནོད་སྐྱོན་ཏུ་ཅང་ཆ་བས་ཆེ་བྱུང་བའི་ཡིད་སྐྱེའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལས་སྒྲོག་ཐབས་སུ།
ད་ལན་པར་སྐྱོན་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཤིང་པར་དང། སྐག་སའི་རྩོད་པར། སྤེ་མིའི་འབྲུལ་པར་ཨོལ་སེལ་
དང། དཔེ་མཛོད་ལྷགས་པར་ཁང་ནས་པར་སྐྱོན་ཁྱུས་པའི་མ་ཕྱི་བཞི་པོ་དེ་དག་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་དག་ཁྱུ་གང་བྱས་བྱས་ཏེ་པར་སྐྱོན་སྐྱུས་ཀ་ཆ་ད་ལྡན་གང་ལེགས་ཁྱུས་ཁུལ་མ་ཟད། འབྲུང་
འབྱུང་སྒྲོག་མྱེད་ནང་གི་མ་ཕྱི་དེ་དག་འབྲུལ་དེབ་དང་བྲ་རྒྱའི་ནང་དུ་འང་བཅུག་སྟབས་ན་སའི་གོ་
ལའི་བཅོས་མའི་སྐར་འཁོར་གནས་ཀྱི་བར། ཡིག་ཆ་དེ་དག་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དུ་བཞུགས་སྟབས་པའི་
དགེ་མཆོན་ཆེ་བར་སྦྲུལ་ཏེ་འབད་བ་མི་དམན་པའི་སྐོན་སྐྱུ་འཆར་ལགས།

ཡིག་ཆར་དག་ཁྱུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། གཞུང་ཆོས་སོ་སོའི་སྐབས་འགོ་བརྗོད་དུ་རྩོད་པའི་མིང།
ཤིང་རྩ་སྐོལ་འབྲེད་ལྟ་བུ་ཡིག་ཆེན་གྱིས་སྐོལ་ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྔ་དཔེ་རིང་སོགས་སུ་མེད་པར་
བརྟེན་ལྷག་སྐྱོན་ཡིན་མོད་ཀྱང། དེབ་གཟུགས་སུ་གཞུང་ཆོན་རྟེན་སྐྱེད་ཆེད་དེབ་གཟུགས་དུ་
མའི་ནང་དེ་བཞིན་དར་སྐོལ་ཆེ་བ་དང། སྐོབ་གཉེར་བའི་སྐོར་གཞུང་ཆོན་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་
རྣམས་ཀྱང་འབད་མེད་དུ་འཆར་ཞིང། བྱད་པར་ཡིག་ཆར་འཕྲི་སྐོན་གྱི་འི་མས་སྐྱོན་སོགས་མེད་
པར་བརྟེན་རང་སོར་འཛོག་

དེ་སྔ་བར་མཆོམས་སུ་ས་བཅད་ཁ་སྐོར་ལྟ་བུ་མཆོན་གྱི་རིགས་མི་དགོས་པ་རྣམས་འཕྲི་
བ་ལས། དེ་མིན་གཞུང་གོང་འོག་བསྐྱིགས་ནས་དངོས་སུ་བཅོས་དགོས་ངེས་རྣམས་བཅོས་པ།
དཔེར་ན། ཡང་མཐའ་དག་ལྟ་བུ་ལ་ས་བཅད་ལྔ་སྟོས་ཟེན་ན། འོག་ཏུ་ལྔ་ངེས་པར་འཆད་དགོས་
ཤིང། མི་འཆད་ན་ཆད་སྐྱོན་ལས་མི་འདའ་བས་བཅོས་དགོས་པའི་རིགས་དང།

ཡང་གོང་དུ་ས་བཅད་ལྔ་བགྲངས་ཟེན་ནས། ས་བཅད་གསུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ། གསུམ་པ་ཞེས་
མ་སྟོས་པར་གཞན་ལ་དང་པོ། གཉིས་པ། བཞི་པ། ལྔ་པ་བཅས་ཡོད་ན། གསུམ་པ་ཁ་སྐོར་ནས་
བཅོས་ཟེན་པ་རྣམས་མ་དཔེ་དང་མི་མཐུན་ཡང་རང་སོར་འཛོག་ཡོད།

སོང་བར་བརྟེན། ཡང་གངས་འབྲུ་མིན་གྱི་དེ་བ་ག་ཟུགས་མང་པོ་ཡོད་ན་དཔེ་བྲིད་སོགས་ལ་དཀའ་
ངལ་མི་ཉུང་བ་བྱུང་བ་དེ་དག་གི་སྒྲིན་ཆ་ལ་སྤང་མེད་དུ་མི་བཞག་པར་བསམ་ཤེས་དང་གཟབ་
ནན་དགོས་པར་གཤམ་ཆེར་སྤང།

དག་འཁྱུ་དངོས་གཞི་སྐབས་དག་འཁྱུ་གནང་མཁན་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱུལ་ཁག་དང། བཀའ་རབ་
འབྲུམས་པ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང། དེ་བཞིན་ཚུལ་མ་ཐུན་སློབ་གཉེར་བ་བཅུ་ལྟ་གཉིས་
ལ་ཉེ་བ་འདྲོམས་ནས་ཉིན་མང་པོའི་རིང་མ་བྱི་བཞི་པོ་གཞིར་བཟུང་། བོང་འོག་ཆོག་གཅིག་གྱང་
མ་ལུས་པར་ངལ་བ་བྱུང་གསོད་གྱིས་ཞིབ་བསྐྱར་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ། ད་དུང་འབྱུང་འགྱུར་མ་དཔེ་དེ་དག་གཞིར་བཟུང་ནས་ཡིག་ཆ་སྤྱི་ཀ་དག་
ཏུ་གཏོང་འོས་ཤིང་གཏོང་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤང་བྱར་བོར་གནས་པའི་སློན་ནས་བསྐྱར་བཅོས་གྱི་
ནམ་པར་དཀར་བའི་པར་སྐྱོན་ལས་འགྲུལ་རི་ཅམ་སྟེལ་ཡང། ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་
བསྐྱགས་བརྗོད་གྱི་ཡུལ་ལས་མ་འདས།

དེ་བཞིན་པར་སྐྱོན་གྱི་འགོ་གོན་ཏེ་ཅང་ཆེ་ཡང། ཡུལ་གྲུ་གང་སར་དག་སྐྱུལ་སྙན་སྙན་ལྟ་
བྱ་ཞུ་མི་དགོས་པར་དད་ལྡན་གཏོང་པོད་ཡངས་པ་ག་ཤམ་གསལ་པར་སྐྱོན་མ་ཐུན་འགྱུར་བ་
ནམས་གྱིས། པར་སྐྱོན་ཞལ་འདེབས་ནམས་དད་གྲུས་སློབ་གསུམ་གྱིས་གནད་སྟོན་གང་ཅུས་བསྐྱུལ་
བ་ལས་འགོ་གོན་དཀའ་ཆེགས་མེད་པར་བྱུང་བར་བརྟེན། པར་སྐྱོན་མ་ཐུན་འགྱུར་བ་ཡོངས་ལ་
དམིགས་བསམ་ལ་ཡི་རང་དང་བསྐྱགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱ།

མདོར་ན་བྲམས་མགོན་མའི་ནམ་རྒྱལ་མཁས་གྲུབ་དག་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་
བཟང་པོ་མཆོག་གི་གསུམ་འབྲུམ་དབྱ་པར་གཉིས་གྱི་དེ་བ་ག་ཟུགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར་
སྐྱོན་འཁྱུགས་ནམ་པར་དཀར་བའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་རི་སྟེད་བསགས་པ་དེས་གྱང། སྤྱིར་ལུས་ཅན་
ཀུན་གྱི་པན་བདེ་མ་ལུས་པ་བྱུང་བའི་སློབ་གཅིག་བྱ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སྙན་བའི་

བ་དན་ས་གསུམ་ན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་
 བ་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱས་ཤིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང། ཚེད་ལྡན་སྟེགས་མའི་དུས་འདིར་དེ་
 ཉིད་བཞད་སྐབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་བཀྱིན་གསུམ་
 ལྡན་གྱི་ཐེ་བཙུན་སྤྲུལ་རང་ཅག་ཁ་བ་རི་བ་ནམས་ཀྱི་མེ་ཏོག་གང་ལ་འཕྲོག་པའི་ལྷ་སྐྱལ། ཡངས་
 པའི་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་བྱམས་བཅེའི་ཚུ་འཛིན་གྱི་ལམ་ནས་སྒོ་གསུམ་ཆ་གདུང་སེལ་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་ཆར་བཟང་པོ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་མཛད་པ་ལས། ཟུར་གནས་སྤྱི་འཕྲོ་ཀྱན་གྱིས་དོན་
 དམ་པའི་འཛིག་རྟེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་དུ་མངའ་གསོལ་བ། ཡ་སྤྱི་ལོར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དབུས། རིས་མེད་སྤྱིས་ཆེན་དམ་པ་གང་ན་སུ་བཞུགས་པ་ནམས་ཀྱང་
 སྤྱི་ཆེ་ཡུན་དུ་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་གོགས་མེད་སྟུན་གྱིས་བྱལ་བ་དང།
 རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་བའི་བོད་ཀྱི་རང་དབང་གི་བདེ་སྤྱིད་
 ཀྱི་ཉི་མ་ལྷུར་དུ་འཆར་ནས་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་ལྷུར་དུ་རྩལ་
 བ་དང། བྱེ་བྲག་མཁས་བྱལ་བྱེ་བའི་འབྲུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཡ་
 རྒྱལ་སེར་སྤྱད་ཐོས་བསམ་ལོར་གླིང་གྲ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་ལེགས་ཆོགས་
 མཐའ་དག་རིའི་དབང་པོ་ལྟར་སྤྱིད་མཐའི་བར་དུ་བརྟན་ཅིང་རྒྱས་པ་དང། གཤམ་གསལ་བར་
 སྤྱན་མ་སྤྱན་འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཉེར་འཆེ་རིགས་མཐའ་དག་ཞི་ནས། ཆེ་ལྷག་དོན་
 ལྡན་ནམ་དཀར་ཆོས་མ་སྤྱན་གྱི་བྱ་བ་ནམས་ཡིད་བཞིན་དུ་བྱལ་བའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག།

སེར་སྤྱད་ཐོས་བསམ་ལོར་གླིང་གྲ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་ནས།

༡༡། །བྱམས་མགོན་མིའི་རྣམ་རྟེན་གནས་ལྟ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་
 མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་
 དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་རྣམ་པ་
 ཐར་པ་ཆོག་དོན་སྦྱང་པོ་བསྟུས་པ་
 བཞུགས་སོ།།

༡༢། །མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལ་འཇུག་མཁས་པ། །གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དཔལ་
 ཡང་མདོན་པར་མཐོ། །བྱད་པར་ཤིང་མདོས་བསྟན་པའི་བཟོད་བྱའི་གནད། །དར་ཁེང་རྒྱས་མཛད་
 མི་པམ་སྒྲ་མར་མཆོད། །

ཅེས་པའི་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་སྟན་བསྟུས་ནས་སྐབས་དོན་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ནི། རི་སྐད་དུ།
 དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆགས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །འདི་ནི་
 རང་མཐུ་ཟད་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་དེ་བཞིན། །སྟོབ་མ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་སྤྲས་རྣམས་
 སངས་རྒྱས་གྱི། །ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་མ་བཟོད་ལྡོག་པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་བདག་
 འབྲས་ཁྱོད་ཡོན་འདི་དག་ཅི། །ཤེས་པ་དང་ནི་བཟོད་པར་བྱས་འགྱུར་རམ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་
 འཕགས་པ་སྟུ་སྟུ་གིས། །བཤད་ཕྱིར་དོགས་སྤངས་ཅུང་ཞིག་ཅམ་ཞིག་སྟུས། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། སྟུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཉན་རང་རྣམས་ལྟ་ཞིག་ས་ཆེན་པོ་
 ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོད་མི་བྱས་པར་གསུངས་པ་བཞིན།
 བྲ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་མངའ་བདག་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་
 མཚུངས་མེད་སྒྲ་མ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་རྣམ་པ་ཐར་པ་རྣམས་

ཀྱང་སློང་པ་ན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་མོད། འོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་སྤྱན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་
ཅམ་དུ་རྣམ་པ་ཐར་པ་མིག་ལམ་དུ་སོན་པ་འགའ་ཞིག་དད་པའི་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཆོག་འགའ་
འཆད་པ་ལ། ཐོག་མར་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྦྱེས་རབས་ཀྱི་སྤང་བ་ངོས་བཟུང་བ། སྦྱོ་
བལྟམས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བར་འདུག་ཚུལ། ཡིག་ཆ་གསར་དུ་མཛད་ཚུལ། འཇམ་མགོན་
རྒྱལ་བའི་གདུང་འཆོབ་དགའ་ལྡན་ཁྱིམ་འདི་སྤྱགས་འགན་བཞེས་པ། སྤང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་
བསྟན་པ་དང་ལ།

ཐོག་མར་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྦྱེས་རབས་ཀྱི་

སྤང་བ་ངོས་བཟུང་བ།

རི་སྐད་དུ། འཇམ་མགོན་སྐྱེ་མ་ཙཱ་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས། རྣམ་པ་ཐར་པ་
ཞེས་པའི་དོན་དངོས་ནི། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་གདུལ་
བྱ་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཆོད་ལྡན་སྐྱེ་མ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཐར་པ་ནི། བསྟན་བཀྱར་ཞབས་ཏོག་དང་། བསྐྱེད་བྱེད་པ།
མཛལ་ཁ་སོགས་རི་སྐད་མཛད་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐར་པའི་དོན་དུ་མི་འགོ་བར། ཐ་མལ་པའི་གང་ཟག་
ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཤིང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ། འཆད་ཅོད་
ཅོམ་གསུམ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐར་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། མཐོང་ཐོས་
ཀྱི་གདུལ་བྱ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་དད་བྱས་དང་། རྣམ་པ་ཐར་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སློབ་པ་དང་། སློབ་
བྱས་པ་སློན་ལམ་ཚུན་ཆད་ནས་འདུག་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་
མཆོམས་སྐྱར་དུ་འདའ་ཁྱིམ་ཆེན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་བསྟན་འཛིན་སྦྱེས་ཆེན་དམ་པ་གང་དང་
གང་གི་སྦྱོ་བ་བཞེས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐར་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱས་ཀྱང་། སྦྱེས་རབས་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱུ་

གངས་ཅམ་སྐྱུལ་ན་ལས་སྐྱལ་གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་ལ་དད་པའི་ས་བོན་འཕེལ་བ་དང་། གསུང་
འབྲུམ་ཁག་ལ་རྟག་གུས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐོས་བསམ་གྱི་འདུག་པ་ལ་དགེ་མཚན་ཆེ་བར་སྣང་
བས་སྒོན་གྱི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྤང་བ་རྩི་ལྟར་འཛིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་དང་
གསུང་གི་བཀོད་པ་རྣམས་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་ཅམ་ལས་ཐུགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་རོ་
གཅིག་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་མི་རུས་པས་སྐྱལ་བ་གཅིག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་རྣམ་རོལ་
ལམ། ཡང་ན་སྐྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་གཅིག་གི་རོལ་བར་འཆད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པ་
གསུངས་པ་ལྟར། མཁས་བྱུང་དམ་པ་དེ་ཉིད་ནི་ངེས་པའི་དོན་དུ་བདུད་བཞིའི་དཔུང་ཆོགས་མ་
ལུས་པ་བཅེས་སྟེ་ངེས་པ་ལྷ་ལྟན་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་རྩོགས་པའི་སྐྱུའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་ཟིན་
ནའང་། འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྤང་བ་འཛིན་ཚུལ་
བགྲང་ལས་འདས་པ་ལས། ཡོངས་བྱགས་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་ནི།

༡ ། རྣམ་འདྲན་བཞི་པ་ཉི་མའི་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་སྒྲོ་ལས་འོངས་པའི་ཟབ་རྒྱས་ལེགས་བཤད་
ཀྱི་བདུད་རྩི་མ་ལུས་པ་སྤྱོད་ཞིང་། ཁྱད་པར་ལུས་ཀྱི་སྤྲས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་མཐའ་
དག་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ་ཉི་སྤྲས་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ས་བཅུ་དབང་ལུག་རྒྱལ་བའི་
རྒྱལ་ཆ་བ་མི་པམ་བྱམས་པ་མགོན་པོ། ༢ ། གངས་རིའི་ཁྱིད་འདིར་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་ལོག་པར་
སྤྲ་བའི་ཨ་ཆོགས་མཐའ་དག་རྟེན་འབྱུང་སེང་གཤིང་རོལ་པ་མཐའ་བསྐྱད་ཅིང་། ལུགས་རྗེའི་ཕྱག་
གེས་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱ་མ་ལུས་པ་ཐར་པའི་གྲོང་དུ་ཁྱིད་པའི་བཀྲིན་སྒྲན་མེད་པ་སྟོབ་དཔོན་
བསྐྱའི་ངང་ཚུལ་ལམ་ཀ་མ་ལ་ལྷི་ལ། ༣ ། བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལུགས་
དམ་ཀྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་པ་ལས་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་
ལུགས་རྒྱད་ལ་དངོས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་། བྱམས་པའི་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲ་མ་བྱམས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་རམ་ཀྱ་ས་ལི་ཆུང་བ། ༤ ། བྱི་འབྱུར་ཀྱི་སྐད་གཉིས་སྤྲ་བའི་གཙུག་རྒྱན་པོ་ཆེན་

སྐར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་གྱི་རིམ་བ་དང་། སྐར་དོན་མངོན་ཉིགས་
 གྱི་རིམ་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སྟོབས་གྱི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ་མཚུངས་
 རྒྱ་མ་མཆིས་པ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ། བྱམས་མགོན་མིའི་རྣམ་རོལ་གནས་ལྷ་
 རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་བརྟམ་ཆེན་པོ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེས་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་
 བ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་བརྟོའི་འདུལ་ཞིང་ཁ་བའི་སྟོངས་
 སུ་བསམ་བཞིན་དུ་མིའི་སྲིད་པའི་སྐྱེ་འཕྱུལ་གྱི་རོལ་བས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྟངས་། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༣ ལོར་འཕན་པོ་སྟངས་གཤོད་འོད་སྐར་ཐུན་མོང་གཤུལ་བུའི་སྐར་རོར་འདམ་ལས་སྐྱེས་
 ཡུང་འདམ་གྱི་སྟོན་གྱིས་མ་གོས་པར་ཉི་མའི་གཉེན་ལྟར། རོ་མཆར་བའི་བལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་
 སྐྱ་བལྟམས་པའི་ཚུལ་མཛད།

སྤྱི་ན་གཞོན་དུས་སུ་ཡང་སྟོན་གྱི་སྤྱི་ས་སྤྱངས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་བག་ཆགས་
བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་ལས། སྤྱི་ས་རབས་ལས། བཙོན་ར་འདྲ་བའི་བྱིས་ལ་ནི། རྣམ་ཡང་
བདེ་བར་མ་སེམས་ཤིང་། །སྤྱག་གམ་ཡང་ན་དབྱལ་ཡང་རུང་། །བྱིས་ན་གནས་པ་ནད་དུ་ཆེ།
།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱིས་བཟང་ངན་གང་དུ་གནས་ཀྱང་སྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་གྱི་མཆོན་པའི་
ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ཁོ་ནའི་དུས་འདས་ཏེ་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་མའི་འོབས་སུ་ཚུད་པ་ལྟར་ཆ་གདུང་
གིས་རབ་ཏུ་མཐར་བའི་ཤིན་ཏུ་ནད་ཆེན་པོས་ཟིན་པར་གཟིགས་ནས། བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་
རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སྟོན་ཁ་བའི་སྟོངས་སུ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྤྱི་ས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
འབྱུང་གནས། དབྱུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ། རྩེ་གཞོན་ཏུ་མཛེས་
པ་དཔལ་གྱིས་སྤྱག་བཏབ་པའི་མལ་རྩོ་ཆ་དཀར་དགོན་པར་རབ་འབྱུང་དུར་སྤྱི་ག་གོས་ཀྱིས་
མཛེས་པར་བྱས་ཏེ། དེར་སྟོན་གཉེར་གནང་སྟོལ་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ཐོག་མར་སྟོ་འཛིན་སྟོར་སྤྱངས་
དང་གསན་བསམ་མི་རིང་བར་གནང་ཡང་། བྱིས་མཁས་མང་གྲེ་བའི་འབྱུང་གནས་སེར་སྟོན་
ཐོས་བསམ་ནོར་སྤྱིང་གྲ་ཆང་དུ་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྟོན་གཉེར་གསན་
བསམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ནས་འདུས་མང་ཡོངས་ཀྱིས་གོང་དུ་བཀུར་འོས་པའི་མཁས་པའི་
གཙུག་རྒྱན་འབྲུག་ཆོས་དང་བྲལ་བ་རྩོད་མེད་ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་གྱུར།

དེ་ནས་ཆ་དཀར་དགོན་དུ་གདན་ཁྱེད་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོན་དཔོན་
ཐུགས་འགན་བཞེས་པའི་རིང་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་དབྱར་མཆོ་ལྟར་འཕེལ་བར་མཛད།
དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་སྟེལ། ཕྱི་ལོ་༡༥༡༣ ལོར་དགའ་ལྡན་ཤར་བྱང་གཉིས་
ཀྱི་འཆད་ཉན་ལོ་ཤས་བར་སྟོངས་སུ་ལུས་དགོས་པ་བྱུང་སྟབས། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཆ་དཀར་དགོན་
པ་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་བྱང་ཅེ་གྲ་ཆང་གི་འཆད་ཉན་སྟོན་དཔོན་གྱི་ཐུགས་འགན་
བཞེས།

འདིས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་མཁན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་གཉིས་མཆོན་
ཡང་འདྲ་སྟབས་བྱང་ཅེ་མཁན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་གསུང་མཁན་ཡོད་མོད་ཀྱང་།
ཁོང་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་བྱང་ཅེ་གྲ་ཆང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་སྐབས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཡིན་ཅིང་
དེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཁྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་དར་བ་མཆོག་
ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མཇུག་དུ་ཕེབས་ཐོན་པས་དུས་ཀྱང་མི་མཚུངས་པར་རྣམ་ཐང་དུ་གསལ།

སྐབས་དེར་དགྲང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཙམ་ལས་མ་ཕེབས་ཀྱང་། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་པར་བྱིན་མཐའ་
དཔྱོད་ཀྱི་བཙེ་བཞག་རྣམས་སྤྲུགས་ཐོག་ནས་གནང་སྟེ་ཞལ་སློབ་ཆོས་ཐོན་གྱིས་སུ་བཀོད་པ་
དེར་སྐབས་གྲ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ཡིག་ཆར་བཞུགས་པ་དེ་ལྟར་ལགས།

དགྲང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཁྲི། གྱི་ལོ་༡༥༢༩ ལོར་འབྲི་གྲང་ཁྲུལ་དུ་ཡོད་
པའི་དགེ་ལུགས་དགོན་ཁག་ཆེ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཆོས་ལུགས་དང་ཞུ་སྟབས་
བསྐྱར་བར་བརྟེན། ཆ་དཀར་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་གནས་སྐབས་དགའ་ལྡན་དུ་ཁྱི་
ཆེན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་གནས་སློབ་བྱ་དགོས་བྱུང་ཡང་། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཆེན་པོ་
རིན་ཆེན་འོད་ཀྱིས། ལྷག་བཏབ་པའི་དབུས་སྟོད་བྲག་དབར་དགོན་པར་ཆེ་སྤྱིལ་ཏེ་འཆད་ཉན་
མཛད་པས་དགོན་པའི་ཆོས་སྤྱིད་ལོ་འབྲས་རྣམས་གང་ཐད་ནས་དབྱར་གྱི་ལྗོན་པ་ལྟར་འཕེལ།
གྱིས་ཁྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་འདི་ཉིད་སེར་སྤྲད་གྲ་ཆང་དུ་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་
དུ་གདན་བྲངས་ཐོག་གྲ་ཆང་དུ་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་གྱི་སྤྲུགས་འགན་བཞེས་ནས་སྟོན་དམ་པ་
གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་བཟང་པོ་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གནང་བ་ལས། ཡིག་ཆ་
གསར་རྩོམ་དགོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་འབྲིགས།

ཡིག་ཆ་གསར་དུ་མཛད་ཚུལ།

འོ་ན། ཡིག་ཆ་ཐུན་མོང་མིན་པ་གསར་གཏོད་ཇི་ལྟར་མཛད་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་ཇི་ལྟའི་དངོས་སྟོབ་
བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤུ་གཡེ་ཤེས་མཆོག་གིས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་ལྟ་བུ་བཏབ་ནས། འཆད་
ཉན་གྱི་རྒྱན་བསྐྱེད་ཏེ་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་སོང་ཇི་སྟེ། སྤྱི་ལྟ་བུ་གོང་མ་ཆེན་པོས་གདན་དྲངས་
པ་ན་ཐོག་མར་ཆོས་རྗེ་དར་རྒྱས་བཟང་པོ་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཀྱང་། ཕྱིས་དགོ་
འདུན་རྗེ་རྒྱས་ལུ་འཕེལ་བ་ལས། རྒྱ་འབྲོམ་སྟོད་སྟོད་གྲུ་ཆང་བཞི་པོ་སོ་སོར་འཆད་ཉན་གཏན་
དུ་སྤྱོན་པ་ཡོང་སྟེ་སྟོད་དུ་ཀུན་མཁུན་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་བ་དང་། སྟོད་དུ་ཆོས་རྗེ་གྲུང་རུ་རྒྱལ་
མཆོན་བཟང་པོ། རྒྱར་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་འཕགས་པ། འབྲོམ་དུ་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རང་
འབྱུང་བ་འཆད་ཉན་གྱི་བྱེད་པོར་བསྐྱོས་ཏེ་བཤད་སྟུབ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཐེར་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་སྟོན་གང་ས་ནས་དར་ཞིང་རྒྱས་
པར་མཛད།

སྐབས་དེར་ཇི་ལྟའི་དངོས་སྟོབ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྟེལ་བའི་དར་ཆེན་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་
ཀུན་མཁུན་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་བ་མཆོག་གིས་གྲུ་ཆང་འདི་ཉིད་ཕྱག་བཏབ་པ་ལས། གང་གི་བཤེས་
གཉེན་དམ་པ་མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེ་གྲུང་རུ་རྒྱལ་མཆོན་བཟང་པོས་མཛད་པའི་གཞུང་ཆེན་
རྣམས་གྲུ་ཆང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡིག་ཆར་གཏན་ལ་པབ་ཀྱང་། བར་སྐབས་ཆོས་རྗེ་ལཱ་ལྷ་
ལ་དམིགས་བསལ་རྩར་ཐའི་རྣམ་པ་མངོན་གསལ་ཅན་དུ་གྱུར་བ་མ་ཟད་མ་གྱི་རྣམས་ཀྱང་མེད་
མེད་དུ་གྱུར་སྟབས། སྤྱི་ལྟ་བུ་འབྱུང་འབྱུར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མས་དབུ་པར་གྱི་
གཞུང་གི་ཐད་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡིག་ཆ་གསར་ཆོས་གསལ་འདེབས་རིམ་གྱིས་ཞུས་པ་
ལས། འབྱུང་འབྱུར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བཤོ་སྐལ་དུ་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བདུན་ཅི་
བཟང་པོ་འགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་གྱིས་སྟོན་སྟེ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དབུ་པར་གཉིས་ཀྱི་སྟེ་མཐའ་

དཔྱོད་གཞན་ངོ་ཚྭ་ག་མི་རྣམས་པར་མཛད་དགོས་བྱུང་།

དངོས་གཞི་གསར་ཚཱ་མཛད་པའི་ཆེ། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་འབྲིང་པོའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་པར་ཕྱིན་སྲིདོན་འདུག་པ་བདེ་བ། གཞུང་གི་བཟོད་བྱའི་གནད་དོན་ཆ་ཆང་བ། རྫོང་བྱེད་ཆིག་ཀྱང་རྒྱས་པ། མཁས་པ་སྤྱི་མའི་བཞེད་སྲོལ་དུ་མ་དང་། ཅུ་བའི་ཆིག་འབྲེལ་གྱི་ཆིག་ཆོགས་དུ་མས་མ་བཅེངས་པར། རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་བཞེད་རྒྱུ་ལ་ལོག་ཏོག་ངེ་བྱུང་། རྣམ་མཁའི་སྟོག་གི་ཐེང་བ་ཁྲུག་པ་བཞེན་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་པར་མཛད་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་འབྲུལ་ངོ་མཆར་བ། ཁྱི་མ་མེད་པའི་རང་ལུགས་རྣམས་གཞུང་ཆོན་སོ་སོར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་པར་ཕྱིན་སྲིདོན་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱུན་གྱི་སྤང་བ་འདི་ཉིད། དགྲུང་ལོ་རེ་དགྲུང་བ་བྱུང་དགྲུང་པའི་ལྷགས་བྱ་བྱི་ལོ་ ༡༥༦༡ བོད་ཟླ་ ༡༠ ཆེས་ ༠༩ ཉིན་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་མཛད། མི་རིང་བར་དབུ་མའི་ཡིག་ཆ་གསར་ཚཱ་ནན་གྱིས་ཡང་ཡང་བསྐྱུལ་བ་ལས་དབུ་མའི་སྲིདོན་བཅུ་མས། སྤར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་ཆོད་པའི་རྒྱལ་བརྟག་ཞིག་ཀྱང་ནན་གྱིས་བསྐྱུལ་བའི་ངོར་དབུ་མ་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱང་བཅུ་མས་གནང་བ་དེ་དག་ཡིག་ཆར་གཏན་ལ་པལ།

སྤྱིར་གསུང་རྒྱུ་དུ་དབུ་མའི་གཞུང་མཛད་སྐབས་དགྲུང་ལོ་བགེས་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱན་དུ་སྒྱུག་ཤིང་བཀར་ནས་དབུ་མ་མཐའ་དཔྱོད་མཛད་ཚུལ་གསུང་སྲོལ་ཡོད་པ་བཞེན་དབུ་མ་ཚཱ་པའི་སྐབས་དགྲུང་ལོ་བགེས་པར་ངེས་ཏེ། དབུ་མ་མཐའ་དཔྱོད་མཛད་བྱུང་དུ། ཟབ་མའི་གནད་འདི་ཕེན་ཏུ་ཏོགས་པར་དགའ། །བདག་སྟོན་གྱིས་པ་བས་ཀྱང་གིས་པའི་སྟོས། ། བྱུང་པར་འབྱུང་བཞི་རྒྱས་པའི་གི་བ་སོས་ནོན། །ཁོར་འཁྲུལ་མཆིས་ན་མཁས་རྣམས་བཟོད་པ་བཞེས། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་བྱུང་དུ་གསལ། །དེ་མཚུངས་དགྲུང་ལོ་རེ་དགྲུང་པར་ཕྱིན་སྲིདོན་བཅུ་མས་པ་ཡིན་ན། དབུ་མའི་སྲིདོན་མཐའ་དཔྱོད་དེའི་མཐུག་ཏུ་བཅུ་མས་པས་དགྲུང་ལོ་བདུན་བཅུར་ཕེབས་ཟེན་པར་བསྟོན་དུ་མེད།

གང་ལྟར་དུས་དེ་ནས་བཟུང་བྲ་ཆང་འདི་ཉིད་དུ་རྒྱ་བོད་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བའི་མཁས་མང་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོག་ལ་འབྲུན་བཅོལ་བ་བྱུང་བའི་བྲིན་ལས་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱན་དཔར་གྲ་མ་ཉམས་པར་གནས་ནས། བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིག་གཞུང་གི་རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སློན་ལ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གནང་དང་གནང་སུས་ལགས།

མདོར་ན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཆར་ཆད་དུ་བྱུང་བ་རིམ་བཤགས་སྡོན་ལྷ་མི་གྲུང་བ་སུས་ཀྱང་མ་བསྐྱོར་བ་ཞིག་རབ་དུ་བསྐྱོར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་བསྐྱོར་བའི་ནང་ནས་རབ་དང་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཅོལ་བྱ་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བཤགས་ལ་པར་པ་ལ་དབྱུ་མའི་གཞུང་དང་། སྤུང་དོན་མདོན་ཉོག་གས་ཀྱི་རིམ་བཤགས་ལ་ཕྱིན་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པས། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བར་པ་ཁོ་ནས་བསྟན་ཅིང་། འཁོར་ལོ་གཞན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པས་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ལ། བཅོལ་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་དབྱུ་པར་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ཆད་ལྷན་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་དག་དང་སྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་དང་བཅོལ་བྱ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ཐ་མི་དད་ན་རྫོགས་སྟོན་ལས་མི་འདའ་བས་བསྐྱར་རྫོགས་ངལ་བ་བྱེད་པ་འབྲས་མེད་དུ་གྱུར།

དེས་ན་པར་བྱིན་སྐབས་རྩ་བ་མདོན་ཉོག་གས་རྒྱན་ལ་ཆོག་འབྲེལ་དང་དངོས་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་སོགས་ནི། སྤྱིར་རྒྱ་གཞུང་ཁག་དང་། ཁྱད་པར་རྗེ་ཡབ་སྤུས་གསུམ་ཀྱི་མཛད་པའི་གསེར་ཐོང་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ་ཉོག་གས་དཀའི་སྤང་བར་གསལ་ལ། དེ་བཞིན་རྩ་འབྲེལ་དོན་རྗེ་བཞིན་འབྲེལ་བ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྩ་འབྲེལ་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་མི་དགོས་པར་བརྟེན། དབྱུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་སུ་དགག་གཞག་

སྒོར་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་ཕབ་ན་སྒོ་གསལ་དོན་གཉེར་བ་སྤྱི་ལ་ཕན་ཚུབས་
ཆེ་ཞིང་འཇུག་པ་བདེ་བ་སོགས་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་གྲུབ།

ཁྱད་པར་རང་ཅག་གཞུང་རྣམས་ལ་སྒོ་བ་པའི་ཆེ་མདོ་རྒྱད་དགོངས་འགྲེལ་སྤྱི་དང་ཡབ་
སྲས་གྱི་གཞུང་རྣམས་མང་གཞི་བྱས་ནས་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཟིགས་དགོས་པ་དང་། སྒོ་བ་གཉེར་
གང་བྱེད་པ་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལ་མིན་པར་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་
ཚུལ་བཞིན་འགྲེལ་བའི་རྒྱ་བོད་ཆད་ལྡན་གཞུང་རྣམས་ལ་སྒོ་བ་དགོས་པ་གདམས་པར་སྒྲུབ་པས་
རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡ་མཆན་ཆེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དབུ་པར་གཞུང་མཛད་པའི་ཆེ་ཆ་བའི་ཆོག་འགྲེལ་
དང་དངོས་ལུགས་བསྟན་ཚུལ་ཅམ་ཅོམ་མི་རུས་པ་ག་ལ་ཡིན། དཔེར་ན་ཁྱི་ཆེན་འདི་ཉིད་གྱིས་
མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་ཆོག་འགྲེལ་ཅ་ཤིག་ལ་བལྟས་ན། བརྗོད་བྱའི་གནད་ཆང་ཞིང་རྗོད་བྱེད་
ཆོག་ཉུང་ལ་ཆོག་འགྲེལ་གོ་བདེ་བ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་གསལ་བ་ལས་ཤེས་རུས།

དེ་མཚུངས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ནི། རིག་པའི་གནས་ལྡན་ལ་མཁས་པར་མ་ཟད་ཐོས་
དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞིལ་ཏེ་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་ཤིང་། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་བསྟན་པ་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདྲིན་པ་ལ་འགྲན་པའི་ཁྲ་དང་བྲལ་བ་བསྟན་
འདྲིན་སྤྱིས་ཆེན་དམ་པར་ངས་ཏེ། ཡགོང་ས་ལྡན་པ་ཆེན་པོ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་ཁྱི་ཆེན་
དམ་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱུགས་བརྗོད་མཛད་པ་འདི་ལྟར།

སྤྱབ་པའི་བསྟན་པའི་ཁུར་འདྲིན་དགོ་འདུན་མཆོག་། བཀའ་གདམས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་
སྤྲིགས་མའི་དུས། གངས་ཅན་ཁྲོད་འདིར་དར་རྒྱས་མཛད་པ་ལ། སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་སྒོ་གྲོས་
རྒྱས་གྲུར་ནས། ཤེས་བྱའི་མཁའ་ལ་ཐབས་ཤེས་གཤོག་བརྒྱངས་ཏེ། ཀློག་ལྡན་སྤེར་ཆགས་
ཆོགས་གྱིས་རབ་བསྐྱོར་ནས། ཐར་པའི་ཞིང་དུ་འཕྱར་བར་བརྩམས་པ་འདི། ཡོངས་འདྲིན་ཁྲོད་
གྱི་བྲིན་དུ་ངས་པ་རྟེན། བཀའ་བྲིན་ཆེ་འོ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་སྤྲིང་ནས་

བསྟོད་ཕྱག་འཆའ། །མཁུན་དང་བཅེ་བས་ཏྲག་ཏུ་བསྐྱེད་དུ་གསོལ། །ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་
ཀྱི་བསྟོད་པ་དང་།

རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་བྱེད་བདུན་པ་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་
ཆིགས་བཅད་ལོ་ལོ་ཀ་བདུན་ཡོད་པ་དེའི་ནང་འདི་ལྟར། དགོ་འདུན་མཁས་དབང་ཆིགས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་གྲར། །ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་གནད་གསང་ཆངས་དབྱངས་སྒྲས། །འདོམས་མཛད་
པས་ཀྱི་རྒྱལ་ལས་རྒྱལ་བའི་མཐུས། །དར་རྒྱས་མི་པམ་སྒྲ་མར་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་བསྟོད་ཆིག་དུ་མ་ག་ཆང་བུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་ར་སྒྲ་བརྒྱད་དུ་གསལ།

རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་འབྱུར་སྐྱེས་བྱེད་འཛིན་པ་ཕུར་སྟོགས་དག་དབང་བྱམས་པས། གནས་
གསུམ་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་མཐར་སོན་པ། །བྱུང་པའི་དབང་ཕྱག་ཀུན་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱ། །ཕུང་
རྟོགས་བསྟན་པ་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་མཛད། །བཀའ་བློན་མཉམ་མེད་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། །ཞེས་དང་།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱག་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་དགོ་འདུན་
གསེར་རིའི་འབྲེང་བའི་དབུས། །མི་འཛིགས་སེང་གེའི་སྐྱ་སྐྱོག་བསྟན་པའི་སྙིང་། །སྟོགས་དུས་
ཀུན་ཏུ་དར་རྒྱས་གནས་པའི་ཆེད། །དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་གསུང་གིས་སྲིད་ན་རྒྱལ། །ཞེས་
སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟན་པའི་སྤྱི་ཁྱེད་གསུམ་པར་བྱུང་བ་ལས་གོང་གསལ་
སྐྱེས་ཆེན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། །

འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛོལ་དགའ་ལྡན་གྱི་པའི་

སྤྱགས་འགན་བཞེས་ཚུལ།

དེ་ལྟར་གྲུ་ཚང་དེ་ཉིད་དུ་འཆད་ཉན་སྟོབ་དཔོན་མཛད་ནས་ཤིས་རྒྱུད་སྤང་མཁན་པོ་དང་།
བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་བརྒྱུད་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་གྱེ། ཕྱི་ལོ་༡༥༦༩ ལོར་
དགའ་ལྡན་གྱི་ཐོག་ཉེར་གཉིས་པའི་སྤྱགས་འགན་བཞེས། ལོ་དེར་ས་ག་ལྷ་བའི་ཆོས་བཙུན་ལྷའི་
ཉིན་གྱི་ཐོག་ཉེར་གཉིས་པ་གྱི་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་བ་ཅན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཁན་
པོ་དང་། གྱི་ཆེན་ལས་ཐོག་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་
ཤིས་ལས་སྟོབ་མཛད་དེ། ཡལོང་ས་སྤྱི་བྱེད་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་
སྟོམ་པ་བསྐྱལ་བར་གངས་ཅན་སྟོངས་སུ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་གསུམ་གྱི་ནང་
ཆོན། མཁས་པའི་དབང་པོ་སེར་སྤྱད་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་
དུ་གསལ།

དགའ་ལྡན་གྱི་ཐོག་ལོ་ངོ་ལྔ་རིང་སྤྱགས་འགན་བཞེས་ནས། ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་
མཉམ་མེད་ཚོང་ཁ་བ་རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་སྟོ་བཟང་གསུམ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ཤིས་དག་ཐེར་
ལེགས་པར་མཛད་པའི་མདོ་སྤྱགས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ། འཆད་ཚོད་ཚེས་གསུམ་
གྱི་སྟོན་པ་ཡུལ་ཆོས་ལྡན་ཞིང་དུ་ཉམས་པ་སྤར་གསོ་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གྱིས་ཁ་བའི་སྟོངས་
སུ་ནི་མཁས་པའི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བ་སྟན་པའི་བ་དན་ས་སྟེང་ན་ཁྲབ་པར་གྱུར། དུས་རབས་
ཉི་ཤུ་པའི་ནང་དུའང་བྱུང་གནས་གདན་གསུམ་མཁས་དབང་རྣམས་ཤིས་པར་ཕྱིན་སྤྱི་མཐའ་
དཔྱོད་ཀྱི་གཞུང་ཆོན་ཡང་དག་མཐའ་ལྟ་བུ། དམིགས་བསལ་རྒྱས་ཤིང་གསལ་བས་བསྤྱགས་
པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་སྟོལ་ཡོད་པ་ཐོས་སོ།།

ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

ཐུན་ལས། དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་འཆི་བ་མེད་པའི་དོན་མེད་སྟེ་གནས་འོག་མིན་
དུ་རང་རྒྱ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་འབྱུངས་པར་བྱས་པའི་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དང་
ལྟན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡོངས་སྟོང་རྗོགས་པའི་སྟེ་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་པ་ལས།
རང་ཅག་ཐ་མལ་པ་ལྟར་རྒྱ་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ནས་གནས་ངེས་མེད་དུ་སྟེ་
འཆི་བྱེད་པ་ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མི་འདོད་ཀྱང་། ཐུས་པའི་གོ་འཕང་དམ་པ་བརྟེན་
ཟེན་ནས་གང་ཟག་ཐ་མལ་པའི་སྟེ་འཆི་དང་མཚུངས་པར་སྤྱུལ་པའི་རོལ་གར་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་འགྲོ་
བའི་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་པར་འདོད་དེ། ཐུང་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། གལ་ཏེ་སོ་སོ་སྟེ་བོ་དག
།དུས་གཅིག་མཉམ་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཉེས་པའི་སྟོན་རྣམས་ཀྱན་སྤངས་ན། །ངན་ཐུ་ངན་འདའ་
བར་གྱུར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐམས་ཅད་ལ། །སྒྲ་ཅན་ཟེན་ལྟར་གཟིགས་པས་ན། །ཅིའི་ཕྱིར་
སྤྲོད་ཅེ་ཀྱན་བཏང་སྟེ། །ཡོངས་སུ་ཐུ་ངན་འདའ་བར་གཤེགས། ། ཞེས་དང་།

དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས། དཔའ་བོ་ལ་ལར་བཅས་པ་དང་། །མདོན་
པར་འབྱུང་དང་འཆི་བ་སྟོན། །ལ་ལར་ཡོངས་སུ་ཐུ་ངན་འདའ། །ལ་ལར་འཁོར་ལོ་སྐྱོར་བ་ལོ། །ལ་
ལར་བདུད་རྣམས་རབ་ཏུ་འཛོམས། །ལ་ལར་དཀའ་བ་སྟོང་བྱེད་ཀྱང་། ། སེམས་ཅན་ཐར་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཐུ་ངན་མི་འདའ་ལོ། །ཞེས་དང་།

རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཐུགས་ཅེ་ཆེན་པོ་འཛིག་ཉེན་མཁྱེན། །འཛིག་ཉེན་ཀྱན་ལ་གཟིགས་ནས་
ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྤྱུལ་པའི་རང་བཞིན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས། །སྟེ་བ་མདོན་པར་
སྟེ་བ་དང་། །དགའ་ལྡན་གནས་ནི་འཕོ་བ་དང་། །ལྷུ་མས་སུ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང་། །བཟོ་ཡི་
གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། །བཙུན་མའི་འཁོར་དབྱེས་རོལ་བ་དང་། །ངེས་འབྱུང་དཀའ་བ་སྟོང་བ་

དང་། །བྱང་ཆུབ་སྤྱི་པོར་གཤེགས་པ་དང་། །བདུད་སྡེ་འཛོམས་དང་རྫོགས་པར་རི། །བྱང་ཆུབ་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །མྱུང་ངན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་
རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་རི་སྲིད་གནས་བར་སྟོན། །ཞེས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་མཆོག་གི་སྤྱུལ་
སྤྱི་རྣམ་ཅན་གྱིས་ཞིང་བགང་བ་ལས་འདས་པ་ལ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པ་མདོ་
དང་དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་བཅུ་དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་ཆབ་མི་པམ་མགོན་པོ་དགའ་
ལྡན་གནས་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་བྱོན་པ་མིའི་རྣམ་རོལ་ཁྱི་ཆེན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་སུ་ལས་
སྐལ་ཡོད་པའི་གདུལ་བྱ་རི་སྡེ་དབྱུང་བ་རྣམས་སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོར་བཀོད་ནས། དེ་ཞིག་
སྤྱི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ན་དགྲུང་ལོ་དོན་དུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་འབྲུག་ གྱི་ལོ་༡༥༦༩
ལོར་གདུལ་བྱ་ཉག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་སྤྱུལ་བའི་བྱིར། ཞིང་འདིར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་
སུ་ཐིམ་ཆུལ་བསྟན་ནས་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ་འང་གཤེགས།

རྒྱན་ལས་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཆོད་ཉིད། །ཅེས་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་གང་དུ་
བཞུགས་པའི་གནས་མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟར། ཁྱི་ཆེན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་
གདུང་ཡང་འབྱུང་འབྱུར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་རྟེན་དང་། ཆོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྦྱོང་
གི་སྒྲ། སྤྱི་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་དེལ་ལས་གྲུབ་པའི་དབྱེན་སྤྱུམ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཀྱང་དེ་སྟོན་དགའ་
ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་སྤྱིང་ཐོག་སྒྲ་མ་ལྟ་ཁང་དུ་དད་ལྡན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཞིང་དུ་བཞུགས་པ་བཅས་སོ། །

སེར་སྤྲད་ཐོས་བསམ་ཞོར་གླིང་གྲུ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་ནས།

༥ མྱོན་འཕགས་ལུལ་དུ་བརྟེན་པ་ལྟུང་འཇམ་དཔལ་ལ་བསྟོད་པར་བཞོས་ཏེ།
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་བྱེན་རྒྱལ་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་
གྱུར་བ་གྲགས་པ། དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ལ།
བསྟོད་པ་གང་ལྟོ་མ་བཞུགས་སོ།།

༩ གང་གི་སློབ་སྦྱོར་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤྱི་བ་ལ་ཉི་ལྟར་རྒྱས་དག་རབ་གསལ་བས། །རི་སྟེང་དོན་ཀྱན་རི་བཞིན་
གཟིགས་སྤྱི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་སྟེགས་བཅ་འཛིན། །གང་དག་མིད་པའི་བཙོན་རང་མ་རིགས་སྟུན་འཛོམས་
སྟུག་བསྐལ་གྱིས་གཟིར་བའི། །འགྲོ་ཆོགས་ཀྱན་ལ་བྱ་གཅིག་ལྟར་བཅེ་ཡན་ལག་དུག་ཅུའི་དབྱངས་སྟུན་
གསུང། །འདུག་ལྟར་ཆེར་སྟོག་ཉོན་མོངས་གཉིད་སྟོང་ལས་ཀྱི་ཐུགས་སྟོག་དཔྱོལ་མཛད་ཅིང། །མ་རིག་སྟུན་
མེལ་སྟུག་བསྐལ་སྟུ་བྱ་རི་སྟེང་གཙོད་མཛད་རལ་གྱི་བསྐྱམས། །གདོད་ནས་དག་ཅིང་ས་བཅུའི་མཐར་མོན་
ཡོན་ཉན་སྟུན་རྫོགས་རྒྱལ་སྐས་སྟུ་བོའི་སྟུ། །བཅུ་ལྔ་བཅུ་དང་བཅུ་གཉིས་རྒྱན་སྐས་བདག་སྟོའི་སྟུན་མེལ་
འཇས་དཔལ་དབྱངས་ལ་འདུད། །ཞི་ཨ་ར་བ་ཅན་རྒྱུ། །བཅེ་ལྟན་ཁོད་ཀྱི་མཁེན་རབ་འོད་ཟེར་གྱིས། །བདག་
སྟོའི་གཉི་སྟུག་སྟུན་བ་རབ་བསལ་ནས། །བཀའ་དང་བསྟན་བཙོས་གཞུང་ཐུགས་རྟོགས་བ་ཡི། །སློབ་སྦྱོར་སྤྱི་བས་
བའི་སྟུང་བ་བསྐལ་དུ་གསོལ། །

༡༡། །བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅ་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་
ནམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
སྐབས་དང་པོ་བཞུགས་སོ།།

༥ རྩེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་
བརྩོད་མ་མེད་པ་ལ་གྲུས་པས་བྱག་འཆལ་ལོ། །

༥ དགེ་ལེགས་འབྲུམ་ཕྱག་དུ་མས་བསྟུན་པའི་སྤྱ། །ཡན་ལག་དུག་ཅུས་འགོ་དབྱགས་
འབྲིན་པའི་གསུང་། །དྲི་མེད་མཁའུན་དང་བཅེ་བའི་ཐུགས་མངའ་བས། །མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཐུབ་
པའི་དབང་པོ་དང་། །རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་མི་པམ་མགོན་པོ་སོགས། །ཆོས་འདི་བརྒྱད་པའི་ལྷ་དང་
ལྷ་མ་དང་། །ཁྱད་པར་འབྲེལ་མཛད་གཞན་ལས་མཆོག་གྱུར་པའི། །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་རྒྱལ་
སྐུ་མེད་གོ་བཟང་། །རྩེ་བཙུན་དམ་པ་གཞོན་རུ་མཛེས་ལ་སོགས། །ཅ་བརྒྱད་ལྷ་མ་ནམས་ལ་
སྟོང་ནས་འདུད། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་གནད་ནམས་མ་ལུས་ལ། །སྒོ་གྲོས་བཟང་པོ་སོགས་པ་མི་
མངའ་བས། །སྟོན་མེད་བསྟན་པའི་སྟོན་མེར་རབ་གྲགས་པ། །ལྷ་མེད་ལྷ་མ་མཆོག་ལ་བྱག་འཆལ་
ལོ། །རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། །མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་
སོགས། །མཁས་པའི་དབང་པོ་ནམས་ལ་གྲུས་བརྟུད་ནས། །སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་འདི་བར་བྱ། །

དེ་ལྟར་ན། །བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ།
བསྟན་བཅས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགོ་བ་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། །སྐབས་སུ་བབས་པའི་གཞུང་
དོན་ནམས་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ལ། །དེ་ལ་འདིར་ཐམས་ཅད་མཁའུན་པ་དོན་གཉིར་གྱི་

གདུལ་བྱ་ཚམས་གྱིས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་། དེས་དོན་ཟབ་མའི་མདོ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
འཇུག་དགོས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་འཛོལ་བ་ལ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གའི་དོན་ཤེས་དགོས་
ཤིང་། དེས་དོན་ཟབ་མའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པ་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲུབ་ལས། གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བས་གསེར་གཞི་ཙོར་བྱས་
སྤྲས་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་རྒྱལ་མཉམ་པ་ཉིན་རེ་ཆོས་རྒྱལ་ཚམས་ལ་རྟག་འབྲུལ་ལ། །གཞན་
གང་འདི་ལས་ཆོག་ཅམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་
བསོད་ནམས་ཆེས་མང་འཛོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དེས་དོན་ཟབ་མའི་གསུང་རབ་ཚམས་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གཙུག་པོ་བོ་
ཡིན་ཏེ། འདིས་དངོས་བསྟན་ལ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འཛོལ་བ་ལ་མེད་མི་རུང་དུ་རྟོགས་དགོས་
པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་བསྟན། སྤྲས་དོན་ལ། དེགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མདོན་
བར་རྟོགས་པའི་དོ་བོ་དེས་ལ། བྱངས་དེས་ལ། གོ་རིམ་དེས་པ་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་སྤྱིར། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པ་ལ་ཡང་། ཤིང་རྟའི་
སྟོལ་འབྲེད་ཅིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཇུག་དགོས་ཏེ། དུམ་དོན་རྟོགས་དགའ་ཞིང་། ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་ན་གོལ་ས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྤྱིར།

ཤིང་རྟ་སྟོལ་འབྲེད།

འོ་ན། ཤིང་རྟ་སྟོལ་འབྲེད་དུ་ཞིག་ཡོད། རང་ལུགས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཇུག་
ཅི་ན། སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་ ཤིང་རྟ་སྟོལ་འབྲེད་ལ་བཞེར་བྱངས་དེས་ཏེ། སྤྲས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་
རིམ་པའི་སྟོལ་འབྲེད་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་། དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པའི་སྟོལ་འབྲེད་

མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཡུམ་དོན་སྒོ་གསུམ་དང་། རྣམ་གངས་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་སྐྱོལ་འབྱེད་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྤྲེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་དོན་ཆོན་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏན་
 ལ་འབེབས་པའི་སྐྱོལ་འབྱེད་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་དང་བཞིར་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་
 མི་རིགས་ཏེ། ཐེག་ཆོན་པ་རྣམས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་ཁོག་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་། ཟབ་མོའི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱོལ་སྤྱེ་བ་དགོས། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྤྲེ་ཟབ་དོན་འབྲེལ་པ་ལྷ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས། ཕྱོགས་སྤང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དགའ་ལྷན་དུ་ཡུམ་གྱི་ཟབ་དོན་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀའི་སྐྱོལ་སྤྱེ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། འཇམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་དབུ་སེམས་སོ་སོའི་སྐྱོལ་སྤྱེ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན། རིམ་པ་བཞིན་ལྷ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་མངོན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་
 གྱིས་དགའ་ལྷན་དུ་འབྲེལ་བྱེད་མཁན་པོ་གཞན་ལ་མ་བརྟོས་པར་ཡུམ་དོན་དབུ་མར་འབྲེལ་པ་
 ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། རྒྱུད་ལྷ་མ་གཉིས་མཛད། སེམས་ཅམ་དུ་འབྲེལ་པ་ལ། བྱམས་ཆོས་
 ཕྱི་མ་གསུམ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་དབུ་སེམས་ཀྱི་ཞིང་རྟེན་སྐྱོལ་
 འབྱེད་གཉིས་སུ་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལང་གཤེགས་
 ལས། བདེ་གཤེགས་སྤྱང་ན་འདས་འོག་ཏུ། །སོ་སོ་རང་གི་ཐེག་པ་ནི། །འཇིན་པར་སུ་འགྱུར་
 བཤད་དུ་གསོལ། །སྟོ་ཕྱོགས་མེ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ནི། །དགེ་སྟོང་དཔལ་ལྷན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེ་མིང་
 ལྷ་ཞེས་འཁོད་པ་དེས། །ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་པ། །ང་ཡི་བསྟན་པ་འཇིག་རྟེན་དུ། །ལྷ་
 མེད་ཐེག་ཆོན་རབ་བཤད་དེ། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། །ཞེས་
 སོགས་ཟབ་དོན་འབྲེལ་བའི་ལུང་བསྟན་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འཇམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱུད་ལས། ཐོགས་མེད་ཅེས་བུའི་དགེ་སྟོང་
 ནི། །བསྟན་བཅོས་དེ་ཉིད་དོན་ལ་མཁས། །མདོ་སྤེ་ངེས་དོན་འདྲ་བའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་

དེས་ན། མདོའི་སྤུས་དོན་མངོན་ཏྲོགས་ཀྱི་རིམ་པ་མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་པ་མོ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་
ཡང་བསྟན་པས་ཟབ་མོའི་ཚྱོགས་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་འབྲངས་ནས་གཏན་ལ་
འབེབས་དགོས་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཏྲོགས་དཀའ་བས་སྤུས་དོན་མངོན་ཏྲོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་ཡང་ལམ་
རྒྱུད་པ་བ་དང་། ལམ་གསུམ་བཏགས་མཆོན་པའི་ལོག་ཏྲོག་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟབ་མོའི་
ཚྱོགས་ལ་ཡང་མ་ཏྲོགས་པ་དང་ལོག་པར་ཏྲོག་པའི་ཆ་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སེམས་
ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཏྲོགས་པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་ཏུ་མི་བཞེད་ཀྱང་། ལེགས་པར་
གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱི་ལྟ་བས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་
འཕོབ་ཀྱས་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་དག་རྗེས་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། ལྟ་བ་
དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མོ་ཏྲོགས་པའི་ལྟ་བའི་རྒྱུད་སྤེལ་བྱེད་ཐུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འིང་
རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ནས་ལེགས་བརྒྱུད་པའི། །ཞེས་སོགས་དང་། འིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་
མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྟོལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་འཇམ་གླིང་འདིར་སྟོལ་བྱེ་བའི་དབང་
དུ་བྱས་པར་མངོན་ནོ། །

འོ་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོའི་སྤངས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཏན་
ལ་འབེབས་ན། འདིའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་གང་། དེ་རྒྱལ་འདིས་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

འདི་ལ། ཁ་ཅིག་རྒྱ་གྲི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ལ་ཡུམ་སྲས་བརྩ་བདུན་དུ་གངས་ངེས་
ཤིང་། ཡུམ་ལ་དྲག་ཏུ་ངེས་ཏེ། འབྲུམ། ཉི་མེ། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ལ། ཤེས་རབ་ཁྲི་ལ། བརྒྱད་སྟོང་ལ།
སྤྱད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྲིས། སྲས་ལ་བརྩ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཤེས་བྲིན་བདུན་བརྒྱ་ལ། ལྷ་

བརྒྱ་པ། སུམ་བརྒྱ་པ། ཚུལ་བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་པ། ལ་བརྒྱ་པ། སྒོ་ཉིར་ལ་པ། རབ་ཅལ་ནམ་གཞོན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤེར་ཕྱིན་ཡི་གེ་གཅིག་ལ། ཡི་གེ་ཉུང་དུ་མ། ཤེས་རབ་སྤྱིང་པོ་དང་བཅས་པ་ནམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུམ་སྐས་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་བར་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ས་འཛིག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། བཤད་བྱའི་ཤེར་སྟོགས་ཀྱི་མདོ་ལ་བྱེད་ན་གངས་ཉུངས། བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་བྱེད་ན་གངས་མང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཤེར་སྟོགས་ཀྱི་མདོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱ་བའི་སྤྱིང་པོ། ཉི་མའི་སྤྱིང་པོ། རྗེ་རྒྱལ་མཆོན། ལག་ན་རྗེ་རྗེ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཁྲི་བ་དང་རྒྱན་སྒྲུབ་པའི་འགྲེལ་པ་ཆད་ལྡན་གྱིས་མཛད་པ་མེད་ཅིང་། སྐས་བརྒྱ་གཅིག་པོ་དེས་བཞེད་བྱ་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་སྐབས་བརྒྱད་ཅ་འགྲེལ་དུ་སྒྲུབ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་གཅིག་པོ་དེས་དངོས་བརྒྱད་ཆང་བར་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྤྱད་པ་སོ་སོར་ཡུམ་དུ་འཛིན་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱད་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་ལེ་ཏུ་བྱ་བདུན་ཡོད་པའི་བྱ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ཡིན་གྱི་སྤྱད་པ་དེའི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། ཁྲི་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱ། དུམ་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར། ཁྲི་དང་། དོན་བསྐྱས་འདི་ཅམ་ཤེས་པར་བྱ། ཁྲི་ས་པའི་སྐབས་སྤྱ་ཡང་། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་བསྐྱས་དོན་གསུམ་པོ་འདིའི་བསྐྱས་དོན་འདི་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ཁྲི་གསུངས་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མདོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱས་པའི་ཁྲངས་འགོད་པ་ན་ཡང་བསྐྱས་པ་དང་འབྲིང་པོའི་ཁྲངས་བཀོད། རྒྱས་པ་ལ་ཁ་འཕང་མཛད། སྤྱད་པའི་ཁྲངས་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཁྲི་ས་ཟེར་ན། མི་རིགས་

ཏེ། རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དང་མདོ་སྟུང་པ་བཞི་པོ་རྒྱན་གྱི་བཤའ་བྱ་ཅ་བའི་མདོར་རུང་མི་
རུང་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟུང་པ་དང་རྒྱན་སྐྱུར་བའི་འགྲེལ་པ་སེང་
བཟང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་རྣམས་བཤའ་གྱི་ལུང་སོགས་དང་
འགའ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་རྣམས་སྟུང་པའི་སྤྱོད་དོན་གྱི་རིམ་པ་དང་དངོས་སུ་མི་སྟོར་བས་དེ་
ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་སྟུང་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱན་གྱི་བཤའ་བྱ་ཅ་བའི་
མདོ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་དོན་བརྒྱུད་དོན་བདུན་ཅུ་རྩོགས་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱན་
གྱི་སྐབས་བརྒྱུད་ཅ་འགྲེལ་དུ་སྐྱུར་རུང་ཞིང་སྐྱུར་བའི་ཆད་ལྡན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་མདོ་རྒྱན་སྐྱུར་བའི་འགྲེལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་
ཆེན་གཉིས་ཀར་ཆོག་གི་ཆ་གཙོ་པོར་མ་སྐྱུར་བ་དང་། འགྲེལ་རྒྱུད་ལས། དག་སོགས་སྐྱུར་བ་
མ་བྱས་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོན་རྩོགས་རྒྱན་གྱིས། བཤའ་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་མདོན་
རྩོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བཤའ་ཐབས་ཡན་ལག་ལཱ་ལྡེ་སྟོན་མཆད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམས་བཤའ་རིགས་པ་
ལས་རྩེ་བཅུན་གྱི་མན་ངག་འགོད་པ་ན། མདོ་དོན་སྤྱོད་བ་རྣམས་ལ་ནི། །ངས་ནི་མན་ངག་སྦྱིན་པར་
བྱ། །དགོས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཆོག་དོན་བཅས་དང་མཆམས་སྐྱུར་བཅས། །བཀྲལ་
ལན་བཅས་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། གཞུང་གི་ཆ་གང་དང་གང་གིས་ལྷ་པོ་དེའི་སྟོན་མཆད་ཅིང་དེའི་སྟོན་པ་བཤའ་
པའི་དགོས་པ་རྩེ་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། ལྷ་པོ་དེ་གཞུང་གི་ཆ་གང་དང་གང་གིས་འཆད་རྒྱལ་ཡོད་དེ། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགོས་དོན་གྱི་སྟོན་མཆད། །ཤེས་རབ་པ་
རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་དོན་གྱི་སྟོན་མཆད། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་

དོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །ཅེས་
དང་། དེ་ནས་སེང་གོ་རྣམ་འབྱེད་ས་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆམས་སྦྱར་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། བྱངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་
རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀལ་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པོ་དེའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དགོས་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། བསྟན་བཅོས་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ལྟར་དུ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་
པ་ལ་གྲུས་པར་འགྱུར། བསྟན་དོན་ལ་རྟེན་ནས་དོན་རགས་རིམ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་དགོས་
པ་དེ་འགྲུབ་པ་བསྟན་དོན་ལ་རག་ལས་པ་དང་། བསྟན་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་རགས་རིམ་རྟོགས་
པ་དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་ཆོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཆམས་སྦྱར་གྱི་སྒྲོ་ནས་
བཤད་པས་གཞུང་སྤྱི་ཕྱི་འབྲེལ་ཆགས། བཀལ་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པས་ཁས་སྦྱངས་སྤྱི་
དང་། རིགས་པ་དངོས་ལྷགས་མི་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས།
ཉན་པ་དང་ནི་འཛིན་པ་ལ། །ཉན་པ་པོ་རྣམས་གྲུས་བྱེད་པས། །ཐོག་མར་དགོས་པ་བརྗོད་པར་
བྱ། །དེ་བྱུང་དེ་ནི་བསྟན་དོན་ལ། །བསྟན་པའི་དོན་ནི་ཆིག་དོན་ལ། །གོ་རིམ་རིགས་པ་སྤྱི་
དང་། །མི་འགལ་བ་ནི་གཉིས་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
ཆེ་ཡང་དེའི་འབྲེལ་པ་ཆོད་ལྟར་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་དགོས་ན། རྒྱན་ལ་འབྲེལ་པ་དུ་ཞིག་
ཡོད། རང་ལུགས་འབྲེལ་པ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་ཞེ་ན། དེ་ལ་འབྲེལ་པ་རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པ་
ཉེར་གཅིག་ཡོད་དེ། མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འབྲེལ་པ་བརྩ་གཉིས། མ་སྦྱར་བ་དགྲ་དང་བཅས་པའི་
ཉེར་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱར་བ་བརྩ་གཉིས་ཡོད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྦྱར་བ་ལ། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱན་སྦྱང་། མཁས་གྲུབ་ཤེས་པ་མཛད་པའི་སྟོང་པོ་མཆོག་ །ཨ་མུ་ཀ་

རས་མཛད་པའི་གནད་ཀྱི་ཆེ་འོད་དེ་གསུམ། ཉི་ཁྱི་དང་སྐྱར་བ་ལ། འཕགས་པས་མཛད་པའི་ཉི་
 ཁྱི་སྐྱར་བ། བཅུན་པས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྱི་རྣམ་འགྲེལ། འཁྱེ་པས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྱི་དག་ལྟ། སློབ་
 དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྱི་ལེ་འུ་བརྒྱད་མ་སྟེ་ཉི་ཁྱི་དང་སྐྱར་བ་བཞི། སྐྱད་པ་དང་སྐྱར་བ་ལ།
 སློབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་སྐྱད་འགྲེལ་ཉོགས་སྒྲ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་མཛད་པའི་
 སྐྱད་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ཁ་ཆེ་རྩ་མ་གྲུབ་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཤེས་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ཕྱེ་མིག་སྟེ་
 སྐྱད་པ་དང་སྐྱར་བ་གསུམ། གཞན་ཡང་། སྟེ་ཉིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་
 དུ་མ་ཐུན་པར་སྟོན་པ། ཁ་ཆེ་རྩ་མ་གྲུབ་མཛད་པར་གྲགས་པའི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ་
 འབྲུམ་དང་སྐྱར་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མ་སྐྱར་བ་དགུ་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ཆོས་བཤེས་
 གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། གསེར་སྒྲིང་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཉོགས་
 དཀའི་སྐྱར་བ། རོ་བོའི་བསྐྱུས་དོན། ཤེས་འབྱུང་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན། ཁ་ཆེ་གཞོན་ཀྱུ་དཔལ་
 ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་ཉི་བསྐྱུས་དོན་གསུམ། རིན་ཆེན་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གྲགས་ཆ། བརྒྱ་གྲུབ་
 མཛད་པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་སྒྲིང་བ། ཨ་རྒྱས་མཛད་པའི་སྐབ་པ་དགོངས་རྒྱན་དང་བཅས་པ་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱན་དང་སྐྱར་བས་དེར་
 བགྲངས་པ་ཅུ་མོ། །

འགྲེལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ་འབྲུམ་དང་སྐྱར་བ་དང་ཤེས་
 ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ཕྱེ་མིག་གཉིས་རྒྱ་འགྲེལ་ཡིན་མིན་བརྟག་བྱའི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་
 བཤད་པར་བོད་ཀྱི་བཅུན་པ་བ་རེག་ཐོས་པ་ཀམ་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ལས།
 སྟོང་གཞི་རྒྱས་པར་བཀའ་སྐུལ་བསྟན་བཅོས་རྣམས། །ལེགས་པར་བསྐྱུས་པ་ཕྱག་འཆོལ་ཆོགས་
 བཅད་ཡིན། །ཞེས་པ་བྲངས་ནས་མཆོད་བརྗོད་སྟོང་གཞི་དང་སྐྱར་ཞིང་། དེ་མི་རིགས་པ་དང་།

གཞན་ཡང་ཆོག་ཀྱས་པ་རྒྱུ་ཞིང་བོད་ཆོག་དུ་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྷ་
མིག་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་དུ་མ་ཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡང་སྤྱི་ཉིས་
མཛོད་པ་ཡིན་མིན་བརྟག་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཡང་བོད་ཆོག་དུ་མ་དང་བཅས་ཤིང་མདོ་སྤྱོད་ལ་ཡང་
སྤྱོད་ཆགས་པ་དུ་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་ལས་གསུངས་སོ། །

རང་ལུགས་འགྲེལ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
རྒྱན་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཆོག་ཉུང་ལ་བཛོད་བྱ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་འགྲེལ་བས།
འགྲེལ་པ་གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་ཤིང་ཏ་ཅང་རྒྱས་བསྐྱས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་བྲལ་བས་ཉན་བཤད་ཀྱང་
སྤྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་རྣམས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། འགྲེལ་པ་འདིས་རྒྱན་དོན་བཤད་པ་ལ་
འདུག་ལ། བཤད་པ་ཉིད་འགོད་ལ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་ཅིང་། བཤད་
པ་ལ་འདུག་པ་ལ། མཆོད་པར་བཛོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། འགྲེལ་པ་ཚུལ་རིགས་པར་
བསྐྱབ་ལ། ཁེངས་སྤྱང་ཞིང་སྒོ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་བཅས་པའི་དོན་རྣམས་གསུམ་ལས། དང་པོས་
མཆོད་པར་བཛོད་ཅིང་ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་དགོས་པ་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཉིང་
དགོས་བཛོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ཤུགས་ལ་འཆད། དོན་ཆན་བར་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་བཅས་
ཚུལ་པའི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་དམ་
པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྷན་ལ། ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་དང་ལྷན་ལ། ཡི་དམ་གྱི་ལྷའི་སྤང་བ་ཐོབ་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནས། དེས་ན་འགྲེལ་པ་ཚུལ་
རིགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁེངས་སྤྱང་ཞིང་སྒོ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱིས་ནི་རང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་
མ་བྱལ་སྟེ། རང་ཉིད་མ་ཁེངས་པས་དགེ་ཙམ་གཙོ་བོ་ཆེད་ཆེད་སྤྱོད་པ་དང་མ་ཐུན།
སྐུ་ལ་བ་མཉམ་པ་གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ལ་བསྐྱལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་འགོད་པ་ལ། མཆོད་པར་བརྗོད་པ། རྒྱས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་སྤྲེལ་བ་སྟན་པ། བསྐྱུས་དོན་གཞན་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མདོ་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྟོན་པ་བཤད་པ་བཞིན་དུ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱན་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྟོན་པ་འཆད་དེ་ཞེས་བཤད་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཐོག་མར་མཆོད་བརྗོད་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྟོན་པ་འཆད་པར་མཛད་པས།

དེ་ཡང་མཆོམས་སྐུར་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྟོད་པ་དང་མཐུན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསྐྱུས་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས། དགོས་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། རེ་ཞིག་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས། ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུས་པ། ཞེས་སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱིས་ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས། ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱགས་སུ་ཆུད་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས། བཀའ་ལན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྐྱུས་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

བྱམས་གཞུང་།

༥ འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། གང་ལ་
ཚོད་པའི་ཡུལ། གང་གིས་ཚོད་པའི་གང་ཟག ཇི་ལྟར་ཚོད་པའི་ཚུལ། དེའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་
རྣམས་ལས། དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་བརྗོད་རང་དོན་གྱི་དགོས་
པ་ལ་མཆོམས་སྦྱར་བ་དེ་ལ་ཚོད། གང་གིས་ཚོད་ན། གཡག་པ་དང་རོང་པ་སོགས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
པ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཚོད། ཇི་ལྟར་ཚོད་ན། འབྲེལ་པ་འདིས་མཆོད་བརྗོད་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་
ལ་མཆོམས་སྦྱར་བ་མི་རིགས་ཏེ། བྱམས་པ་ལ་རང་དོན་གཉེར་གྱི་སློ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་
འབྲུག་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཚོད།

བཞི་པ་དེ་ལ། ཚོད་སྟོང་གི་རྣམ་བཞག་བཞོད་པ། དེས་ཚོད་པ་ཇི་ལྟར་སྟོང་ཚུལ་དང་གཉིས།
དང་པོ་ནི། རྣམ་བཞག་ལས། ཇི་བཅུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སློ་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་
ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་བཅུན་མངོན་པར་རྫོགས་པ་
སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་སྒྱུ་དགོས་པར་
མ་མཐོང་ན་རང་དོན་དུ་ཞི་བ་རྒྱང་པས་ཆོག་པར་འདྲིན་པ་བསྐྱོག་མི་རུས་ལ། དེ་མ་བསྐྱོག་ན་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་མི་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །རང་དོན་ཆོས་སྒྱུ་ལ་
དོན་གཉེར་ས་བཅུ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་ལ་རང་དོན་གྱི་
སྒྱུ་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྒྱུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚོད་པ་ཇི་ལྟར་སྟོང་ཚུལ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ།
དེ་ལ་ཚོད་པ་སྟོང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཚོད་པ་མི་རིགས་

ཏེ། ཚེད་པ་དེ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་ཕྱེད་པའི་སྟོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་ཇེ་བཅུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་འདོད་པའི་
 ལུགས་ལ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ཡིན། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལ་སངས་
 རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་དེ་ལྟར་འཐད་
 དེ། རྒྱད་ཟླ་དར་ཤིག་ལས། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཇེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་སྐད་
 གསུངས་ཀྱི་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་ན་བཙུག་ལྡན་དང་སྐབས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་མངོན་པར་རྫོགས་
 པར་སངས་རྒྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། འོན། མངོན་རྫོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ། དེ་འབྲུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནམ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན།
 དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་རྫོགས་རྒྱན་གྱི་ལུགས་ལ་རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་ཇེ་བཅུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་སུ་ཐལ།
 རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་ལུགས་ལ་རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་ཇེ་བཅུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སྐབས་འདིར་རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་ཇེ་བཅུན་
 སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་
 ཇེ་བཅུན་སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་ཕྱེད་
 པའི་སྟོན་བརྗོད་མཛད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་སྟོན་བརྗོད་མ་མཛད་ཟེར་ན། འོན། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་ཕྱེད་པའི་སྟོན་བརྗོད་གང་ལ་མཛད་སྟོས་ཞིག།

ཁ་ཅིག་ ཉན་ཐོས་ཞི་འཆོལ་མའི་སྐབས་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་། རྒྱན་གྱི་སྐབས་ལ་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པར་བྱས་ནས། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་ཇེ་བཅུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་།
 རྒྱན་གྱི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་མ་ཕྱེད་པའི་སྟོན་བརྗོད་མཛད་པ་

ཡིན་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་གྲི་ལུགས་ལ་ཇེ་བཅུན་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་ཁབ་སྤངས་པས་གསུང་
འདིའི་འཕུལ་མཆམས་མ་ཐུབ་པའི་གཤམ་ཁུང་གསར་པ་བཅའ་བར་སྤང་ཡང་། དེ་འདྲའི་བྱེད་པར་
ཆད་ལྟན་གང་གིས་ཀྱང་མ་མཛད་པས་རྟོག་བཟོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་དོན་མཛོན་
པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་སོ་སོར་འཆད་པའི་མཛོན་རྟོགས་རྒྱ་གྲི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཆོམ་པ་པོའི་ཇེ་
བཅུན་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། བརྒྱད་སོ་བསྟུ་བྱེད་ཀྱི་མཁུན་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་བྱ་
མཛད་པའི་མཆོད་བཞེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཆོམ་པ་པོའི་ཇེ་བཅུན་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་མཆོད་བཞེད་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་
མཆམས་སྤྱར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཇེ་བཅུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་གྱི་ལུགས་ལ་
སངས་རྒྱལ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་
མ་བྱེད་པའི་བྱེད་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་གསུངས་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསུང་རབ་སྤྱི་ལ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དམ་ཆོས་པད་
དཀར་སོར་བཞག་ལ་འཕགས་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་གསུངས་པའི་ཅ་ཅོའི་འགྲོས་
བྱེད་ན་མ་གཏོགས་དེ་ལས་ཀྱང་ཇེ་བཅུན་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་
རིའི་བྱ་བྱང་སེམས་སུ་གསུངས་ཏེ། མ་འོངས་དུས་ན་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱེད་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འབྱུང་འབྱུང་ཞིང་། བསྐྱེད་འོད་ཅེས་བྱ་བ་ཀུན་ཏུ་ཅན། སློག་ཆགས་བྱེ་བ་སྟོང་
དག་རྣམས་འདུལ་ལོ། ཞེས་དངོས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཉི་སྤང་ལས། དམ་པའི་ཆོས་པརྩ་
དཀར་པོ་ཆད་མར་བྱེད་ན། འཕགས་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་བ་སོགས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམ་པར་གཞག་པ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་
གྱི་སྤྱང་ལས་འདས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་དེ། བ་རོལ་པོས་དེ་ལྟར་ཚོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་ལ་
 རང་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐལ་བ་གཉིས་པ་ལ་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་སྐབས་མ་བྱེད་པའི་བྲུབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་ལ་སྤྱན་མོང་བ་རང་དོན་
 ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་
 ལ་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྲུང་པར་ཡོད་དེ། རང་དོན་ཀྱི་དགོས་པ་སྒྲོ་བ་མི་སྒྲོ་བ་
 གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱན་མོང་དུ་ཡོད། རང་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་མི་སྒྲོ་བ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲི་
 སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྲུང་པར་སྤྱི་ལ་མ་གྲགས་ཤིང་། བྱང་སེམས་ས་བརྩ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་གྲོགས་རང་དོན་ཆོས་སྐྱོད་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་
 ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་
 སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེས་སྒྲོ་བ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་
 བ། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་གསུམ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྤྱར་བ་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ཅུམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས།
 སྤྱན་མོང་བ་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་མཛད་ནས་འབྲུལ་བྱེད་པའི་ལུགས་བྱེད་པ་མི་རིགས་
 པ་རྟོགས་སྒྲུའོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྤྱར་ལྟར་ཚོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་
 ལ་ཐོས་བསམ་ཀྱི་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ཚོད་

པ་དེ་མེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོད་དམ། བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་ཚོད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ཐུན་མོང་བ་པར་ཕྱིན་ཐེག་
 པའི་སྐབས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་མ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ཐུན་མོང་བ་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲུགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 ལུགས་ལ་འཇམ་དབྱངས་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
 པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་། སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ནམ་
 གཞག་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དུ། ཐུན་མོང་བ་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། ཐུན་
 མོང་མིན་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱུ་དོན་
 ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་གྱི། །ལམ་མཚོག་གཉིས་ཀར་དགོས་པའི་ཐུན་
 མོང་ལམ། །ཞེས་སོགས་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་ལུགས་གསུངས་པ་དང་འདིར་དོན་གཅིག་པར་མངོན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས། མི་འཐད་པར་
 ཐལ། འགྲེལ་ཆུང་ལས། རྟོགས་གཞན་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྐུ་བཞིའི་གངས་ངེས་བྱེད་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་ལུགས་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་
 རྒྱད་ཀྱི་ལས་ཚོགས་ལས་ནམ་མཁའ་འགོ་བ་སོགས་འབྱུང་བ་རྒྱད་གསུང་བ་པོའི་མཐུ་ལས་བྱུང་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ནམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཡང་རྒྱད་རིགས་འགའ་ཞིག་གི། །ལ་ལ་གསང་
 སྤྲུགས་བྱེད་འགྱུར་པ། །དེ་དག་གིས་ཏེ་གཙོ་བོའི་མཐུ། །དེས་བཤད་རིགས་པ་འཇུག་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་དག་གིས་གང་བཤད་ཐམས་ཅད་རང་ནི་

ཁས་སྒྲངས་མི་རུས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་ཚོད་མི་རིགས་པ་ནི། རྒྱལ་ལས་བཤད་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ས་བཅུ་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བཅུ་པ་བ་དེ་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་ལ་སྤྱད་ཀྱང་ཉེར་བར་ཞི་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་མི་བསྐྱོག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རང་དོན་ཡོངས་རྫོགས་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་གང་ཞིག་དེས་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་ལ་ཆོས་སྐྱེད་གོས་པར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྐྱེད་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དེ་རང་དོན་
ཡོངས་རྫོགས་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ས་བཅུ་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་བྱང་
སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུང་འདི་ནམས་ལ་བརྟེན་ལས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་རང་གི་གོགས་
རང་དོན་ཆོས་སྐྱེད་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། རང་དོན་ཆོས་
སྐྱེད་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ཡིན་ན་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་གནད་དུ་བྱུངས་ཤིག།

དེས་ན། རྒྱལ་ཚོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཅུན་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སུ་བྱུང་སྟེ། དུམ་
ལས། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་
བྲིས་ཤིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་སྐབ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱམས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་དག་ཕྱིར་དུ་རྒྱུད་སྒྲ་མ་བཅུམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་
སྒྲ་མ་ལས། རི་ལྟར་ཉི་མེད་ལྷོ་ལྷོ་གྲོ་ལ། །བརྟེན་ནས་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིས་བལྟ་བ། །དེ་
བཞིན་ཆོས་སྒྲོབས་དོན་ཅན་འོད་མཛད་བ། །སྐབ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ནི་བདག་གིས་བཤད། །ཅེས་
དང་། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་ཕྱིར་
དང་། །གཞན་དག་མོས་གྲུས་སུ་སྤྲོད་སྤྲོད་ཆོགས་ལྡན་སྟོ། །དེ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་ཕྱིར་ངས་འདི་

བཅུམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་ཆོས་ལྷ། བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་
བཅོས་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཡང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱན་ཚོམ་པ་པོའི་ཆེ་བཅུན་སངས་རྒྱས་ཡིན་
ཏེ། དུམ་མཁའའཁེལ་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ། དེ་ལ་བཏེན་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ། དེ་ལ་ཞུགས་
ནས་ལེགས་ཆོག་སྐྱེས་མཁའའཁེལ་འཕྲོད་པའི་ལམ་རིམ་ཆེ་བཅུན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་པར་ནམ་
བཤད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་པའི་གསུང་གི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་
པའི་རྒྱན་མངའ་བའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མཉེས་པར་བྱས་ན་ཅི་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་
རོ་སྟམ་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་ཞུགས་པས། ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྤྱོད་ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། སྤར་བྲངས་
པའི་ལུང་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་
ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

སྒྲོན་མེད་དེ། ཐུབ་བྱེད་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་རིམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ས་
བཅུ་པ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཆོགས་
ལམ་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ས་བཅུ་པ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུམ་མཁའའཁེལ་གསུམ་
ལ་དང་བའི་དད་པ་ལ་བཏེན་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ། དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་
ཟག་གང་ཞིག་ལེགས་མཆོག་ནམ་མཁའའཁེལ་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་འབྱུང་
སྐྱབ་པ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་བྱེད་ཐམ་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཞོད་དེ། པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་
མ་སྐྱར་བར་དོན་གྱི་གནས་ཆོད་ཅམ་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བཅུམས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱུད་སྤྱོད་མ་དེ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་བཅུམས་པར་ཐལ། ཚོམ་པ་དམ་བཅའ་དང་ངེ་ལྟར་བཅུམས་ཚུལ་ནམས་གཙོ་བོར་
གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུད་སྤྱོད་མའི་

ལུགས་ལ་དེ་ཚེས་པ་པོའི་ཇེ་བཙུན་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཚུང་ལས།
འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ། ཞེས་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་སྤྱགས་གཅིག་
ཙམ་ཡང་སྤོང་མི་རུས་པའི་བདེན་འདོན་ལྟན་སྐྱེས་ཚུང་དུའི་འབྲིང་མན་ཆད་ས་བཙུ་བ་བས་སྤངས་
པས་དེ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱལ་ལན་ཞིབ་པར་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོན། རྒྱན་ཚེས་པ་པོའི་ཇེ་བཙུན་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། ཆོས་སྐྱབས་ཉམས་ནས་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་
སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་དགོས་པས། སངས་རྒྱས་ཚུལ་ཇེ་ལྷུང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤིད་པ་ཐ་མ་
པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་སངས་རྒྱ་བ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་དགའ་བར་སྤང་ཡང་། ཇོ་
ཇེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ལེའུ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབས་ལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པར། སྤོབ་དཔོན་ཀུན་སྤྱིང་
གི་བྱ་རྒྱུད་པའི་སངས་རྒྱས་ཚུལ་སོགས་ལ་དབགས་ན། དགའ་ལྡན་གྱི་ཉེན་ཙན་གྱི་ཇེ་བཙུན་གྱིས་
རང་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་སྤྱལ་བ་གཅིག་དེར་བཞག་ནས། འོག་མིན་དུ་ཆོས་སྐྱབ་མངོན་དུ་བྱས། སྤྱར་
ཡང་སྤྱལ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་ནས་ལྷམས་སུ་ཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇོ་ཇེ་རྒྱལ་
མཆོན་གྱི་ལེའུ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་འདུག་བཞིན་དུ་མངོན་པར་
ཇོགས་པར་སངས་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་ཞི་འཆོལ་མ།

༥ ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགོས་དོན་བཤད་པ། གོ་རིམ་ངེས་པ། གངས་ངེས་པ། རོ་བོ་ངེས་པ། དུམ་སྤྲུམ་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་རྒྱ་ཚོམ་པའི་ཐོག་མར་མཐུན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པུག་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་རྣམས་བརྒྱུད་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཞུང་མཛེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་མཛད་པར་བཞེད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་རང་ཉིད་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་སྟོན་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཚོམ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་དུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པ་སོགས་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་འདིར། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་པར་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་མདོའི་སྒྲེང་གཞིའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱར་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དེ། མདོའི་སྒྲེང་གཞི་ལས། དག་སྟོང་དང་། དག་སྟོང་མ་དང་། དག་བསྟན་དང་། དག་བསྟན་མ་དང་ཐབས་ཅིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་འོད་སྤང་དང་། ཞེས་པས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་གྱི་གང་ཟག་བསྟན། ཐབས་ཅན་ཀྱང་ཟག་པ་ཟད་པ། ཞེས་པས་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཐབས་གཞི་ཤེས་ལུགས་ལ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད། འདིར། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དང་ཡང་ཐབས་ཅིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དབའ་ཆེན་པོ་བཟང་སྐྱོང་དང་། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་བསམ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་
 དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུངས་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ། ཞེས་བསམ་འདིག་ཉེན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་དངོས་སུ་
 བསྟན་ནས། ཐབས་ལམ་ཤེས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད། འདིར། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་
 བསམ་དངོས་སུ་བསྟན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་གདན་སེང་གའི་ཁྱིམ་འཁམས་ཏེ། སྐྱུང་པོར་
 སྤང་དགོངས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། ཞེས་བསམ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། ལྷགས་ཀྱི་
 དབང་པོ་ལས་འོད་ཟེར་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཅེ་མོ་ལས་བསྐྱེད་སྟེང་དུ་སྐྱུལ་བའི་ཤུགས་བ་བསྟན་པ་
 དང་། ཞེས་བ་ནས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དུག་པོ་འདི་ཉིད་ལས་བཅུམས་ཏེ། ཆོས་
 བསྟན་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་བརྗོད་པ་དང་། ཞེས་བསམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་དངོས་སུ་
 བསྟན་ནས། ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད། འདིར། གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས།
 ཞེས་བསམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། མདོའི་སྤྱིང་གཞི་དང་
 མཆོད་བརྗོད་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་པ་འཕགས་སེང་གང་གིས་ཀྱང་མ་མཛད་ཅིང་། བྱུང་པར་སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་སྤྱིང་གཞིའི་བཤད་པ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོས་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་དུ་མཛད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་རྒྱན་དང་སྤྱིང་གཞི་མ་སྐྱར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་
 འདི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་
 མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ནི་ཆོས་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
 རིགས་ཅན་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཐེག་ཆེན་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། གོ་རིམ་འདི་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཅན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་
 ཀྱིས་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་པ་ཡིན་གསུངས་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐྱིར་

ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་རྒྱ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཙམ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། རྒྱ་
ཚུལ་པའི་ཐོག་མ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཉིད་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
ལ་དགོས་པ་བྱུང་བར་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་པར་དང་པོར་གཞི་
ཤེས་སོགས་ལ་བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དང་པོར་
སྐབས་གསུམ་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
བསྐྱེམས་ནས་རྒྱ་སྤངས་ཏེ། སྤྱི་ཐེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་ལ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་
ལམ་ཤེས་རྒྱ་ལ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གངས་ངེས་ལ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུལ་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་ཞིག་ལ་བསྟོད་པར་བཞེད་པ་གང་
ཞིག་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལས་མང་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། ཁ་ཅིག་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་གྱི་གསུང་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་
ལ་རབ་ཏུ་དང་བཞི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གསུང་འགྲེལ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་འབྲས་ཡུལ་གྱིས་
བྱ་བེད་ན། འོ་ན། སྤྱི་ཐེ་ཆེན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་བྱ་བེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གང་རུང་ལ་
འབྲས་ཡུལ་གྱིས་བྱ་བེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་གྱིས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་རང་རྒྱ་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཉེར་ཞི་འཚོལ་
པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་རང་རྒྱ་ལ་
བསྐྱེད་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ གཞུང་ལམ་འབྲས་བྱའི་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ག་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུམ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ དེའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་གྱི་ཡུམ་ཡང་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཡུམ་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡུམ་དུ་འགྱུར་ན། དེ་ལ་འཕགས་པའི་མིང་བཏགས་པས་འཕགས་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱི་ཡུམ་ལ་ཡུམ་དུ་འདོད་པ་དང་། དངོས་བརྒྱད་ཡུམ་དུ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། རང་སྤྲུལ་འཕགས་པ་མི་བསྐྱེད་ཅིང་། རང་སྤྲུལ་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་མི་སྦྱབ་པའི་ཡུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཙམ་ལ་གཞི་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལམ་ཤེས་སུ་བྱས་ནས། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་མངོན་ཏྲོག་གསུམ་གྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རང་ལུགས་ལ། རང་སྤྲུལ་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་བསྦྱབ་ཅུས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། ཡུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཡུམ། མངོན་ཏྲོག་པ། མཁྱེན་པ། ཡེ་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཡོད། དེ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞིང་། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟོམ་པའི་གཞི་ཤེས་སྤྱི་ཙམ་དེ་ཉིད། ཆོག་རྒྱུད་དང་པོའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་སྤྱི་ཙམ་དེ་ཉིད། ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཆོག་རྒྱུད་དང་པོའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་ཏྲོག་སོགས་ཀྱིས་བྱབ་པ་དང་། ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་ཏྲོག་གསུམ་གྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་མི་རིགས་

ཏེ། སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་
མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་མ་ཁྲབ། སྐབས་གཉིས་པའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་
ཤེས་ལ་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུམ་ལ་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁུན་
བས་ཁྲབ་ཀྱང་། འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁུན་པ་ལ་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུམ་གྱིས་མ་ཁྲབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་
འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་འདིར་འབྱགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཐུ་བ་ཡུམ་སྤྱི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། འཛིག་རྟོན་ན་མ་ལ་བསྐྱེད་བར་བྱེད་
པའི་མ་དང་། གསོ་བའི་མ་དང་། འདོད་བ་བསྐྱབ་པའི་མ་གསུམ་ཡོད་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཡུམ་ལ་
ཡང་རང་སྤྱི་འཕགས་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་དང་། འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་
པའི་གསོ་བའི་ཡུམ་དང་། བཞེད་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡུམ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག་མཁུན་བ་གསུམ་པོ་དེ། འཕགས་བཞིའི་རྣམ་འཛོགས་གི་ཡུམ་ཡིན་པས། འཕགས་
བཞིའི་ཡུམ་དུ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འཛོག་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཡུམ་སྤྱི་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་
སྐྱེད་བྱེད་ངེས་བར་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བར་མཛད་བ་གང་ཡིན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། རང་སྤྱི་མི་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་དང་། རང་གི་ཡུམ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱི་མི་སྤྱི་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། འདིར་བཤད་པའི་ཡུམ་སྤྱི་ལ་ནི། བསྐྱེད་བྱ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱིས་ཁྲབ་སྟེ། མཁུན་
བ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མས་རང་སྤྱི་འཕགས་བ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ། འདིར་ཡུམ་སྤྱི་དོན་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཅིག་དུ་བྲལ།

༩ གསུམ་པ་དགོས་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་དང་
དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་
དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་དང་། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་
ཀྱི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་རེ་ཞིག་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་
ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྐྱར་དུ་རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེ་ལོ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་གྱི་
གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་
ཤིན་ཏུ་རྒྱུན་པོ་ཡིན་པས་བྲལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུན་པོ་ལམ་མ་ཞུགས་
རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆོག་ཙམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར།
གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཏན་ལ་
འབ་ནས། ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡུམ་མཐུན་གསུམ་ལ་དང་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་
པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་
བཤད་ལས་ཀྱང་དང་པོ་ལ་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཙམ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཞེས་
བྱད་པར་བྱེ་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན། གདུལ་བྱ་དེ་གཉིས་ཡུམ་མཐུན་གསུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེས་
མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ཙམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ངེས་སྟམ་དུ་སྐྱར་དུ་
རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེ། གཉིས་པས་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་ཡུམ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་
ནས་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་
པོར་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཏན་

ལ་ཕབ་ནས་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་ཡོད་པར་ངེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་གཉིས་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་དེ་ཉིད་གས་པའི་ཡུམ་ལ་ངེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིང་།

དེས་ན། གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སྐྱེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་
མཐར་ལེགས་མཆོག་རྣམ་མཁུན་འཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིང་།

གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་
རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ། གཏན་ལ་
ཕབ་ནས་ལྟ་བ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པ། ངོས་འཛིན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ལྟ་བ་
རྣམ་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་དེའི་སྤྱོད་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐར་
ཐུག་ངོས་ཟེན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། སྟོན་འདུག་ལས། བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་
པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང་དང་། དགག་བྱ་བུམ་པའི་དོན་
སྤྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ས་སྟོགས་བུམ་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་མི་རུས་པ་དེ་
བཞིན་དུ། དགག་བྱ་བདེན་བྱུང་གྱི་དོན་སྤྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དགག་བྱ་དེ་
བཀག་པའི་མེད་དགག་སྟོང་ཉིད་སྤྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་མི་འཆར་བའི་བྱིང་།

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དངོས་བཤད་པ་ལ། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
ཡོད་ཚུལ་ལས་བརྒྱུག་པ་གཅིག་བྱུང་ན། དེ་ཉིད་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐར་
ཐུག་ཏུ་འགྱུར་བས། ཐོག་མར་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ་
ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་བཀོད་པ། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ། དེ་དག་ལ་དྲོགས་པ་སྟོང་བ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དངོས་སོ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་།

དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཆམ་པར་སྒོ་འདོགས་པའི་འབྲུལ་པའི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྲ་
སྟེ། འདི་འམ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲིབས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད། འགའས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
སྐད་དུ་མདོ་ལས། དངོས་ཆམས་སྒྲེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་
བཞིན་མེད་ལ་འབྲུལ་པ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ལ། དེ་ལས་བྱུང་
བའི་ཕྱིར་དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་བརྒྱན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ཞེས་བྲལོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་དབང་གིས་
བྱུང་ལ། དེས་ཀྱང་སྔག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་
བར་བསྟན་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་
བརྒྱན་པའི་ངོ་ཐོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྲལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལྷང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལྷང་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་དང་། ལྷགས་འདིའི་བདེན་
གཉིས་འཛོག་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་
ཆམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་
པའི་སྒོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་བདེན་སྣང་དང་བཅས་ཤིང་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་
པའི་སྒོ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་འཛིན་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་སྣངས་
དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་འཛིན་དེས་བསྐྱེད་པ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སེམས་ཅན་གྱི་སྒོ་དོན་མཐུན་གྱིས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
པ་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་འབྲུལ་པའི་
དབང་གིས་བྱུང་ཞིང་། དེས་ཀྱང་སྔག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཆམས་
ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བསྟན་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་

དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ།
 ཡང་དག་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་
 དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྤོངས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་
 བ་ལ་སྤྱི་བས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད། འགའ་ལས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས་ཀྱང་། དངོས་
 རྣམས་སྤྱི་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་སྤྱི་བ་བྱེད་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་གོང་ལོག་གཉིས་ཀྱིས་གང་གཙོད་
 པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དེ་བདེན་
 འཛིན་གྱིས་བསྐྱད་པ་དང་བཅས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་འཛིན་དངོས་ཡིན་པ་
 དེ་གཙོད། ཕྱི་མས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་དེ་གཙོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། སྒོ་གཙོད་མེད་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤྱན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ། དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་ཉམས་ཀྱི་དགག་
 ཆོས་མཐར་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱུའི་གཙོད་མེད་
 ཀྱི་སྒོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོད་ཚུལ་
 མཐར་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དེ་འབྲལ་གྱི་
 འབྲལ་རྒྱུས་མ་བསྐྱད་པ་དགོས་ཤིང་ཕྱགས་ཀྱི་འབྲལ་རྒྱུས་མ་བསྐྱད་པ་ནི་མི་དགོས་ཏེ།
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤྱང་བ་དེ་ནི་འབྲལ་ཕྱགས་
 གང་གི་འང་འབྲལ་རྒྱུས་མ་བསྐྱད་པའི་སྤྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ལྟན་
 སྤྱིས་ཀྱི་བསྐྱད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཕྱགས་འདིའི་བདེན་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་
 ཀྱི་ཆོས་འདི་རྣམས་སྤྱང་བྱོགས་ནས་སྒོ་གཙོད་མེད་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་པར་བཞག་པ་ཅུ་མ་

དང་། རྟོང་ཕྱོགས་ནས་སློབ་གནོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་རྟོང་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། ལྷ་གྲུ་ལྷ་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་སློབ་གནོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་། ལྷ་གྲུ་རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཉིས་ཆོགས་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དགོས་ཏེ། དེ་མི་དགོས་ན། ལྷ་གྲུ་ལ་ལྷ་གྲུ་ཞེས་པའི་མིང་མ་ཐོགས་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ཡང་། ལྷ་གྲུ་ལྷ་གྲུར་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དགོས་ཏེ། དེ་མི་དགོས་ན། རི་བོང་གི་རྩ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་ཞེས་ཉོག་པས་བཟུང་བ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སློབ་གནོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་ཅམ་སྤྲས་ཀྱང་། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་གཅོད་ཀྱང་། མིང་བདས་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་མི་གཅོད་དེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མིང་བདས་བཞག་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་གཅིག་ཡོད་པར་འདི་པས་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སློབ་གནོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་པར་བཞག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་མཁན་གྱིས་དེ་ཤིང་ཏྲ་སྒང་དུ་སྤྱུལ་པ་དེའི་ཆེ། དེ་ཤིང་གི་སྤྱིང་གི་ཏྲ་སྒང་གི་སྤྱང་བ་དེ་སྤྱགས་རྩས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་སློབ་ཤིང་དབང་གིས་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་སྤང་བ་ཡིན་པའི་གཉིས་ཆོགས་དགོས་པ་ལྷ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱགས་རྩས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་སློབ་ཤིང་དབང་གིས་བཞག་པ་ནི་དགོས་ཏེ། དེ་མི་དགོས་ན། སྤྱགས་རྩས་ཀྱིས་མིག་མ་བསྐྱད་པའི་ལྷ་དཔོན་པོ་བས་ཀྱང་སྤང་བ་དེ་མཐོང་དགོས་པ་ལ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། དེའི་ཆེ་དེ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་ཏྲ་སྒང་དུ་སྤྱང་བ་ཡང་དགོས་ཏེ། མི་དགོས་ན། དེ་ཤིང་མེད་པའི་གཞིར་ཡང་དེ་ཤིང་གི་སྤྱིང་གི་ཏྲ་སྒང་གི་སྤྱང་བ་འཆར་དགོས་

པ་ལ་དེ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སློ་གནོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། སློ་གནོད་མེད་དང་མིང་དོན་མ་ཐུན་ཀྱི་མིང་གི་དབང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློ་གནོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་ན། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བྱུང་དགོས། དེར་བྱུང་ན། སློ་མ་འབྲལ་བ་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མ་མཁན་གྱིས་དེ་ཤིང་རྟ་སྤང་དུ་སྤྱུལ་པའི་ཆེ། སྤྱུལ་མ་མཁན་གྱིས་མིག་བསྐྱང་བའི་ལྟ་མོ་བ་རྣམས་ལ་དེ་ཤིང་རྟ་སྤང་དུ་སྤང་བ་དང་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད། སྤྱི་མ་མཁན་རང་ཉིད་ལ་རྟ་སྤང་དུ་སྤང་བ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་ཞེན་པ་མེད། སྤྱུལ་མ་མཁན་གྱིས་མིག་མ་བསྐྱང་བའི་ཕྱིས་ཀྱི་ལྟ་མོ་བ་ལ་དེ་ཤིང་རྟ་སྤང་དུ་སྤང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་སྤང་ཞེན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་མ་སྤྱོད་བའི་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་རྣམས་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་བྱུང་དུ་སྤང་བ་དང་ཞེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱི་ངོར་ཆོས་རྣམས་བདེན་བྱུང་དུ་སྤང་བ་ཡོད་ཀྱང་ཞེན་པ་མེད། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་བྱུང་ཀྱི་སྤང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བདེན་པར་བྱུང་བ། ཡང་དག་པར་བྱུང་བ། དེ་ཁོན་ཉིད་དུ་བྱུང་བ། དོན་དམ་པར་བྱུང་བ། དེ་སྤང་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱང་འདོད་པར་དབྱུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མཚུངས་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ། རྗེས་སུ་བྱུང་བ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་དུ་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་

པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་མི་འདོད་དེ། གཞི་བྱུང་ན་རྩལ་སྤྱུ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་གསུམ་དུ་བྱུང་བས་བྱུང་། གུན་བཏགས་ལ་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད། དངོས་སོ་ཡིན་ན་རྩལ་སྤྱུ་བྱུང་བར་འདོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ། གནས་ལུགས་སྤྱུ་བྱུང་བ། དོན་དམ་བདེན་པར་བྱུང་བ། ཆོས་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་མི་བཞེད་དེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་དེ་གསུམ་དུ་བྱུང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་སྤང་འདས་གུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་པའི་དོན། སྤང་འདས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཡོད་པ་སྟོ་གུན་རྫོབ་པ་ལ་བསྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང་། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་ཀྱང་གནས་ལུགས་སྤྱུ་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་པར་བྱུང་མི་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་རང་གཉིས་ལ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་ལ། སྤང་འདས་ཀྱི་བྱུང་བར་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་འཐད་དེ། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བཞེད་པ། གཞན་སྤྱི་བཞེད་པ། རྩལ་སྤྱུ་བྱུང་བ་བཞེད་པ་རྣམས་ལས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས་གུན་བཏགས་རང་གིས་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བ་སེམས་ཙམ་པས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པར་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བར་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཆེ། གུན་བཏགས་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བ་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་དང་ངེས་འགྲེལ་ཚུལ་མཛད་པ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག དེ་ཤིང་རྟ་སྒྲང་དུ་སྤང་ངམ་མི་སྤང་། སྤང་ན།
གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟ་སྒྲང་དུ་སྤང་དགོས། དེ་ལྟར་ན། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་
བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་
འགྱུར། མི་སྤང་ན། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སྤྲུགས་རྩལ་གྱིས་བསྐྲད་པའི་སྒོ་
འཁྲུལ་བའི་དོར་རྟ་སྒྲང་དུ་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རྟ་སྒྲང་དུ་མི་སྤང་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྤང་
ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། རྟགས་སྤྲུལ་ལྟར་ཁས་
མི་ལེན་ཞིང་། བྱི་མ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། གསུང་དེ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། སྤྱི་མ་མཁན་
གྱིས་དེ་ཤིང་རྟ་སྒྲང་དུ་སྤྲུལ་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ཤིང་གི་དོས་ནས་རྟ་སྒྲང་དུ་མི་སྤང་ཞེས་མི་བྱ་ཞེས་པའི་
དོན་དང་། དེའི་ཆེ་དེ་ཤིང་གི་དོས་ནས་རྟ་སྒྲང་དུ་སྤང་ཞིང་རྟ་སྒྲང་གི་སྤྲུལ་གཞི་དེ་ཤིང་རྟ་སྒྲང་དུ་
སྤང་བའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་མིང་བདས་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་
འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་འགོད་པའི་
འཕྲིན་ལས་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་དང་པོའི་སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་མིང་བདས་བཞག་ཙམ་དུ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སྒོ་
གཞོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་སོགས་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་། དང་
ངེས་རྣམས་འབྲེད་ལས། ཙམ་སྤྲུལ་གང་གཅོད་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང་མི་མ་སྤྲུལ། ཞེས་གསུངས་པས་ད་
དུང་དབྱད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་ལ། རོ་བོ་ལ་དཔྱོད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་
གྱི་གཏན་ཆིགས་སོགས་སྤྲུལ་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྟགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྤྲུབ་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བདེན་བྱུང་གྱི་གཅིག་དང་བདེན་བྱུང་གྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་བྱུང་ན་བདེན་

བར་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། གཞི་
ལམ་རྣམ་གསུམ་འདི་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པོ་
ཞེས་འགོད། ཚུལ་སྦྱབ་པ་ལ། རྩོགས་ཆོས་སྦྱབ་པ་དང་། བྱུང་པ་སྦྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་དུ་སྦྱབ་པ། བདེན་པའི་དུ་བྲལ་དུ་སྦྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཉགས་
འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྦྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱུང་པ་བཞིན།

འདིའི་བྱུང་པ་སྦྱབ་པ་ལ། ཉགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཆ་བཅས་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་། བདེན་
གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ།
ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་གི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་པའི་ཆད་མ་གསུམ་ཆད་དགོས་པ་
ལས། བྱི་མ་ངེས་དགའ་བས་དེ་བཟོད་ན། ཆ་བཅས་ཀྱང་ཡིན། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་གྲུབ་ན། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་སྤང་ལུགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཡང་སྟོད་
ལུགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཆ་བཅས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །སྤང་ལུགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཡང་སྟོད་ལུགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དེ་བརྟན་པའི་
སྟོད་ལུགས་ལ་མི་འགལ་ཡང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྟོད་ལུགས་ལ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་འགལ་
ན། ཆ་ཅན་བྱུང་པ་དང་དེའི་ཆ་ཤས་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཐ་
དད་དུ་ཡོད་ན་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་གཟིགས་དགོས་པ་ལས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་གནས་
ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་
གཟིགས་དགོས་ཏེ། ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་དད་
དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱུང་པའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཆོས་

ཅན། གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་ཅན་བྱམ་པ་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་
མར་འཇལ་བའི་ཆད་མས་གནོད། ཆ་ཅན་བྱམ་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཐལ། གྲུབ་པ་གང་ཞིག
རང་གི་ཆ་ཤས་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཅིག་དུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་གནོད།
དེས་ན། དེགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཁེགས་ཏེ། ཐ་
དད་དུ་ཡོད་ན་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
གཟིགས་དགོས་པ་ཡང་ཡིན། དེས་མ་གཟིགས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་
དེ་ཁེགས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡ་གྲུལ་བཀག་པས་ཆོགས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་པས། རྟགས་ཟུར་སྡེ་མ་
ཁེགས་པས་དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཟུར་ཕྱི་མ་ཁེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་
གཉིས་ཐ་དད་དུ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད་དུ་མེད་
པ་ཁེགས། དེ་ཁེགས་པས་ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཁེགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

སྟོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ། རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན་མངོན་སུམ་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟངས་
དུ་མཆུ་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་མངོན་སུམ་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྐྱབ་མི་དགོས་ཤིང་།
རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན་མངོན་སུམ་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ཆ་བཅས་སྐྱབ་པ་ལ། ཆ་མེད་
ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དང་། ཆ་བཅས་ཆ་མེད་དང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་གྲུབ་པས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་དེ། འདུས་བྱས་ལ་
ཡང་ཆ་མེད་མི་སྲིད། འདུས་མ་བྱས་ལ་ཡང་ཆ་མེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མི་སྲིད་དེ།
གཟུགས་ཅན་ལ་ཡང་མི་སྲིད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
ཅན་ལ་མི་སྲིད་དེ། གཟུགས་ཅན་རགས་པ་ལ་ཡང་མི་སྲིད། སྤ་བ་རྩལ་སྤན་ལ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་

ཕྱིར། གཞུགས་ཅན་རགས་པ་ལ་ཆ་མེད་མི་སྲིད་དེ། གཞུགས་ཅན་རགས་པ་ནམས་གོས་ཀྱིས་
བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་དང་། སྟོན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་དང་། ལག་པ་གཡོ་བའི་ཆེ་
ཀླང་པ་མི་གཡོ་བ་དང་། ཀླང་པ་གཡོ་བའི་ཆེ་ལག་པ་མི་གཡོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་
བའི་ཕྱིར། ནམ་འགེལ་ལས། བསྐྱབས་དང་མ་བསྐྱབས་སྟོ་སོགས་ཕྱིར། །ལག་སོགས་གཡོ་ན་
ཐམས་ཅད་དག །གཡོ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་འགེལ་བ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྔ་བ་རྒྱལ་སྐྱོན་ལ་མི་སྲིད་པ་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། འོན་ཀྱང་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པའི་རྒྱལ་སྐྱོན་སྔ་
མོ་གཤེགས་ནས་གནས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་གོ་ས་འགོག་
བྱས་ཀྱི་གཞུགས་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་གཉིས་བར་མཆམས་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་དམ། འགེལ་ཞིག་སྤང་འགེལ་ཞིག་མ་སྤང་བ་
དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གོ་ས་འདྲེས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན། རྒྱལ་སྐྱོན་བསགས་
པའི་རགས་པ་ཚུམ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་གོ་ས་འདྲེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆ་
མེད་ཡིན་པ་ཉམས། གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཆ་མེད་མི་སྲིད་པ་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། དངོས་རྒྱ་
དངོས་འབྲས་སུ་འདོད་པའི་མིག་ཤེས་སྤྲད་ཅིག་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཆོད་
དམ་མ་ཆོད། ཆོད་ན། དངོས་རྒྱ་དངོས་འབྲས་ཡིན་པ་ཉམས། མ་ཆོད་ན། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་
ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཆོད་དམ། འགེལ་ཞིག་ཆོད་འགེལ་ཞིག་མ་ཆོད་པ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་
ལྟར་ན། དེ་གཉིས་དུས་འདྲེས་པར་འགྱུར། དེ་འདྲེས་ན། སྟེ་ཕྱི་འཁྱུད་པའི་མིག་ཤེས་རིང་དུ་འཕེལ་
བར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཉམས།

འདུས་མ་བྱས་ལ་ཆ་མེད་མི་སྲིད་དེ། འགོག་བདེན་ལ་ཡང་མི་སྲིད། ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་
མི་སྲིད། སྟོང་ཉིད་ལ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ལ་མི་སྲིད་པ་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། འགོག་
བདེན་ལ་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤངས་ལྟན་སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དམ་མེད།

ཡོད་ན། ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཉམས། མེད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
བདེན་དེ་བདེན་འདྲིན་ལྷན་སྐྱེས་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་བདེན་འདྲིན་ལྷན་
སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདྲོད་མི་རུས་སོ། །གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་ལ་
སྐྱེས་གཉིས་སྤངས་མ་སྤངས་ཀྱི་ཆ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ནམ་མཁའ་ལ་མི་སྤྱིད་པ་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། འོ་ན། ནམ་མཁའ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པའི་
ཁོང་སྟོང་ལ་བྱབ་པའི་ཆ་དེས་རྒྱབ་ཕྱོགས་བྱམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་བྱབ་བམ་མ་བྱབ། བྱབ་ན། ཤར་
ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པ་རྒྱས་ཁེངས་པ་དེའི་ཆེ་ན། རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པ་ཡང་རྒྱས་གང་བར་ཐལ།
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པའི་ཁོང་སྟོང་ལ་བྱབ་པའི་ནམ་མཁའི་ཆ་དེས་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམ་པའི་ཁོང་
སྟོང་ལ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཉམས།

སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྤྱིད་པ་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བའི་རང་བཞིན་དུ་སོང་བའི་ཆ་དེ་ཉིད།
བྱམ་པའི་རང་བཞིན་དུ་སོང་ངམ་མ་སོང་། སོང་ན། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱམ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་ཆ་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ངེ་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་འཕགས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། སེམས་ཅན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་
རྟོགས་པའི་ཆ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། དེའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།

ཆ་བཅས་ཆ་མེད་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གཉིས་ཡིན་དང་། གཉིས་
མ་ཡིན་གྱི་ཕྱང་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བདེན་པའི་དུ་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་

མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དྲུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དུ་མ་གཅིག་བསགས་པ་ལ་
བདེན་ནས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྤར་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དྲུ་མེད་པར་བསྐྱབས་ཟེན་
ཡང་། སྤར་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པ་འགོད་པ་ནི་དུ་བྲལ་གྱིས་བྱུབ་པ་ལ་
ཉེ་བར་མཁོ་བས་སོ།།

ཙམ་འི་བྱམ་པ་སྐྱབ་པ་ལ། ཉགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་
རུང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། བདེན་པར་མེད་པ་བདེན་གྲུབ་དང་དངོས་འགལ་
དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། ཉགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་པའི་ཚད་མ་གསུམ་
ཚང་དགོས་པས། དང་པོ་གཉིས་ངེས་སྟེ། བྱེ་མ་གཉིས་ངེས་དཀའ་བས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
གཞི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་གཅིག་དང་དུ་མ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་
པའི་ཚད་མས། གཅིག་དང་དུ་མའི་ཕྱང་གསུམ་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་པ་ན། གཞི་གཟུགས་ཅན་
གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཕྱང་གསུམ་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །མོ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་
མ་གྲུབ་ན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་བྱམ་སྟེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་
གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གྲུབ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གྲུབ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པའི་བྱམ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་འདིས།
བདེན་པར་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པས་མ་བྱམ་
པ་ལ་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱམ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་འདིས།
སྟོ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་མ་བྱམ་པ་ལ་སྟོ་འདོགས་ཚོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་བྱས་པའི་རྟགས་ལ་བདེན་ནས་སྟེང་དུ་སྟོ་

འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁ་ཅིག རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་བབས་པའི་
 ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་གིས་མ་ཐུན་དཔེ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྤྱིང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་
 ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་། མ་ཐུན་དཔེ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་མ་ངེས་ཟེར་ན། འོ་ན། རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་
 དེས་སྤྱ་གྲུའི་སྤྱིང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། སྤྱ་གྲུའི་སྤྱིང་
 དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་ན། སྤྱ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ཐུན་དཔེའི་སྤྱིང་དུ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
 དབྱད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་ཆོག་མང་དུ་དོགས་པས་རེ་ཞིག་བཞག།

ཁ་ཅིག གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་སྐབས་
 སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་དེའི་ངོར་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་
 དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་འགོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་
 བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མ་ཐུན་དཔེ་གཟུགས་བརྟན་བདེན་
 མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་གང་ཞིག་ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཅིག་གི་ལྟ་སྟངས་གང་ཡིན་
 པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་སྟངས་ཡིན། །གཅིག་གི་སྤྱིང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྤྱིང་ཉིད་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལྟས། དངོས་གཅིག་དངོས་སོ་ཀུན་གྱི་ངོ་སོ་ཉིད། །ཅེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན། ཆོས་གཅིག་གི་གནས་
 ལུགས་ཆད་མས་ངེས་ན་རིགས་པ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཞན་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཡང་གནས་
 ལུགས་ཆད་མས་ངེས་རུས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ལམ་རིམ་རྒྱུད་བའི་ལྷག་མཐོང་

གི་སྐྱབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་དཔྱོད་པ་དོ་མེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་ལ་ཡང་། ཉགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱིན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རོན་དམ་པར་བདག་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ། རོན་དམ་པར་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ། གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ། རྒྱ་མེད་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར།

ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ། བྱིགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། བྱིན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། བདག་ལས་སྐྱེ་ན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་རོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། རོན་དམ་པར་རྒྱ་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རོན་དམ་པར་རྒྱ་ཉག་པ་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ། མི་ཉག་པ་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རོན་དམ་པར་རྒྱ་ཉག་པ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་དུས་ཉག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རོན་དམ་པར་མི་ཉག་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ན། འབྲས་དུས་སུ་ཞིག་ཟིན་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་འཇམ། འབྲས་དུས་སུ་མ་ཞིག་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རོན་དམ་པར་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་ཟིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པའི་བྱིར།

ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ། རོན་དམ་པར་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་ན་རོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། རོན་དམ་པར་སྐྱེ་ན་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རོན་དམ་པར་སྐྱེ་ན། རྒྱ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་དགོས། ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་ན། རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱ་དང་། རང་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་གང་རུང་ལས་

སྤྱི་དགོས། དང་པོ་བཀག་ཟིན། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་ལས་སྤྱི་དགོས་
པ་དང་། གསུམ་པ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་རེ་རེ་བ་ལས་སྤྱི་བ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྤྱི་བཞི་སྤྱི་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས་ལ། ཉགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྦྱབ་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་སྤྱི་སྟེ། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་
ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྤྱི། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྤྱི། རྒྱ་གཅིག་གིས་
འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྤྱི། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡང་དོན་
དམ་པར་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས། དུ་མས་དངོས་པོ་གཅིག་
མི་བྱེད། །དུ་མས་དུ་མ་བྱེད་མ་ཡིན། །གཅིག་གིས་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་མིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཐོགས་ཆོས་སྦྱབ་པ་གཞན་ལས་ཤེས། ཐུབ་པ་སྦྱབ་པ་ལ། འབྲས་བུ་རྣམས་དོན་དམ་པར་
བཞི་པོ་དེ་གང་རུང་ལས་མི་སྤྱི་ན་དོན་དམ་པར་མི་སྤྱི་བས་ཐུབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་སྤྱི་ན། དེ་བཞི་
གང་རུང་ལས་སྤྱི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དཔྱད་པ་ཡོད་མེད་སྤྱི་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་ལ། ཉགས་
འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྦྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་སྤྱི་སྟེ།
རྒྱ་དུ་མ་ན་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྤྱི། རྒྱ་དུ་མ་ན་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡང་དོན་
དམ་པར་མི་སྤྱི། གཉིས་ཀ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྤྱི། གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡང་དོན་
དམ་པར་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཡོད་པ་ཡོད་ཕྱིར་སྤྱི་མ་ཡིན། །མེད་པ་ནམ་མཁའི་
པར་བཞིན། །ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱིར་གཉིས་ཆོས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐོགས་ཆོས་སྦྱབ་པ་སྟེ། ཐུབ་པ་སྦྱབ་པ་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་དེ་བཞི་གང་

རུང་ལས་མི་སྐྱེ་ན་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བས་བྱུང་སྟེ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་ན་དོན་དམ་པར་དེ་བཞི་
གང་རུང་ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་གས་བཤད་པ་ལ། རྟགས་འགོད་པ་དང་།
ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤམ། ཡང་ན། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མི་སྐྱེ་
སྟེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བཟོས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ལ། དཔེར་ན། མེ་ལོང་ནང་
གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོས། གང་རྣམས་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །དེ་ནི་དོ་སྙིང་གིས་ཞི། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མ་རྩོས་པས་ཁུས་
པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་
ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་གི་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། བྱུང་བ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཕྱི་ནང་གི་
དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའམ།
རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་བ་སྐྱབ་པ་ལ། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའམ། དེ་ལ་བཟོས་ནས་བྱུང་
བ་གང་རུང་ཡིན་ན་བདེན་པར་མེད་པས་བྱུང་སྟེ། བདེན་པར་བྱུང་ན་དེ་གཉིས་སུ་འགལ་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པར་བྱུང་ན་བཟོས་མེད་དུ་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་
སྤྲེལ་། བྱུང་བ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ན་བདེན་པར་མི་སྐྱེ་བས་
བྱུང་སྟེ། བདེན་པར་སྐྱེ་ན་བཟོས་མེད་དུ་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོག་གས་དེ་གཉིས་པོ་དེ། ཕྱི་
ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་མེད་དང་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ལྷན་དམིགས་པའི་

གཏན་ཆོག་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆོག་དེ་གཉིས་བདེན་བྱུང་གི་འགལ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 རིགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཐར་གཏུགས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་བྱུག་པ་དང་། ཚོད་
 གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 གཏན་ཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོག་ནི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྤྱབ་
 གྱི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བའི་སྟེང་དུ་བདེན་བྱུང་གི་གཅིག་མ་ཡིན་
 པར་ཆད་མས་ངེས་ན། དེའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཆད་མས་ངེས་པས་བྲལ། བྱམ་སྐྱམ་ལྟ་བུའི་
 ཆོས་དུ་མའི་སྟེང་དུ་བདེན་བྱུང་གི་དུ་མ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་ན། དེའི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་
 ཆད་མས་ངེས་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། དེ་བྲལ་སྟེ། ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་སྟོ་འདོགས་ན་གཅིག་
 དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་བདེན་པར་སྟོ་འདོགས་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གང་སྟོ་ལ་འཆར་ན་ཡང་
 གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་སྟོ་ལ་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་བཀག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་
 བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྟོང་རུང་གི་
 གདུལ་བྱ་དེས། དང་པོར་ངེས་དོན་ཐབ་མོའི་གསུང་རབ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོང་ཉིད་ཚུལ་
 བཞིན་དུ་གོ་བའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཚུལ་བཞིན་དུ་གོ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་གཅིག་དུ་བྲལ་
 སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་པབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་
 རས་སྟོང་ཉིད་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟེ། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
 དེའི་རྒྱུ་ཞི་གནས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲུག་མཐོང་དང་། ཞི་སྤྲུག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སྤྱངས་
 པས་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་བར་བསྒྲོམས་པས་སྟོང་
 ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པའི་རྣམ་འབྱོར་མཐོང་སྤྲུལ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་རང་གི་ངོས་

སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་གཉིས་ཅི་རིགས་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འཕྲོབ་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

འོན། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་
ཆོད་མ་གསར་དུ་ནམ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་ཤེས་ཚུལ་སྟོན་བཏང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཅིག་དུ་བྲལ་དང་རྟོ་རྟེ་གཟེགས་མ་སོགས་ཀྱི་
གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དང་པོར་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོད་མས་ངེས་པར་བྱེད།
ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་སྟོང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
འདྲིའི་ཆོགས་ལམ་དེ་ཆོགས་ལམ་བཏགས་པ་བ་ལ་བཞེད་པའང་ཡོད་དོ། །

མཁུན་གསུམ།

༥ དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྐྱུས་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། ཙྴང་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་ནམས། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་མཁུན་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་བྲག་མཛད་པ་འདི། དུམ་མཐའ་དག་ལ་བསྟོད་
པར་བཞེད་དམ། དུམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བསྟོད་པར་བཞེད་པ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་
ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ། བསྟོད་ཡུལ་ཉུང་ས་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དོན་
གྱི་གཙོ་བོ་ནམ་མཁུན་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་བསྟོད་པས་ཆོག་པ་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་ག་ལ་དངོས་སུ་
བསྟོད་པས་བསྟོད་ཡུལ་མང་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

ཇི་བཅུན་གྱིས་རྒྱན་ཙོམ་པའི་ཐོག་མར་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ།
བསྟོད་ཡུལ་མང་ཉུང་གི་སྟོན་མེད་དེ། མཁུན་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་པའི་སྟོན་ས་ཡུམ་ལ་
བསྟོད་པ་ལ། རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
མཁུན་པ་གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་ཤིང་། བསྐྱུས་པ་དེ་ལྟར་
ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་མཁུན་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་
དེ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུམ་
མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་། བརྒྱད་པོ་དེས་ཀྱང་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྟན་ཆོགས་སྐྱབ་བྱས་
སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁུན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པའི་དོན་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞན་ཕྱགས་དགག་པ་དང་། རང་ཕྱགས་བཞག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། འདིའི་བསྐྱུས་ཚུལ་དེ་རྒྱ་ཆེ་བས་རྒྱུད་བ་བསྐྱུས་ཚུལ་

ཡིན་ཏེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་ཅེ་རེགས་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེ་འགྲུར་གྱི་མངོན་ཏྲོགས་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེ། སྐྱོར་བཞི་དང་
 ཆོས་སྐྱའི་སྐུའཕགས་སུ་བསྟན་པའི་མངོན་པར་ཏྲོགས་པ་ནི། ད་ལྟར་གྱི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཟིན་དང་། སྐྱེ་འགྲུར་གང་རུང་དུ་གྲུར་པའི་མངོན་ཏྲོགས་ཤིག་ཡིན་པས་རྒྱ་
 རྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཁ་ཅིག་མཁུན་གསུམ་དང་སྐྱོར་བཞི་
 ལ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་གི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཁུན་གསུམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་
 སྐྱོར་བཞི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་སྤྱོད་ཡིན་པས་བྱེད། སྐྱོར་བཞི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མཁུན་
 པ་དང་པོ་གཉིས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཟིན་དང་། རྣམ་མཁུན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་འགྲུར་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས། འདིའི་སྐྱོན་འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱད།

ཡང་ཁ་ཅིག་འདིའི་བསྟན་ཚུལ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སྐུའཕགས་བསྟན་པའི་བསྟན་ཚུལ་
 ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མཁུན་གསུམ་ལ་གནས་སྐུའཕགས་སྐྱོར་བཞི་གཞོ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས། འོ་ན། གནས་སྐུའཕགས་སྐྱོར་བཞི་ཡོད་ན་རང་བཞིན་མཁུན་གསུམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱོབ་ལམ་ན་རྣམ་མཁུན་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་རྣམ་མཁུན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་བསྟན་བྱེད་མཁུན་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་
 དེས་དོན་མངོན་པར་ཏྲོགས་པ་བརྒྱུད་བསྟན་པ་དེ། དེའི་བསྟན་ཚུལ་ཡིན་ནོ་གསུང་ན། འོ་ན།
 ཐེག་ཆེན་སྐྱུབ་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྐྱུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གཉིས་
 གྲུང་དོན་མངོན་པར་ཏྲོགས་པ་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་བསྟན་བྱེད་གྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་སྐུའཕགས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱར་ཕྱི་མ་ལྗེའི་བརྗོད་བྱ་འདུས་པ་དེ། མཁུན་
 གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་ཏྲོགས་པ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་བསྟན་ཚུལ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་

འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་བསྐྱུས་ཚུལ་དུ་སྤང་གི་མཁུན་གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱུས་ཚུལ་གྱི་དོན་དུ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ཀ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ལ་གསུམ་གྱིས་ལྷ་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་ཚུལ་དུ་སྤང་གི་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྐྱུས་ཚུལ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱུ་བྱེད་ཀྱི་མཁུན་གསུམ་བཏགས་པ་བར་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཅམ་ལ་གཞི་ཤེས་དང་། སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་རྣམ་མཁུན་གྱིས་བྱུང་བས། དེ་ལྟ་བུའི་མངོན་རྟོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བསྐྱུ་བྱེད་མཁུན་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་དེས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཡིན་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་གསུང་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གང་རུང་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་བསྐྱུ་བྱེད་གཞི་ཤེས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་བསྐྱུ་བྱེད་ལམ་ཤེས་དང་། སངས་འཕགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་བསྐྱུ་བྱེད་རྣམ་མཁུན་དུ་བྱས་ནས་དེས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཡིན་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུས་ཤིང་། བསྐྱུ་བྱེད་རྣམ་མཁུན་དེ། རྣམ་མཁུན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གསུང་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་དང་། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་གཞི་ཤེས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤེས་མཆོན་ཉིད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་། སྐབས་གཉིས་པའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་

པའི་ལམ་ཞེས་ལ་རང་རང་གི་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མ་སྟུན་སྟོན་སོང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ལུགས་འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བསྟུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ཞེས་དེ་གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་བྲལ་འབྲས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་
འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྟུས་པའི་མདོའི་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སྟུ། ཐམས་
ཅད་ཞེས་བ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་མི་རྟག་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཅན། འབྲས་
བྱ་བདག་ཏུ་སྤངས་བ་སྤངས་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
བ་ཁ་ཅིག་འཕགས་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྱུར་བ་བཞི་པོ་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་བ་
དེ་ཉིད་འདིར་བཤད་པའི་བསྟུས་ཚུལ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐབས་བར་བ་བཞིའི་སྐབས་ནས་དངོས་
སྟུ་བསྟུན་པའི་སྒྱུར་བ་བཞི་པོ་དེ་ཡང་འཕགས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་བསྟུ་བྱེད་སྒྱུར་
བ་བཞི་པོ་དེ་འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ལ། སྒྱིར་བསྟུས་ཚུལ་ལ་ཕྱང་པོ་ལྔས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་བསྟུས་བ་ལྟ་བུ་
མང་པོས་གཅིག་བསྟུས་བ་དང་། མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་ཆོགས་ལམ་བསྟུས་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་བསྟུས་ཀྱི་
ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་བ་དང་། གཙུ་པོ་གཅིག་གིས་འཁོར་མང་པོ་བསྟུས་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས། འདིར་
ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་དོན་མངོན་པར་
རྟོགས་བ་བརྒྱད་ཀའི་ཉམས་ལེན་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་བ་བརྒྱད་
པོ་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
མདོར་བསྟུ་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དངོས་སྟུ་བརྗོད་པའི་སྟོན་ས་བསྟོད་བ་
འདི་ལ། བསྟོད་ལུལ་མང་ཅུང་གི་སྟོན་མེད་ཅིང་། རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་དེ།
མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་བ་བརྒྱད་ཀའི་ཉམས་ལེན་
བསྟུས་བ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་དོན་མངོན་པར་

རྟོགས་པ་བརྒྱད་དོན་དུ་གཉིས་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མ་མཐོང་བ་ཡང་མི་སྲིད། མཁྱེན་གསུམ་ལ་
བསྟོད་པར་བཞེད། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ལ་བསྟོད་པར་མི་བཞེད་པ་ཡང་མི་སྲིད།
བསྟུ་བྱའི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡུམ་མཚན་ཉིད་པར་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་
ཡོད་པའི་བྱིད།

མྱང་འདས།

༥ ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཅེས་ཞིག་གིས་ལྷག་པ།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མྱང་འདས་ཀྱི་སྐྱེས་བཞེད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྦྱར་
བསྟོན་པ་དང་། མྱང་འདས་དངོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མྱང་འདས་ལ་སྐྱེས་
བཞེད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མྱང་འདས། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས། ལྷག་མེད་མྱང་འདས། ཡན་ལག་ལས་འདས་པའི་མྱང་
འདས། དགེ་རྩ་ཆད་པ་ལས་འདས་པའི་མྱང་འདས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པའི་བྱིད། དེ་
རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས། རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་བྱིན། རང་བཞིན་གྱི་ཡུམ།
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་། དངོས་པོ་བདེན་སྟོང་ལྟ་
བྱ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཀྱན་ནས་
ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་སྦྱེ་མ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིད། དེ་བཞིན་
དུ་ཡན་ལག་ལས་འདས་པ་སོགས་ཀྱི་མྱང་འདས་ཀྱང་མྱང་འདས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་
རྟོག་པ་ལས་འདས་པའི་མྱང་འདས་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། སྦྱོར་ལམ་རྩ་མོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོ་
དང་ལོག་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་གཅོད་པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བཏགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལ་དགེ་
རྩ་ཆད་པ་ལས་འདས་པའི་མྱང་འདས་བཏགས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིད། འོན་ཀྱང་། རང་བཞིན་

གྱི་མུང་འདས་ལ་མུང་འདས་མ་ཡིན་པས་ནི་མ་ཁྲབ་སྟེ། རོན་དམ་བདེན་པ་དང་མུང་འདས་གྱི་
གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོན་དམ་བདེན་པ་དང་འགོག་བདེན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་འོག་ཏུ་
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མུང་འདས་དངོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། ཐར་པ་དང་མུང་འདས་དོན་གཅིག་
པས། གང་ལས་ཐར་རྒྱུའི་འཁོར་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལས་ཐར་པའི་མུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ།
དབྱེ་བ། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་དང་ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། མུང་འདས་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་
ཐབས་བཤད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་ལྔ།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་སྤྱག་བདེན་ཡིན་ན་འཁོར་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་གསུང་ན། མ་དག་པའི་
སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་བཏུས་
ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱི་ཀྱང་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་དབང་གིས་གང་དུ་འཁོར་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱི་བ་ལན་
བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་
གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འཁོར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཕྱིའི་འཁོར་བ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་གཉིས་པོ་དེ་འཐད་དེ། གང་གིས་འཁོར་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར།
གང་འཁོར་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སེམས་
ཅན་དེ་འཁོར། གང་ལ་འཁོར་བའམ་བཅིངས་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་ལ་བཅིངས། གནས་
གང་དུ་འཁོར་ན། མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་ཏུ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པས། འཁོར་
བ་ལ་བསྟོས་པའི་ལས་བྱ་བྱེད་རྣམས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མ་དག་པའི་སྒོ་དེ་གི་འཇིག་རྟེན་འཁོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཡུང་འདས་པ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་གནས་པ་དེ་འཁོར་བར་གནས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་བའི་གནས་སུ་གནས་པ་ལ། འཁོར་བར་གནས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་བྲལ་ཏེ་གནས་པ་ནི། །བཅེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡང་འཁོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱག་བསྐལ་འཁོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ནི་འཁོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ཡུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་གང་ལ་འཁོར་ཞིང་སྐྱེ་བ་སྦངས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་འམ་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བ་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པའི་རྗེས་འབྲུག་བསྐྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད། །སྐྱེ་བའི་རྗེས་ལས་ཆེགས་ཚུང་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བཞེས་སྤྱངས་ལས། དེ་དག་ཕྱིར་བསྒྲོག་བཞི་བ་བཏང་ནས་ནི། །སྐྱེ་བ་བསྒྲོག་པའི་སྤང་དུ་འབད་པར་མཛོད། །ཅེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ངོ་བོ་བོ་བཞད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ནི། ཡུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་པར་གྱུར་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡུང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དགག་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་རྗེས་གྲུབ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅིག་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མེད་ཡུང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདུས་བྱས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྤེ་པ་ཡན་ཆད་ཐལ་འགྱུར་བ་མན་ཆད་རྣམས་ནི། ཡུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་དགག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྒོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཕྱོགས་དང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་

པ་ལས། དང་པོ་ནི། གཉིན་པོ་བདེན་མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་སྤྱིབ་ས་བོན་དང་བཅས་
 པ་སྤྱར་སྤྱི་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལ་འཛོག་གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་
 བདག་ཅི་རིགས་པ་བཀག་པའི་ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མེད་དགག་ཅིག་ལ་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་སྤང་འདས་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་བྱབ་པ་བཞེད་
 དེ། འགོག་བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་བྱབ་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ནི།
 སྤང་འདས་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། འགོག་བདེན་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་
 ཆ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ལ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཉོན་སྤྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སྤང་འདས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད།

ཁ་ཅིག་དེ་ཙམ་ཀྱིས་སྤང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྫོགས་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་པས་
 ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་ཀྱང་སྤང་འདས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱད་ལྔ་མ་
 ལས། དེས་ན་སངས་རྒྱུ་མ་ཐོབ་བར། །སྤང་འདས་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་
 ཅས་ནི། །ཉི་མ་ལྟ་བུ་མི་རྣམས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་མཐར་
 ཟུག་གི་སྤང་འདས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་པས་སྤང་འདས་ཐོབ་ཀྱང་།
 ཉོན་སྤྱིབ་མ་སྤངས་སོ་ཟེར་ན། འོག་ཏུ་འགོག་

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། སྤང་འདས་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤང་འདས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྤང་འདས་གཉིས།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤང་འདས་དང་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་དོན་གཅིག།

གཉིས་པ། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་
 ལྷགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཀྱན་འབྱུང་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་ཟུག་བསྐྱལ་

གྱི་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་གྱི་མཆན་
 ཉིད། ཀུན་འབྱུང་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སོ་སོར་
 བརྟགས་འགོག་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མྱང་འདས་ལ་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་
 པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉོན་ཐོས་དག་
 བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་མ་ངེས་པའི་ལས་གྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤིང་པའི་
 སྤིང་ལས་རྣམ་བཤལ་བ། །ལས་གཞན་འཕེན་ཀུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས་ཀྱང་། དག་བཅོམ་པ་དག་ལ་ཡང་སྦོན་སོ་སོ་སྦྱེ་
 པོའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱས་པའི་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མ་ངེས་པ་དག་ཡོད་མོད་ཀྱི། སྤྱ་རྒྱས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྤིང་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་མི་ཀུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ ཉོན་སྦྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་། སྤྱ་མའི་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་
 པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་བཅས་པའི་དམན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལྷག་བཅས་མྱང་
 འདས་གྱི་མཆན་ཉིད། ཉོན་སྦྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་། སྤྱ་མའི་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་
 པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་དམན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལྷག་མེད་
 མྱང་འདས་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་
 ཉོན་དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་མ་དོར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་
 ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དམན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་
 བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་བཅས་པའི་མྱང་འདས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
 མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་
 ཅན། དམན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་ཐལ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཕུང་པོའི་བདུད་མེ་སྤངས་པའི་ཕུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བཤའ་བྱ་ཅ་
བའི་མདོ་ལས། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕུང་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པར་འདོད་
བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར། ཉོན་སློབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྤྱིང་ནས་གཟུགས་ཕུང་
རགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། མི་རིགས་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེན་ལ་
ཕུང་འདས་མདོན་དུ་བྱས་མ་ཐག་པའི་ཕུང་འདས་དེ། ལྷག་བཅས་ཕུང་འདས་ཡིན་པ་གང་ཞིག
ཕུང་པོ་རགས་པ་དང་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷག་བཅས་ཕུང་འདས་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་
ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་གཟུགས་ཕུང་རགས་པ་དང་མ་བཅས་པར་
ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག གཟུགས་ཉར་འཁྱའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་དེས་ཕུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པ་
དང་བར་དོའི་ལུས་འདོར་བ་དུས་མཉམ་བས། དེས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ལྷག་མེད་ཕུང་འདས་མདོན་
དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཕུང་འདས་ཐོབ་པ་དང་བར་དོའི་ལུས་འདོར་བ་དུས་མཉམ་པ་ནི་ཡིན་ཏེ།
བར་དོའི་ལུས་དེ་ཡིད་ལུས་ཡིན་པས་འདོར་སྤྲོ་བ་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་ནས་ལུས་ལ་སྤྱེད་པ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུངས་པ་ནི་དབྱུང་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ལྷག་བཅས་ཕུང་འདས་དང་། ཆོས་སྐྱུ་ལྷག་མེད་ཕུང་འདས་
ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོར། ཕུང་པོར་བཅས་པའི་ཕུང་ངན་འདས། །ཐུབ་སྐྱུ་གཉིས་
ལ་བརྗོད་པ་སྟེ། །ཕུང་པོ་ཀྱན་དང་བལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་ཕུང་པོ་མེད། །ཅེས་དང་། གསེར་
འོད་དམ་པ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ལ་དགོངས་ནས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་

ནམས་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱུང་ན་ལས་འདས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དགོངས་ནས་
 སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱུང་ན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཕྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། གཟུགས་སྤྱོད་
 གཉིས་པོ་དེ་གདུལ་བྱ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་ཤིང་མྱུང་ན་ལས་འདས་པ་
 དང་། ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་ལྷན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལྷག་མ་མེད་པར་མྱུང་ན་ལས་འདས་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་སྤྱོད་གཉིས་མྱུང་འདས་སུ་བཞེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། མྱུང་
 འདས་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་
 བྱས་མཐའ་སྤྱོད་ནམས་བཞེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མངོན་ལས། འདུས་མ་བྱས་ནམ་གསུམ་ཡང་
 སྟེ། རྣམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ། དེས་ན། རང་ལུགས་ལ། ཉོན་སྤྱོད་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཤིང་། སྤྱི་མའི་ལས་ཉོན་ཀྱི་
 འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་བཅས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ ལྷག་བཅས་
 མྱུང་འདས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཉོན་སྤྱོད་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཤིང་། སྤྱི་མའི་ལས་ཉོན་ཀྱི་འབྲས་བྱར་
 གྱུར་པའི་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལ་དམན་པ་སྤྱར་བ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དམན་པའི་
 ལྷག་བཅས་མྱུང་འདས་དང་། དམན་པའི་ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་འཛོག་གོ། །མཆན་གཞི་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་
 བས་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མ་དོར་བའི་མྱུང་འདས་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་པའི་གོ་
 འཕང་ཐོབ་ནས་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དོར་བའི་མྱུང་འདས་ལྟ་བུ་གཉིས་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན།

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་ནམས་ཉན་རང་དབྱེ་བཅོམ་ལྷག་མེད་དུ་མྱུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་
 བ་ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་བཅའ་རིག་རྒྱུན་ཆད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་

དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས། གང་ན་ལུས་ཞིག་འདྲ་ཤེས་འགག། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུང་གྱུར་པ། མར་
མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་ལྟར། །དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་
གྱི་ཆེ་ན་འདུས་བྱས་གྱི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ན་འདུ་བྱེད་གྱི་མཆན་མ་
དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་འགག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན། ལུང་གི་རྗེས་
འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། ཉན་ཐོས་གྱི་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་གྱི་ཆེ་ན་ཉོན་སྤྱིབ་
གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་སྤངས་པ་ནས་ཤེས་སྤྱིབ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མེད་མུང་འདས་གྱི་
ཆེ་ན་ནི་ཉོན་སྤྱིབ་མེད་པར་མ་ཟད། ཉེན་ཤེས་པ་བསྐྱོག་པས་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་
ཡིན་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། ལུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་
པ་ལ་ནི་སྤྱིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་སྤྱིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡོད་ཀྱི། ལུང་པོ་ལྷག་མ་
མེད་པའི་མུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྤྱིབ་པའི་རྣམ་པར་གཞག་
པ་མེད་དེ། མཆན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་འགག་
པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལྷག་མེད་མུང་འདས་གྱི་ཆེ་ན་འང་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་
འདུག་པ་བཞིན་དུ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཀྱང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་གྱི་ཆེ་གཞན་དོན་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ལ་འདུག་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱིབ་གཉིས་མེད་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་
ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་སྟོབ་པ་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷག་མེད་
མུང་འདས་གྱི་ཆེ་ན་ཡང་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འདུག་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་སྟོན་ལས་
གོམས་པ་མེད། སངས་འཕགས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ལས་གོམས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་
སྟོབ་པ་རྣམས་ཐར་པ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་དག་བཅོམ་ཐོབ་ན་མཉམ་

གཞག་ལས་ལྡང་འདོད་ཀྱི་བསམ་བ་མེད་པར་ཡུང་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བསྐྱ་བ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྒྲིབ་བ་མེད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡང་མི་མངའ་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ། དག་བཙུག་པ་ལ་ཡང་སྒྲིབ་བ་མེད་ན་དག་བཙུག་པ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་མི་མཛད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ། སྤོན་གྱི་སྤོན་ལམ་གོམས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་དག་བཙུག་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ལྡང་བ་མེད་པར་ཡུང་ལས་འདས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཡུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་ཡུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་བ་བསྒྲོག་པ་མི་འབྲད་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་ཡུང་འདས་ལ་གནས་པའི་དག་བཙུག་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཡུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཡུང་ལས་འདས་པ་ལ་ནི། ཞེས་གནས་པ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་དང་། དག་བཙུག་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ལྡང་བ་མེད་པར་ཡུང་ལས་འདས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྲུལ་པ་དག་བཙུག་པས་ལྷག་མེད་ཡུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལྷག་བཙུག་ཡུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ། ལྡང་འདོད་ཀྱི་བསམ་བ་མེད་པར་ཡུང་ལས་འདས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ཡུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་ཡུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་བེམ་རིག་རྒྱུན་ཆད་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ལྷག་མེད་དུ་བེམ་རིག་རྒྱུན་ཆད་འདོད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་བཏགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡུང་ཅུང་ཟད་མ་དག་པར་མཛོན་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དང་། ཟླགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་ཡུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་མི་བཞེད་པས། འབའ་ཞིག་ཅས་མཆོན་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟླགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་

གཉིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་དུ་མི་བཞེད་དེ། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་འཁོར་བ་ལ་བྱི་མཐའ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་མི་འཇུག་པར་འདོད་དེ། ལྷག་མེད་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁ་མའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེ། ཀྱན་ལས་བརྟས་ལས་དག་བཅོམ་པ་མཐའ་མར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷག་མེད་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁ་མའི་དག་བཅོམ་པའི་ཡིད་དེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མའི་ས་བོན་ནམ། ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཡིད་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་། དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་གསུངས། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ན་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་རྣམས་བཞད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་དགེ་སེམས་ཡོད་པར་བཞེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མི་ཟད་པ་ཡི་རྒྱ་མཚན་བྱིར། རིགས་

མཆོག་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཟད་མི་ཟད་
ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་ལ་མཆོག་དམན་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐུང་འདས་དེ་ཟས་གཅོད་པ། མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་
གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་
ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བསྒྲོམ་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཐོབ་དགོས་
པའི་བྱིར། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག། །སོ་སོར་དེར་
བརྟགས་གང་ཡིན་སྒྲོམ་བྱེད་པ། །ཐར་པ་ཐུང་ན་འདས་ཐོབ་རྒྱ་དེ་ཡིན། །རྒྱ་གཞན་དག་གིས་ཞི་
བར་འགྱུར་མི་སྲིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དག་དོན་ལ། གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྷན་ཏེ། རྟེན་གྱི་གང་
ཟག་ཉན་རང་གཉིས་སྤྱུག་ཀུན་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིར་འབྲིད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྷན་
པའི་བྱིར།

ཆོས་འཁོར།

༩ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ་གང་དང་ལྡན་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཆོས་འཁོར་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་
ཀྱི་དང་ངེས་འབྲེལ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ།
བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ། སྐད་ཅིན་བཤད་པ། ཞུར་ལ་ཆོས་ལྷན་གྱི་ཆོད་བཤད་པ་དང་ལ།

དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པར་རྟོགས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད།
གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷན་གྱི་ཆོས་འཁོར་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལྷན་གྱི་བསྟན་པར་རྟོགས་པའི་
དམ་ཆོས། ལྷན་གྱི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། གསུང་རབ་
ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས། བརྫོང་བྱེད་སློན་ནས་དབྱེ་ན། སྤྱེ་སློན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ། ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ། བརྫོང་བྱ། དུས་གསུམ་གའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་
སྟོང་པོ་མཆོག་ལས། མདོ་སྤྱི་དབྱངས་བསྟན་ལྷན་ལྷན་དང་། རྟོགས་བཅད་ཆེད་བརྫོང་རྟོགས་
པ་བརྫོང་། རྟོང་ལྷན་བྱེད་དང་སྤྱི་གཞི་དང་། ལེན་ཏུ་རྒྱས་དང་སྐྱེས་རབས་བཅས། གཏན་དབབ་
མད་དུ་བྱེད་ཆོས་སྤྱེ། རྟོང་ལྷན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷན་ཡིན་པའི་བྱེད་
དེ་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལྷན་པོ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྤྱིའི་སྤྱེ་སྟོང་དང་། སྤྱི་
གཞི་གཙུག་པོ། རྟོགས་པ་བརྫོང་པ། རྟོང་ལྷན་བྱེད་སྤྱེས་རབས་གསུམ་འཁོར་དུ་བྱས་པའི་བཞི་
པོ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདུལ་བའི་སྤྱེ་སྟོང་དང་། ལེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤྱེ། མད་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱེ་གཉིས་བྱེད་
སེམས་ཀྱི་མདོ་སྤྱིའི་སྤྱེ་སྟོང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟན་པའི་སྤྱེ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་མདོན་

པའི་སྤྲེ་སྤྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཚོས་རབ་ཏུ་ནུམ་འབྱེད་
ཀྱིས་གཏན་ལ་པབ་ནས་ཉོགས་དགོས་པའི་ཇི་ལྟ་ཇི་སྤྲོད་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབབས་པས་
དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྤྲེ་སྤྲོད་སྤུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ནོ། །

བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་བསྟུན། སྤང་གཞི་གཙོ་འཁོར་བཞི་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དགྲར་
བསྟུ་བ་དང་། དེ་ཡང་བསྟུན། སྤྲེ་སྤྲོད་རིན་པོ་ཆེ་ནུམ་པ་གསུམ་དུ་བསྟུ། དེ་ཡང་བསྟུན། ཐེག་པ་
ཆེ་ཆུང་གི་སྤྲེ་སྤྲོད་གཉིས་སུ་བསྟུ།

བཅུ་གཉིས་པོ་དགྲར་བསྟུ་བའི་རྒྱ་མཆན་ལ་ནུམ་པ་དགྲ་ཡོད་དེ། ཚོས་དང་དོན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། སྤང་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། བསྐྱབ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གསུམ་དང་བཅས་པ་ནུམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཚོས་དང་
དོན་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མདོ་སྤེའི་སྤྲེ་སྤྲོད། ཚོས་དང་དོན་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་འདུལ་བའི་སྤྲེ་སྤྲོད། ཚོས་དང་དོན་འབེལ་གཏམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་ནས་ཉོགས་པར་
ཁོངས་སྤྲོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོན་པའི་སྤྲེ་སྤྲོད་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཚོས་དང་དོན་གྱི་ཁྱད་
པར་ཡོད་དེ། སྤང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་ནུམས་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དེའི་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལ་
བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བར་པ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་
སྤྲོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་སྤེའི་སྤྲེ་སྤྲོད། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་
གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་སྤྲོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུལ་བའི་སྤྲེ་སྤྲོད། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བུ་
མཆོག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་སྤྲོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོན་པའི་སྤྲེ་སྤྲོད་བཞག་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་དེའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ལྟག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་སྤྲོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུལ་བའི་སྤྲེ་སྤྲོད། ལྟག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་

བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་སྡེ་འཛིན་སྟོན། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོན་བཞག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྡེ་སྟོན་དག་ནི་གསུམ་མཁ་གཉིས་ཀྱང་རུང་། །བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ནི་
དགྲར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་
ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གསུམ་པོ་དེ་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱབ་གསུམ་དེ་
གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ག་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་གཏན་
ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གསུམ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ཞེས་པ་ཡང་མང་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་འདོག་ཚུལ་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་ལ། བདེན་བཞིའི་
ཆོས་འཁོར་དེ་ཉིད་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་ཤིང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་བར་བཞེད་པ་དང་།
དེ་ཡང་། དགེ་སློང་དག་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་དོ་བོ་ལ་
བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ཀྱན་ཤེས་ཀྱི་ཆུང་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྱོད་པ། གཞན་བཞིའི་ཆུང་ལ་སྤྱོད་ལམ་
སྤྱོད་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ཀྱན་ཤེས་ཀྱི་ཆུང་
ཆུང་ལ་སྤྱོད་ལམ་སྤྱོད་པ། གཞན་བཞིའི་ཆུང་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྱོད་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་
སྤྱོད་ལམ་ཤེས་པར་བྱར་མེད། ཅེས་སོགས་བྱ་བ་འབྲས་བུ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ཀྱན་ཤེས་ཀྱི་
ཆུང་ཆུང་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ། གཞན་བཞིའི་ཆུང་ལ་སྤྱོད་ལམ་སྤྱོད་པའི་ཆུང་
ཕྱིས་བསྐྱོར་བ་དང་།

རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། དོ་བོ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ལྷ་སྡེ་ལས་གཞན་པའི་
གདུལ་བྱའི་ཆུང་ལ། དེག་པ་སྤྱོད་ལམ། མིག་མཐོང་ལམ། ཤེས་པ་སྤྱོད་ལམ། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ལམ་
རྣམས་སྤྱོད་པ། དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་དེ་བཞི་སྤྱོད་པ་དང་། བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་

བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་དེ་བཞི་སྤྱེས་པའི་སྒོ་ནས་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། འདི་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་འདུས་པར་བཞེད་དོ། །ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་འོག་ཏུ་འཆད།

གཉིས་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པར་རྟོགས་པའི་དམ་ཆོས། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། གྲེ་བག་སྤྱོད་བ་རྣམས་ནི། མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་དེ། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཆེ་ལུ་སྤེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྱེས་པ་ན་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་ལ་ལ་འཛུམ་བུའི་གླིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་མཐོང་ཞེས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་དེ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མཆུངས་ཏེ། འཁོར་བསྐྱར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་རིམ་གྱིས་ལུལ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འཇུག་པ་དང་། མཐོ་བ་ལ་འཕམ། དམའ་བ་ལ་འབབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་མན་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ། རྒྱལ་བ་མན་ལ་དུ་འགོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མཐོང་ལམ་ཡང་བདེན་པ་སྤྱི་མའི་དམིགས་རྣམ་དོར་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དམིགས་རྣམ་ལ་འཇུག། ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འབབ། རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཕམ། ཆོས་བཟོད་རྗེས་བཟོད་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ། ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་མན་ལ་དུ་འགོད་པའི་ཕྱིར།

གྲེ་བག་སྤྱོད་བའི་བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་གསུང་ན་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་ཤོ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲུག་ཆོས་ཁྱད་པར་བ་སྤྱར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་དེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ལྟེ་བ། གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཅིབས། སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ལུ་འབྱུང་དང་བཅས་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་།

དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ལྷག་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ལྷོ་བ་
ལྷ་བྱ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ། ཡང་དག་པའི་བླ་བ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ། ཡང་དག་པའི་རྩལ་
བ་བཞི་པོ་དེ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཅིབས་ལྷ་བྱ་དང་།
ཡང་དག་པའི་དག ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་གསུམ་པོ་དེ་ལྷག་པ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱ་འབྲུད་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལས། སྤྱར་བར་འགོ་སོགས་ཅིབས་སོགས་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

འདྲ་ཡུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་ཡང་། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
རིན་པོ་ཆེ་བཞི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷགས་འཁོར་ལོ་ཅན། གྲེ་
དག་སྒྲིང་གཅིག་སྒྲིང་གཉིས་དང་། གསུམ་དང་བཞི་ལ་མས་རིམས་བཞིན། བས་བསུ་རང་འགོ་
གཡུལ་བ་ཤམས་དང་། མཆོན་ཙམ་པས་རྒྱལ་གཞོན་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་
ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་བཟོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་འབགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་པའི་ལྷགས་ལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ། ལམ་ལྷ།
འགོག་བདེན་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
བ་ན་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་དགོ་བའི་ཆོས་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེ། སྦྱེས་པ་གནས་པ་དེ་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་
མཐར་གདུལ་བྱའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་དག་མི་འཐད་དེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་ལམ་གྱིས་བྱབ་པ་དང་། འགོག་
བདེན་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མི་མཆུངས་པའི་བྱིར་བེར་ན། མ་བྱུག ཁོ་ན་རེ། བྱབ་སྟེ།

ཆིག་གསལ་ལས། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཁ་ཅིག་ནི་ཆོག་གས་ཀྱི་ལམ་ལོ། ཁ་ཅིག་ནི་བར་ཆད་མེད་
 པའི་ལམ་ཀྱི་བར་དག་གོ། ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཁ་ཅིག་ནི་ཆོག་གས་
 ཀྱི་ལམ་ལོ། ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲོར་བའི་ལམ་ལོ། ཁ་ཅིག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལོ། ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲོམ་པའི་
 ལམ་ལོ། ཁ་ཅིག་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཚོས་འཁོར་འཁོར་ལོ་རིན་
 ལོ་ཆེ་དང་ཚོས་མཐུན་སྦྲར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་མ་བྲལ། འོ་ན། རྣམ་མཁུན་
 རྟོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆིག་གསལ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་ན་རྟོགས་པའི་ཚོས་
 འཁོར་ལ་ལམ་གྱིས་བྲལ་བ་གང་ཞིག་དེ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་ལམ་གྱི་བར་
 དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རྟོགས་པའི་བསྐྱར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་ཚོས་
 ཅན། རྟོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་པའི་ཚོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྲལ་ན་དེར་ཐལ། ཚོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྲལ་བ་མེད་ན་འབྱུང་། ཅ་བར་མ་བྲལ་
 བ། གལ་ཏེ་རྟོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་ཡིན་ན་རྟོགས་པ་ཡིན་དགོས་ན། རྟོགས་པའི་ཚོས་དགོན་
 མཆོག་ཡིན་ན་རྟོགས་པ་ཡིན་མི་དགོས་པར་བྱུང་། གཞན་ཡང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་སྒྲོམས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་ཀྱང་། འགོག་བདེན་རྟོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་ཆིག་གསལ་དང་ཀུན་བདུས་གཉིས་དང་མི་འགལ་ཏེ།
 ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་བཟུང་ནས་མཆོན་གཞི་བསྐྱར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྤྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཚོས་དེ་རྣམས་ལ་ཚོས་འཁོར་ཞེས་འཆད་པའི་

རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱར་བ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཀུན་གྱིས་གྲོལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གྱིས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ལ་དེས་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དང་། དེ་དག་གིས་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་བསྐྱོར་བས་ན་འཁོར་བ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་བ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་འཕགས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་ནི་ལྷུང་འདི་གཉིས་དང་འགལ་ཞིང་། གཞན་དོན་གྱི་སྒྲོར་བའི་བཤད་བྱ་ཙམ་པའི་མདོ་ལས། བདག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ཆོས་ལྷུང་གི་ཆད་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་འཕགས་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་མཛད་པའི་སྒྲོ་ཀ་སྟོང་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་ཞེས་འབྲུང་བས། སྒྲོ་ཀ་དྲུག་སྟོང་ཡོད་པའི་གསུང་རབ་རེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་རེའི་ཆད་དུ་བྱེད་ཟེར། ཁ་ཅིག་ལྷུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དོན་ཆན་ཆང་བར་སྟོན་པའི་གཏམ་ཆོགས་རེ་ལ་ཆོས་ལྷུང་རེའི་ཆད་དུ་བྱེད་ཟེར། ཁ་ཅིག་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་རེའི་གཉེན་པོ་ཆང་བར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རེ་ལ་ཆོས་ལྷུང་གི་ཆད་དུ་བྱེད་ཟེར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཆད་ཅེས་ཟེར། །ལྷུང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན། །སྟོང་པ་ནམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བྱི་མ་འདི་འཐད་དམ་སྟུམ།

ཐེག་ཆེན་པ་རང་ལུགས་ལ། ལྷུང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བརྟན་གྱིས་ངེ་ཙམ་ཐེག་པའི་སྒྲུབ་ཆས་འབྲི་བྱས་པའི་གསུང་རབ་རེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་རེའི་ཆད་དུ་བྱེད་དེ། དག་སྟོང་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་

ལ་ཆོས་ཕུང་གཅིག་ཡོད་པར་གྲགས། དེ་སྒྲག་ཆོས་འབྲི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གྲང་པོ་ཆེ་ས་ལ་
རབ་བརྟན་གྱིས་ངེ་ཙམ་ཐེག་པའི་སྒྲག་ཆོས་འབྲི་བྱས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་
རེ་རེས་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ལ་སྒྲོ་ཀ་དང་སྒྲེགས་བཅ་སོགས་ཀྱིས་གཞལ་མི་བྱས་ཏེ།
སངས་རྒྱས་རྣམས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱི་བཞོན་པ་གངས་མེད་པས་གདུལ་བྱ་ལ་
ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། སྒྲེགས་བཅ་སོགས་སུ་བྱས་པ་ཡང་འཛམ་གླིང་འདྲིར་ཆང་བར་
མི་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དང་སྤྱི་ཡུལ་སོགས་སུ་
བཞུགས་ནས་འགོ་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོ་བ་སྤྱིངས་ལས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟར་
བཟང་ལ་ཕན་མཛད་པ། རྣམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་དེ་ནི་སྤྱི་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་བཞེན་གྱིས་འོད་ནས། །ས་ཡི་སྟེང་ན་གནས་པའི་རབ་རིམ་མ་ལུས་སེལ་
བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚོད་ལན།

༥ གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལ་དང་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ། དགོས་དོན། བསྐྱས་
དོན། ཆོག་དོན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སོ་
སོར་སྤངས་ནས་བཟོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མདོ་དང་རྒྱུ་པའི་
སྟོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྒྱུབ་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཚོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། ཅི་ཚོད་པའི་དོན་འདི་དག་ཁས་ལེན་པ་དངོས་སུ་ཡོད་པའམ། འོན་ཏེ་མེད་ཀྱང་དོགས་པ་
ཁོང་ནས་བསུ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་འམ་བསྟན་བཅོས་གང་ལ་ཚོད། དང་པོ་ལྟར་
ན་ནི། མདོ་ལས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་པར་གྱི་གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་ཕབ་པས་གཞི་ཁོ་ན་སྟོན་ནམ་སྟམ་པ་སོགས་ཀྱི་དོགས་པ་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
བསྟན་བཅོས་རྫོགས་པར་མཐོང་ནས་སམ། འོན་ཏེ་མཆོད་བཟོད་ཙམ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཡིན། ལྷུང་

ཐད་ཀྱང་མ་མཐོང་ན་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། དེ་ལྟར་བྱས་འཆའ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར། དང་པོ་ལྟར་ན། བཛོད་བྱ་གང་སྟོན་ཤེས་མོད་ཅིའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་བྱེད། གཉིས་
པ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཆོད་བཛོད་ཅམ་ཞིག་བཅམས་མ་ཐག དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་སྐྱེས་
པའི་གང་ཟག་དེ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་མཐོང་བ་ན་མཆོད་
བཛོད་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་མ་ཐུན་པར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡུམ་རྩོགས་དགོས་པའི་ངེས་པ་ཅུང་
ཐད་ཀྱང་མེད་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཡང་། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་རྩོགས་ཐེན་ནས།
ཡང་གང་ཞིག་བཛོད་བྱར་བྱེད་སྟམ་པ་རྩོག་དཔྱོད་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱི་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་
བཀལ་ལན་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་བྱེད་དོན་མེད་ལ། འོན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་སྤྱི་ཡང་མེད་ཀྱང་མཐའ་
གཞན་དུ་སྤེད་པའི་དོགས་པ་དབྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལ་ལ་ན་རེ། གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་དང་འགལ་བས་རི་ལྟར་ཡིན་བཛོད་
པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། བཀལ་བ་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་ཡང་བཛོད་བྱར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། བདེན་
མོད་ཀྱི། མཁྱེན་གསུམ་བཛོད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པ་
ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་། འཐད་པར་དཀའ་སྟེ། དེ་ལྟར་ངེས་བཞིན་དུ་གང་བཛོད་བྱར་བྱེད་
ཅེས་བྱི་བ་བྱས་པའི་བྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟོད་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་མ་ཐུན་པར་བསྟན་བཅོས་
རྩོམ་ཞེས་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་གང་
ཟག་དངོས་སྤྱི་ཡོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་སྟོན་ས་ངེས་ནས་དེ་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་གཞི་དང་ལམ་དང་ནམ་པ་གསུམ་རྩོགས་པའི་ཡུལ་
ཅན་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་རྩོགས་པར་བྱར་མེད་པས། དེའི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་ཐོག་མར་གཏན་
ལ་འབེབས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་འོག་ནས་འཆད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་། དོགས་པ་
སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་མཆོད་བཛོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་རྩོག་ལྡན་གྱི་བྱི་བའི་ལན་འདེབས་པ་སྐབས་སྤྱི་

བབ་པས་རྟོག་ལྡན་ལ་མཆོད་བཞེད་ཀྱི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དོགས་པ་སྦྱི་བ་དབྱེད་པར་དཀའ་བས།
 དེས་དོགས་པའི་གཙུག་པོ་ནི་མཁུན་པ་གསུམ་ག་བཞེད་བྱར་བྱེད་ན་མདོ་དང་སྒྲོས་པས་མདོན་
 རྟོགས་རྒྱན་བཅུམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཅོད་པ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆམས་སྦྱར་
 ཏུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་བ་བཞེད་བྱར་བྱེད་པ་ལ་ཅོད་
 པ་སྒོར་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། སྤྱོད་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཏུ་
 གསལ་ལ། འབྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་བྱུང་ན། འདིར་བཞུལ་བའི་སྐབས་
 སུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱན་འབྱེན་འདི་དག་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདིར་བཞུགས་པ་ལྟར་ཡ་གྲུལ་རེ་རེས་
 ཁོ་ན་སྟོན་ན། ཉེས་པ་འདི་དག་ཏུ་འབྱུང་རོ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་བདེན་ཡང་། དེ་ལྟར་
 ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེས་ཁོང་ན་གནས་པ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞུལ་ལན་འདི་དག་མཆོད་བཞེད་ལས་འཕྲོས་པ་ལ་བསམས་ནས་མཆོད་བཞེད་ཀྱི་ཅོད་
 ལན་གྱི་དོན་ཆེན་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་བོ་སྒྲོ་བྱོས་དམན་པ་དག། །ཅེས་སོགས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་
 ཅོད་ལན་འཆད་པ་ནི། དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱུང་ཏུ་གསལ་ཏེ། མདོན་རྟོགས་
 རྒྱན་བཅུམས་པ་ལ་དོན་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་ཆེད་ཏུ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སྦྱངས་ནས་བསྐྱེད་
 བཅོས་ཀྱི་བཞེད་བྱ་མཁུན་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཅ
 བར་འདོད་ན། སྤྱི་བོ་མཆོད་བཞེད་དང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཆེན་སོ་སོར་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་
 ཡང་འཆད་པར་འབྱུང་རོ། །

དེ་ཡང་འདྲུག་པ་བདེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་མཁུན་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་བྱས་མཛད་ནས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅོམ་པར་ཤུགས་ལ་
 དམ་བཅས་པ་ན། རྟོག་པ་རྟོག་ལྡན་ཁ་ཅིག་སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་བསྐྱེད་བཅོས་ཅོམ་པ་སོགས་
 ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་འདྲུག་པའི་ཐོག་མར་ཡུལ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་སྐབས་སུ་འགོ་

བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་འབྲུག་པས་ཇི་བཙུན་འདི་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཚུལ་བ་སྲིད། དེ་ཚུལ་ན་གཞུང་གཞན་དུ་མཆོད་བཞེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྟོས་པའི་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་ཕྱག་མ་མཛད་པར་དེ་གསུམ་བཞེད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་བཅུམས་བ་ཡིན་ནམ། དེ་བཅུམས་ན་ཡུལ་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་གཏན་ལ་མ་པབ་པར་ཡུལ་ཅན་མཁའ་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་མི་རྒྱས་པས། དེ་ལྟར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞི་གཉིན་རྣམ་བ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་གཞི་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དུ་གཉིན་པོ་དང་། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་བ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བཞེད་བྱར་བསྐྱས་པ་མཛད་བཞགས་ན། དེ་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་བཅུམས་བ་དགོས་བ་མེད་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་བ་དང་རྫོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་མངོན་ཏོགས་རྒྱུ་འདི་ལས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་མི་སྟོས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་བ་དེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་གཉིས་བ་ལྟར་ན་ཡང་། གཉིན་པོ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཅུམ་ཞིག་བཞེད་བྱར་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་སྤང་བྱ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་བཞེད་བྱར་མ་བསྐྱས་པས། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བཞེན་ནས་གཉིན་པོ་འདི་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉིན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཅུད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཕྱོགས་གསུམ་བ་ལྟར་ན་ཡང་། རྣམ་བ་གཞི་བཅས་སུ་སྟོན་ནམ། གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བར་སྟོན། དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་བ་དང་རྫོས་པའི་ཉེས་བ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། རྣམ་བ་གཞི་མེད་ཅུམ་ཞིག་བཞེད་བྱར་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་འབྲུག་ཡུལ་གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པར་ཐལ། བྱང་པོ་མི་རྟག་བ་དང་བདག་མེད་བ་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་པའི་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྟོགས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་བཅུམས་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཉེ་བའི་མཁོའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་བཅུམས་བ་ལ་དགོས་བ་མེད་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ལ། ལན་དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད། ལུང་གི་དོན་བཤད། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱུང་བསྟུས་པའི་སྟོན་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་བརྗོད་བྱུང་གཏན་ལ་འབེབས། གཞི་གཉེན་རྣམ་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་མཐེན་གསུམ་མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐེན་གསུམ་བརྗོད་བྱུང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐེན་གསུམ་བརྗོད་བྱུང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐེན་གསུམ་གཏན་ལ་བབ་བས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གཏན་ལ་བབ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་རང་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཐེན་དང་བཅས་པས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བརྗོད་བྱུང་བསྟུས་ཏེ། མཐེན་གསུམ་བརྗོད་བྱུང་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲ་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་སེལ་འདུག་གི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་དང་མཐེན་གསུམ་ནི་སྐབས་འདིར་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིག་ཤོས་མཆོན་པར་བྱུང་ཡོད་དེ། འདི་ཁྱད་ཆོས་སྟོན་ན་གཞི་བདེན་བཞིའི་སྟེང་དུ་བདག་མེད་གཉིས་འཁོར་བཅས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅས་པར་འགྱུར་ལ། སོ་སོར་སྤལ་ན་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར།

དེ་ལ་སྐབས་འདིར་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀྱང་། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་

བརྗོད་བྱའི་བསྟན་པ། བསྟན་བཅོས་བཅུ་མཁས་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་
 མཚམས་སྦྲུང་ནས་འབྱུང་བ་དེ་མཛོད་གསུམ་པར་འདིར་དེའི་ཚོད་ལན་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་དགོངས་
 བྱས། མཛོད་ཆོག་གསུམ་གྱི་ལུས་གསུམ་དུ་ཐལ། གཞི་གཉེན་ཆུང་པ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚོད་པ་བཞེད་ནས། གང་ཟག་གཅིག་སངས་ཀྱི་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་
 པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་གསུམ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་དང་། འོ་ན། མཛོད་གསུམ་གང་
 ཟག་གཅིག་ཁོ་ནའི་མཛོད་ཆོག་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གཉེན་ཆུང་པ་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཟག་གཅིག་
 འཆང་ཀྱི་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ལུས་གསུམ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཟག་
 གཅིག་འཆང་ཀྱི་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ཀྱང་། མཛོད་གསུམ་གང་ཟག་སོ་སའི་
 མཛོད་ཆོག་གསུམ་ཡིན་པ། འདི་ལྟར། ཞེས་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། ཡ་གྲུལ་རེ་རེའི་
 ཚོད་པ་སྤངས་པ་པལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཅུ་མཁས་པ་
 དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་ཚོད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་འབྲེལ་པ་འདིའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་དུ་
 འཆད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཚོད་སྤོང་འདི་དག་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྤྱིའི་
 ཆུང་པ་གཞག་དང་། མཛོད་པར་ཆོག་གསུམ་པའི་རྒྱུན་བཅུ་མཁས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་ཆེད་
 དུ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་བཞེད་པ་ལ། ཡུམ་བར་མ་དང་བསྟན་པའི་ཤེས་བྱེད་བཞེད།
 རྒྱས་པའི་ཁ་འཕངས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཛོད་གསུམ་
 གྱིས་འཕགས་བཞེད་མཛོད་ཆོག་གསུམ་མཐའ་དག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར། རྒྱལ་
 བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 ཆུང་པ་ཡིན་ལོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལོ། །རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཛོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་

ནམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་
ཆོས་ཇི་སྟེད་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ཅིའི་
སྐད་དུ་ལམ་གྱི་ནམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ། ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་འདི་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་མ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་
སུ་མ་སྦྱངས་པར་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དམ་པ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་ལགས།
རབ་འབྱོར་ནམ་པ་གང་དག་དང་། ཉགས་གང་དག་དང་། མཚན་མ་གང་དག་དང་ལྷན་པའི་ཞེས་
སོགས་དང་། བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་ཕྱིན་
ལ་སྟོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱས་པ་ལ་ཁ་འཕངས་པ་ལ། རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ། མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་ལ་མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཅན། འབྲས་བུ་བདག་ཏུ་མྱོངས་པ་སྦྱངས་པ་ཅན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོགས་ཆན་པ་གསུམ་གསུངས།

བཞེ་པ། དོན་བསྐྱེད་ཏེ་འཆད་པ་ལ། དེ་བས་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །བསྐྱེད་ཀྱི་

མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་གྱི་ཚུལ་ལུགས་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས། ཞེས་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་དག་མཐའ།

༥ རབ་འབྱོར་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། འདྲིར་བསྟན་ཤེས་བྱའི་ལམ་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་གསུམ་ལམ་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་བསྐྱེད་རྫོགས་གསུམ་བྱེད་པ། རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་གྱི་ཆོད་བཤད་པ། ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆོད་བཤད་པ། ཞར་ལ་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་བཤད་པ་དང་ལྷ། དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཟག་སུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་དུ་འཛོག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་འཛིན་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བེར་ན། འོན། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་གྱི་རིགས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསུམ་པོ་དེ་རང་ལྷོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་སོགས་གསུམ་གྱི་

ལམ་དུ་འཛོག་གི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་བའི་རྒྱ་དྲུག་གི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
སོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སོགས་སུ་མི་འཛོག་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྣམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་མི་
བྱས་སོ། །

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་
ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྦྱར་དུ་འཆང་བྱ་བར་འདོད་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཁྱོད་རྒྱ་དྲུག་ལ་བསྐྱེད་དུ་མི་བྱང་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་ཡིན་
པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་རྒྱ་དྲུག་ལ་བསྐྱེད་
དུ་མི་བྱང་བར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གོ་ལ་ས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་
ཡང་། དེ་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལས། སྦྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་
ལམ་ལ་འབྲིང་པའི་དོན་སྦྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཐུང་མོང་བའི་ལམ་ལ་འབྲིང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་
དངོས་ལ་འབྲིང་བ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དབྱེད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

རང་ལུགས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་གཞག་
གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་རིམ་བཤེན་དུ་འཛོག་ཆུ་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་ལམ་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ལམ་དང་པོ་ངེས་པར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མ་བསྒྲོམ་ན་མི་ཐོབ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལམ་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་ཆོས་ཅན། འཕགས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་ལམ་དུ་བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་བགྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེར་བགྱོད་པའི་རིང་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ། འོ་ན། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལམ་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་བསྐྱེད་རྫོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེས་ལམ་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་བསྐྱེད་རྫོགས་གསུམ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོག་ལམ་སྟོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་དུ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་ཆོག་ལམ་སྟོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱང་། དེར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཟིན་པ་མི་དགོས་ཏེ། བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་ཟིན་པ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱིར།

མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་དུ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ས་དང་པོ་ནས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྫོགས། བརྒྱུད་པ་ནས་སྤངས་རིགས་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་

སུམ་དུ་རྟོགས། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་ཉོན་སྤྱི་བ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འོ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐལ། དེ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷགས་འདིར་ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ལྷགས་དེ་བཀག་ནས། ས་དང་པོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྤྱི་བ་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་། བག་ལ་ཉལ་ཀྱི་ཉོན་སྤྱི་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་ནི། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་སྤངས། བག་ལ་ཉལ་ཀྱི་ཉོན་སྤྱི་བ་ནི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འཕགས་པས་ན་དང་ཆ་བ་དང་། །འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་རྩད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བག་ལ་ཉལ་ཀྱི་ཉོན་སྤྱི་བ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱི་བ་བྱེད་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཞིང་། དེ་མི་ལེན་པས་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་ཆ་འཆི་སོགས་དེ་ལ་མི་འབྱུང་ཡང་། དེ་ཅམ་གྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་ས་བོན་དམན་ལམ་སྔོན་མ་སོང་གི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དངོས་སུ་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་བ་བྱེད་

ཕྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་མ་རིག་
 བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་གསུངས་པའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་
 གྱུར་པའི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་ནི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་གསུངས་ཀྱི་
 ཉན་སྤྱིབ་ཏུ་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་བཞེད་
 པ་བཞེན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་གྱང་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཟེར་ན། སྤྱབ་བྱེད་སྤྱ་མ་ལས་གྱང་ཡ་མཚན་ཆེ།
 དེ་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་ཁས་ལེན་ན་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱ་ཞིང་སྤྱ་བར་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་དམན་ལམ་
 སྤོན་མ་སོང་གི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རིགས་ལམ་གང་ནས་རྫོགས་དཀྱིད་
 པའི་སྤངས་བྱང་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱ་ཞིང་སྤྱ་བ་བརྒྱང་བར་སོང་བས། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་ཤེས་སྤྱིབ་
 སྤྱ་ཞིང་སྤྱ་བ་སྤངས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར།

ཉན་རང་དག་བཅོམ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཀྱི་མ་
 རིག་པའི་བག་ཆགས་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱ་ཞིང་སྤྱ་བར་བཞེད་དེ། དེ་སྤངས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་སྐུ་གཙང་བདེ་ཉག་བདག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུད་
 རྩ་མ་ལས། བག་ཆགས་སྤངས་ཕྱིར་གཙང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས་
 གྱང་། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་སྤྲོག་པར་འགྱུར་ཀྱི་གཞན་དག་
 ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྤྱབ་བྱེད་དེ་རྣམས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པ་དེ་བཞེན་
 དུ། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཉན་སྤྱིབ་མ་ལུས་པར་
 མ་སྤངས་པར་འདོད་པ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤོམ་པ་ཡོད་ན་ཅ་ལྟར་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། སྤོབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །སྤོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འདྲིན། །པ་རོལ་དག་
 གྱང་འདྲིན་འཇུག་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དང་འགྲེལ་བར་མ་ཟད། རིགས་པ་དང་

ཡང་འགལ་ཏེ། རི་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྐབས་གནས་ཡང་དག་ལ་དེ་
ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་མི་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྩོ་
རྩོ་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་གྱིས་ཉོན་སྤྱི་བ་སྤྱན་སྤྱི་བ་གྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་མི་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པས་ཉོན་སྤྱི་བ་མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལུགས་སྤྱི་བྱི་གཉིས་ཀ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་རྩོགས་པ་ལ་ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་པའི་རྣམ་ཐོལ་ལམ་ཐོབ་
དགོས་དམན་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་གྱིས་སྤྱི་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོད་བ་འོག་
ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་གྱིས་ས་དང་པོ་ནས་ཉན་རང་གི་
སྤངས་རྟོགས་རྩོགས་པར་ཐལ། ཉི་སྤང་ལས། གཞན་ཡང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་
གྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །བཟོད་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་གང་ལས་ཤེས་ཤེས། ལམ་གཞན་བྱང་པར་ཡོད་
པ་ཡིན་ན། རིགས་དང་དབང་པོ་དང་ཆོགས་བྱང་ཞུགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པར་འདུས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི་རྟོགས་
པའི་ཆད་ནི་འདི་ཅུ་མ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། སྤོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་
པར་ཉན་རང་གི་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་འདུས་པ་ལ་དགོངས་ནས།
དེར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་འདུས་པར་གསུངས་ཀྱི། དེར་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་

རྒྱས་པ་མ་ལུས་པར་འདུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོགས་
 ཀྱི་བྱེད་པ་འདུས་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། ཉན་རང་ལྟར་ཉོན་སློབ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རོལ་དོན་འཛིན་
 ཀྱི་ཉོག་པ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བཞེད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་
 ཆོས་བཟོད་ལ་དེ་གཉིས་སྤོང་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲི་རྒྱས་པ་འབྱུང་
 བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ལམ་ལས་གོང་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པ་ཡོད་པ་
 ཡིན་ན། །དེའི་སྤྱིང་དུ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་ལྟན་པ་དང་། དད་སོགས་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱོད་ཆེན་པོས་ཟེན་པ་ཡིན་པས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་བྱུང་བར་འཕགས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྤང་གི་ལུང་དེས་བཏག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ལམ་གྱི་རྒྱས་མཐུ་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་བཟོད་པ་བ་དེས་ཉན་རང་ལྟར་ཉོན་སློབ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
 སྤང་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོད་དེ་ཅམ་དུ་སྤོང་རྒྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་
 ལམ་པ་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤང་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་སྤོང་
 རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བཏག་པ་མཐའ་བཟུང་སྤྱོད་པ་མ་ཤེས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་
 ལ་ཆོས་བཟོད་ལ་ཉོན་སློབ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རོལ་དོན་འཛིན་ཀྱི་ཉོག་པ་སྤང་བའི་རྒྱས་པ་མེད་
 པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། འོ་ན། དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ཀྱི་བཏགས་སྤོང་བའི་རྒྱས་པ་ཡང་
 མེད་པར་ཐལ། སློབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་དང་བདེན་འཛིན་ཀྱི་བཏགས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
 སྤང་ན་སྤོང་རྒྱས་སུ་ཡང་མཚུངས། སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་སྤང་ན་སྤོང་མི་རྒྱས་པ་
 མཚུངས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལ་སློབ་པ་དེ་གཉིས་སྤོང་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་

མི་ནུས་སོ། །དེས་ན། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ནི་སྤྱི་བ་དེ་གཉིས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྤང་བ་ལ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ངོ། །

སྤྲུལ་ལོ་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་ནི། དམན་ལམ་སྤོན་མ་སོང་གི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་
རྟོགས་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྤྲུལ་མའི་འགྲེལ་བ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ནས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རང་
གི་རང་གིས་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་དེར་གཞི་ཤེས་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད།
བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡང་མི་བསྐྱེད། ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བའི་དགག་
བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱུག་བསྐྲུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱུག་བསྐྲུལ་
ལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱེད་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ། རང་ལུགས་ལ། དམན་ལམ་སྤོན་མ་སོང་གི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ལྷན་སྤྱི་བ་
ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། དག་པ་ས་
གསུམ་གྱི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་ཉོན་སྤྱི་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྤང་ལས། མཐོང་བ་དང་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་
བཅུར་རྣམས་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་དང་། ཀྱན་བརྟུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བདེན་
པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་ས་བཅུ་རྣམས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་
པའི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

དེས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་
ངོ། །ཅིག་ཅར་དག་བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ རྣམ་བཤད་རང་ལུགས་ལ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྤྱི་བ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་

ཟེར་ན། འོ་ན། མ་རིག་པ་སྤྲ་མའི་བག་ཆགས་སུ་གྱུར་བའི་ཉོན་སྤྱིབ་ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་པའི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བསྐྱེད་ཀྱས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་
 བག་ཆགས་ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་
 ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཁོན་རེ། མ་རིག་པའི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བསྐྱེད་ཀྱས་
 ཀྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་སྤྲ་མས་བག་ཆགས་བཞག་
 པ་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་བྱི་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། བདེན་འཛིན་སྤྲ་མས་བཞག་པའི་བག་
 ཆགས་བཞག་པ་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེན་འཛིན་བྱི་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། དབྱ་མ་སྤྲ་བ་ལས།
 དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེས་ཀྱང་
 སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཉོན་སྤྱིབ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་
 བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡང་མེད། ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་གོམས་པ་དང་ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། ཉམས་མ་གྲུབ་ན་འགལ་
 ཞིང་། འདོད་མི་ཀྱས་སོ། །

གསུམ་པ། རྫོགས་སྤྱིན་སྤྱངས་གསུམ་གྱི་ཆོད་བཤད་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་
 སོགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་སྟོན་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྫོགས་པ་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆོད་
 ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཞན་དོན་
 འབད་མེད་སྟུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ཀྱས་པ་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆོད་ཡིན་ཟེར་ན། སྤྱིར་གྱི་རྫོགས་སྤྱིན་
 སྤྱངས་གསུམ་དང་། འདིར་བཤད་པའི་དེ་གསུམ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་པས། མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱས་
 དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་སྦྱུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྦྱུ་མངོན་དུ་མ་བྱེད་
 ཅིག་ཅེས་གདམས་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་སྦྱུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་

མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་རིགས་པ་གང་ཞིག་འདིར་བསྟན་རྫོགས་སྤོན་སྤྲངས་གསུམ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་སྐྱོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་རྫོགས་སྤོན་སྤྲངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆད་དེ་འཐད་པ་གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་གྱི་གཙུག་པོ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་སྐྱོབ་པས་ཁྱབ། ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་སྐྱོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཆོག་གང་ཞིག་དེ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་གྲོགས་ལ་དགོངས་ནས། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཆོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་འདིར་བསྟན་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤོན་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་ཞིང་གྲེ་བ་ཐག་བརྒྱུ་འགོད་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བསྟན་པའི་སྐྱེ་ལེ་ལོ་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་ལ་ཆོས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་ལམ་ལ་འགོད་ཀྱས་པ་དེ། འདིར་བསྟན་སེམས་ཅན་སྤོན་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཡང་སྤར་གྱི་རིགས་པ་དེས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་འཕགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཇི་སྟེད་ཀྱན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ་དེ་ལྟ་བུ་མི་ཀྱས་ཤིང་། དེ་འབྲུག་ལན་གཅིག་བྱེད་པ་ལ་ཡང་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་འབྱུང་བ་ལ་བསྟོས་པས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྤར་མི་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་རང་སྤང་ལ་ཞིང་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤང་བ་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། མ་དག་པའི་ཞིང་སངས་རྒྱལ་ལ་མི་སྤང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་དག་པའི་ཞིང་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་གཟིགས་པ་ལས་ལོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། མ་དག་པའི་ཞིང་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་མ་དག་པའི་ཞིང་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྤང་བས་དེ་མེད་པའི་སྦྱོན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། འགལ་བ་ལ་མ་འཁྲལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་དག་པའི་ཞིང་དང་དག་པའི་ཞིང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་མ་དག་པའི་ཞིང་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྤང་བ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པས་འཁྲལ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་འཁྱར་གྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་འབྲུབ་པའི་རྒྱའི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་རྩས་པ་མ་ཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པ་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་བས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་གང་ཞིག་ས་བརྒྱད་པ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་རྫོགས་སྟེན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ལ་དེར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་དེར་ཐལ། དེས་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། རང་གི་ལུགས་ལ། འདིར་བསྟན་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་དང་སེམས་ཅན་སྟོན་པའི་ཆད་ཡོད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྩ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་རྩས་པའི་རྒྱའི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་རྩས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། འདིར་བསྟན་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་དང་། ཞིང་བྱེ་བ་ཐོབ་བརྒྱར་སྦྱེད་བཞུགས་པ་མི་

སྟེད་བསྟན་པའི་སྤྱི་རེ་རེའི་མདུན་དུ་འཁོར་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་ལ་ཆོས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅུ་མ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཕགས་ལམ་ལ་འགོད་ཀྱས་པའི་རྒྱའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཀྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། འདིར་བསྟན་སེམས་ཅན་སྟོན་པའི་ཆད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་འབྲས་སྟོན་པའི་ཆད་བརྟེན་བས་ཆོག་པ་དང་། ཤིང་ཐོག་སྟོན་པའི་ཆད་ཡོངས་སྤྱད་པས་ཆོག་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་ལ་ཆོས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅུ་མ་བསྟན་པས་སྤང་བུ་ཉོན་མོངས་ཀྱན་བཏགས་སྤང་བུང་དང་། འཕགས་ལམ་གྱི་རྫོགས་པ་བསྐྱེད་བུང་བྱས་པ་དེ། སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། རི་ལྷ་རྩ་དང་ཟས་ལ་དེ་དག་གི། བཟའ་དང་སྤྱད་དུ་བུང་བ་སྟོན་འདོད་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྟོན་འདིར་སྤྱོད་གས་གཉིས་ཞི་བ་དང་། །དེ་བཞིན་སྤྱད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་གང་དུ་སྤྱུལ་སྤྱར་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་། དངོས་སུ་འཆང་རྒྱ་འབྱར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འབྲུག་པའི་རྒྱའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཀྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱངས་པའི་ཆད། དེ་ལ་ཡང་སྤྱུལ་སྤྱུའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱངས་པའི་ཆད། ཡོངས་སྤྱུའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱངས་པའི་ཆད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་སྤྱུལ་སྤྱར་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པའི་བདེ་བ་ཅན་ལྟ་བུར་འཁོར་མདོན་ཤེས་ལྷ་ལྷན་ཤ་སྟག་འབྱུང་བའི་རྒྱའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཀྱས་པ་རྫོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ཡོངས་སྤྱུར་འཆང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་འཁོར་བུང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་བའི་རྒྱའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཀྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྟོན་གྱི་ཞིང་སྤྱངས་པའི་ཆད་ནི། གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཨིན་ཏུ་ལའི་མིག་མངས་རིས་སུ་བྲིས་པ་དང་། དེ་ལས་བརྗོག་པའི་དག་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འབྲུག་པའི་རྒྱའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཀྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སངས་རྒྱས་

འཕགས་པ་ལ་མ་དག་པའི་ཞིང་སྤང་བ་ཡོད་ཀྱང་མ་དག་པའི་སྤང་ཞེན་མེད་པར་མངོན་ཏེ། མེ་
བའི་རྟོག་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་བཤད་པ་ལ། གཞན་
ལྷགས་དགག་པ་སོགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་གཞག་པ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
ཚད་ཡིན་ཏེ། མདོ་དོན་འཆད་པ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་པ་དང་།
དབུས་མཐའ་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟུན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་
མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ལམ་སྒྲོམ་
སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། དེ་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་ཡང་
དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ལ་སངས་རྒྱུ་འཕགས་པས་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྟོང་བ་ཉིད་རབ་
ཏུ་གཟེགས། རབ་ཏུ་མཁྱེན། ལེགས་པར་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ལ་སྤར་མི་ལྡང་བར་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ།
འོན། མཉམ་གཞག་འདི་ལས་དུས་ནམ་ཡང་ལྡང་བར་མི་བྱའོ་སྟེ་མེས་པའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་ཏེ་
མཉམ་པར་གཞག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་

མེད་ལམ་དང་། དེ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་ཁའི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་སློབ་ལུང་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་སློམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་ལྟེ། དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་གང་ཟག་གིས་དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་ལྷུང་བའི་དགག་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས། དེ་ཐོབ་པས་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བའི་གང་ཟག་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྔ་མ་ལ་བྱ་བ་ཡོད་དེ། གཞོད་འཛོམས་ལས། སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི། དེ་མ་ཡིན་པར་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལས་བར་མ་དོར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་དགག་བྱ་དེ་ཡོད་པ་ལ་བསམས་ནས། ཆད་པའི་མྱང་འདས་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་གསུམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་ལྟེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡང་། ཇི་སྲིད་དུ་དག་པའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྤྲིན་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ། ཡང་དག་པའི་

མཐའ་དམ་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ནམ་དགེ་བའི་ཙ་བ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྦྱིན་པར་གྱུར་པ་དེས་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དམིགས་བསལ་གསུམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་ཞི་མཐར་
སྦྱང་བའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། བདེན་འཛིན་
སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་པོ་དེ། ལམ་གསུམ་པས་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྫོགས་པར་
བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་དེ་ལམ་དང་
པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་དེར་ཐལ། དེ་དག་གྱུར་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་མེད། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་
བསལ་གསུམ་པོ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་
གདམས་དོན་ཡང་དག་མཐའ་ཡོད་ཀྱང་། གདམས་ཡུལ་གྱི་ཡང་དག་མཐའ་མེད་ཟེར་ན། མི་འཐད་
དེ། གདམས་ངག་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདམས་
ངག་འདིའི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་
ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཀྱིས་ཐོབ་རུས་པའི་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེ་བར་
ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བྱང་ཆོས་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། དམན་ལམ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱ་རོལ་དུ་མངོན་དུ་

བྱེད་ཀྱས། མ་བྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་མཛོན་དུ་མི་བྱེད། བྱས་ན་ཞི་མཐར་ལྷུང་བའི་དགག་བྱ་དང་
བཅས་པ་དང་། བྱས་ཇེས་སུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ཟུར་
དང་པོ་དེར་ཐལ། དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་མཛོན་དུ་བྱེད་མི་ཀྱས་ན་དེ་
ལྟར་གདམས་པ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དམན་ལམ་སྒྲོན་
མ་སོང་གི་བྱང་ལེམས་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་གདམས་པ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་། ཞི་མཐར་ལྷུང་བའི་
དགག་བྱ་མེད་ན་ནི་དེ་འདྲ་བའི་གདམས་དག་འབོགས་དོན་མེད་པའི་བྱིར། ཟུར་གསུམ་པ་དེར་
ཐལ། གདམས་དག་འདིས་དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་བར་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པར་དངོས་
སུ་གདམས་པའི་འཁྱགས་ལ་བྱས་ཇེས་སུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་གཞན་དུ་ནམ་
དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྫོགས་བྱང་དུ་སྒྲིན་པ་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མཛོན་དུ་
བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་
ན། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་
པར་བཞེད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། དེ་ལ་བདག་མེད་སྤྱོད་རགས་གསུམ་གའི་
ཆ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱུང་བ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐྱལ་སྤངས་པས་བྱུང་པར་
དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་དེ་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་
དག་མཐའ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ དེས་བདག་མེད་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་མཆོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར། གང་ཞིག་དེར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞེས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་བསྟོས་ཏེ་སྤྱོད་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམས་
པར་འཇུག་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལ་བདག་མེད་སྤྱོད་རགས་ཀྱི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་གསུམ་པོ་གང་གི་ཡང་

ཆ་མེད་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་དང་། ཡང་དག་མཐའ་དང་།
 དབྱིངས། ཞེས་སྒྲིམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རྟེ། དགག་བྱ་བཅད་ཐོག་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དང་མཐུན་པར་སྒྲིབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། གང་ཟག་ལ་བདག་
 མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི། སྒྲིམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མི་
 སྤོང་བའི་བྱིར། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲིབ་དཔོན་ཀྱི་ཞལ་སྤྲན་ནས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྒྲིམ་པའི་ལམ་
 ནི་མ་བསྟན་རྟོ། །ཞེས་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་སྤར་བ་ཤད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་། དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་
 རྫོགས་པའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
 མི་སྤོང་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་མངོན་རྫོགས་ཡིན་གྱི། མངོན་
 དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྫོགས་མ་ཡིན་པ་ཁུངས་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་
 དག་མཐའ་ཡིན་པ་མི་སྤིད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་
 པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ཡིན་ན། དེ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་
 ཞེན། མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན་དེ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་
 བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྟན་དགོས་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། མ་བྱུང་མཚམས་ལ། འོ་
 ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་ཀྱི་འཇུག་སྒོར་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་མི་སྤིད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་
 སྤོན་མ་སོང་གི་ཐེག་ཆེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ནའང་། དེ་མ་ཡིན་དགོས། དམན་ལམ་
 སྤོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ནའང་། དེ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲ་བའི་དམན་ལམ་སྡོན་མ་སོང་གི་ཐེག་ཆེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
 ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པས་ཁྲབ་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོར་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རིགས་
 འགྲེལ། །འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་
 མཐའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྡོན་མ་སོང་གི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་དམིགས་བསལ་
 གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་མཛོན་དུ་བྱེད་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྡོན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཛོན་
 དུ་བྱེད་རུས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། འོན། སྟོང་ཉིད་
 མཛོན་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་མཛོན་དུ་བྱས་
 པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་རྣམ་བཤད་ལས། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེ་
 ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་ཉིད་སྒྲ་སྒྲོས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་སྤྱོད་ལས་གསུམ་
 ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྡོན་མེད་དེ། དེ་གཞན་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་འདིར་བསྟན་ཡང་
 དག་མཐར་འདོད་པ་སོགས་གཙོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་
 པའི་ཡང་དག་མཐའ་ལ་ཐེག་དམན་ལམ་གྱིས་ཐོབ་རུས་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
 སྤྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་
 ཀྱི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མཛོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེར་མ་ཟད། དེ་
 འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྡོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་གྱིས་དམིགས་བསལ་
 གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་བར་དུ་ཁྱོད་མཛོན་དུ་བྱས་ན་ནི་མཐར་ཐུང་བའི་སྡོན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་

འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། གནོད་འཛོམས་སོགས་ཀྱི་ལུང་རིགས་དང་འགལ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྤེད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོན་རེ། དེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱིའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྫོགས་སྟེན་སྤངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱུ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་དེ་དེ་འདྲ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྤྱིབ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་གསུམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་འབྱུར་ཀྱི་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེ་དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་བྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་འདས་དེ་སྤྱིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་བྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ།

དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཆད་ལ། འོ་ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་གདུལ་བྱ་ལ་གདམས་བ་སྟོས་ཚུལ་གང་། དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཆད་གང་ཞེ་ན། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ལ་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གཙོ་བོར་གདམས། དེའི་ཞར་ལ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་བཞེངས་ནས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ལ་ཡང་དེད་ཕྱིན་ཆད་དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་ལྷན་ས་

ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལྟར་གདམས་ངག་འབོགས་པ་ཡིན་གྱི། དང་པོ་ཉིད་ནས་
 དེ་འདྲ་བའི་གདམས་ངག་འབོགས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དམན་པའི་རིགས་ལས་ཀྱང་ཉམས་
 པར་འགྱུར་བས་གདུལ་བྱ་འབྲིད་པའི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གདམས་ངག་
 འདི་གཙོ་བོར་དམན་ལམ་སྡོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ལ་གདམས། བྱང་པར་ས་བརྒྱད་པ་བ་ལ་
 གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་དོགས་པ་ཆུང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དོགས་པ་ཆེ་
 བས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྱོག་ལས་སློང་བར་མཛད། །ཅེས་འཕྱོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་
 མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ལས་སློང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་
 དུ་དོགས་པ་ཆུང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དོགས་པ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་
 དུ་ཉོན་མོངས་དང་བདེན་འདྲིན་མཛོན་གྱུར་དུ་འབྱུག། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དེ་དག་མཛོན་གྱུར་མི་
 འབྱུག་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་གོམས་པ་དབང་སྐྱར་ཐོབ་པས་དོགས་པ་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོགས་
 པ་དེ་ཡང་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་དང་ས་བརྒྱད་པ་བ་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་ནས་གདམས་པ་དང་། གདམས་
 པ་གསོལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་དོགས་པ་སྤངས། ས་བརྒྱད་པ་བ་རང་སློང་རང་ལ་སྒྲོག་
 ཏུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ལམ་གྱི་རྒྱས་མཐུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་
 བརྒྱད་པ་བས་དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱེད་
 པ་ག་ལ་སྤི། གལ་ཏེ་མཛད་བཞེད་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་
 ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཞི་བདེས་ཐུགས་སྟོགས་ནས་བསྐྱལ་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་སྟོམས་པར་འབྱུག་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་མཛད་བཞེད་
 བ། ས་བརྒྱད་པར་མ་ཐད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཞེད་ནས་རྒྱས་ཏེ། དེའི་བྱེད་པར་ཉན་
 རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱས་ཆད་ཡོད་དེ། སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་སྤྱོད་ལ་

དུ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཞི་བདེས་སྤྲུགས་སྟོགས་ནས་མཉམ་གཞག་འདི་ལས་དུས་ནམ་ཡང་ལྡང་བར་མི་བྱའོ་སྟམ་ནས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་བསྟོས་ཏེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱས་ཆད་དང་། དེ་ལ་སྦྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱས་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཆད་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཤིང་། ཉན་རང་དག་བཙམ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་བཞེངས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པས་སྟོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཞི་མཐར་ལྷུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མེད་དེ། འདི་ལ་ཡུན་རིང་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་གཞག་ན་ཞི་མཐར་ལྷུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་གཞག་ན་རྗེས་སོ་བ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པ་ལ་བགལ་བྱེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་དུས་སུ་གཟུགས་སྤྲུག་གཉིས་ཀྱི་སྤྲང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པ་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར།

ལྷ་པ་སྦྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་པར་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྦྱིར་བཏང་ནས། དམིགས་བསལ་གསུམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འབྲུགས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་སྦྱས་ཟིན་འབའ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་བཙམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་ཏེ་སྟོབ་པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཀུན་དགའ་བོའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྦྱིར་བཏང་ནས་དམིགས་བསལ་གསུམ་

རྫོགས་རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་སྐྱས་ཟེན་འགལ་དགོས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། འདི་ལ་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་ཅི་བ་དཀའ་ནའང་གྲགས་སྤང་བས་བྱེད་ན། ལམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཏང་ནས། དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དམིགས་གིས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

རག་དོན་ནི། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་གཉིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་ཐབས་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཐབས་བྱང་པར་ཅན་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་དག་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་པར་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།

༩ གཉིས་པ་མདོ་དང་སྒྲིབ་པ་ལྟར་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། ཞར་ལ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་སློམ་པའི་དགོས་པ་བཤད། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་བྱད་པར་བཤད། དེ་དག་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་བཤད། བྱངས་ངེས་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྟ་བུས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་དམ་མེད། སལ་ཆེར་མེད་སྟམ་པའི་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བཀག་ནས། སལ་ཆེར་ཡོད་སྟམ་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་དག་དོན་མཐུན་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཆང་སྟེ། བྱམ་པར་ཆུ་ལོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ཆུ་དེ་དེའི་བརྗོད་བྱ་དང་། ཆུ་ལོན་པ་དེའི་དགོས་པ་དང་། སྤྱིས་བྱ་སྒྲིམ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསལ་བ་དེའི་ཉིང་དགོས་དང་། དེ་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་སོགས་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དགོས་འབྲེལ་དག་གི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི། དེའི་བརྗོད་བྱ་དང་། དགོས་འབྲེལ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་རྟོགས་པ། དེའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པ། དེའི་ཉིང་དགོས་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་

ཆིག་དོན་མཐའ་དག་དེའི་བརྗོད་བྱ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཆིག་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་པ།
 དེའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་འབྲས་བུ་རྣམས་མཐུན་ཐོབ་པ།
 དེའི་ཉིང་དགོས། ཉིང་དགོས་སུ་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་དགོས་པར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ལ་འབྲེལ།
 དེ་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ལ་འབྲེལ། དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འབྲེལ་བ། འདིའི་འབྲེལ་
 བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་གྱུར་གི་འབྲེལ་
 བས་བྱལ་སྟེ། མདོ་རྩ་བའི་དེ་ལ་དེས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། མདོ་ནི་
 ཐབས་ཡིན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པ་ནི་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན། རྒྱ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་དུས་སུ་རྒྱ་ཀྱི་ཉིང་དགོས་མེད་
 གྲང་། རྒྱ་དེ་རང་དུས་སུ་ཉིང་དགོས་དང་བཅས་པ་མི་འགལ་ཏེ། ལྷ་གྱའི་དུས་སུ་དེའི་འབྲེལ་
 ཡུལ་ས་ཐོན་མེད་གྲང་དེ་རང་དུས་སུ་ས་ཐོན་ལ་འབྲེལ་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། རྒྱ་དེ་རང་
 དུས་སུ་ཉིང་དགོས་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད། ཅེས་
 སོགས་ཀྱི་ཆིག་ཀྱང་གསུམ་གྱིས། བརྗོད་བྱའི་ངོ་བོ་དང་བརྗོད་བྱའི་བྱུང་བར་བསྟན། ཆོས་སྤྱོད།
 ཅེས་སོགས་ཆིག་ཀྱང་གསུམ་གྱིས་ཉིང་དགོས་དང་ཉིང་དགོས་མདོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་བསྟན།
 བདེ་སྤྱོད། ཅེས་སོགས་ཆིག་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འབྲེལ་བ་ཤུགས་
 ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་
 ཏེ། རྟོགས་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་བགེགས་ལོག་རྟོག་དེ་ལ། བྱ་རོག་སོ་རྟོག་གི་བསྟན་
 བཅོས་ལྟ་བུ་བརྗོད་བྱ་མེད་སྟམས་པ་དང་། འཛོག་པའི་གཙུག་རྒྱ་ལོན་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་

ལྟ་བུ་དགོས་པ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་སྟུང་བ་དང་། མ་བག་མར་ལེན་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་
སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འདུག་བྱ་མིན་སྟུང་བ་དང་། མཐོ་ངེས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བྱུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་
པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་ཐབས་ཐབས་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་སྟུང་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་
ཏོག་བཞི་ཡོད་པས། དེ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བཞིར་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

༥ གཉིས་པ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། བཀའ་བཤད་པ་དང་།
བསྟན་བཅོས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་
དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ། རང་རྩོམ་པ་སོ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྤོང་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་དག དེའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་བཀའ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སློབས་པ་བཞི་དང་ལྔ་
ཉེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་ལྔ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་དང་འབྲེལ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྤོང་ཕྱིར་དུ་གསུངས། ཞེ་བ་མུང་འདས་ཀྱི་པན་ཡོན་སྟོན་པ་བཞི་དང་ལྔ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་
ཡང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གང་ཞིག་དོན་ལྔ་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། །ཁམས་གསུམ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་སྤོང་ཕྱིར་གསུངས། །ཞེ་བའི་པན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང་། །དེ་ཉིད་བར་སྤོང་
གསུང་ཡིན་ལྟོག་པ་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དུས། བརྗོད་བྱ། རྗོད་བྱེད། གདུལ་བྱ། གཉེན་པོ། བདག་སྦྱིན་ཀྱི་སྒོ་
ནས་དབྱེ་བ་དང་བྱུག།

གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་བྱུག་ལས། དང་པོ་ནི། བཀའ་དང་སོ་བདེན་བཞིའི་

ཆོས་ལམ་སོགས་གསུམ། དང་པོ་མཛོད་གཉིས་གཉིས་པ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་གསུམ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མཛོད་གཉིས་བཞི་པ་དང་། བཀའ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལྔ་པ་
ཡིན། དུག་པ་ལ། ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ། རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའི་བཀའ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཛོད་སྡེ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མཆོམས་སྦྱར། སྒྲིང་གཞི། མཐུན་
ལྟུང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་མཛོད་ཆོས་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པའི་མཛོད་ལས།
དག་སྒྲིང་དག་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་ཞེས་གྱིས་ལ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པར་བྱའོ། །གོ་
རིམ་དང་འབྲེལ་བ་དག་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིན། ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་
བཀའ་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོའི་ནང་ཆོན་གྱར་
པའི་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་པའི་མཛོད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིན། དེར་
ཐལ། ལུང་སྒྲ་མ་དེའི་བྱིན། གསུམ་པ་ལ། སྦྱ་གསུང་ཐུགས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་
གསུམ་ལས། ས་བཅུ་པའི་མཛོད་དང་པོ་དང་། མ་སྦྱེས་དགའི་འགྲོད་པ་སེལ་བའི་མཛོད་གཉིས་པ་
ཡིན། གསུམ་པ་ལ། ཐུགས་ཉིང་ངེ་འཛིན། བདེན་པ། འཕྲིན་ལས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
གསུམ་ལས། ཤེས་སྒྲིང་དང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་
བདག་གིས་རྒྱལ་སྤྱོད་གྱིས་སྡོད་པ་ལ་གཡོ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་ན་སྟོན་ཤིང་འདི་ལས་ཆོས་གྱི་
སྟོམ་བཞི་སྟོན་པའི་སྦྱ་འབྲུང་བར་གྱུར་ཅིག ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་བཞེན་ནས་དེ་ལས་ཆོས་གྱི་སྟོམ་
བཞི་སྟོན་པའི་སྦྱ་འབྲུང་བའི་དག་གཉིས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་འཕྲིན་ལས་གྱི་དབང་གིས་གཞོད་
སྦྱིན་སོགས་གྱིས་ཐོས་བྱུང་དུ་སྦྱས་པའི་རིགས་སྤྱགས་བྱུང་པར་ཅན་ཏྟ་ཏུ་གསུམ་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། རང་ཅོམ་པ་པོའི་སེམས་ཅན་གྱིས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པའི་བྱིན་དུ་བརྩམས་པའི་
དག་བསྟན་བཅོས་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་ཅོམ་པ་པོ་སེམས་ཅན་གྱིས་རྟོག་བཀུར་སོགས་གྱིས་ཀུན་

ནས་མ་བསྐྱངས་པར་བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བཅུམས་པའི་དག བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གི་
མཆན་ཉིད། དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་དུག་
གསུམ་ལས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་དོ་བོར་འཆོས་པ་དང་། ངན་འགོ་དང་སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལས་
སྐྱོབ་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་པ་དང་། ངན་
འགོའི་སྲིད་ལས་སྐྱོབ་བྱེད་གང་ཡིན་པ། འཆོས་སྐྱོབ་ཡོན་ཏན་བྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། གཉིས་
པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རྟེན་བཀྱར་སོགས་གྱིས་
ཀུན་ནས་མ་བསྐྱངས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་ཆ་མ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་
ཞིག་གི། དབང་བྱས་རྣམ་གཡེང་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད། རྩལ་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་
མ་ཐུན་པ། དེ་ཡང་བྱང་སྟོང་བཀའ་བཞེན་སྤྱི་བོར་བྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མཆོག་དམན། བྱེད་ལས། བརྗོད་བྱ། བཤད་བྱ་བཀའ་སྟོན་ནས་དབྱེ་
བ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་རིགས་བསྐྱབ་པ་དང་ལ།

གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། གསུམ་ཆན་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་གཉིས་
བསྟན་བཅོས་ལྟར་སྤྲད་དང་། བྱི་མ་རེ་རེ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ས་སྤྱེ་སྤྱིའི་སྤྱོམ་ལས། དོན་མེད་དོན་
ལོག་དོན་དང་ལྟན། ཐོས་ཚད་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པ། ངན་གཡོ་བཅེ་བལ་སྤྱག་བསྐལ་
སྟོང་། བསྟན་བཅོས་དུག་བལ་གསུམ་དུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བཀའ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱད་པའི་བསྟན་བཅོས། ཟབ་མོ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་
བཅོས། འཐོར་བ་བསྐྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་གསུམ། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་དང་པོ་དང་། མདོན་
རྟོགས་རྒྱན་གཉིས་པ། མདོ་སྤྱེ་རྒྱན་གསུམ་པ་ཡིན།

གསུམ་པ་བརྗོད་བྱའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། རི་སྟེང་པ་དང་། རི་ལྷ་བ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས།
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རི་

སྙེད་པ་པལ་བ་དང་། བྱད་པར་ཅན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས། སྤྱི་བོ་གསོ་ཐེགས་དང་ཤེས་
རབ་བརྒྱ་པ་སོགས་དང་སོ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་བ་དང་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་འཕྲོ་བ་འདི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་ཡི་ཆོས་ལུགས་ལེགས་སྤྱད་
ན། །ལྟ་ལུལ་བཟོད་པ་མི་རིང་སྟེ། །ལྟ་དང་མི་ཡི་ཐེམ་སྐྱས་ལ། །འཛེགས་ན་ཐར་པ་གམ་དུ་འདུག།
ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དེག་པའི་གནས་ལྡ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པ་ལྡ་ཡོད་ཅིང་། ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་འཕྲོ་བ་པ་ལ་དེ་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེག་པའི་
གནས་ལྡ་དག་ལ་བཅོན་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་མི་
འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་ཆར་བཅད་རྗེས་བཟུང་དང་། །བདག་ཉིད་ཀྱན་མཐུན་བྱ་བྱིར་
དེ་ལ་བཅོན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་རྣམས་བསྟུན། གཞན་ཆར་གཅོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱན་
མཐུན་དུ་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་དུ་འདུ། སྤྱ་དང་། གཏན་ཆོགས་དེག་པའི་བསྟན་བཅོས་
དང་སོ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱ་མདོ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་སོ་དང་སོ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱུགས་མཐུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་
དུ་མ་ཡོད་དེ། སྤེབ་སྤྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། མདོན་བརྗོད་གྱི་བསྟན་བཅོས་
འཆི་མེད་མཛོད། སྟན་དངགས་མེ་ལོང་སོགས་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། སྤེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ཡིན། གཉིས་པ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། བཟོ་དེག་ལ། གསོ་བ་དེག་
པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཆད་སྟོན་པའི་བསྟན་
བཅོས་དང་སོ་དང་། གསོ་དབྱེད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གཉིས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་དབྱེ་མ་རྒྱན་དང་། གསུམ་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་བསྐྱབ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་བྱ་ཡིན།

བཞི་བ་བཤད་བྱ་བཀའ་སྒྲིབ་ནས་དབྱེ་ན། བཀའ་སྒྲིབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། སོ་སོའི་
 དགོངས་འགྲེལ་གཉིས། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་བ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ལ། འཁོར་ལོ་དང་
 པོའི་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ལྟ་བའི་ཆ་འགྲེལ་བ་དང་། སྒྲིབ་པའི་ཆ་
 འགྲེལ་བ་གཉིས། མདོན་པ་སྡེ་བདུན་དང་པོ་དང་། འབྲུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་གཉིས་པ་ཡིན། འཁོར་ལོ་
 བར་བ་ལ་ཡང་། ལྟ་བའི་ཆ་འགྲེལ་བ་སོགས་གཉིས་ལས། རིགས་ཆོགས་བྲག་དང་པོ་དང་། མདོན་
 རྟོགས་རྒྱན་གཉིས་པ་ཡིན། གསུམ་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་པོ་
 དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་བ་གཉིས་པ་ཡིན།

ལྔ་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རིགས་བསྟུ་བ་ལ་བཀའ་ལ་བརྟེན་བ་དང་། མ་བརྟེན་བ་གཉིས། དང་
 པོ་ལ། བཀའ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་འགྲེལ་དུ་བཏབ་བ་དང་། མ་བཏབ་བ་གཉིས། དང་པོ། ས་ལུ་ལྔ་བ་པའི་
 མདོ་འགྲེལ་དང་། རྟེན་འགྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལྟ་བུ་ཡིན། གཉིས་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་ལྟ་བུ་
 ཡིན། གཉིས་པ་བཀའ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ནམས་ཡིན།

བསྐྱུས་དོན།

༥ གཉིས་པ་བསྐྱུས་དོན་བཤད་པ་ལ། རྒྱས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་བརྒྱད་དུ་བྲེན་ས་
བསྟན་པ་དང་། འབྲིང་པོ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་བྲུག་ཏུ་བསྟན་པ། བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པའི་གང་
ཟག་ལ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དགོས་འབྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱུས་དོན་ལུས་རྒྱུ་གཞག་
སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ། དགོས་པ་དེ་ལྟར་གྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱུས་དོན་ལུས་རྒྱུ་གཞག་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མདོ་
དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཉོག་པ་པོ་དེ་བསྐྱུས་དོན་ལ་རག་ལས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
བྱིར། རག་ལས་ཏེ། འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་དོན་ལུས་རྒྱུ་གཞག་གི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་
པར་ཆིག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྟོན་ས་བཤད་པས་འཆད་སྤྲོ་ཞིང་། ཉན་པ་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་དུ་ཉན་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྲ་རགས་རིམ་ཞིག་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་བསྐྱུས་དོན་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དུ་འབྲེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཆོད་
བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་འཆད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན། རྒྱུ་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱུ་གངས་དོས་བཟུང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
དོན་བདུན་ཅུའི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་བྱིར། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་པ་དང་།

ཡང་དེ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བྲུག་གི་ཡང་
དག་བཤད། །ཅེས་འཆད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྟོར་བ་དང་། །ཞེས་

སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དྲུག་གི་རྒྱུ་ལྡན་པ་བཟུང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་དོན་བདུན་ཅུའི་སྒྲིན་ས་རྒྱས་པར་བཤད། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོག་
དོན་གྱི་སྒྲིན་ས་བཤད་པ་དང་།

ཡང་དེ་གཉིས་སྒྲིན་དུ་བཏང་ནས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་ཡང་
དག་བཤད། །ཅེས་འཆད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན། ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ལྡན་པ་བཟུང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་དོན་བདུན་ཅུའི་སྒྲིན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ལུས་ལ་རྒྱས་འབྱེད་བསྟུས་གསུམ་ཡོད་པས། རྒྱུ་ལ་ཡང་རྒྱས་འབྱེད་
བསྟུས་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གོང་གི་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་ལྟར་གྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད་
པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཡན་ལག་དུ་མ་ཆོགས་པ། ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྗེས་བྱེད་ཆོག་
གི་ལུས་དང་། བརྗེས་བྱེད་ཀྱི་ལུས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆོགས་བཅད་བཅོ་ལྔ་པོ་དང་པོ་དང་། དངོས་
བརྒྱུད་དོན་བདུན་ཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་ཐིགས་ལས། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དག་གི་
ལུས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྒྲ་དང་དོན་རྟོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་མནམས་
ན་རབ་དགུ་ལ། །ཐུངས་ན་ཞིས་པའི་སྒྲན་བཞིན་དུ། །ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཉིས་སུ་གནས། །དོན་
དང་ཡི་གེར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྒྲ་བཤད་པ་ལ། དངོས་བརྒྱུད་དོན་བདུན་ཅུ་ལ་ལུས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ཡན་ལག་དངོས་པོ་བརྒྱུད་དང་། ཉིང་ལག་དོན་བདུན་ཅུ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་
གི་ཉེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཤེར་ཕྱིན།

༥ ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་གི་འབྲེལ་བ་ཤད་པ་
དང་། ཤེར་ཕྱིན་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་པ། དངོས་སོ་བརྒྱད་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་དེ་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས། རྗོད་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད། བརྗོད་བྱ་དངོས་སོ་བརྒྱད་
ཏུ་ཕྱེ་ནས་གཏན་ལ་ཤབ་པས་ཡུམ་དོན་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚམས་སྦྱར་དུ།
ཉི་ལྔ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་
ན། བཤད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་
གསུམ་རྗོད་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད། བརྗོད་བྱ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཏུ་ཕྱེ་ནས་གཏན་ལ་
འབེབས་ན། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱིས་དེ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
ཡུམ་བར་མའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། རབ་འཕྱོར་གྱི་ལེའུས་རྣམ་མཁུན་དང་། མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་
གི་ལེའུས་ལམ་ཤེས་དང་། སྦྱོད་པ་བྱང་པར་ཅན་གྱིས་ལེའུས་གཞི་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་ལེའུས་རྣམ་རྗོགས་སྦྱོར་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལེའུས་ཅེ་སྦྱོར་དང་། བསྐྱབ་
པ་ལ་རིམ་གྱིས་སྦོབ་པའི་ལེའུས་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པའི་ལེའུས་
སྐད་ཅིག་སྦྱོར་བ། བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་ལེའུས་འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། ཤེར་ཕྱིན་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཕྱེ་
བ་སོ་སོའི་དོན། ཤེར་ཕྱིན་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར་དངོས་བཤད་པ་དང་བཞི།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་ན། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་བྱང་ཟེར་ན།
བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་

ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་སུ་བྱིན་ཟེན་དང་བྱིན་བྱེད་གང་རུང་དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེར་བྱིན་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེར་བྱིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མདོ་ལས། ཤེར་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ལམ་ཤེར་བྱིན་ཡིན་ན། ཤེར་བྱིན་ཡིན་པས་བྲལ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐབས་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། པར་བྱིན་དུག་པོ་དེ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྟེ་བ་དང་། དམན་མཆོག་དང་སྤྲ་རགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྔ་མ་ལ་བརྟེན་བྱི་མ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཁུན་པ། ཤེར་བྱིན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྤྲུལ་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་ཀྱི་ཤེར་བྱིན། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེར་བྱིན་གསུམ། གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། རང་བཞིན་ཀྱི་ཤེར་བྱིན། རང་བཞིན་ཀྱི་ཡུམ། རང་བཞིན་ཀྱི་བྱང་འདས་རྣམས་དོན་གཅིག་

ཁ་ཅིག་གཞུང་ཤེར་བྱིན་ཡིན་ན། མདོ་ཡིན་པས་བྲལ་ཟེར་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་

པ་འདི་ལས་ནི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་མི་སྟོས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྱུང་བ་
ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སེམས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་
ཡིན་ན་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་
ཅམ་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆོད་ཉིད། རྒྱས་འབྲིང་
བསྟུས་གསུམ། མདོ་སྟུང་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་
མདོ་རྒྱམས་ཡིན། ཐབས་ཤེས་ཁྲད་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། ལམ་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆོད་ཉིད། ཁྲད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས།
འབྲས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆོད་ཉིད།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ།
ཐེག་དམན་གྱི་སྟོབ་ལམ་ལ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱལ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
ལས། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ་བས་ཟིན་པས་པ་རོལ་དུ་
འགོ་བར་ངེས་པ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་མིང་རྟོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་

སྤྱིན་པ་དེ་སྤྱིན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྤྱིན་པའི་པར་སྤྱིན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། སྤྱིན་མེད་དེ། འདིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཤེར་སྤྱིན་གྱི་སྤྱོད་བཤུད་དུ་ཡོད་པའི་པར་སྤྱིན་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། པར་སྤྱིན་དུག་པོ་ལ་དམན་མཆོག་དང་སྤྱོད་པ་མཁས་པའི་སྤྱིར་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིན་པའི་པར་སྤྱིན་ཐོབ་པ་ལ་ཤེར་སྤྱིན་ཐོབ་པ་སྤྱིན་དུ་འགྲོ་དགོས། ཤེར་སྤྱིན་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ཐོབ་པ་སྤྱིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་སྤྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་བེད་པའི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། འདིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཤེར་སྤྱིན་གྱི་སྤྱོད་བཤུད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། པར་སྤྱིན་གྱི་སྤྱོད་བཤུད་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། མ་ཁྲལ། ཉགས་དེར་ཐལ། སྤྱིན་པའི་པར་སྤྱིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། གཞུང་ཤེར་སྤྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཙུག་ཅེ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། པར་སྤྱིན་དུག་གི་གོ་རིམ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། པར་སྤྱིན་དུག་གི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་སྤྱིར། ཟེར་ན། དེ་ཞིག་མ་ཁྲལ།

ཁོ་ན་རེ། ཤེར་སྤྱིན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་རྟོགས་ཡིན་པས་མ་ཁྲལ་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེར་སྤྱིན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱན་ལུགས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་པར་ཤེར་སྤྱིན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲལ་སྟེ། ལམ་ཤེར་སྤྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་སྤྱིན་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་སྤྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསྟན་

གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དུག། །ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་པོ་
གསུམ། །མཐའ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས། །གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། པར་ཕྱིན་དུག་ལ་དམན་མཆོག་དང་ཕྱ་རགས་ཀྱི་
བྱུང་བར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ཡི་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལ་དམན་མཆོག་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར། །དང་པོ་དེར་ཐལ། སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྤྱོ། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་ཕྱིར་
དང་། །རགས་པ་དང་ནི་ཕྱ་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་རིམ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོབ་ལམ་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་བེད། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
དུག་པོ་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། །ཡང་ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་བེད། རྟགས་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་བདུན་དང་
སུམ་ཅུ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཆོམས་ཕྱི་མ་ལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྟོབས་བཅུ་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་བཅུ་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། །དེར་
ཐལ། པར་ཕྱིན་དུག་ལ་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཆོམས་དང་པོ་ལ། སྟོབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་དུག་ཡོད་
པར་ཐལ། ས་དང་པོར་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལ་པར་ཕྱིན་གཞན་རྣམས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
ལྟག་པར་གསུངས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྟག་མ་རྣམས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་
བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྟག་པ་དེ་ཅམ་དུ་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་སོགས་

མི་ལྡན་བས་ཚུལ་གྱི་ལྷག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ས་དེར་པར་བྱིན་ལྷག་མ་རྣམས་མེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལ་འདིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་བྱེད་པས་ཤེར་བྱིན་ཞེས་པའི་སྦྱ་བ་ཤད་དུ་
ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་མེད་པར་ཐལ། ཤེར་བྱིན་ཡིན་ན་སློབ་པ་སྤངས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་དོན་ནི་བྱང་ཆོས་གསུམ་མཁ་བཞེས་བྱང་
པར་དུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཤེར་བྱིན་དངོས་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེར་བྱིན་དང་
གཞུང་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འབྲུག་འབྲེལ་ལས།
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པར་འབྲུམ་ནི་དོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་མ་ལུས་པར་
སྤངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་
མེད་དེ། བྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་བྱིན་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཤེར་བྱིན་ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་བྱེད་ཆོག་
དང་ལས་ཆོག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ལས་ཀྱི་ཆོག་ཡོད་ན་མི་མངོན་པར་མི་
བྱུང་། །ཞེས་པ་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འདིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་
པ་ལ་སྦྱར་ན་སློབ་ལམ་ན་ཡང་ཤེར་བྱིན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞེས། ཤེར་བྱིན་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར་དངོས་བཤད་པ་ལ། གང་ལ་འབྱེད་པའི་
ཚུལ། དེ་ལ་ལོག་ཏོག་དགག་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་
ལས་བརྩམས་ཏེ་སློབས་པ་བསྐྱེད་ཅིག་ཅེས་པའི་མདོས། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་གསུམ་
བསྟན་ཞིང་། འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་དེ་དེས་བསྟན་པའི་བྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་བྱིན་དངོས་དང་། གཞན་
གཉིས་བྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དེ། བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱང་
པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་འཆད་

པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་རིམ་གྱིས་
འཕེལ་སྟོབས་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེར་རབ་གྱི་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚས་རབ་དུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་
སྤྱི་ཞེ་གཉིས་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱུང་ཚས་བཞི་དང་ལྔ་ནི། རྟོན་སངས་འཕགས་
ཁོ་ནའི་རྟོན་ལ་ཡོད་པ། རོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། གཞལ་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ། བདེན་སྟོང་
སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་བཞི་དང་ལྔ་ན་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་ལམ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོགས་
པའི་ཚས་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དེར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་
ཉིད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་རྫོང་བྱེད་ལ་བརྫོང་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ལ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་འཇུག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དེར་
འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་ཡིན་པས་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་
མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པ་ལ་
དེ་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟ་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱུང་པར་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འཐད་པ་སྟོབ་དཔོན་
ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་ཆད་མས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྟན་དང་བྲལ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་
གསུམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
ཉམས་སུ་སྒྲུང་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་དང་།

དེ་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་པོ་དེ་གཙོ་བོར་བསྟན་བ་ཡིན་
 །ཀྱང་། གཟུགས་བརྟན་གསུམ་པོ་མ་བསྟན་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་བསྟན་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་
 སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཇོགས་པར་མི་འགྱུར་བས་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཉན་པར་བྱ།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྟན་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་
 རྣམས་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་
 ན་དང་བོར་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། པ་རོལ་ཏེ་རབ་གྱི་མཐར་འགྲོ་བ་ཡིན་
 བས་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཆོན་
 ཉིད་དེ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་བཙུངས་
 ལྟན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཆོག་དང་རག་གི་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་
 ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པ་ལོ། །དེ་ཡང་
 སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོའི་ཞལ་སྡུ་ནས་ཀྱིས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་
 དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །བསྐྱུབ་བྱ་དོན་དེ་དང་ལྟན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྒྲུ་ཡིན། །ཞེས་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་འབྲེལ་བས་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲལ་བ་རྣམས་གསུམ་ག་ལ་
 ཡང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ལས་དབང་
 ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་
 ཀའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་
 ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་མཉན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལོག་ཏྟིག་དགག་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གཙོ་བོ་ལས་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་དོན། གཞུང་ལམ་འབྲས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འབྲས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོ་ཡིན་
པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་
སྟུང་པའི་དོགས་པ་ཁོ་ལ་བརྟོགས་ལྡན་ལ་སྤྱི་མི་སྤྱི་པའི་བྱིད། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
དེ་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྟུང་པའི་དོགས་པ་ཁོ་ལ་བརྟོགས་ལྡན་ལ་སྤྱི་མི་
རིགས་པའི་བྱིད།

ཁ་ཅིག་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱུང་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་
བཤད་དུ་ཡོད་ན་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་བྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སོགས་ལ་འདིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པས་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་བཤད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིད། གཟུགས་བརྟན་གསུམ་པོ་དེ་བཏགས་པ་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་བའི་བྱིད།

གསུམ་པ་དངོས་པོ་བརྒྱུད་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། བྱངས་ངེས་པ། གོ་རིམ་ངེས་པ། སོ་
སའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དངོས་པོ་བརྒྱུད། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད།
སྐབས་བརྒྱུད་དང་བརྒྱུད་ཆོན་གསུམ་གསུངས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་བརྟེན་བྱའི་དབང་
དུ་བྱས། གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས། གསུམ་པ་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། དོན་བསྟུན་སྟོན་མེ་ལས། དངོས་པོ་བརྒྱུད་ནི་བརྟེན་བྱ་ལ། །མངོན་
རྟོགས་ཤེས་རྒྱུད་རིམ་པ་སྟེ། །སྐབས་ནི་རྟེན་བྱེད་ཤིན་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

དེས་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱུད་ཀྱི་བརྟེན་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་
གཞིར་བཟུང་ནས་དངོས་པོ་བརྒྱུད་དུ་བྱངས་ངེས་ཏེ། ཉམས་སྲུངས་བྱ་ལ་མཐེན་པ་གསུམ་དུ་
བྱངས་ངེས། ལེན་བྱེད་ལ་སྦྱོར་བ་བཞི། རྒྱངས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཆོས་སྐྱར་བྱངས་ངེས་པའི་བྱིད།

སེམས་བསྐྱེད་སོགས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་བཅུ་གཞིར་བཟུང་ནས་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་
 རིགས་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐལ་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་
 མདོའི་དོན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གདམས་ངག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གནས་
 སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་ཐམས་ཅད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཚོས་
 བཅུ་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་ན། བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་འདུ་ཞིང་། དེའི་ཆེ་ཆམ་མཐུན་དང་འབྲས་བུ་
 ཚོས་སྐྱ་གཉིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལས་འཕྲོས། ལམ་ཤེས་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་ལས་
 འཕྲོས། གཞི་ཤེས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལས་འབྱེད། སྟོར་བ་བཞི་པོ་ཉམས་ལེན་ལས་འབྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་
 པ་དེ་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བཙོན་འབྲས་ཚོམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྐྱབ་པ་བཙོན་འབྲས་
 གིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས། མཐུན་གསུམ་གྱི་ཆམ་པ་ནི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་གྱི་སྟོར་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྟོར་བ་བཞིར་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་ཉམས་སུ་ལྷང་བྱའི་ཡུལ་ལ་མཐུན་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། ཡུལ་གཞི་གཉིན་ཆམ་གསུམ་
 གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དེར་གངས་ངེས། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ཡང་དེར་གངས་ངེས། འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དེར་གངས་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་གཞི་ཤེས་
 དགོས། དེས་སྐྱབ་ཀྱས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། ཉན་རང་འཕགས་པའི་
 བཞེད་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་གཞི་ཤེས་དགོས། དེས་སྐྱབ་ཀྱས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལེན་བྱེད་ལ། སྟོར་བ་བཞིར་གངས་ངེས་ཏེ། སྐྱབ་པ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་

བཅས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་ཐེས་འཛོག་པ་ལ་སྐྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས། མཐུན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་ཐེས་འཛོག་པ་ལ་སྐྱོར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གོ་རིམ་ལ། མཐུན་གསུམ་དང་སྐྱོར་བཞི་དང་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲིའི་གོ་རིམ་ནི་རྒྱ་
འབྲས་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་མཐུན་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པ་སྐྱོར་བཞིས་
ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲི་འཛོལ་བའི་ཕྱིར། མཐུན་གསུམ་དང་སྐྱོར་
བཞིའི་གོ་རིམ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱོར་བཞིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཆད་
མས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

མཐུན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གྱི་
གདུལ་བྱས་རྣམ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་
དེ། དེ་འཛོལ་བྱེད་གྱི་ཐབས་ལམ་ཤེས་བསྐྱེད། དེ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོར་བ་བཞི་ཡང་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། སྐྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་སུ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གོམས་པ་དབང་སྒྱུར་ཐོབ་ཕྱིར་
དུ་སྒོམ་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྐྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གོམས་པ་དབང་སྒྱུར་ཐོབ་ནས་སྒོམ་པ་ཅེ་སྐྱོར་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གོམས་པ་བརྟེན་པོ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་
སྒོམ་པ་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བརྟེན་པོ་ཐོབ་ནས་སྒོམ་པ་སྐྱད་ཅིག་སྐྱོར་བ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ་དངོས་བཤད་པ་དང་། དོན་བདུན་ཅུའི་དབྱེ་

བསྐྱུ་བཤའ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས།
རྣམ་མཁེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་ནས། སྐྱོར་བཞི་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་
ཐུག འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བསྐྱུ་བཤའ་བ་ལ། དབྱེ་བ་བཤའ་བ། བསྐྱུ་བ་བཤའ་བ། སྐྱོས་པ་སྐྱོང་བ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ལ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། རོན་བདུན་ཅུ་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁེན་
མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ། ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་གྱི་
ཆོས་དགུ། རྣམ་རྟོགས་སྐྱོར་བ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག ཅེ་སྐྱོར་མཆོན་བྱེད་བརྒྱད།
མཐར་ཀྱིས་སྐྱོར་བ་མཆོན་བྱེད་བཅུ་གསུམ། སྐད་ཅིག་སྐྱོར་བ་མཆོན་བྱེད་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་
སྐྱེ་མཆོན་བྱེད་བཞི་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་བཤའ་བ་ལ། དེ་རྣམས་བསྐྱུ་ན། རྫོང་བྱེད་གྱི་ཆོག་དང་། བརྫོང་བྱའི་
རོན་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་རྣམས་དང་པོ་ཡིན། གཉིས་པ་ལ། རྟེན་གྱི་
གང་ཟག་དང་། བརྟེན་པ་མངོན་རྟོགས། བརྟེན་ཚུལ་འགལ་འབྲེལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྐྱོབ་
མི་སྐྱོབ་གཉིས་ལས། སྐྱོབ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་དང་པོ་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་
གཉིས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་ཡང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པ་
དང་། འགལ་ཞིག་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ་གཉིས། གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ལ།
ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ་གཉིས། འབྲས་ལུམ་ལ་
རིང་བའི་གཞི་ཤེས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་པོ་ཡིན། གཉིས་པ་ལ། མི་སྐྱོབ་ལམ་ཁོ་
ན་ན་ཡོད་པ། སྐྱོབ་མི་སྐྱོབ་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་པ། སྐྱོབ་ལམ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་
ནི། ཆེན་པོ་གསུམ་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད། ཉན་རང་གི་

ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས། གཉེན་པོ་སྤྱོད་པའི་གཞི་ཤེས། ཤེས་པས་སྤྱི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས། སྤྱི་ཇེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ནམས་ནི་གཉིས་པ་ཡིན། གསུམ་པ་ལ། ལམ་བཞི་ཆར་ན་ཡོད་པ། སོ་སོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། གོ་སྐྱབ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ། དེའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་མཉམ་ཉིད། སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ། སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་བརྒྱ་གསུམ་ནམས་ཡིན། གཉིས་པ་ལ། ཆོག་པ་ལམ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ། སྦྱོར་ལམ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ། མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ། སྒྲོམ་ལམ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ། རྒྱུ་མཐའ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ། སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ག་ན་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་། གཉིས་པ་ནི། དམན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་ལམ། གཙོ་བོར་ཐབས་ཀྱི་ཆས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ལམ། སྦྱོར་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་བཞི་ནམས་ཡིན། གསུམ་པ་ནི། པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ། དངོས་བསྟན་མཐོང་ལམ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གསུམ་ནམས་ཡིན། བཞི་པ་ནི། མོས་བསྔེ་ཇེས་སུ་ཡི་རང་གི་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ། ནམ་དག་སྒྲོམ་ལམ། སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ནམས་ཡིན། ལྷ་པ་ནི། དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་སྦྱོར་བ། ཞིང་དག་སྦྱོར་བ། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་ནམས་ཡིན། རྒྱག་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱོར། ལྷན་ཅིག་སྦྱོར་བ་བཞི་ནམས་ཡིན། བདུན་པ་ནི། ཆོག་པ་སྐྱབ། འབྱུག་སྐྱབ་གཉིས་ལྷ་བུ་ཡིན་པོ། །

གསུམ་པ་བརྟེན་ཚུལ་འགལ་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། འགལ་ཚུལ་འབྲེལ་ཚུལ། འབྲེལ་བའི་པན་ཡོན་བཤད་པའི་ཚུལ། དང་པོ་ནི། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་མཛོན་རྟོགས་འགལ་བ་བསལ་བུ་ལོག་སྐྱབ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་སྦྱོར་བ་འགལ་བ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་རྒྱག་ལྷ་བུ་ཡིན། འབྲེལ་ཚུལ་ལ། རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་ཚུལ། རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་

སྐྱབ་པ་དང་དེའི་དམིགས་པ་འབྲེལ་བ་དང་པོ་ཡིན། གཉིས་པ་ལ། རི་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
དང་འབྲེལ་ཚུལ། རི་བྲལ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་
པ་དང་དེའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སྐྱབ་གཉིས་
དང་སྟོ་བུར་རི་བྲལ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བའི་ཕན་ཡོན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། སྟོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། མོས་
པ་སྟོམ་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་བསྟོད་བཀུར་བསྐྱེད་གསུམ་ལྟ་བུ་ཡིན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་སྟོར་
བ་འབྲེལ་བ་སྟོར་བའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན། གསུམ་པ་ནི། སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་ལན་
དུ་མར་བསྟན་པ་ལ་རྒྱས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། རྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་
པའི་བྱིར། །

ཆོག་དོན།

༩ གསུམ་པ་ཆོག་དོན་བཤད་པ་ལ། ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱ་མཐུན་གསུམ་བཤད། ལེན་བྱེད་
སྒྲོར་བཞི་བཤད། སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱབ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དོན་དུ་གཉེར་
བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམ་མཐུན་བཤད། དེ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཤེས་བཤད། དེ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་
ཀྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་བཤད། དང་པོ་ལ། སྐལ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོར་རྣམ་མཐུན་བཤད་པའི་
དགོས་པ་བཤད། གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ་བཤད། གཞུང་དོན་རྣམས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ།

སྐལ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོར་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་རྣམ་མཐུན་བཤད་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། རྒྱན་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་པན་ཡོན་མཐོང་ནས་བསྟན་བཅོས་
ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འདུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྣམ་མཐུན་རང་གི་ངོ་བོའི་
སྒོ་ནས་མི་འཆད་པར་ཆོས་བཅུའི་སྒོ་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་བཅུ་པོ་དེ་བསྟུ་ན། བྱང་ཚུབ་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་འདུ་ཞིང་ཉམས་ལེན་དེ་རྣམ་
མཐུན་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། རྒྱས་འབྲས་བུ་མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པའི་བྱིར། བཅུ་པོ་དེ་ཡང་།
ཉེན། དམིགས་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བཞིར་འདུ། བཞེན་པ་ཡང་། བསམ་
པ་སེམས་བསྐྱེད། གདམས་ངག་རྗེས་བསྟན། སྒྲོར་བ་ངེས་འབྱེད། ཆོས་དབྱིངས་རིགས་དང་
བཞིའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་ཅེས་གསུངས།

རང་ལུགས་ལ། ཆོས་བཅུའི་སྒོ་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུལ་གྱིས་ལུལ་ཅན་
མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་བཅུ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་

ཡིན་ན་ནམ་མཁུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་
 པ་ལ་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ནམ་མཁུན་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡུལ་ཆོས་བཅུ་སྟོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྤྱིའི་ལུས་སྟོ་ཡུལ་དུ་ཤར་
 བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རིགས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཁམས་གྱི་སྲིན་བྱའི་གངས་མཁུན་
 པ་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱེས་བྱ་ལ་བལྟོས་པའི་ཆད་མའི་སྦྱེས་བྱར་མི་འཛོག་གི། དེ་
 ལ་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་ཆད་མའི་སྦྱེས་བྱར་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། འདི་ཡིས་སྲིན་བྱའི་གངས་མཁུན་པ། །རེད་ལ་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་
 མེད། །སྒྲུང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིགས་མཛད་པ། །གང་དེ་ཆད་མ་ཉིད་
 འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་རིགས་མཛད་མ་ཡིན་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱུ་བ་བཤད་པ་ལ། ཆོས་བཅུ་པོ་དེ་ཡང་བསྐྱུ་ན། རྣམ་མཁུན་གྱི་
 ཆེད་དུ་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅའ་སེམས་བསྐྱེད་བཤད། དམ་བཅའི་དོན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་
 གདམས་ངག་བཤད། གདམས་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱབ་པ་བཤད་པ་རྣམས་ལས། དང་པོ་
 དེ་འཆད་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། ཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་པའི་
 བར་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། སྦྱབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་
 པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། རྟོགས་པ་ཡི་
 བྱི་ཆོས་བྱུག་དང་། །ཞེས་པ་མན་ཆད་གསུངས།

སེམས་བསྐྱེད།

༩ གསུམ་པ་གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་འབྲེལ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།

མདོ་ལས། ཞུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་དང་དེ་
འདོད་པས་ཤེས་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོའི་སྤྱི་དོན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བཅས་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཅ་གཉིས་
སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་གསུངས།

དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གོ་བ་ཁ་ཅིག མཆན་ཉིད་དེ་གང་ལ་ཞུགས་པའི་མཆན་གཞི་འདོད་པ་དེ་ཆོས་
ཅན། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་སེམས་སེམས་བྱང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་སྦངས་པའི་ཉེས་པ་
མེད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། ཅོད་པ་
ལན་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། སྟོན་ལམ་དང་
ལྟན་པའི་སེམས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་པོ་ཡུམ་བར་མ་ལས་མདོར་བསྟན་བྱས་
བཤད་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཤད་ཅེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ།
།བསྐྱེད་དང་བྱས་པའི་སྟོན་པ་བཞིན། །ཅེས་པ་ནས། མངས་སུ་དོགས་ནས་ཁུངས་ཉིད་དུ་མ་

ཐེས་པོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་གསུངས། མཚན་ཉིད་དེ་གང་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་དཔེ་གོགས་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཉེར་གཉིས་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་
ས་གསེར། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་པོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་
གསུངས།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་བཤད། བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་བཤད།
སེམས་བསྐྱེད་པའི་པན་ཡོན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་བཤད། སེམས་རྟེན་བཤད།
དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ལ་བདེ་འགོ་བར་མ་ངེས་ཏེ། རན་སོང་
གསུམ་གྱི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔུལ་བའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
དཔུལ་བའི་ཤིང་རྩ་འབྲེན་པའི་གྲང་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཆེ་གོགས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ཡང་གསར་སྐྱེ་ཡོད་དེ།
ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ལྷ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
ནས་བསྐྱེད་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚན་མཐུན་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་མི་མ་ཡིན་པའི་འགོ་བའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་གསར་སྐྱེ་ཡོད་
དེ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། དེའི་ཆེ་ལྟ་དང་ལྟ་དང་གཞོན་སྤྱོད་དང་བྱི་བྱ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་ནམ་
མཁའ་སྤྱིང་དང་རྩྭ་འབྲེ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་གངས་ལས་འདས་པ་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུགས་མེད་དང་སྐྱ་མི་སྟན་པའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་གསར་སྐྱེ་མེད་དེ། སྐྱ་མི་སྟན་ན་
སྤྱག་བསྐྱེད་མདོར་གྱུར་བ་མེད་ཅིང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ཤས་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གཞུགས་མེད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གཞན་
དམིགས་ལུལ་དུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། གཞུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་

གྱི་བྱང་སེམས་ཡོད་དེ། དེར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་རབས་ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྤྱོན་པ་བསམ་མི་བྱུང། །བཙེ་བའི་བདག་ཉིད་ཆེ་ཡང་དུད་འགོར་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་པ་རོལ་ཕྱིན་ཉམས་འཁྱུར་འོང་
ཞེས། །གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་
ཏེ། སྤྱིང་རྗེ་དང་སྤྱོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་དེར་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མི་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ལ་སྤྱོན་སེམས་གསར་སྐྱེ་ཡོད་ཀྱང་འཇུག་སེམས་གསར་སྐྱེ་
མེད་དེ། འཇུག་སེམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་ལྡན་དགོས་པ་གང་ཞིག་མི་མ་
ཡིན་པའི་རྟེན་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་གསར་སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལམ་སྤྱོན་ལས།
སོ་སོ་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི། །རྟག་ཏུ་སྡོམ་གཞན་ལྡན་པ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་
ཡི། །སྐལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མདོ་རྩ་བ་
ལས། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པ་དང་སྐྱ་མི་སྟན་པ་སྡོམ་པའི་ཁེང་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་ལྷ་དང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་འཇུག་
སེམས་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་སེམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་
བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲ་བའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནས་གཙང་
དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་འགའ་ཞིག་གནས་གཙང་དུ་རྣམ་
སྤྱོན་གྱི་སྐྱེ་བ་འཇིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ལམ་སྤྱོན་དང་འགལ་བའི་སྤྱོན་མེད་
དེ། དེ་ནི་རྟེན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཆོམས་སྤྱར་གྱི་འགྲེལ་པར། དེ་
ནི་རྟེན་བྱང་པར་ཅན་བསྟན་པར་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་གསར་

དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། མྱིང་གསུམ་གྱི་མི་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
 དུ་བསྐྱུགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་བཤད་བྱ་ཙུ་བའི་མདོ་འཆད་པའི་འཁོར་
 དུ་ལྷགས་པའི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་འཁྱེད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། དེ་ཆེ་ལྷ་མི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །བྱང་ཚུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་རྒྱུ་མཐའ་ཆོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱ་བཞི།
 རྒྱ་བཞི། ལྷོ་བས་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བྱང་ས་ལས་གསུངས་པས། རྒྱ་བཞིའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རྒྱ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པ། ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཐེན་པ། སེམས་ཅན་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་བཟོད་པའི་བཟོད་པ་བཞི་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བཞི་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་མཐུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཐོང་
 བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོང་མང་དུ་ཐོས་པའི་རྒྱ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པ་མི་བཟོད་
 པ། ལྷགས་མའི་དུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་རྟེན་དཀའ་བ་མཐོང་བ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷོ་བས་
 བཞི་ཡོད་དེ། ཐོགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ལྷོ་བས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་དགེ་
 ཙུ་མང་དུ་བསགས་པའི་ལྷོ་བས། རང་ལྷོ་བས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ལྷོ་བས། ཆོ་འདྲིར་རྒྱ་འབྲས་མན་
 དག་བདུན་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྤྱངས་ལྷོ་བས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱུ་ལྷོ་བས་སོགས་ཀྱི་
 བྱང་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་བཞི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་དང་། བར་པ་བཞི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས།
 ཕྱི་མ་བཞི་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་ཆོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། གཙོ་བོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་
 ལ་བཟོད་པའི་བཟོད་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དགོན་མཆོག་སྟོན་མའི་གཟུངས་

ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ལ་དད་གྱུར་ཞིང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དད་བྱེད་
པས། །བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་མེད་ལ་དད་གྱུར་ནས། རྒྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

སྤྱོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྤྱོད་པར་འདོད་
པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ལས། དེ་ཡི་ཅ་བ་སྤྱོད་རྒྱུ་འདོད། ཅེས་དང་། འབྲེལ་
པར། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་
དགོས་པ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྤྱོད་པར་
འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྤྱོད་པར་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་། གྲོགས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པར་དང་། རྒྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པ། སྤྱོད་དགོ་ཅ་
བསགས་པའི་སྤྱོད་པས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་པར་དུ་ཐོས་པའི་སྤྱོད་པས། ཆེ་འདོད་རྒྱ་འབྲས་མན་
དག་བདུན་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལྟ་ལས། སྤྱོད་པ་མི་བརྟན་ཞིང་བྱི་མ་བཞི་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
སྤྱོད་རྒྱལ་ལས། གྲོགས་སྤྱོད་པར་རྒྱ་སྤྱོད་པར་ཅ་བའི་སྤྱོད་པས། ཐོས་སྤྱོད་པར་དགོ་པ་གོམས་པ་ལས། མི་
བརྟན་པ་དང་བརྟན་འབྱུང་བ། གཞན་གྱིས་བསྤྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད། ཅེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བརྟན་པ་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། སྤྱོད་
ཆུ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པ་དང་ལྟ། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བྱུང་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱོད་ལས་ཀྱི་མཆོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། ཞེས་པ་དང་། དོན་གཉིས་ལྟན་པའི་སེམས་བྱུང་
བ། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་དབྱིག་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་པར། ཡོན་ཏན་གཉིས་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་པ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་ཟེར་ན། སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སེམས་བྱུང་དུ་
 སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཆད་མས་ངེས། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་སེམས་སྲུ་ཆད་མས་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆད་མས་ངེས་པ་གང་ཞིག དེས་
 སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བྱུང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆད་མས་ངེས་པ་གང་ཞིག དེས་
 སེམས་བསྐྱེད་སེམས་སྲུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 རྟེན་རྣམ་པར་རིག་པའོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟེན་ཀར་
 བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེད་པ་ཞེས་སློབ་པས་ནི། མ་
 སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཆོས་ལ་དང་པོའི་ས་
 མཆོམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྤྱར་བཤད་པའི་ལུང་དེ་དག་དང་མི་འགལ་ཉེ། དེའི་དོན་ནི། སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་རང་གི་ཐོགས་སློན་ལམ་དང་མཚུངས་ལྡན་སོགས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཤིང་རང་གི་ཐོགས་རྫོགས་བྱང་
 དོན་གཉེར་ཀྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་པར་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག དེ་འདྲ་བའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གཙུག་པོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག དེའི་མཆོན་
 ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་ཤུག་ཀྱི་ཤུག་པའི་རོ་ལྟ་
 བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཟུར་དང་པོ་གང་ཞིག ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་སོ། །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་

རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་བྱི་མ་དེའི་
བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེ་གང་ཞིག་ མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་
རིགས་སུ་གནས་པ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱུ་ལས་གས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱི་འཕྲུག་དོགས་ལས། འདི་གསུང་རབ་དུ་
མ་ལས་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གང་དུ་ཡང་
གསུངས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ།
མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཞེས་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་གྲོགས་ཇོགས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གསུངས་
པ་གང་ཞིག་ དེ་ཇོགས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཡིན་ན། དེ་སེམས་མ་ཡིན་པ་སྟོན་བདོན་
གྱིས་བདེན་ཁ་བྱིན་པའི་བྱིར་དང་། ཉི་སྤང་དུ་ཡང་། དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གསལ་བར་གསུངས་
པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གཞན་དོན་དུ་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཤིང་རང་གི་གྲོགས་
ཇོགས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་རིག་གང་ཞིག་ ལྟ་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོན་པའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་
འཕྲུག་སྟེའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དེ་ལ་སྤྱི་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། གུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
དང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། རོ་བོའི་སྟོན་པ་སྟོན་འཕྲུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། ས་
མཆོམས་ཀྱི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། མོས་པས་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བཞི། བསྐྱེད་ཆུལ་གྱི་

སྒོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་གསུམ།

གསུམ་པ་སྤེལ་སོ་སོའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་གཉིས་སྒྲིབ་ལྟ་བུའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་གཙོ་པོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་གང་ཞིག་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་
ལུན་ཆོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱུ་ལས་གསུམ་པའི་ཐུགས་
རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་གཉིས་སྒྲིབ་ལྟ་བུའི་ཐེག་ཆེན་ལས་གསུམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཙོ་པོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་གང་ཞིག་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་ལུན་
ཆོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལྟ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལྟ་བུའི་ཆར་གཏོགས་པའི་མཐུན་
པ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒོ་མ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱའོ། །དོན་
དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི། ལོག་པ་ལས་འདས་པ། སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ། ཤིན་
ཏུ་གསལ་བ། དོན་དམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ངེ་མ་མེད་པ། མི་གཡོ་བ་རྒྱང་མེད་པའི་མར་མེའི་རྒྱན་
བཞིན་དུ་མི་གཡོ་བའོ། །དེ་གྲུབ་པ་ནི་ཉག་ཏུ་གྲུས་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་
གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འགྲུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནི་དམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞུན་པས་ལུང་དམ་པ་
ནོད་པ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསམགས་པས་རྒྱ་དམ་པ་བསྐྱབ་པ། དོན་དམ་པ་
མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། ས་དང་པོ་རབ་དགའ་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རབ་མཉེས་བྱས། །བསོད་ནམས་
ཡེ་ཤེས་ཆོགས་རབ་བསམགས། །ཆོས་ལ་མི་ཉོག་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྤྱེས་ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་
འདོད། །ཆོས་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། །དེ་ཡི་བྱ་བས་སངས་རྒྱུ་ཉིད། །མཆོག་ལ་སེམས་

མཉམ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རབ་དགའ་བྱུང་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དོན་
དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་
བྱང་ཆུབ་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་པའི་རྒྱ་ལ་གྱིས་དམིགས་པའི་སེམས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

སྟོན་འཇུག་གི་བྱང་པར་ལ། །ཁ་ཅིག་འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་
དང་པོ་གསུམ་སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྷག་མ་བཅུ་དགུ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་
དཔོན་སྐལ་ལྡན་གྲགས་པས། འདུན་སོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །སྟོན་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་
པ་གསུམ། །འཇུག་པ་ཞེས་བྱའི་སེམས་རྣམས་ནི། །བཅུ་དགུ་རྣམས་སུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད་དང་འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་གོང་
ནས་གོང་ཏུ་འཕེལ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གསུངས་ན་རེ། ས་ཐོབ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ས་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྟོན་པ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། ས་ཐོབ་ནས་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་བྱ་བས་མ་ཟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ས་དང་པོ་ནས་སྟོན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཆེན་
ཀྱི་གསུང་ནས། བྱང་ཆུབ་མ་འཐོབ་པ་འཐོབ་པར་སྟོན་པ་སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
ནས་ཕྱིན་ཐུག་ལ་འཇུག་པ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་སོ་སྟེ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།
སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཡིན་ལ། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། ཅི་སར་མ་ཚུད་པ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པའི་དབང་དུ་བྱ་
བ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མཚོ་སྤྱོན་
ལས་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས། ཆོ་གས་སྤངས་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་སེམས་དང་། དེས་མ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྟོན་སེམས་ཀྱིས་
བྱུང་པར་བཞེད་པ་ཡང་། མི་འཐད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་ལེན་ཚུལ་ལ་ཡང་སྟོན་སེམས་ཆོ་
གས་ལེན་ཚུལ་དང་། འཇུག་སེམས་ཆོ་གས་ལེན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་སེམས་དང་། མ་ཐོབ་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་སྟོན་སེམས་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། འཇུག་སྟོམ་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་
འགལ་ཡང་དེ་སྐྱེད་པ་ནི་སྟོམ་པ་བཟུང་བའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། འཇུག་
སེམས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་
དངོས་སུ་ཟེན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་པན་ཆད་སྟོམ་པ་བཟུང་སྟེ། ཞེས་པ་ལས་ལོགས་སུ།
ཆོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་སེམས་མེད་པར་ཐལ། ས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་བྱུང་།
འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་སྟོན་སེམས་ནི་ཆོགས་ལམ་
ནས་བཟུང་སྟེ་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་མཛོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟོན་མེད་དེ། འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་ནས་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་རང་གི་རང་གིས་
འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་འཇུག་ལས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཆེ་སློན་སེམས་མེད་པར་
ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་སློན་སེམས་མེད་པ་དེ། འགྲོ་བ་དེ་
དག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་
དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འཇུག་སྒྲོམ་སྒྲངས་
ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཆེ་སློན་སེམས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་དག་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤར་གྱི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་སོགས་དང་འགལ་བའི་སྤྱོན་མེད་དེ། འཇུག་
སེམས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། སློན་འཇུག་གི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་ཅིང་སྤྱོད་པ་
ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་དེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་
དངོས་སུ་ཟིན་པ་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། སློན་སེམས་སུ་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཁྱོད་འཁྱེར་དུ་འགྲོ་འདོད་ཀྱི་བསམ་བ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་
གོམ་པ་འདོར་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཛོགས་བྱང་དོན་
གཉེར་གྱི་བསམ་བ་གཞིར་བྱས་ལ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། སློམ་རིམ་ལས། འགྲོ་བ་དེ་དག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་
གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སློན་པའི་སེམས་སོ། །གང་ཕན་ཆད་སྒྲོམ་པ་བརྒྱུད་སྟེ་ཆོགས་
རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྟུན། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སློན་པའི་སེམས་
དང་ནི། །བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་
པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་ཉིད་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་དང་། སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། གང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སློན་པ་ནི་དགོན། དེ་བས་ཀྱང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་པའི་སེམས་ཅན་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྟོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་མ་ཟེན་གྱི་དོན་དེ། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་
 བ། སེམས་བསྐྱེད་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གཏོང་སེམས་སྤེལ་བའི་རྣམ་པ་
 ཤར་བའི་དུས་ཉིད་ན་རྣམ་མཁུན་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྱ་འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ན་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པ་དང་། དེ་དངོས་སུ་མེད་པ་ན་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པར་འཛོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་
 ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་བྲས་ན། འབྲུག་སྒྲོམ་ཐོབ་ཅིང་སྟོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད། འབྲུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། འབྲུག་སྒྲོམ་མ་ཐོབ་པའམ། སྟོད་པ་
 ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། འབྲུག་སྒྲོམ་ཐོབ་ཅིང་སྟོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པ་
 ལ་བསྟོས་དགོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལྟར་བསྟོས་མི་དགོས་པའི་
 རིགས་སུ་གནས་པ། ཕྱི་མའི་མཆོན་ཉིད།

ས་མཆོམས་ནི། འབྲུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སའི་བར་ཡོད། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད།
 ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་མེད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བདེན་འཛིན་མཛོན་གྱུར་བ་སྤངས་ཤིང་། མི་
 ཉོག་ཡེ་ཤེས་ལ་གོམས་པ་དབང་སྐྱར་ཐོབ་པ་དེ་ནས་སྟོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་
 ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་རྣམས་

ལ་རང་ཡུལ་བདེན་མེད་དུ་མི་སྣང་བའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ས་
བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱ་རྗེ་སྟོན་པ་གང་སྣང་ཡང་མེ་མོང་ནང་གི་བྱད་
བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཀྱི། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་སྐབས་འགར་སྣང་བ་
ལྟར་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཟེན་བྱ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཟེན་བྱེད་སྤྱིན་པ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བ་གཉིས་གང་ཟག་
གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་ཀྱི་བར་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་།
ཟེན་བྱེད་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཟེན་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སྟོབ་
པའི་རྒྱད་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་མེད་དེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ལ་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཡོད་དེ། ཟུན་འགོར་སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུས་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སུ་ཤར་བའི་སྟོབ་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
མ་ཡིན་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ས་ཐོབ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། དེས་
དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཅད་
མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་
སུ་ཟེན་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པ་གང་ཞིག་རྣམ་མཐུན་ཀྱིས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་
པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཅད་མཛད་
མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་དོན་རྟོགས་བྱང་དོན་

གཉེར་གྱི་ཐོན་འདུན་དུ་རེ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟེན་པ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་
 དེས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྟོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་དང་བསྟུ་བཞི་
 སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོན་སེམས་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་
 མཐའ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཟེན་
 བྱེད་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དངོས་སུ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་
 སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་
 སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་
 དངོས་སུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་དངོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་
 །ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་ཅིང་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། འཇུག་སེམས་སུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་ཅིང་། སྤྱིན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་སེམས་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་
གྱུར་པའི་སྒྲོན་སེམས་སྒྲོན་དུ་སོང་བས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འགྲོ་བ་དེ་དག་
ལ་ཐན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འཇུག་སྒྲོན་ལེན་པའི་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དམ་ཞེས་
འདྲི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་འགའ་
ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བྱུང་བ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡང་དག་ཤེས་
ཚོལ་སྒྲོན་བཏང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་
སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྟན་
ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འཇུག་སྒྲོན་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ།
འཇུག་སྒྲོན་ཐོབ་ནས་སྒྲོན་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྤྱིར་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་བ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རྣམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བཏྲན་ན། སྒྲོན་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་བའང་ཡོད་དེ། སྟོང་
འཇུག་ཏུ་སྒྲོན་ལ་སྒྲོན་པ་དང་སེམས་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་ཏུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་
སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་ལུགས་རྣམས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མོས་སྟོང་གི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བཞིའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་
སྒོམ་པའི་ཆོ་གས་སྟོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་མོས་པས་སྟོང་པའི་སེམས་

བསྐྱེད་དང་། བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་དག་པའི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀླམས་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀླམས་ཀླམ་པར་སླིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀླམས་སློབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་
 དེ་ནི་ས་ཀླམས་ལ། །མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། །ཀླམ་པར་སླིན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །དེ་
 བཞིན་སློབ་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་རྫོགས་བྱང་ལ་འགོད་པར་བྱའོ་སྟུང་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། དང་པོར་གཞན་རྫོགས་བྱང་ལ་བཀོད་ནས་
 དེ་ནས་རང་ཉིད་རྫོགས་བྱང་འཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྫི་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད།
 རང་ཉིད་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་དུ་རྫོགས་བྱང་འཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་མཉམ་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་
 པར་གསུངས་པ་ནི་ས་མཆམས་ངེས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་
 བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོའི་སྤྱི་ཐོག་ས་དེ་དང་དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དང་དེའི་ཉམས་ལེན་ཡོད་
 ཅེས་སྤྱི་ཐོག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། འགྲེལ་པར་མདོན་ཤེས་དང་
 ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་སྤྱོད་སོ་བདུན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུངས་པ་ཡང་།
 དེ་དག་གི་ཉམས་ལེན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
 དོན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོན་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 མེད་པའི་བྱིར། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ཉོག་པ་ཡིན་དགོས། མདོན་ཤེས་ཡིན་

ན་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། སེམས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ།
བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་གྱི་
སྒོ་ནས་སྤྱོད་ཚུལ། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མར་ཤེས་རིན་
འབྲས་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྤྲུགས་གཅིག་ རིན་གཞོ་བྱམས་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྤྲུགས་གཅིག་ སྤྱིང་
རྗེ་ལྷག་བསམ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྤྲུགས་གཅིག་ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་ལ་འགོད་
པར་འདོད་པའི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་དེ། དེ་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱང་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདག་གི་བདེ་དགོ་ཐམས་
ཅད་དང་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྗེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་།
མར་ཤེས་རིན་འབྲས་སོགས་མ་ཆང་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ལྷག་བསམ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་ཅིང་། བདག་
གཅེས་འཛིན་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་བལྟས། གཞན་གཅེས་འཛིན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྩ་བར་བལྟས་པས། མར་ཤེས་རིན་འབྲས་སོགས་ཀྱི་དོད་སྤྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་
ནས་དེ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བཤད་བྱ་རྩ་
བའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་གནས་ཏེ་བྱང་སྤྱོགས་སོ་བདུན་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པ་ནས། མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་དགུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
བརྒྱད་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་དགུའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་བམ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། འབྲིག་པ་ལ་

ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་འབྲས་བཞིག་པའི་འདུ་ཤེས། ཇི་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་འདུ་ཤེས། རྒྱན་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་དམར་བའི་འདུ་ཤེས། ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་སྤྲོས་བའི་འདུ་ཤེས། ཤེས་རྒྱས་པ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་ཐོས་བའི་འདུ་ཤེས། ལུས་སྤྲེག་པ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་འཛོལ་བའི་འདུ་ཤེས། སོ་ལ་སོགས་པ་རུས་པ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རུས་གོང་གི་འདུ་ཤེས། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་འཆིག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྤྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། འདོད་པ་རྒྱུད་པ། ཆོག་ཤེས་པ། རབ་ཏུ་དབེན་པ། བཙོན་འགྲུས་བཅམས་པ། དན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ། མཉམ་པར་གཞག་པ། ཤེས་རབ་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཉུང་བ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་སྤྱེ་བ་དང་། གནས་པའི་བགེགས་དེ་ལ། འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། འདུ་འཇི་ལ་དགའ་བ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བརྟེན་དེས་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་དང་། སྤྲོས་པ་ལ་དགའ་བ་དང་དགྲ་ཡོད་པས། མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་དགྲ་རྣམས་དང་པོའི་གཉེན་པོ་དང་། འདོད་པ་རྒྱུད་པས་འདོད་པ་ཆེ་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ནས་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཉུང་བས་སྤྲོས་པ་ལ་དགའ་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་གས་ལེན་ཚུ་ལ་བཤད་པ་ལ། དུལ་གང་ལ་ལེན་པ། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གང་གིས་ལེན་པ། ཆོ་ག་རྩི་ལྟ་བུས་ལེན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱང་དུ་ལེན་ན་སྒྲོན་སེམས་དང་ལྷན་པར་མ་ཟད་འབྲུག་སྒྲོམ་ཐོབ་པའི་བྱང་དུ་ལེན། དེ་ལྟ་བུ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་སོགས་ཉེན་གྱི་བྱང་དུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བསམས་པ་ནས། སྤྲེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པས་རྒྱུད་

སྤྱངས་པའི་གང་ཟག་གིས་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་སྦྱོར་བའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
གནས་ཁང་བརྒྱན་ཞིང་དགོན་མཆོག་གི་ཉེན་བཟམ་ལ། བྱང་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྦྱོ་གཟུགས་དང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྣམས་བཤམས། དེའི་བྱང་དུ་ཡན་ལག་བདུན་པ་འབྲུལ་བ་
སོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་
གསོལ། ཇི་ལྟར་སྦྱོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དང་
པོར་སྒྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བྱུགས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་
མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་འདེབས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་སྐབས་
འགོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བྲས་ནས། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་
བས་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྣང་པོ་ལ་མཆིས་གྱི་བར་དུ་རྟེན་གཉིས་རྣམས་
གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །སློབ་དཔོན་དགོངས་
སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས། ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྣང་
པོ་ལ་མཆིས་གྱི་བར་དུ་ཆོས་རྣམས་གྱི་མཆོག་ཞི་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་རྣམས་
ལ་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དུས་
འདི་ནས་བཟུང་ནས། ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྣང་པོ་ལ་མཆིས་གྱི་བར་དུ་ཆོགས་རྣམས་གྱི་མཆོག་
འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐབས་སུ་
མཆིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་རྗེས་སུ་སྐབས་འགྲམ་བྱ་རྣམས་
བསྐྱགས་ཤིང་། བྲམས་སྣང་རྗེའི་དམིགས་རྣམ་དང་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་

གསལ་གདབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། དངོས་གཞི་རིམ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱོམས་བཅུན་བཞུགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སློབ་དཔོན་དགོངས་
 སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ། སྤྱིན་
 པའི་རང་བཞིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགོ་བའི་ཅ་བ་
 བདག་གིས་བགྱིས་པ་དང་བགྱིད་དུ་སྦྱལ་བ་དང་བགྱིས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་དགོ་བའི་
 ཅ་བ་དེས། རིམ་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀླུ་མས་དང་། ས་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 ཀླུ་མས་ཀྱིས། ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བྱགས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་
 དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་བཟུང་རིམ་བྱོང་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་
 པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་
 བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །སེམས་ཅན་མ་བསྐྱལ་བ་ཀླུ་མས་བསྐྱལ་བར་བགྱིའོ། །མ་གྲོལ་བ་ཀླུ་མས་
 དགྲོལ་བར་བགྱིའོ། །དབུགས་མ་བྱིན་པ་ཀླུ་མས་དབུགས་དབྱུང་བར་བགྱིའོ། །ཡོངས་སུ་ལྷ་
 ངན་ལས་མ་འདས་པ་ཀླུ་མས་ལྷ་ལས་འདའ་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་
 བགྱིའོ། །དེའི་རྗེས་སུ་རིམ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོའི་ཆོས་སྤྱོད་བ་དང་། དཀར་པོའི་
 ཆོས་སྦྱབ་པ་དང་། བྱམས་སྤྱོད་རྗེ་རྒྱན་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་དགོ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། རྒྱ་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཆོགས་ལེན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཆོགས་ལེན་ཚུལ་ནི། སློན་སེམས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སློབ་ཀྱས་མི་ཀྱས་ཀྱན་གྱིས་ལེན་དུ་བྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
 སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སློབ་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་བཏང་བར་མི་བྱའོ་སྙམ་པའི་

ཆོ་ག་ནི། སློན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སློབ་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེན་ཞིང་། མི་རྒྱས་པ་རྣམས་ ཀྱིས་ལེན་དུ་མི་རུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་པན་ཡོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་པན་ཡོན་བྱུང་པར་ཅན་དང་ ལྡན་ཏེ། སྤྲིག་པ་སྤར་བསགས་ལྡོག་ཅིང་ཕྱིན་ཆད་འཕྲོ་ཆད་པ་དང་། དགེ་བ་སྤར་མེད་གསར་དུ་ གསོག་ཅིང་། སྤར་བསགས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། གནས་སྐབས་ལྟ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ བྱག་བྱ་བའི་འོས་སྤྱད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་པའི་པན་ཡོན་ཡོད་ པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྤྲིག་ཆེན་ རྣམས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་དེས་པར་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བྱས་ན་ཡང་། །དཔལ་ལ་བརྟེན་ རྣམ་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུད་ཀྱིས་སློབ་འགྱུར་བ། །དེ་ལ་བག་ཅན་ རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་བསྐྱེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེར་ཐལ། དཔལ་བྱིན་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། །རམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀྱན་གང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྟག་ པར་འགྱུར། །གསྐྱའི་བྱེ་མའི་གངས་སྟེང་གི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་མི་གང་གིས། །རིན་ཆེན་ དག་ནི་ཀྱན་བཀའ་སྟེ། །འཛིག་རྟེན་མགོན་ལ་བྱུང་བ་བས། །གང་གིས་ཐལ་མོ་སྤྱར་བཀྱིས་ ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བརྟུང་ན། །མཆོད་པ་འདི་ནི་བྱུང་པར་འཕགས། །དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་ མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེར་ཐལ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དགེ་བ་གཞན་ཀྱན་ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་བུ་ བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སློན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་ འབྱེན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་གྲུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་
བཅོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཞེས་བརྗོད་བྱ་
ཞིང་། །འཛིག་ཏེན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །ལྷ་རིའི་སྤེ་བའི་ལུང་ལས།
ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་བྱང་སེམས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། །ཐ་ན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དུད་འགོར་གྲུར་པ་ལ་ཡང་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་དེར་ཐལ། སྟོད་འབྲུག་ལས། གསེར་འགྲུར་ཅི་ཡི་རྣམ་པ་མཆོག་ལྟ་བུ། །མི་གཙང་
ལུས་འདི་སྦངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྒྲ། །རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པར་སྦྱར་བས་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
ཞེས་བྱ་བ་རབ་བརྟན་བྱུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གདམས་ངག

‡ གཉིས་པ་ནི། སྐབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་གདམས་ངག་འཆད་པར་བྱེད་ན། དེའི་ཚུལ་རིམ་བྱ་བ་ཞེ་ན། རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ལྟ་བུས་ཆོག་པ་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གདམས་པའི་དོན་སྐབ་པའི་གདམས་ངག་གི་
དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་ངག་གི་དོན་བཅུར་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། སྐབ་དང་
བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་པ་ནས། བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
གདམས་དོན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ།
དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྒྱུ་པོ་དག །ཅེས་པ་ནས། བསེ་རུ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་མེས་ཆོག་པ་ལས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་དོན་ཉམས་སུ་
ཐངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་བྱུང་གི་ལྷག་མཐོང་གི་ཐོག་མ་ཐོབ་པའི་
སྟོར་ལས་འཆད་པ་ལ། དམིགས་པ་དང་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས།

དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། གདམས་
ངག་ཉན་པའི་ཡུལ། རྒྱ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་གིས་ཉན་པ། ཉན་བྱ་གདམས་ངག་གི་ངོ་བོ་བཤད་
པ། ཉན་པའི་ས་མཆོམས་བཤད་པ་དང་ལྟ། དང་པོ་ལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ནས་གཞུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་གདམས་ངག་ཉན་པའི་རྒྱ་ལ།
ཐན་པ། ཉིང་དེ་འཛིན། བཙོན་འབྱས། ཤེས་རབ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ལྷ་མོ་
ལས་འདས་པའི་འོག་རོལ་དུ་འཛིན་ཞེན་གྱི་ཁམས་དུ་མར་བྱིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་དཔག་དུ་མེད་
པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་བྱེད་པར་ཅན་ཉན་པ་ལ་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་དགོས་
པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤེ་རྒྱུན་ལས། དེ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཞི་གནས་

དང་། །ཡེ་ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གདམས་ངག་རྒྱ་ཆེན་རྟེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེའི་ངོ་བོ། སྒྲ་དོན་ངེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་པར་གཞག་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འཛིན་ཅུས་པའི་
རང་གི་གྲོགས་བློན་པ་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན། ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བྱར་གྱུར་པའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འཛིན་ཅུས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ནས་འཛོག་ དེ་
ལྟར་འཐད་དེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོགས་ཀྱི་ས་འདི་ཉིད་དུ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་གྱུར་པ་ན་
གང་ཞིག་ཐོབ་པས་ཆོག་དང་དོན་འཛིན་པར་ཅུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཐོབ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གདམས་ངག་ཉན་པའི་གང་ཟག་ལ། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་སོགས་དུ་
མ་ཡོད་ཀྱང་། འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དུ་མར་བྱེན་ནས་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་བྱད་པར་ཅན་ཉན་པ་ལ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
མངོན་ཤེས་སོགས་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་ལས་ཐོབ་མངོན་
པར་ཤེས། །མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོན་ས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ། །མཆོད་པའི་
ཕྱིར་དང་མཉན་པའི་ཕྱིར། །འཛིན་རྟེན་ཁམས་ནི་ནམས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྤྱིར་གདམས་ངག་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་
གདམས་ངག་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་བྱེད་

གྱི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། གདམས་ལྟལ་གྱི་སྟོན་ས་བཅུ་ཡོད་ཅིང་། གདམས་ངག་ལ་ངག་གིས་བྲབ་སྟེ། དོན་བསྟུས་སྟོན་མེ་ལས། གདམས་ངག་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། ་ངོ་བོ་ངག་གི་འཁོར་ལོ་ཡིན། ་དབྱེ་བ་ལྟལ་གྱི་སྟོན་ས་བཞི་དང་། ་ཅེས་དང་། ་དག་ལྟན་ལས། ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཞི་དེ་མེ་གདམས་ངག་སྟེ། ་ཞེས་དང་། ་འདི་ལས་ཀྱང་། ་འདོམས་པ་ནི་གདམས་ངག་སྟེ། ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ་ངོ་བོའི་སྟོན་ས་དབྱེ་ན། ་རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་དང་། ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གཉིས་ཡོད་དེ། ་ཡོན་ཏན་སྤར་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པ་དང་པོ་དང་། ་ཐོབ་ཐེན་མི་ཉམས་པར་གོང་འཕེལ་གྱི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གཉིས་ཀའི་མཆན་གཞི་ཡིན། ་ལྟ་བུ་ནི། ་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

འོ་ན། སྤྱི་བ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། ་ཞེས་པ་ནས། ་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཞེས་པར་བྲ། ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་དབྱེ་བ་དེ་འཆད་ན། ་དེའི་ཚུལ་རིམ་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ་དེ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་དང་། ་བསྟན་བཅོས་གྱིས་བསྟུས་ཚུལ་གཉིས་ལས། ་དང་པོ་ནི། ་མདོ་ལས། ་ཆེ་དང་ལྟན་པ་ལྟ་རིམ་གྱིས་། ་བཅོས་ལྟན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། ་བཅོས་འདས་རིམ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཞེས་ཕྱིན་ལ་སྤྱད་པར་བགྱ། ་ཞེས་པ་ནས། ་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྱི་བ་ལ། ་ཆེ་དང་ལྟན་པ་ལྟ་རིམ་གྱི་དུ་བྱང་ཆེན་གྱི་སྟོན་ཞེས་བྲ་བ་ནི། ་འདི་ལྟ་སྟེ། ་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པའོ། ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ་གདམས་སྟོན་བཅུར་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད། ་འདིར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། སྤྱི་བ་དང་བདེན་པ། ་ཞེས་པ་ནས། ་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཞེས་པར་བྲ། ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད།

དེ་ཡང་བསྟུ་ན། སྤྱི་བའི་རྟེན་ལ་འདོམས་པ། ་བརྟེན་པ་སྤྱི་བ་ལ་འདོམས་པ་གཉིས་སུ་

འདྲུ་ཞིང་། དང་པོ་ལ་ཡང་། འཁྲུག་ཏུ་འདྲུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཆོ།
གཞུགས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་མི་སྦྱོར་མི་འབྲེད་དོ། །དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཞུགས་
ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ན་གཞུགས་དང་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སྦྱོར་བ་འཇམ་འབྲེད་པ་ལྟ་གཤམ་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་རི་
སྟེང་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ། རི་ལྟ་བུ་དབྱིངས་བྱང་ཚུལ། མཆོན་བྱ་སངས་རྒྱལ། མཆོན་ཉིད་
རྣམ་མཁྱེན་དང་བཅས་པ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པ་བསྟན་པའི་སྟོན་སྟེ། སངས་
རྒྱལ་དགོན་མཆོག་དོན་དམ་པར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱེས་བུའི་སྦྱབས་སྟོན་པ་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་
ཐ་སྟད་དུ་སྦྱབས་སྟོན་པ་པོ་ཡིན་ཞེས་འདོམས་པ་དང་།

འཁྲུག་ཏུ་འདྲུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཆོ། གཞུགས་དངོས་པོ་ཡོད་
ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར། གཞུགས་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཆོས་
དགོན་མཆོག་དོན་དམ་པར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱེས་བུའི་སྦྱབས་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྟད་
དུ་སྦྱབས་དངོས་ཡིན་ཞེས་འདོམས་པ་དང་།

འཁྲུག་ཏུ་འདྲུ་བཙུག་ལྟར་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཙུག་ལྟར་འདས་བྱང་
ཆེན་གང་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་འདིས་སྦྱོར་བ་དེ་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྦྱེས་པ་ལགས།
འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ནི་གང་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་
དོན་དམ་པར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱེས་བུའི་སྦྱབས་སྦྱབ་པའི་ཆེ་གོགས་མ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་
དེའི་སྦྱབས་སྦྱབ་པའི་ཆེ་གོགས་ཡིན་ཞེས་འདོམས་ཤིང་། དེ་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཏེ་འཆད་པར་
བྱེད་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། སྦྱབ་པའི་བྱང་ཆོས་ལ་འདོམས་པ། བྱང་གཞི་སྦྱབ་པ་ལ་འདོམས་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་མི་མཐུན་སྟོགས་སེལ་བ་ལ་འདོམས་པ། ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་སྦྱབ་པ་ལ་འདོམས་

བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མི་མ་སྐྱེ་སྤྱོད་གས་མངོན་གྱུར་སེལ་བ་ལ་འདོམས་པ། ས་ཐོན་སེལ་བ་ལ་
འདོམས་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐྱུ་བ་བ་བཙོན་འགྱུས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་
དགོས་པས་དེ་ཡང་། མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས། ཐོག་མར་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྱུས་དེ་ནས་ནི། །ཚུལ་བཞིན་
རབ་བྱུགས་སྦྱོར་བའི་བཙོན་འགྱུས་དང་། །མ་བྱམ་མི་འབྲུག་ཆོག་མི་ཤེས་བཙོན་འགྱུས། །ཞེས་
གསུངས་བ་ལྟར་དུ་ཉམས་སྲུ་ལེན་དགོས་པས།

བཙོན་འགྲུལ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་ལ། བྱ་བ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་། སྦྱིད་ལྷག་བདག་
ལ་བརྟུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ། སྦྱིད་ལྷག་པའི་ལེ་ལོ། བདག་
ཉིད་ལ་བརྟུན་པའི་ལེ་ལོ་གསུམ་ཡོད་པས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤ་རུ་ཉིད་བྱས་བཙོན་ལྡན་འདས་
ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙོན་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གྱི་ལུས་གྱི་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་
བཙས་པ་དང་། ངག་གི་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཙས་པ་དང་། ཡིད་གྱི་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་
བཙས་པ་གང་ལགས། ཞེས་པ་ནས། ལུས་མི་དམིགས་ངག་དང་སེམས་མི་དམིགས་པ་དེའི་
ཆེ། བྱང་ཆེན་གྱི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་མདོ་ལས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་
ལོ་འབྱུང་བས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་
ལོ་སེལ་བ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

བྱང་ཆེན་ཕྱིན་བྲལ་ལ་སྟོན་པའི་ཚེ། གཟུགས་སུ་མི་རྣོ་མ། ཚེར་བ་མི་རྣོ་མ། ཞེས་པ་ནས།
 ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་རྫོམ་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཤ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་མར་ཕྱིན་བྲལ་གིས་
 རྣམ་པར་འཕེལ་ཏེ་སྲས་ཀྱང་སྦྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་ལས། དུས་རིང་པོ་བསྐྱལ་
 པ་མང་པོ་ཞིག་དུ་ལམ་ལ་གོ་མས་པར་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་བྱང་ཚུབ་མ་གྲུབ་པའི་ཆེ་ན་དབང་
 རྒྱལ་དང་ཞིང་སྐྱག་པའི་རང་བཞིན་ནམ་ངང་ཚུལ་ཅན་རྣམས་སྦྱབ་པ་རིང་དུ་བྱས་པ་རྫོམ་པའི་

རྒྱ་ལ་བཞེན་ནས་ཡོངས་སུ་སྟེ་ལྷག་པར་སྟོ་བར་འགྱུར་བས། གཞུགས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་རྫོམ་པར་བྱར་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སློན་སྤྱིད་ལྷག་པའི་ལེ་ལོ་སེལ་བ་ལ་གདོམས་པ་དང་།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལེ་ལོས་དེ་གང་ལགས། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལྷ་རྩལ་ཉིདའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ལེ་ལོས་དེ་ལྷ་བྱ་དང་ལྡན་པས་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་དག་བཙུན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱང་མཐོང་ངོ་། ཆོས་ཀྱང་ཉན་ཏོ། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རེ་རེའི་དོན་དུ་ཡང་ཕྱོགས་བཅུ་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ལམ་གྱིས་ལུང་མོད་དགོས་ན་དེ་འབྲ་བདག་གིས་ག་ལ་བྱས་སྟུང་དུ། བདག་ཉིད་ལ་བརྟུན་པའི་ལེ་ལོ་སྟེ་བས་རྩལ་འདས་མངོན་ལེས་སོགས་ལ་བཞེན་ནས་སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་མཐོང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པའི་སློན་སྤྱི་ལེ་ལོ་དེ་སེལ་བ་ལ་འདོམས་ཤིང་། དེ་ཉིད་འདིར་འཆད་པ་ལ། མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་ས་བོན་སེལ་བ་ལ་འདོམས་པ་ལ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་སེལ་བ་ལ་འདོམས་པ། ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་ས་བོན་སེལ་བ་ལ་འདོམས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་བྱིད་བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྷ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བྱ་བར་སློབས་པ་བསྟེན་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོས། སྤང་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་སེལ་བ་མཐོང་ལམ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་གི་འདི་སྐད་དུ་བདག་གི་འདི་ལྟ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཆོས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མ་ཡིན་པར་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་གདགས་པར་མི་རྒྱས་སོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མ་ཡིན་པར་འདུས་བྱས་
ཀྱི་དབྱིངས་གདགས་པར་མི་རྒྱས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལས། དེ་གཉིས་སྤང་བྱ་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་
ས་བོན་སེལ་བ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་འདོམས་ཤིང་། དེ་ཉིད་འདིར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། མཐོང་ལམ་
དང་། །སྒྲོམ་ཞེས་བྱ་ལ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏྲན་བྱང་པར་ཅན་སྐབ་པ་ལ། སྐབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱུན་ལྡན་ལ་
འདོམས་པ། སྐབ་པ་སྐྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་མདོན་ཤེས་བྱ་ག་ལ་འདོམས་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཞུ་རབ་ཏིའི་བྱ་འདི་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་མིག་ལྟ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་དང་
ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་ཡོད་དེ། ལྟ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་མིག་དང་། ལྟ་མིག་དང་། ཤེས་རབ་
ཀྱི་མིག་དང་། ཆོས་ཀྱི་མིག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་གོ། །གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་
ཆེན་ཀྱི་ཤེས་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཞུ་རབ་
ཏིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཀྱི་ཤེས་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། སྐྱ་ན་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་དང་པོ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

གཉིས་པ་ནི་ཞུ་རབ་ཏིའི་བྱ། ཤེས་ཕྱིན་འདི་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་མདོན་པར་ཤེས་

པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རབ་ཏུ་འཛོལ་སྟེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་པ་ནས། མཛོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་པའི་མདོས་གཉིས་པ་ལ་འདོམས་
ཤིང་། དེ་ཉིད་འདིར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། སྤྱན་ལྔ་དང་ནི་མཛོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་དུག་
དང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། སྤྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། རྣམ་པ་ལ་འདོམས་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། གསོལ་བ། བཙུག་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གྱི་རི་ལྟར་ཤེས་པ་བྱིར་ལ་བཙུག་ཞེས་
བགྱིལ་མི་བཙུག་ཞེས་བགྱི་བ་ལགས། བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། འུ་རད་ཉིའི་བྱ་
འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གསུགས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་བཙུག་ན་བཙུག་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལས།
བདེན་བཞི་དོན་དམ་པར་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིས་བྱའི་སྤྱང་དོར་གྱི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་ཐ་སྤྱད་
དུ་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱང་དོར་གྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོམས་ཤིང་། དེ་ཉིད་འདིར་འཆད་པ་
ལ། བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཡུལ་ཅན་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པར་ཅན་གཉིས་མདོ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད། ཡུལ་
བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་མདོ་
དང་སྦྱར་ནས་བཤད། ཐབས་བྱེད་པར་ཅན་མདོ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད། དང་པོ་ལ།

ཡུལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བར་ཡུལ་ཅན་ཐབས་ཤེས་བྱེད་འབྲེལ་དུ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་སྤྱབ་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ཞིང་།

དེ་ལ་ཡང་ཀུན་རྫོགས་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་དང་། དོན་དམ་རྫོགས་པའི་ཤེས་
རབ་བྱེད་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། འུ་རད་ཉིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེས་པ་སྤྱོད་
པའི་ཆེ་བྱང་ཆེན་ཡང་དག་པར་རྫེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །བྱང་ཆེན་གྱི་མིང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫེས་

སུ་མི་མཐོང་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མིང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །མི་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སུ་མི་མཐོང་དོ། །སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་བཞི་བསྒྲག་ཟླ་དང་བཅས་པ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་བཞིན་དུ་
སྐར་བ་མི་འདེབས་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་བསྒྲག་
ཟླ་དང་བཅས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་
ཞིང་། མདོ་དེས་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་
རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་བསྟན། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱོད་པ་ལོན་ཤིང་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་མདོ་དེས་རྣམ་གཤམ་
གི་རྣམ་རྟོག་བཅུའི་གཉེན་པོ་བསྟན་པར་བཞེད་ཅིང་། རྣམ་རྟོག་བཅུ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་
མེད་དུ་ཞེན་པ། སྤྱོད་པའི་གསུང་ལྟར་ཤེས་སུ་ཞེན་པ། གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ། རོ་བོ་
དང་བྱང་པར་ལ་ཞེན་པ། མིང་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་ཞེན་པ། དོན་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་མིང་དུ་
ཞེན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་འགོད། མདོ་དོན་འགྲེལ་པས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
མདོ་ལས། གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདི་དག་སྤྱོད་ཤིང་ལྷ་རྟེན་ཏེ་བྱ་དང་། མྱོུ་འགལ་གྱི་བྱ་ཤིན་པ་
གིས་གང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འདམ་བུའི་ཆའ་ལས། འོད་མའི་ཆའ་ལས། བྱ་རམ་ཤིང་གི་
ཆའ་ལས། སྤྱིག་མའི་ཆའ་ལས། འབྲས་ཀྱི་ཞིང་ངས། ཏིལ་གྱི་ཞིང་ལྟར་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་
ཡང་དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་
ཉེ་བར་མི་འགོ་སྤྱོད་གི་ཆ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱི་

ཤེས་རབ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དོན་དུ་ཉིར་བར་གནས་
པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་བཤད། མདོའི་ཤུགས་
བསྟན་གྱི་དོན་བཤད། ཆེ་ལ་དུག་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ཚུལ་བཤད། འདིར་བསྟན་པའི་བྱང་ཆེན་
གང་ཡིན་དེ་ལྟར། ཞར་ལ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཐུང་འདས་ངོས་བཟུང་བ་དང་ལྟ།

དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པ་ཐེག་དམན་གྱི་སྐབ་པ་ལས་བྱང་པར་འཕགས་ཏེ། དེ་སྦྱོར་བ་
ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཐེན་པའི་སྒྲོན་ས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གནས་
པའི་ཐུང་འདས་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་བསམ་ཐེན་མ་ཐེན་གྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་མདོ་འདིས་ནི། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཤེས་རབ་
ཉིན་གཅིག་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་མི་སྦྱོབ་པ་
དག་བཅོམ་མཆོག་ཟུང་གཉིས་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་རུས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས། ཤུགས་ལ་ཆེ་ལ་དུག་དང་དཔེ་དོན་སྦྱོར་བ་ཐེག་དམན་གྱི་ཉོགས་པའི་ཆོས་དུག་སྦྱོར་ལམ་
བཞི་དང་། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་རུས་པར་བསྟན་པ་མདོའི་ཤུགས་
བསྟན་གྱི་དོན་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ།

གསུམ་པ་ལ། མདོ་དེས་ཆེ་ལ་དུག་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ཉོགས་པའི་ཆོས་དུག་ཆོས་མཐུན་
དུ་སྦྱར་ནས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདས་བྱ་དེ་མེ་མཆོན་སོགས་གཞོད་པ་ཆུང་དུས་གཞོད་རུས་
པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁོང་ཁྱོད་ལོག་ལྟ་སོགས་ཆུང་
དུས་དགེ་ཅ་གཅོད་རུས་པ་དང་། འོད་མ་དེ་མེ་མཆོན་སོགས་གཞོད་པ་ཆུང་དུས་གཞོད་མི་རུས་
པ་བཞིན་དུ། ཅེ་མོའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁོང་ཁྱོད་ལོག་ལྟ་སོགས་ཆུང་དུས་དགེ་ཅ་གཅོད་མི་རུས།

བྱ་རམ་ཤིང་དེ་མངར་བའི་རྩ་རྒྱུ་མི་ཆད་པ་བཞིན་དུ། བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་བདེ་འགྲོའི་མངར་བའི་
རྩ་རྒྱུ་མི་ཆད་པ་དང་། སྤྱི་གཞི་མ་དེ་རང་གི་ཤུན་པ་ལྷུང་དུ་འབྲུགས་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་མཆོག་གིས་
མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ལྷུང་དུ་སྤྲོང་བ་དང་། འབྲས་དེ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ཐོག་གི་
ཐོག་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་འཕགས་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་
ཡིན་པ་དང་། ཉིལ་གྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་སོགས་ལ་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འབྲ་བའི་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་།
འབྲས་བྱ་འབྲེན་པ་ལ་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་བར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་སྤྲོམ་
གཉིས་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འབྲ་བའི་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། སྤང་བྱ་སྤྲོང་བ་ལ་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་
གི་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་བྱིད།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱིར་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ཤུ་རིའི་བྱ་དང་མོ་ལྷུ་འགལ་གྱི་
བྱ་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་དེ་རྣམས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་གང་རུང་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན།

སྤྱིར་མེད་དེ། མཆོག་རྒྱང་གཉིས་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་
རབ་ཉོན་གཅིག་སྤྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་
རྒྱལ་ལ་གནས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ལྟ་བུ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པ་ལྟ་སྤྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་ལ། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་གཅིག་སྤྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཐེག་དམན་གྱི་ཤེས་རབ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པའི་བྱང་ཆེན་དེ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་
སེམས་ལ་བྱེད་དམ། སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་དམ། བྱིར་མི་ལྡོག་པ་ལ་བྱེད་དམ། སྤྱི་བ་
གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད་དམ། ཞེ་ན། བཞི་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་བརྩ་བའི་རྗེས་
ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་སྒོ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པས། ས་བརྩ་

བ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་དེའི་ཤེས་རབ་ཚལ་དྲུག་དང་ཚོས་མ་སྟན་
པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྟོགས་སྒྲ་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་གོམས་
པ་དབང་སྒྱུར་ཐོབ་ཅིང་། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་
དགོངས་པ་ཅན་གྱི་བྱང་འདས་ལས་སྒྲོང་བར་གསུངས་པས་དེའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་དེ་རྣམས་ལས་
བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྟོགས་སྒྲ་བའི་བྱིར། ཉི་སྤང་ལས། ཅི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པའམ།
སྒྲོད་པ་ལ་ཞུགས་པའམ། བྱིར་མི་ལྟོག་པའམ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡིན། དེ་ཞིག་བཞི་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྒྱུ་པ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་
རོ། །དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པས་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་སུ་རྟུང་པས་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་དེའི་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ལས་
འདས་པ་བཀག་པས་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ལས་ཤེས་པ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་
པར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུས་པས་དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་དེ་རྣམས་
ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་རྟོགས་སྒྲ་བའི་བྱིར། ཉི་སྤང་ལས། གཉིས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཡང་དེ་རྣམས་ལས་རྟོགས་པ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྟུན་དུ་ཞུགས་པ་
ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་
བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བད་ལས་བྱང་བའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་

ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་བས་ན་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་བཟང་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དང་
པོ་བསྐྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐབས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཉིད་འདིར་མངོན་པར་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། གཞོན་ལུང་ས་ལས་འདའ་བར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཞེས་པའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་གཞོན་ལུང་ས་དང་། འདིར་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱང་འདས་
གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེའི་མཆན་གཞིའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་
འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་སྤངས་ཤིང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་གོམས་པ་དབང་སྦྱར་ཐོབ་པའི་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་དེ། དེའི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱང་འདས་
ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་དེ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་གཞག་ན་རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་
པ་མི་འབྱུང་བས་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་རང་གི་བསམ་པ་འོ་ལ་བསྟོས་
ཏེ་སྤང་མི་ལྡང་བའི་ཆུལ་གྱིས་མཉམ་པར་གཞག་ན་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པའི་སྤང་བ་
ལུབ་པར་འགྱུར་བས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལས་སྒྲོང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མྱང་
འདས་མ་ཡིན་ཀྱང་མྱང་འདས་ཀྱི་སྐྱས་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། དམ་ཆོས་པད་
དཀར་ཆད་མར་བྱེད་པའི་ལུགས་ལ། འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པས་མི་འགལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། འདིར་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་པསྒྲ་དཀར་པོའི་མདོ་ཆད་མར་བྱས་ནས། རི་ལྟར་
འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་དགོངས་པ་ཅན་

གྱི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དུས་དེ་སྲིད་དུ་འགོ་བའི་དོན་རྒྱུ་ཆད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱུ་བཅད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་འདིའི་
 ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས་མུང་འདས་ཀྱི་སྤྲུམ་བཞུག་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྤྱིར་ལམ་ཅེ་མོ་
 རོབ་ནས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་ལས་འདས་པའི་མུང་འདས། སྤྱིར་ལམ་བཟོད་པ་རོབ་ནས་ངན་འགོ་ལས་
 འདས་པའི་མུང་འདས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་རོབ་ནས་ཡན་ལག་
 ལས་འདས་པའི་མུང་འདས། རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རོབ་ནས་སྲིད་པ་བརྒྱད་པ་ལས་འདས་
 པའི་མུང་འདས། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་རོབ་ནས་སྲིད་པ་གཉིས་པ་ལས་འདས་པའི་མུང་འདས།
 ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་རོབ་ནས་འདོད་པ་ལས་འདས་པའི་མུང་འདས། དག་བཙུག་པའི་འབྲས་
 བུ་རོབ་ནས་ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བདེན་གཉིས།

༥ གཉིས་པ་ལ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རི་སྐད་བཤད་པ་སྐྱབ་པ་ལ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱེ་བ་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་བཤད། སེམས་ཙམ་པའི་
ལུགས་བཤད། དབྱེ་མ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་ལུགས་
ལ། བཙུན་པའམ་སྒྲོས་ཆ་ཤས་གཞན་བསལ་བའི་སྒྲོན་ས་དེར་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདོར་དུ་རྒྱང་བའི་
ཆོས། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་བྱམ་པ་དང་བྱམ་ནང་གི་ཚུ་ལྟ་བུ་ཡིན།
བཙུན་པའམ་སྒྲོས་ཆ་ཤས་གཞན་བསལ་བའི་སྒྲོན་ས་དེར་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདོར་དུ་མི་རྒྱང་བའི་
ཆོས། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་རྒྱལ་པོས་སྒྲོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་ཤེས་པ་
དུས་ཀྱི་ཆ་མེད་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། གང་ལ་བཙུན་དང་སྒྲོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒྲོ་
མི་འདུག་ལ། །བྱམ་ཚུ་བཞིན་དུ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ལུགས་འདིར་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དོན་གཅིག་ དོན་དམ་དུ་
ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དོན་གཅིག་སྟེ། འགྲེལ་
བ་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །དོན་
དམ་དུ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་
ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མདོ་སྡེ་པ་རང་ལུགས་ལ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་སྒྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུང་ལ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དོན་དམ་པར་
དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེའི་མཆན་གཞི། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བྱུང་པའི་ཆོས། ཀྱན་
རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེའི་མཆན་གཞི། དེ་གཉིས་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་མཆན་དང་སྒྲི་མཆན་ཀྱི་ཡང་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་འགྲེལ་ལས། དོན་

དམ་དོན་གྱི་ད་ཅུས་པ་གང་། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །དེ་
དག་རང་སྤྱི་ལོ་མཆན་ཉིད་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབུ་མེམས་གཉིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་བ་སོགས་
ལ་མི་མཐུན་པའི་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་མཆན་གཞི་འཛིན་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ།
འདིར་ནི་གཟུགས་ནས་རེག་བྱའི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཐ་སྟོན་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པས་སྟོང་བ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་མཆན་གཞིར་འདོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི། བྱངས་ངེས་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་
བཤད་པ། སྤྱི་དོན་བཤད་པ། གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱེད་པ། བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་བབ་
པའི་དགོས་པ་དང་དུག་དང་པོ་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤང་བ་དང་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་པ་རྣམས་དེ་གཉིས་
ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཟེར་ན། བྱེ་མ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
དེ་བརྟུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཞེས་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་
སྤྱད་བྱེ་བ་ཡོད་ལ། ཞེས་བྱ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་
འཛིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་བརྟུན་པ་མཐོང་བ་ཡི། །དངོས་
རྟེན་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་
མདོ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་
དེ། ཞེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད་དེ། དེ་ཡང་བཙམ་ལྟར་
འདས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་རབ་རྒྱ་གཟིགས། རབ་རྒྱ་མཐུན། ལེགས་པར་མདོན་དུ་བྱས་པས་དེའི་
བྱིར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སློའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སློའི་ཡུལ་ཡིན་ན་དེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་
 ཤེས་ཀྱི་ཉིད་དོན་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་དེའི་དཔྱད་བཅོད་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདེན་གཉིས་ཐུགས་སྙུ་ཚུད་པའི་
 སློན་ས་གཞན་ལ་སློན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནི་སློན་པར་མཛད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱོད་འབྲུག་ལས། ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ། །འདི་
 ནི་བདེན་པ་གཉིས་སྙུ་འདོད། །དོན་དམ་སློའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །སློའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་
 འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སློན་མེད་དེ། དེ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཐ་སྙད་དཔྱད་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མའི་ཉིད་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཀུན་རྫོབ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
 མ་ཡིན། དོན་དམ་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་འཛིག་ཏེན་ཀྱི་སྤྱོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་གཟིགས་སོ། །དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་བཙུན་དུ་མེད་པ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། རྣམ་
 པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས། མ་བསྟན་པ། ཞེས་པའི་
 མདོའི་དོན་བསྟུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཕྱིར།

ཐུགས་འདིར་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་བཅོད་ཀྱི་ཆོས་མེད་ཀྱང་།
 རིགས་པས་དཔྱད་བཅོད་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་དེ། ཡོད་ན་རིགས་པས་དཔྱད་བཅོད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་ན་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་བཅོད་པའི་ཆོས་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་ན་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆོས་ཉིད་པའི་ཆོས་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཉིད་བདེན་
 པར་བྱུང་མ་བྱུང་དཔྱད་པའི་དཔྱད་མཐར་མི་ཉིད་པས་བྱུང་སྟེ། འདུས་བྱས་ལ་ཡང་བྱུང་། འདུས་

མ་གྲུས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་བ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེས་ལས། འདུས་གྲུས་རབ་རྒྱུ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་
མ་གྲུས་ནི་ཇི་ལྟར་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོན་དམ་བདེན་པ་དེ། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་
གྲུབ་འཆོལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོག་ཀྱང་། དེས་རོན་དམ་བདེན་པ་ནི་རྟོག་ཏེ། དེས་
མཐར་ཐུག་གི་རོན་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། དེ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡོད། དེ་
ལས་མང་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གང་ཞིག་བརྟུན་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་
ཅན་ཡིན་པ་ཡོངས་གཙོ་དུ་གྲུབ་ན། མི་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས། གཞི་
གང་ཞིག་མི་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ཡོངས་གཙོ་དུ་གྲུབ་ན། བརྟུན་པ་བསྐྱུ་བའི་རོན་ཡིན་
པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱུ་མི་བསྐྱུ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལུས་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡབ་སྲས་མངལ་
བའི་མདོ་ལས། འདྲི་གཏྱེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་པར། །བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོན་པར་མཛད། །གང་ཞིག་ཀྱུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་རོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་ནམ་ཡང་མ་
མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དབྱུ་མ་སྤང་བ་ལས། བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དག་ནི་ཅིག་ཤོས་དགག་པ་གཞན་སྐྱབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྟོག་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཙོ་དུ་
པ་གང་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་ན་མེད་པ་དེས་ནི་བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
ལོ། །གང་དག་བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱུ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ལོ། །གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་
ནི་ཕྱང་པོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལུས་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད། གུ་རྩེ་བ་
བདེན་པའི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་མཐར་ཐུག་དབྱེད་
པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མའི་ཉིད་དོན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ལྷ་གུ་དོན་དམ་
པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་
གུ་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་རིགས་ཤེས་གིས་རྟོགས་པ་གང་ཞིག དེ་མཐར་ཐུག་
དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བ་དེར་ཐལ། ལྷ་གུ་སྐྱེ་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམ་
པར་བདག་ལས་སྐྱེའམ་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་དབྱེད་པ་ན་ལྷ་གུའི་མཐར་ཐུག་གི་
དོན་ལ་དབྱེད་པར་སོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གུའི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་དབྱེད་པར་སོང་
མཆོམས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དེས་ཉིད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་མེད་དེ།
མཐར་ཐུག་གི་དོན་འཆོལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཡིན་ན་རང་ཉིད་གིས་ཉིད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་
དོན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཁྱོད་གང་གིས་ཉིད་པའི་ཆད་མ་ཁྱོད་ལ་བལྟས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་
རིགས་ཤེས་ཆད་མར་སོང་བ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ། སྤྲུལ་
བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། དུལ་དོན་དམ་བདེན་པ། དུལ་ཅན་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་ཡང་དངོས་དང་། རྗེས་མ་ཐུན་པ་གཉིས། ལྷ་གུ་བདེན་སྟོང་ནི་དང་པོ་དང་། ལྷ་གུ་བདེན་
སྟོང་གི་ཆོགས་དོན་ལྷ་བྱ་གཉིས་པ་ཡིན། བྱེ་བ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་དོན་དམ་
བདེན་པ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ལྷ་གུ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། རྗེས་མ་ཐུན་པ་གཉིས་ཡོད། ལྷ་གུ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་
ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྷ་བྱ་དང་པོ་དང་། ལྷ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་

རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། ལྷ་གྲུ་བདེན་སྟོང་དེ་དེའི་གཞིགས་ངོར་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་ལ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་ལྷ་གྲུ་བདེན་
སྟོང་ཉོགས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྟོང་ཉིད་དུ་སྤང་ཡང་། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་
སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། སྟོང་
ཉིད་ཉི་ཤུ། དེ་ཡང་བསྟན་ན། སྟོང་ཉིད་བཙུ་བརྒྱད། དེ་ཡང་བསྟན་ན། བཙུ་བརྒྱད་དེ་ཡང་བསྟན་ན།
དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད། གཞན་གྱི་ངོ་
བོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་བཞིར་བསྟན། རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། བདེན་གཉིས་ལས། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
བཀག་པ་ཡང་། །ཡང་དག་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། །དོན་དམ་ཡིན་པར་ཁོ་བོས་འདོད། །ཅེས་
དང་། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འདི་ཡང་དོན་དམ་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར།
དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་སྤྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྤྱི་དོན་དམ་པ་སྒྲིས་པ་ཐམས་ཅད་
ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ། མཚན་མ་མེད་པ། དོན་དམ་བདེན་པ། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་མཐའ་ལས། སྟོང་བ་
ཉིད་དེ་མདོར་བསྟན་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་
དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ། ཁྱོད་གང་གིས་རྟོག་པའི་ཆད་མ་ཁྱོད་ལ་བསྟོས་
ཏེ་ཐ་སྟོང་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བ་དེ། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དེ་ལ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས།

གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་རང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློལ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་
དུ་དོན་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་ཀྱས་པའི་
ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཆོས་ཅན།
མཆན་ཉིད་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་ཀྱས་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པས་ལོག་པ་ཡིན། དེ་
ཡིན་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་
པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་
ཀྱས་པས་དེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། ཕྱི་མ་མི་འཐད་དེ། བྱད་
བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་རང་འབྲས་བྱད་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དངོས་
པོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། ཆོག་པས་ལ་བསྟོས་རྣམས་མ་གྲགས་པ་ཡང་མིན། །རི་
ལྟར་དེ་ནི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྟོང་ལས། །ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྐྱེ་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་ཡང་། །སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས།
དེས་ན་གཞན་དབང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྲོ་བར་
རྣམ་འབྱོར་སྟོང་པ་བ་དང་འབྲལ། རྩད་བར་ནི་འདི་པས་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་

མ་གྲུབ་པར་སྒྲིལ། རྣམ་འབྱོར་སྟོང་པ་བས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་
 དགོས་ཞེས་སྒྲུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་དེར་ཐལ། སྒྱུ་མའི་རྟ་སྤང་གཞན་དབང་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་དུ་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྒྲིལ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྒྲིལ་བས་གཞན་དབང་ཡང་དག་པར་ཡོད་
 མི་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་བརྟེན་པ་རྣམས་བདེན་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། སྒྲིག་རྒྱུའི་རྒྱ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་
 ལས། རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་
 རྟགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློ་ལ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་
 པའི་ཀུན་རྫོབ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྟོན་
 པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་ཐམས་ཅད་ཡིན། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གང་རུང་
 གང་ཞིག་རང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློ་ལ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ། ལོག་
 པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་བུམ་པ་བདེན་
 གྲུབ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། སྤང་དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་དག །རྣམ་པའི་
 བྱིར་དང་མི་རྣམ་བྱིར། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་ནི་དབྱེ་བ་བྱས། །ཞེས་
 དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ཅན་དུ་འདྲ་ཡང་རི་ལྟར་སྤང་
 བ་བཞིན་དུ་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་སྒྲིབ་དང་བསྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ངེས་པར་བྱས་ནས་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དང་
 སྒྲིག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར།

ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་གཙོ་བོར་
སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློབ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་བྱུབ་པས་བྱུབ་པའི་བྱིར། དེ་ཡིན་ན་རང་སྤྱོད་
རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་སྤྱོད་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་
ཞིང་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་བྱུབ་པས་བྱུབ་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློབ་
སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་བྱུབ་སྟེ། སྒྲུབ་དུ་ཡང་ཡང་དོན་བྱེད་དག། ཅེས་སོགས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི། རང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
སློབ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་བྱུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱོན་པོ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
བྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱོན་པོ་སྒྲུབ་བ་
སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་མ་བྱུབ་པའི་བྱིར་ཉེ། དེ་ལ་སྤྱོན་པོ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་
བ་ལྟར་དུ་མ་བྱུབ་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུབ་སྟེ། སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པས་སྤྱོན་འཛིན་མངོན་
སུམ་ལ་སྤྱོན་པོ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་བྱུབ་པར་ཁས་སྐྱབས། དེ་ལ་དེ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་བྱུབ་པར་སྒྲུབ་
ཡང་དེ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་བྱུབ་པར་ཁས་སྐྱབས་པ་ལ། རྣམ་བརྟུན་པས་བྱི་དོན་ཡོད་པར་ཐལ་
བ་འཕངས་པ་གང་ཞིག། ལྷགས་འདིར་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམ་བདེན་བ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་
བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ལྷགས་འདིས་སྤྱོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པ་དངོས་པོར་འདོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་བས། ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་
བདེན་བ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་
བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་དག་
པའི་ཀྱན་རྫོབ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུབ། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ལོག་

ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ གུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་གུན་རྫོབ་
བདེན་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་མངོན་སུམ་
ཚད་མ་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་ཚུར་མཐོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་གྱི་
ཚད་མས་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་དོན་དམ་
བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟོང་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
སྐྱུ་མའི་རྟ་སྤང་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱུ་མའི་རྟ་སྤང་སྐྱུ་མའི་རྟ་སྤང་དུ་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྲུགས་
རྩས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་ལྷད་མོ་བས་སྐྱུ་མའི་རྟ་སྤང་རྟོགས་ཀྱང་དེ་སྐྱུ་མའི་རྟ་ཚད་མས་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱུ་མའི་རྟ་བདེན་ཞེན་གྱི་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཡང་དག་གུན་རྫོབ་གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་དང་། བྱམ་པའི་གནས་
ལུགས་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་
ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། བྱམ་པ་གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་དང་། བྱམ་པ་བདེན་སྟོང་དོན་
དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྐྱུ་བཤད་པ་ལ། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྐྱུ་འཇུག་གཞི་ཡིན་ན། དེའི་སྐྱུ་བཤད་གཞི་
ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྐྱུ་འཇུག་
གཞི་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྐྱུ་བཤད་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
སྟོ་གུན་རྫོབ་པ་གང་གི་དོར་བདེན་པའི་གུན་རྫོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་ན། དེའི་སྐྱབ་འབྲུག་དུ་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་
སྟེ། བུམ་པ་བདེན་སྟོང་ལ་དེའི་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་སྐྱབ་འབྲུག་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། རང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་བདེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་སྤྱིར་བདེན་
པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དོན་དམ་བདེན་པའི་སྐྱབ་བཤད་གཞི་ཡིན་ན། དེའི་སྐྱབ་འབྲུག་གཞི་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཆོས་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས། དེའི་བཤད་གཞི་ཡིན་ཀྱང་།
དེའི་སྐྱབ་འབྲུག་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་དེའི་གཞིགས་ངོར་
སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་པར་བདེན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་དེར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ལྷ་གྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། རང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་པར་སྤང་ཡང་བདེན་པར་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གྲ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། ལྷོ་དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞིགས་ངོར་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་
ཚུལ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གཞན་གྱིས་ལུལ་གྱི་སྟེང་ནས་འཆད། ལྷ་གྲ་བདེན་སྟོང་དེ་ཉིད་གནས་
ལུགས་དམ་པ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་
པར་གྲུབ་པས་ན་བདེན་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོག་གསལ་ལས། དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་དམ་
པ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ཉིད་བདེན་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་ཡིན་

ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་པ། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། །བྱས་དང་མི་རྟག་དག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་
 ཏེ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པ་བཞིས་གཞོད།
 ཐ་དད་རྟེན་མེད་གྱི་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པ་བཞིས་གཞོད་
 པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་མཆོན་ཉིད་ནམས། །གཅིག་དང་
 ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཆོན་ཉིད་དེ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་གང་བརྟགས་པ། །དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་
 མ་ཡིན་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་རིགས་པ་བཞིས་གཞོད་དེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། བདེན་སྟོང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་
 ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། བདེན་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་
 ཞེན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་མི་ཆོད་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱམ་པ་བདེན་སྟོང་བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་བཞི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ཐ་དད་རྟེན་མེད་གྱི་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཡང་རིགས་པ་བཞིས་གཞོད་དེ། དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཡང་སྡོ་སེར་སོགས་
 མཆོན་མ་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སོ་སྐྱེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ་བ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པ་བྱས་པ་དོན་མེད་
 དུ་ཐལ་བའི་རིགས་པ་བཞིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ལ། བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞི་དུས་སུ་བདེན་གཉིས་
 གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལམ་དུས་སུ་ཆོགས་གཉིས་བྱང་འགྲེལ་དུ་གསོག་པ་དེ་འབྱུང་།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་དྲུས་སུ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བྱང་འཇུག་ཏུ་འཛོལ་བ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
བདེན་གཉིས་ལས། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པས་ན། རྒྱབ་པའི་བཀའ་ལས་མི་སྒྲོངས་ཏེ། དེ་
དག་མ་ལུས་ཆོགས་བསགས་ཏེ། །པ་རོལ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་
རྒྱན་ལས། ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱས། །མེད་པར་ཡང་དག་ཁང་ཆེན་གྱི། །སྦྱང་དུ་འཛེག་
པར་འགྱུར་བ་ནི། །མཁས་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདེན་བཞི།

༥ རྒྱག་བསྐལ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། བདེན་བཞི་ལ་
མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། བདེན་བཞིའི་དབྱེ་གཞི། སྤྱོད་ན། བྱངས་ངེས། གོ་ངེས་ངེས་པ། སོ་སའི་ངོ་
བོ། རྣམ་པ་སྒྲོམ་ཚུལ། སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་བདུན། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་
པ་བདེན་བཞིའི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ། རྒྱག་བདེན། ལམ་
བདེན་གང་རུང་ཡིན་ན་བདེན་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ། དེའི་
དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྫོང་བྱའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱག་ཀྱན་གཉིས། རྒྱང་བྱའི་ཕྱོགས་ལ་
འགོག་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དེ་དག་ལ་བདེན་པ་དང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། འཕགས་པས་དེ་རྣམས་རི་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་དུ་བདེན། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་
རི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་མི་བདེན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བསྐྱུ་བ་ལས། བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྤྱིས་པ། བསྟན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་དོན་ནི་བདེན་པའི་དོན་

ནོ། །ཞེས་དང་། ཉན་ས་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པར་
བདེན་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་ཀྱི། གྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མི་ཤེས་མི་མཐོང་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པས་བདེ་བར་གང་བཟུང་
བ། །དེ་ནི་གཞན་གྱིས་སྤྱད་བསྐྱེད་རིག་ །གཞན་གྱིས་བདེ་བར་གང་བཟུང་བ། །དེ་ནི་འཕགས་
པས་སྤྱད་བསྐྱེད་རིག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་སྒྲོལ་དོར་གྱི་གནས་ལ་དེ་བཞིར་གངས་
ངེས་ཏེ། དོར་བུའི་ཕྱོགས་ལ་སྤྱད་ཀྱང་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས། སྒྲོལ་བུའི་ཕྱོགས་ལ་
འགོག་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོལ་བུ་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཕྱོགས་
ལ་སྤྱད་ཀྱང་གཉིས་སུ་གངས་ངེས། སྒྲོལ་བུ་ཐར་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འགོག་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ནག་པོའི་ཕྱོགས་དང་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ལ་
བཞེན་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་བཞི་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེ་ལ་
བདེན་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། བདེན་པ་ཀྱན་འབྱུང་ནི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པ་འགོག་པ་
ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། བདེན་པ་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་རིག་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་གོ་རིམ་དང་། དུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་
པར་བྱེད། འདིར་ནི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱད་བདེན་དང་པོ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་གཉིས་པ་
དང་། འགོག་བདེན་གསུམ་པ་དང་། ལམ་བདེན་བཞི་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་
གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་མི་རྟག་སྤྱད་བསྐྱེད་སོགས་སུ་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱད་བདེན་

ཉེས་དམིགས་ཀྱི་ཤེས་བྱར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་འབྱུང་། དེ་ནས་དེའི་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད། རྒྱ་དེ་སྤོང་
 རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས་བརྟག་པ་ན། ལས་ཉོན་གཉིས་དེའི་རྒྱར་ཤེས་ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་རབ་
 སྤྱི་རྒྱུན་གྱི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྤོང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་དེ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་སྤྱད་
 ཀུན་དེ་གཉིས་འགགས་པའི་འགོག་པ་ལ་འགོག་པ་ཞི་བ་སོགས་བཞེར་བསྐྱས་ནས་དེ་ལ་འཐོབ་
 འདོད་ཀྱི་སྒོ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་འགོག་པ་དེ་འཐོབ་པ་དེ་ལས་བདེན་སྒོ་མ་དགོས་པ་མཐོང་ནས་ལས་
 བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས་རིགས་པ་སོགས་སུ་ཉོགས་པའི་སྒོ་ནས་ལས་བསྐྱེན་བྱར་
 ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། སྤྲོ་བ་མཁས་པས་དང་པོར་ནད་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད། དེ་
 རྗེས་ནད་དེའི་རྒྱ་རྒྱུང་མཁྲིས་སོགས་གང་ཡིན་ཉོགས་པར་བྱེད། དེ་རྗེས་ནད་དེ་ལས་གྲོལ་འདོད་
 ཀྱི་སྒོ་སྤྱེད་པར་བྱེད། དེ་རྗེས་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་སྤྲོ་བ་སྐྱེན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་ལྡན་ལས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་
 བྱ་སྤྲོ་ནི་བསྐྱེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྤྱད་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལས། །ཤེས་བྱ་
 སྤང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྐྱེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྲོ་བ་སྤྱད་བདེན་གྱི་རོ་ཐོ་བཤད་པ་སོགས་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། རོ་ཐོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་
 སོ་སའི་དོན་བཤད་པ། རྣམ་པ་གཏན་ལ་པལ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་
 སྒོ་ནས་དོར་བར་བྱ་བ། སྤྱད་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། མི་རྟག་སྤྱད་བསྐྱེད་སོགས་
 ཆོགས་པའི་ཆོགས་དོན། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱི་བ་ལན་
 བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་སྤྲོ་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོར་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་འདུན་
 དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཉིར་ལེན་གྱི་གཟུགས་སྤང་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་སྤྱི་

མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་བྱི་མ་དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཚེས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚེས་ཅན་ཡན་གར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རེ་ཞིག་དེ་ལྟར་གཏོང་།

ཡང་ཁ་ཅིག ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག། ཟག་བཅས་རྒྱ་བསྐྱས་ཀྱི་ཆར་
གྲུར་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག། ཟག་བཅས་འབྲས་བསྐྱས་ཀྱི་ཆར་གྲུར་
པ། སྤྱག་བདེན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བ་དང་དེ་གཉིས་འགལ་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་ཀྱི་
གཟུགས་སྤང་ཚེས་ཅན། སྤྱག་བདེན་དུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་བྱི་མ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚེས་ཅན་
དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཚན་
ཉིད་སྤྱ་མ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཟུར་དང་པོ་གང་ཞིག བྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། ཟག་
བཅས་གང་ཞིག རྒྱས་བསྐྱས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག ཟག་བཅས་འབྲས་བསྐྱས་ཀྱི་
ཆར་གྲུར་པ། སྤྱག་བདེན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ། རྟེན་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རོ་
པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མ་དག་པའི་སྒོ་དེ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། མ་དག་པའི་བཅུད་
ཀྱི་སེམས་ཅན་གཉིས།

གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འོག་གཞི་རྒྱུད་གི་འཛིག་
རྟེན་ནས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྲུར་པའི་འོག་མིན་ཀྱི་བར་
ནམས་མ་དག་པའི་སྒོ་དེ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་སྦྱེ་བ་
སྤངས་པའི་འགོ་བ་རིགས་ལྷའམ་དུག་པོ་ནམས་ནི་མ་དག་པའི་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ།
ཀུན་བཏུས་ལས། སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྦྱེ་བ་དང་སྦྱེ་བའི་གནས་
ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དང་
སྒོ་དེ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྦྱེད་པ་དང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་

པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་འདི་མཐའ་དག་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡོངས་སྤྱི་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་ལོག་མིན་དང་། དག་པའི་ཞིང་བདེ་བ་ཅན་ནི་སྤྱག་བདེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་དང་ཡོངས་སྤྱི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྡོན་སྡོལ་བ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་བསྐྱོམས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གུན་ལས་བརྟམ་ལས། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྡོན་ལམ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤིང་བ་ལན་བདུན་པ་བ་སྤྱག་བདེན་ཡིན་ཀྱང་དེའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་སྤྱག་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱང་དོ། །

གཉིས་པ་ངོ་པོའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བའི་དོན་བཤད་པ། ཁ་ཅིག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱང་པོ་ལྷ་པོ་དེ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཟས་བཟང་པོའི་རོ་ཉམས་སུ་སྤྱང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་དེ། འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། མཁལ་མའི་བྱག་གཟེར་ཉམས་སུ་སྤྱང་བའི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱང་པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཁལ་མའི་བྱག་གཟེར་ཉམས་སུ་སྤྱང་བའི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཆོར་སྤྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་

བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྤྱ་རགས་ཀྱི་བྱེད་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་སོ་སྦྱེ་ཡོད། བྲལ་བ་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་སོ་སྦྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱི་རོལ་བ་དེས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་
ཆགས་བྲལ་བྱས། བསམ་གཏན་གསུམ་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱི་རོལ་བ་དེས་
འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་
ལས། བྱིས་བ་ལག་མཐེལ་ལྟ་བུ་ཡིས། །འདྲ་བྱེད་སྤྱག་བསྐྱེད་སྦྱ་མི་རིག། །འཕགས་བ་མིག་དང་
འབྲ་བ་ཡི། །དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱང་ཁེན་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ལུས་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཚུར་མཐོང་མེད་ཀྱང་། དེའི་
ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཚུར་མཐོང་ཡོད། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱི་རོལ་བ་དེས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། གཟུགས་མེད་
སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱི་རོལ་བས་གཟུགས་མེད་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་
གཞིའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བྱ་རགས་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟམ་པའི་འདྲ་ཤེས་
ལ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག དེ་རྣམས་བྲལ་བ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
མ་ལུས་བ་ལ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བའི་ཚུར་མཐོང་མེད་དེ། མ་ལུས་བ་ལ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་བ་
ལ་སྤྱ་བའི་མི་ཉག་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་བ་གང་ཞིག དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་
མཐོང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
རྟོགས་བ་ལ་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རང་བྱུང་དུས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་འགྱུར་བ་སྤྱ་
མོ་རྟོགས་དགོས་པས། འགྱུར་བ་སྤྱ་མོ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བ་ལ་སྤྱ་བའི་མི་ཉག་བ་དེ་རྟོགས་

དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་
 འགྱུར་བ་སྤྲོད་དེ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཟས་བཟང་པོའི་རོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་
 ཆོར་བ་བདེ་བ། འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། མཁལ་མའི་ཟུག་གཟེར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །དང་པོ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་
 འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅིང་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་
 པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་ཁྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་མདོན་པ་ལས། སྤྱི་གན་འཆེ་བཞི་དང་། དཔྱ་སྤང་བ་དང་སྤང་གྱི་དོགས་པ་
 སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། གཉེན་བྱམས་པ་དང་བྲལ་གྱི་དོགས་པ་འདོད་པ་བཅས་ཀྱིས་
 མ་རྟེན་པ་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བཤད་ནས། མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་ནི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟའི་སྤང་
 དུ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ། ཅས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཟས་བཟང་པོའི་རོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་
 མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་སོགས་བཞི་པོ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་འཁོར་བའི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་རགས་པ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
 དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་། གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་
 ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་། གསུམ་པའི་ཉེར་བསྟོགས་
 དེ་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་། བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་

ཆོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་ཆགས་པ་དང་བཤམ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཟས་བཟང་
པོའི་རོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱག་
བསྐྱེད་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ཤིང་གཟིགས་པ་ལྟར་དུ་བདེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་
ཀྱི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་གང་ཞིག་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ཁོ་ན་རེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་མི་
འགལ་བར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ།

ཡང་ཁ་ཅིག་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་
རང་དབང་མེད་པར་སྤང་པོ་རྟོང་བའི་ཆ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆས་པའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཤེས་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྤྱག་
བསྐྱེད་ལ་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིད་ཅེའི་སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱང་། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། སྤྱག་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དེར་རྒྱུར་པའི་མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་
བདག་མེད་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དྲི་རོལ་སུ་སྟེགས་བྱེད་
རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། བདག་གཙང་
ཞིང་སྤང་པོ་མི་གཙང་བར་འཛིན་པ་དང་། སྤང་པོ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་གིས་དབང་སྒྱུར་བྱར་
འཛིན་པ་དང་། སྤང་པོ་དོན་གཞན་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཞུགས་བཞིའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་
སོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་
དུ་བཟུང་ན་སྤྱག་བདེན་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཤེས་པ་དེ་མི་འབྱུང་བས། མི་རྟག་སོགས་སུ་

བསྟན་པས་དེ་ཡེས་བྱར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་ཅིང་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རེས་འགའ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །མི་རྟག་ཉེས་པའི་རྟེན་ཕྱིར་དང་། །རྒྱུ་དབང་ཕྱིར་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན། །བདག་མིན་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་གྱིས་དེ་ལྟར་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐར་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་ཡིད་གདུངས་ནས་དེ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོལ་པ་ཡོད་ཀྱང་། བྲལ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཅན་གྱིས་བྲལ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་རུས། བདག་མེད་སྟོམ་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་ལ་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་དགོས། དེ་ལ་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་རྟོགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་པོ་རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་བདག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དོན་གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་མ་བྱུབ་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་

བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་བྱིར་མི་རྟག་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ནི་བདག་མེད་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྤྱག་
བསྐྱེད། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་བར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་འདི་
བྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ་མེད་དེ། འདི་བཞི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་གཞན་ལ་མེད་པས་ལྟ་བ་བཀའ་
བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་
ནོ། །འདོད་པ་ཁམས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་གདུངས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
མན་ཆད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། འབྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གདུངས། བསམ་གཏན་
བཞི་པ་ཡན་ཆད་བྱས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གདུངས་པའི་བྱིར། མདོ་པ་ཉེར་གཞག་
ལས། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དཔྱལ་མེས་ཉམས། །ཡི་དྲགས་བཀྲེས་ཤིང་བསྐྱོམས་པས་
ཉམས། །དུད་འགྲོ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟས་ཉམས། །མི་དག་འཆོ་བས་གདུངས་པས་ཉམས། །ལྟ་
དག་བག་མེད་པ་ཡིས་ཉམས། །འཁོར་བ་ཁབ་ཀྱི་ཅེ་ཅམ་ན། །བདེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུག་སྤྱག་བདེན་དེ་གཉིས་
ཀྱི་བདག་འབྲས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་རུང་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ།
མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་
དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རྟེན་
འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་སྤྱག་
བསྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་གཟུགས་སྤང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དུ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེ། ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ནི། མཉན་བྱ་སྤྱི་མི་
རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་
སུ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ། དེ་
ཡིན་ན་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་ཀྱང་། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཡང་མ་ཡིན། ཀུན་
འབྱུང་བདེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་གཉིས་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེའི་རྒྱད་ལ་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྦྱེ་འཆི་བྱེད་
པའི་བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། འཕགས་པས་ན་དང་ག་བ་དང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱག་ཀུན་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་མངོན་
གྱུར་དུ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་དག་
བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྤྱག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྦྱེ་
བ་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལས་ཆོས་མཆོག་དང་ལུས་རྟེན་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་

མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱག་བདེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་དེ་
འདྲའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།
ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་
ཀྱང་། དེ་དང་ལུས་རྟེན་གཅིག་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་
ཕུང་པོ་མེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཟེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཟེག་དམན་གྱི་ལམ་བདེན་ལས་ཁྱད་པར་
འཕགས་པས་ཟེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྦྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་
འདྲོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རང་དུ་འཕགས་ལམ་སྦྱེས་པ་ན་ཆེ་མ་འཕོས་པར་བྱའི་
བྱད་མེད་གྱི་ལུས་རྟེན་འདྲོར་བ་ཡོད་པ་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། རྣམ་པ་
གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཟག་བཅས་རྒྱ་བསྐྱས་
གྱི་ཆར་གྱུར་བ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཀུན་འབྱུང་བའི་
བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བདེན་པར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས། ཉོན་
མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས།

དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྲིད་པ་གཅིག་ཕུ་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་དེ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྦྱེ་བ་
ལེན་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་དེ་སྦྱེ་བ་ལེན་

པའི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དགེ་མི་དགའི་ལས་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོལ་བ་ཐམས་
 ཅད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྲེད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་
 ལས། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྲེད་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་
 དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཁམས་ཐམས་
 ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོལ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། སྲེད་པ་དེ་ལ་འདོད་སྲེད། འཛིགས་སྲེད། སྲེད་སྲེད་གསུམ་
 ཡོད་པས། དང་པོས་ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྲེད་པ་སྦྱེད། གཉིས་པས་ཡུལ་
 ཡིད་མི་འོང་ལ་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྲེད་པ། བྱི་མས་འཆི་བའི་ཆེ་ལུང་པོ་ལ་སྲེད་པའི་སྲེད་པ་
 སྦྱེས་ཏེ་སྲེད་པ་དེའི་དབང་གིས་ཡང་སྲེད་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་
 སྲེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། །མ་བཟོད་སྲེད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །རྒྱུན་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་
 མ་ཐག་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཤེས་རྒྱུད་སྒོ་དུ་མ་ནས་མ་ཞེ་བར་བྱེད་པའི་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་པ། ཅ་ཉོན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་བྱུག་ཡོད་དེ། ཀུན་
 ལས་བརྟུས་ལས། ཉོན་མོངས་པ་བྱུག་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་
 དང་། མ་རིག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། ལྟ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ་དབྱེན་ལྟ་
 མིན་ལྟ་དང་། ལྟ་བ་ལྟ་སྟེ་བརྩེ་ཡོད་ལ། ལྟ་མིན་ལྟའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 ལ་ཡིད་འོང་དུ་སྦྱང་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ།

འདོད་ཆགས་དང་། གཞི་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་བཟོད་པའི་སེམས་
བྱུང་སེམས་བ་དེ། ཁོང་ཁོ་དང་། གཞི་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་འཛིག་ལྟའི་དབང་གིས་སེམས་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་བ་དེ། ང་རྒྱལ། ལས་འབྲས་དང་
བདེན་པ་སོགས་གང་རུང་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་བ་དེ། མ་རིག་པ་
དང་། དཀོན་མཆོག་སོགས་ལ་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་བ་དེ། ཟེ་ཆོམ་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ལྟའི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སྤང་བོ་ལ་དམིགས་ནས་གང་ཟག་རང་
རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། འཛིག་ལྟ་དང་། འཛིག་ལྟའི་
དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ལ་དམིགས་ནས་ཏྲག་ཆད་གང་རུང་དུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་
མོངས་ཅན། མཐར་ལྟ་དང་། ལས་འབྲས་དང་སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱི་སོགས་མེད་པར་འཛིན་པའི་སེམས་
བྱུང་སེམས་བ་དེ། ལོག་ལྟ་དང་། རང་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་ངན་གཞན་རྣམས་ལ་མཆོག་ཏུ་ལྟ་
བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། ཐ་མལ་གྱི་སྟོད་པ་སྤངས་ཏེ་གཅེར་
བུའི་ཡིད་དམ་འཆའ་བ་དང་། སྟོད་པ་ངན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ།
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱེ་ཟག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི། ལྟ་བའི་ཉོན་མོངས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་
ཀྱང་། འདིར་ནི་མ་བྱུང་སྟེ། འདིར་ནི་འཛིག་ལྟ་ལ་ཀྱན་ལྟན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་གི་ཤེས་རྒྱུད་སྒོ་རེ་རེ་ནས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཉོན་མོངས་དེ། ཉེ་ཉོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་ནི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཁོ་བ་དང་ཁོན་འཛིན།
འཆབ་པ་དང་འཆིག་པ། ཐག་དོག་དང་སེར་སྒྲ། གཡོ་དང་སྒྲ། རྒྱགས་པ་དང་རྣམ་འཛོ། རོ་ཆ་
མེད་པ། ཁྲིལ་མེད་པ། རྒྱགས་པ། རྒྱུ་དང་། མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ། བག་མེད་པ་དང་བརྗེད་ངས།

ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་པ་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ཤེས་རྒྱུད་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་ཀྱང་། མ་ཞི་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཉོན་མོངས་ཡིན་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་ཉིད་ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐངས་པའི་ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བྱང་སེམས་པ་དེ། ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་གཉིས།

གསུམ་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཅམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐངས་པའི་ཚུལ་བ་སྤྲ་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རྟོག་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ཉན་རང་དབྱེ་བཅོམ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་འདོད་ཀྱི་དག་ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བ་སྤྲ་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རྟོག་ལྟ་བུ་ཡིན། རང་ཉིད་ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསྐངས་པའི་ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བྱང་སེམས་པ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

ལས་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་དབྱེ་ན། སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་གཉིས། སེམས་པའི་ལས་དང་ཡིད་ལས་གཉིས་དོན་གཅིག་ བསམ་པའི་ལས་དང་ལུས་དག་གང་རུང་གི་ལས་དོན་གཅིག་ཅིང་། ལུས་དག་གང་རུང་གི་སྟོར་མ་འཕྲོན་པའི་སྟོག་གཅོད་འདོད་ཀྱི་སེམས་བྱང་

སེམས་པ་དེ། སེམས་པའི་ལས་དང་། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་སྒོར་འཛོན་པའི་བྱ་བ་དང་དུས་མཉམ་
དུ་འཇུག་པའི་སློག་གཙུག་འདོད་ཀྱི་སེམས་བྱང་སེམས་པ་དེ། བསམ་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཞེ་
ལས། དེ་ལ་ལས་གང་སེམས་པ་ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱིར་འདོད། །བསམ་པ་ཞེས་ནི་
གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་ལུས་དང་ངག་གིར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ནལ་འབྱོར་སྒྲིད་པ་བ་དང་ནལ་འབྱོར་སྒྲིད་པའི་དབྱ་མ་པའི་ལུགས་ལ། ལས་ལ་སེམས་
བྱང་གིས་བྱུང་གྲུང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་དང་དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། ལུས་ལས་དབྱེབས་
གཟུགས་སུ་འདོད། ངག་ལས་དེ་ངག་སྦྲ་རང་མཚན་པར་འདོད་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས། ལུས་
ནལ་རིག་བྱེད་དབྱེབས་སུ་འདོད། །ངག་ནལ་རིག་བྱེད་ནི་ངག་སྦྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མི་དགེ་བ་བརྩེ་ལ་ལས་དང་ལས་ལམ་དུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་དེ་
སློག་གཙུག་འདོད་སོགས་སེམས་བྱང་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
ཀྱང་ལས་མ་ཡིན། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་མ་འཛོན་པའི་སེམས་བྱང་སེམས་པ་དེ། ལས་
ཡིན་ཀྱང་སེམས་བྱང་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན། ལུས་ངག་
གི་བདུན་པོ་དེ་ངོ་བོ་ལས་ཡིན་པ་དང་། སེམས་བྱང་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་
ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། བརྒྱུ་སེམས་སོགས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་དེ་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
སེམས་བྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་འཇུག་སྒོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་ལས་གསུམ། ཀུན་སྒོར་གི་སྒོ་
ནས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ལས་གསུམ།

འབྲས་བུ་འབྱེན་ཚུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དེས་པའི་ལས་དང་མ་དེས་པའི་ལས་གཉིས།
དང་པོ་དང་བྲས་ལ་བསགས་པའི་ལས་གཉིས་དོན་གཅིག། བྱི་མ་དང་བྲས་ལ་མ་བསགས་པའི་

ལས་གཉིས་དོན་གཅིག་ དེས་བའི་ལས་ལ་ཡང་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། སྤྱི་ས་
ནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུམ། ཆེ་སྟོང་ལ་
བསགས་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ་སྟོང་ལ་སྤྱི་ས་བའི་ལས་ནི་དང་པོ་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་པ་ཚུན་
ཆད་དུ་སྤྱོད་བའི་ལས་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་པ་དང་། སྤྱི་བ་གསུམ་པ་པན་ཆད་ལ་སྤྱོད་བའི་ལས་ནི་
གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་དབྱེ་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་
ལས་དང་གསུམ། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཡང་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་
དགེ་བས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ།
འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་
འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་པ་དང་། འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་
བྱེད་འབྲེས་མས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་འབྲེས་མས་རྫོགས་
པ་དང་བྱུག་ཡོད་དེ། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་བདེ་བ་ཤས་ཆེར་སྦྱོད་པ་དང་པོ་དང་། རན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་
སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤས་ཆེར་སྦྱོད་པ་གཉིས་པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤས་ཆེར་སྦྱོད་པ་
གསུམ་པ་དང་། རན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་བདེ་བ་ཤས་ཆེར་སྦྱོད་པ་བཞི་པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་
བདེ་སྤྱུག་འབྲེས་མར་སྦྱོད་པ་ལྔ་པ་དང་། རན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་བདེ་སྤྱུག་འབྲེས་མར་སྦྱོད་པ་བྱུག་པ་
ཡིན་པའི་བྱིད།

ཁམས་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་དབྱེ་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་།
མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
དང་པོ་དང་། རན་འགྲོའི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་གཉིས་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་ཕུང་
པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་གསུམ་པ་ཡིན།

ཡང་ལས་ལ་རྣམ་གངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། གནག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གནག་པའི་ལས། དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་པའི་ལས། དཀར་གནག་ཏུ་གྱུར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་གནག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ལས། མི་གནག་ཅིང་དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་མི་འགྱུར་ཞིང་ལས་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་བཞི། མངོན་པ་གོང་མ་པ་རྣམས་ནི། དང་པོ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། སྦྱོར་བ་དཀར་ལ་བསམ་པ་གནག་པའི་ལས་དང་། བསམ་པ་དཀར་ལ་སྦྱོར་བ་གནག་པའི་ལས་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་ཡིན། བཞི་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། གནག་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གནག་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གང་མི་དགེ་བའོ། །དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དཀར་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་དགེ་བའོ། །

དཀར་གནག་ཏུ་གྱུར་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དཀར་གནག་ཏུ་འགྱུར་བ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་འདྲེས་མ་སྟེ། བསམ་པས་གནག་ལ་སྦྱོར་བས་དཀར་བའམ་སྦྱོར་བས་གནག་ལ་བསམ་པས་དཀར་བའོ། །མི་གནག་ཅིང་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ལས་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མངོན་པ་འོག་མ་པ་རྣམས་ནི། དང་པོ་དང་བཞི་པ་གཉིས་གོང་མ་དང་མཐུན། གཉིས་པ་གཟུགས་ཁམས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་འདོད་པའི་དགེ་མི་དགེ་འདྲེས་མར་སྦྱོད་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དེ། མངོད་ལས། དཀར་གནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་གཟུགས་དང་འདོད་གཏོགས་པའི། །དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་བྱ། །གནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། །དེ་ཟད་བྱེད་པ་ཟག་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ལས་ལ་རྣམ་གངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། ལྷོ་པའི་ལས། ལྷོ་མ་མིན་གྱི་ལས། བར་མའི་ལས་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཡང་། སོ་ཐར་གྱི་ལྷོ་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ལྷོ་པ། ཟག་མེད་གྱི་ལྷོ་པ་

པ་དང་གསུམ། དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སློང་སེམས་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་དང་པོ། བསམ་གཏན་གྱི་
ཉེར་བསྐྱོགས་གཉིས་པ། ཐེག་ཆེན་མཛོད་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་
སློང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སློག་གཅོད་འདོད་ཀྱི་ལས་དེ་སྒྲིམ་མིན་གྱི་ལས་དང་། བར་མའི་ལས་ལ་ཡང་དགེ་
བའི་བར་མ་དང་། མི་དགེ་བའི་བར་མ་གཉིས། ག་ཤེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སློག་གཅོད་སློང་འདོད་ཀྱི་
སེམས་པ་དང་པོ་དང་། དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སློག་གཅོད་འདོད་ཀྱི་སེམས་པ་དེ་གཉིས་པ་ཡིན།

སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སེམས་བྱང་སེམས་པ་ཡིན་ན།
ཐག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། ཉན་ཐོས་སྤྱོད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པས་ཀུན་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྒྲིམ་པའི་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བུ་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་
འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་གང་ཐག་གི་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེས་
འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་
སོ་སྤྱིའི་དགེ་བ་པལ་ཆེ་བས་འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་རྣམ་བཅད་ལ་བརྟེན་ནས་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མི་བྱེད་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ཇི་ལྟར་སློང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐག་བཅས་ཀྱི་དགེ་
བའི་ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་སྤྱོད་པའི་བྱས་པ་བཅོམ་པའི་སྒྲོན་སློང་། ལྷག་བསྐྱེད་རྣམས་དངོས་
སུ་སློང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སངས་འཕགས་ཀྱིས་ནི་ཐག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་སྐྱངས་ཏེ། རྒྱུད་ཆ་
མ་ལས། ཐག་མེད་མཛོད་པར་འདུ་བྱེད་ཀྱིས། །གཡུང་རྒྱུད་ཕྱིར་ན་ག་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྒྱུ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཅེར་བྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་སྤྱག་ཏྱག་པ་སོགས་ཀྱིས་སློའི་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་ཏྱག་ལ་གནས་སྐབས་འབྱུང་བར་འཛིན་པའི་ལོག་ཁྱུགས་བཞི་ཡོད་པས་དེའི་གཉིན་པོར་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་སོགས་བཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་པར་ཁྱུགས་པ་ལྟར་དུ་བཟུང་ན་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྟོང་འདོད་ཀྱི་སློ་མི་སྐྱེ་བས། རྣམ་པ་དེ་བཞི་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་སྟོང་འདོད་ཀྱི་སློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་སྟེན་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཉན་བཞིན། ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཞིན། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལྷགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཁལ་མའི་ཐུག་གཟེར་བཞིན། སྟོན་སྟེན་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྟོན་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱིག་པ་མི་དགེ་བ་བཞིན།

གསུམ་པ་འགོག་བདེན་བཤད་པ་ལ། རོ་པོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། རྣམ་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། རང་ཉིད་འཛོམ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྲལ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བུང་བདེན་པ། འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་སྤྱིས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས། དང་པོ་དང་འགོག་བདེན་དོན་གཅིག་སྤྱོད་ལམ་རྩེ་མོ་བའི་

རྒྱུད་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོས་དགེ་ཅ་གཙོད་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།
སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་གང་། །བྲལ་བའོ། །ཞེས་དང་། སྤྱི་ལ་གཏན་དུ་གཤགས་བྱེད་
པ། །འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་འགོག་བདེན་ལ་དབྱེ་ན། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་འགོག་བདེན་དང་། ཡོངས་སུ་མ་
རྫོགས་པའི་འགོག་བདེན་དང་། རྒྱ་མེད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དང་། རྒྱ་བཅས་ཀྱི་འགོག་བདེན་
དང་། ལྷག་བཅས་ཀྱི་འགོག་བདེན་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་འགོག་བདེན་རྣམས་ཡོད་དེ། དབྱ་བཙམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དང་པོ། དབྱ་བཙམ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་
གཉིས་པ། བར་པ་གཉིས་མངོན་ཤེས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཛོགས་སྤྱི་མའི་ལས་ཉོན་ཀྱི་འབྲས་
བྱར་གྱུར་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་
དང་། དེ་དང་མ་བཅས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐ་མ་གཉིས་
སུ་འཛོགས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགག་གཞི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་བཀག་པའི་ཆ་དང་། དེའི་སྤྱིང་གི་དགག་གཞི་
དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་ཀ་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་
ཕྱོགས་དང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་བྱམ་པ་བཀག་ཙམ་གཉིས་ཀ་བྱམ་མེད་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཀྱང་བཏུས་ལས། མཆན་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ལམ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
མི་འབྱུང་བ་སྟེ། གང་དུ་འགོག་པ་དང་། གང་གིས་འགོག་པ་དང་། གང་འགོག་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་གྲངས་འདིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གང་དུ་
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འགོགས་པ་དེ་འགོག་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་
བཤད་གསེར་འབྲེང་ལས། དཔེར་ན། བྱམ་པ་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་། དེའི་སྤྱིང་གི་བྱམ་པ་

བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་བྱམ་མེད་ཡིན་པ་ལྟར། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་
ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་འང་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་
སྤངས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་གྱི་
རྣམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་འབྱེད་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་
གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོ་བྱར་
གྱི་རི་མ་དང་བྲལ་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་སོགས་སུ་བསྐྱབ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་འབྲ་བར་མཛོན་
ནོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་བཟོས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་རྣམ་བཤད་
ལས། རྒྱ་ལ་མི་བཟོས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་ཆ་
ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བདེན་བཞི་
འགོག་བདེན་ལ་འདོམས་པའི་སྐབས་སུ། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོ་བྱར་གྱི་རི་མ་དང་བྲལ་བ་དེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ལས། འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་སྤྲོ་བ་ནི་མཐའ་མ་ཆོད་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་འགོག་བདེན་ལ་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡང་མ་ཡིན། བོད་དུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་
འདོད་པ་འགོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར། བོད་དུ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ལ་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འབྲ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་དང་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་
གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་བྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་

ཁོལ་ལམ་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགག་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་མཐོང་སྤྱི་དགག་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་བཀག་པའི་བཀག་ཆ་དང་། དགག་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་མཐོང་གིས་ཀ་འགོག་བདེན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱི་རགས་སོགས་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། ལྷ་རེའི་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཅིང་། ཞེས་དང་། འབྲེལ་བར། འགོག་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་དེས་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ་སྟོར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་གཞུང་བྱར་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཞུང་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་གྱི་འགོག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདིར་སྤྱི་མ་ཁ་ཅིག་གིས་ས་བརྩའི་མཉམ་གཞག་ལ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་སྐྱེ་མཐོང་བ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་ན་དེ་ལྟར་རིགས་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་སུ་འཇུག་བ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་ལམ་ན་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟོགས་སྤྱིན་སྤྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་བྱང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ས་བརྩའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལ། ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་མེད་

ཀྱང་། ཚེས་སྤྱི་མིང་ཅན་གྱི་འཕོག་བདེན་མཐོང་བ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པ་ཁས་སྒྲངས་
པ་དང་། འཕོག་བདེན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་གཞོད་
བྱེད་བརྫོད་པའི་བྱིར།

རི་ལྟར་གཞོད་ན། དེས་གཞོད་དེ། ཚེས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་
གྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་འཕོག་བདེན་མཐོང་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཕོག་བདེན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པས་བྱབ་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས།

དེ་ལྟར་ན། རང་ལུགས་ལ་རྣམ་བཤད་གྱི་ལུང་དེས་མི་གཞོད་དེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཚེས་སྤྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་འཕོག་བདེན་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་ཡིན་པར་ཡང་ཁས་མ་སྒྲངས། ཚེས་སྤྱི་མིང་ཅན་གྱི་འཕོག་བདེན་རྟོགས་པར་ཁས་མ་
སྒྲངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཕོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་འཕོག་བདེན་གྱིས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་
ལ་དེའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱབ། མ་བྱབ་ན། དེར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་གྱི་སྟོང་གི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་
པོ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱག་བདེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱག་བདེན་གྱི་སྟོང་གི་སྟོང་བདག་མེད་
གཉིས་སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྟོང་གི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ། སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་གྱི་ཤེས་རྣམ་
དང་། དེའི་སྟོང་གི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་པོ་དེ། སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་སྟོར་ལམ་དེའི་དོན་རྣམ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཇི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་ན་མེད། །ཅེས་བདེན་
བཞིའི་རྣམ་པ་ལ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་མེད་པར་རྫོང་པའི་ལན་དུ། དེ་ལས་གཞན་
པའི་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་ཚུལ་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཕོག་བདེན་གྱི་སྟོང་གི་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་དེའི་སྟོང་གི་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཀྱང་།

ངེས་འབྱུང་མ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ངེས་འབྱུང་ཡིན་ན་ངེས་འབྱུང་གི་སྒོ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་དེ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ངེས་
པར་འབྱུང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྣམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་བཞི་
ཡོད་དེ། འགོག་པ། ཞི་བ། གྲུ་ཞོམ་པ། ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་པ་འགའ་ཞིག །ཐར་པ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཟག་
བཅས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། གྲུ་ཞོམ་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བྱེད་པར་
འགའ་ཞིག་གྲུ་ཞོམ་པའི་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ལན་ཅིག་སྤངས་ཀྱང་སྤྲོད་ཡང་ལྷོག་
པར་འཛིན་པ་དང་བཞི་ཡོད་པས། དེའི་གཉེན་པོར་འགོག་པ་སོགས་སུ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ལྟར་
དུ་བཟུང་ན་ཐར་པ་ལ་འཛོལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མི་སྤྱེ་བས་འགོག་པ་སོགས་སུ་གཏན་ལ་ཐབ་པས་ཐར་
པ་ལ་འཛོལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྤྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ངེས་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། འགོག་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོངས་ཀྱན་བཏགས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞི་བའི་རྣམ་པ་
ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོངས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གྲུ་ཞོམ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བན་བདེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་
པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོངས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་བྱུང་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལམ་བདེན་བཤད་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། རྣམ་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་གསུམ། དང་

པོ་ལ། རང་གི་འཕྲོ་བ་བྱར་གྱུར་པའི་འགོ་ག་བདེན་གྱི་བྲལ་རྒྱུ་འི་རིགས་སུ་གནས་པ། ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། འཁོར་དང་བཅས་ན་ཚོགས་སྒྲོར་གཉིས་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་དང་རྣམ་པ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ལམ་གང་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་སྒྲོང་བ་དང་། འགོ་ག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་སྒྲོམ་པ་སྟེ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྡུས་པའོ། །ཡང་ལམ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། ཚོགས་གྱི་ལམ་དང་། སྒྲོར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱང་པར་འཐད་དེ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འདི་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ལམ། སྐབས་ལ། རིགས་ལ། དེས་འབྲིན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཐར་ལམ་ཡེ་མེད་དུ་འདྲིན་པ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རིགས་པར་འདྲིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་འགའ་ཞིག་ཐར་ལམ་དུ་འདྲིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་གཏན་ཟད་བྱེད་པའི་ཐར་ལམ་མེད་པར་འདྲིན་པའི་ལོག་ཞུགས་བཞི་ཡོད་པས། དེའི་གཉེན་པོར་ལམ་རིགས་པ་སོགས་བཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་འབབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་གཟུང་བ་ལྟར་དུ་བཟུང་ན་ཐར་ལམ་ལ་སྒྲོམ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མི་སྟེ་བས། ལམ་རིགས་པ་སོགས་སུ་གཏན་ལ་འབབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་བསྟེན་བྱར་ཁོང་དུ་ཟུད་པ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་

ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རིགས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་
ཀྱི་མཐེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
སྐྱབ་པའི་འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་འབྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་གཏན་ཟད་
པར་བྱེད་པའི་འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱག་བསྐལ་སྐྱོམ་ཚུལ་ལ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་ཀྱི་
ཕུང་པོ་འདི་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་
བྱེ་བྲག་གི་ཉིས་དམིགས་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། དོན་གཞན་ཀྱི་བདག་གིས་
སྟོང་བ་དང་། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་བསམས་པའི་སྒོ་
ནས་སྤྱག་བདེན་ཤེས་བྱར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱེད། དེ་ནས་སྤྱག་བསྐལ་དེའི་རྒྱ་ཡོད་མེད་བརྟགས་
པ་ན་ལས་ཉོན་གཉིས་དེའི་རྒྱར་ཤེས་ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྒྱེན་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་སྒོ་ནས་ཀྱན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་ཤེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་སྤྱག་ཀྱན་དེ་གཉིས་
འགགས་པའི་འགོག་པ་དེ་ཉིད། འགོག་པ་ཞི་བ་གྲུ་ཞོམ་པ་དེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞིར་བསམས་
ཏེ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་འགོག་བདེན་དེ་ཉིད་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
ལམ་གང་ཡིན་བརྟགས་པ་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ལམ་རིགས་པ་སྐྱབ་པ་དེས་
འབྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞིར་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་བྱར་སྐྱོམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སེམས་གཞན་
དུ་མ་གཡེངས་པ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྟོན་འཇུག་ལས། བཟླས་བཞོད་
དང་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་
པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་སྐྱོམ་པའི་མདོ་
ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམ་གངས་འདིས་ཀྱང་འདིར་ལྟར་བྱུང་བ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་

ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་མ་
གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱི་དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་
ཉེས་དམིགས་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བསམས་པ་ལས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་མེ་འབར་བའི་
རྒྱབས་ལྟར་མཐོང་སྟེ་སྤྲུག་ཀུན་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་འཛོལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ཤྲགས་བྲག་སྐྱེས་ཏེ།
དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་སུ་སྐྱངས་པ་ལས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་གྲོལ་
བ་སྤང་འདས་འཛོལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་གྲོལ་བ་སྤང་འདས་ལ་འཛོལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཁོར་
བའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལས་སྒྲོབ་པར་འདོད་པའི་སྙིང་ཇེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་
བསམ་པ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ལ་འདིར་སྒྲོ་ཡོད་མིན་
ལ། །དེ་ལ་ཞི་གུས་གཤམ་ཡོད། །རང་བྱིམ་ལ་གཞན་སྤིང་བ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྐྱབས་གསུམ།

༥ སངས་རྒྱུ་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་
ལུགས་བཤད། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ནི། སངས་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་
ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ། གཟུགས་སྤྱོད་གཉིས་སངས་རྒྱུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས། སངས་རྒྱུ་
དཀོན་མཆོག་དང་། སློབ་པ་འཕགས་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དེ་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ། དེ་དག་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་
པས། དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་། སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་འཕགས་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་
ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་སྟེ། །སངས་རྒྱུ་དག་འདུན་བྱེད་
པའི་ཆོས། །མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ཟུང་ན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

གཟུགས་སྤྱོད་གཉིས་སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ནི་ཡིན་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ་གཉིས་སངས་རྒྱུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་
ཡིན་པའི་བྱིར། འོངས་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་ཀྱང་གཟུགས་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། ཕུང་ལས། ཆོས་
ཀྱི་སྤྱོད་ལང་ནས་ཡང་དུ་མཐོང་མོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་བྱིར་འདོད་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། རྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་ལུས་ནི་སྤྱོད་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་
གཉིས་ལུས་ཉེན་གཅིག་པ་གང་ཞིག་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་དེ་སོ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
དེ་ལུས་ཉེན་དེ་མ་དོར་བར་སངས་རྒྱུ་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། སོ་སོ་
སྤྱོད་པོ་ཡིན་ཀྱང་ང་མི་འཆི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་ལུས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པས་སྟོན་པ་
ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་གཞོན་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། རྟེན་མིག་ལ་གཞོན་པས་བརྟེན་པ་མིག་ཤེས་
ལ་གཞོན་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། སྐབས་གསུམ་སྤྱི་ལོ་ལྷན་གཞག་བཤད། ཐེག་
ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་གསུམ་ངོས་བཟུང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་བཤད། སྐབས་འགྲོའི་ལྷན་གཞག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱུ་
སྐབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་གས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ག་ལ་སྐབས་སུ་
འགྲོ་ཡང་། འབས་བྱའི་སྐབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལམ་དུ་ཞུགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེས། ཐེག་ཆེན་
རིགས་ཅན་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མོས་པས་
དབང་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་སྐབས་སུ་བཞག་ རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ལམ་
དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེས། ལམ་
དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་དགོན་
མཆོག་དེའི་སྐབས་སུ་བཞག་ ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་
དགོན་མཆོག་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེས། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་
ལ་མཆོད་པ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐབས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
རྫོགས་བྱང་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེས་བས་ནང་དུ་ཡང་
དག་འཛོག་ལ་མོས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཐོས་ནས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གཞན་ལ་
སློག་པར་བྱེད་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། སློན་པ་བསྟན་པ་སློབ་དོན་གྱིས། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་
གསུམ་ལ། ཁོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། སྐབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱའི་སྐབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རིགས་ཅན་གསུམ་གས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ག་ལ་
སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་སྐབས་སློན་པ་པོ་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་
སྐབས་དངོས་དང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་སྐབས་སྐབ་པའི་སྒྲ་གོགས་སུ་བྱེད་པ་ལ་སྟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་དོན་གཉིས་
མཐར་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་གནས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། སངས་རྒྱས་
དཀོན་མཆོག་དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། སྤྱི་འཛིན་གནས་གསུམ་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་
གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། འབད་ཚེ་ལ་དང་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་
དང་། སྒྲ་རྟོག་སོགས་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མི་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། མཐུན་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་། བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དང་པོ་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱས་པའི་རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་བྱུང་། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་
རྟོགས་མིན་པ། མཐུན་དང་བཅེ་དང་རྒྱས་པར་ལྡན། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་
ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་
ཏན་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་བཅེའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན། རྣམ་

མཁུན་སྤྱི་འཛིག་གནས་གསུམ་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར།

འགོག་ལམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་བཤད་བདེན་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་
དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། རྟོག་གའི་སྒོས་ཟུ་བཞིར་
བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་ཉོན་གཉིས་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཚུལ་
མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཅི་རིགས་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅི་རིགས་གྱིས་དག་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་
གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། བྱི་མ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལམ་བདེན་གྱི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་
པ། །དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་གྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་
གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུ་མཁུན་
པའི་ཡོན་ཏན། ཇི་སྟེད་པ་མཁུན་པའི་ཡོན་ཏན། ནང་ཡེ་ཤེས་གཟེགས་པ་དག་པའི་ཡོན་ཏན།
ཆགས་སྤྱིབ་ཅི་རིགས་སྤངས་པ། ཐོགས་སྤྱིབ་ཅི་རིགས་སྤངས་པ། དམན་སྤྱིབ་ཅི་རིགས་སྤངས་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། བྱི་མ་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱས་པའི་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ནང་གི་ནི། །ཡེ་
ཤེས་གཟེགས་པ་དག་པའི་བྱིར། །སྒོ་ལྡན་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། །སྒྲ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ལམ་གྱི་བཟོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་དོན་དམ་པའི་

སྐབས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། བཞོད་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་པའི་སྐབས། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
དེ་ལྟར་བྱས་ན། སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཆོས་སྐྱ་མཐར་
ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ལུང་རྣམས་དོན་དམ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། བཞོད་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་དུ་
རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མཐར་ཐུག་ཐོབ་པ་ན་དེ་ལ་བཞུགས་མི་དགོས་པའི་རྗེས་
ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཐེག་ཆེན་སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། གཟེགས་དོར་
འི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་འི་མ་མཐའ་དག་མ་སྤངས་པས་དེར་སྤང་དང་དེ་སྤང་
ཆོགས་པའི་བརྒྱན་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་གི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་
རྣམས་དོན་དམ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱུག་ཀུན་མེད་པ་ཅེས་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་ཀྱང་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་ལ་གཤེད་མས་རལ་གྱི་གདེངས་པ་ལྟར་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྤང་བྱེད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །མེད་བྱེད་འཛིགས་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཆོགས། །གཏན་གྱི་སྐབས་མཆོག་མ་ཡིན་
ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་ཆོས་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་
སྟེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཉན་རང་གི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། བེམ་
རིག་རྒྱུན་ཆད་པའི་མུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟོགས་གསལ་ཉན་ཐོས་
སྟེ་པ་ལ་སོང་བ་དང་། ཁ་ཅིག མཐར་ཐུག་གི་ཆེན་མེད་པས་དོན་དམ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པ་

དང་། ཁ་ཅིག་མེད་དགག་གཏན་ཚིགས་སུ་བྱས་ནས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན།
 དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རང་ལུགས་ལ་ཡང་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཉན་རང་གི་ལྷག་མེད་
 གྲུང་འདས། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་
 གྱི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་བཀལ་ལན་བྱེད་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འགྲེལ་
 པ་ལས། ལམ་དེས་ཏྲོགས་པའི་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མར་མེ་རྒྱན་
 ཆད་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རང་ལུགས་ལ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་ཉན་རང་གི་ཐེག་པའི་སྐྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ལྷག་མེད་གྲུང་འདས་དང་། མར་མེ་གི་
 བའི་དཔེ་ཡང་བྲབ་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་རང་གི་བསམ་
 རོ་ལ་བསྟོས་ཏེ་སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ན་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་
 འདུག་པའི་སྤང་བ་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་འདོད་པས་བཏགས་པའི་བེམ་རིག་
 རྒྱན་ཆད་པའི་ལྷག་མེད་གྲུང་འདས་ལ་བྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་
 དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ན། མཐར་
 ཐུག་གི་སྐྱབས་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཐུབ་པ་སངས་
 རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་ལམ་
 གཉིས་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པ་དང་། སྟོབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་སྐྱེ་དེའི་མཐར་ཐུག་
 པར་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཕྱིར། །ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་མ་བྲབ་སྟེ། གཟུགས་

སྐྱ་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐྱ་ཡིན་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 ཀྱན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་དཀོན་
 མཆོག་ལ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་
 མཆོག་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་
 ཆོས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཡོད་པ་ནས། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བར་ལ་སྐྱར་བ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
 སྐྱ་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་
 དཀོན་མཆོག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལམ་བཤེན་དོན་
 དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་
 དཀོན་མཆོག་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བཤེན་རྣམས་དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་
 དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཉོགས་པ་སྦྱེ་རུང་གི་རུས་པ་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་
 ཁམས་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དོན་དམ་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་སྐྱ་
 གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། སྟོབས་
 སོགས་བྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་སོགས་དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་
 སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན། བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། གསུང་རབ་
 ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། སངས་རྒྱས་
 ཆོས་ཆོགས་ཁམས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་། ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་ཐ་མ་སྟེ། བསྟན་
 བཅོས་ཀྱན་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། རྫོ་རྗེ་ཡི་ནི་གནས་བདུན་འདི་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྐབས་འགྲོའི་རྣམ་གཞག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་
 སུ་འགྲོ་བ། དུལ་གང་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ། རི་ཅམ་གྱིས་སྐབས་སུ་སོང་བའི་ཆད། སྐབས་འགྲོའི་

ངོ་པོ། དབྱེ་བ་བསྐབ་བྱ་དང་བཅས་པ། རྒྱབས་སུ་སོང་བའི་ཕན་ཡོན། དཀོན་མཆོག་གི་སྤྱོད་ན་
བཤད་པ་དང་བདུན། དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་སྦྱི་དང་གྲེ་བྲག་གི་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་དང་།
དེ་ལས་སྦྱོབ་པའི་རྒྱས་པ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་རྒྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དེ་མེད་ན། རྒྱབས་སུ་འགྲོ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་མི་འབྱུང་། ཕྱི་མ་
དེ་མེད་ན་རྒྱབས་ལུལ་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྦྱིར་རྒྱབས་འགྲོའི་ལུལ་ལ་ལྷ་སྤྱོད་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། ཐར་འདོད་ཀྱི་
སྦྱིས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱབས་འགྲོའི་ལུལ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱབས་འགྲོ་
བདུན་ཅུ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནི། ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱབས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཐད་དེ། སྤེལ་མར་བསྟོད་པ་ལས། གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་
ནི། །རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་རྣམ་པར་གནས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི། །ཚུ་སྤྱོད་གྱིས་
ནི་ལུས་ཐོས་པས། །དེ་རིང་གང་ལ་རྒྱབས་སུ་མཆི། །གང་ལ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཏན་
ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་། །རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་གནས་གྱུར་པ། །གལ་
ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་རྒྱབས་འགྲོ་ཞིང་། །དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། །དེ་
ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པ་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རི་ཙམ་གྱིས་རྒྱབས་སུ་སོང་བའི་ཆད་ཀྱང་ཡོད་དེ། ལེགས་ཉེས་གང་བྱུང་ཡང་
སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་སྒྲོ་སྦྱོས་འཆར་རྒྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ལུལ་གཞན་ལ་དབྱང་གཉིན་དུ་རེ་ལྟོས་འཆར་རྒྱས་པའི་སེམས་པ། རྒྱབས་
འགྲོའི་ངོ་པོ་ཡིན།

ལྔ་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱབས་འགྲོ་ཕལ་བ་དང་། བྱད་པར་ཅན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་
པའི་ལྷ་སྤྱོད་སོགས་ལ་རྒྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱབས་འགྲོ་ལྷ་བྱ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་

གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱུང་གཉིན་དུ་རེ་ལྟོས་འཆའ་བའི་སེམས་པ། སྐབས་
འགོ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེས་བུ་གསུམ་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྐབས་འགོ་
གསུམ་ཡོད། རང་ཉིད་ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛིགས་ནས་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རྒྱས་པ་
དགོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
དབྱུང་གཉིན་དུ་རེ་ལྟོས་འཆའ་བའི་སེམས་པ། སྐྱེས་བུ་ཚུང་བུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྐབས་འགོ་
དང་། རང་ཉིད་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛིགས་ནས་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རྒྱས་
པ་དགོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་དབྱུང་གཉིན་དུ་རེ་ལྟོས་འཆའ་བའི་སེམས་པ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྐབས་འགོ་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བར་མཐོང་ནས་དེ་ལས་སྐྱོབ་
པའི་རྒྱས་པ་དགོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་དབྱུང་གཉིན་དུ་རེ་ལྟོས་འཆའ་བའི་སེམས་པ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དང་ཐུན་མོང་བའི་
སྐབས་འགོ་ཡིན།

དེས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་འགོ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྐབས་འགོ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
ཏེ། དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱུང་ལ་
འགོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྐབས་འགོ་
ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་དེ། མདོ་སྤྱོད་རྒྱལ་ལས། གུན་ཏུ་འགོ་དང་ཁས་ལེན་རྟོགས་
དང་ཐེལ་གཞོན་དང་། །དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་དོན་རྣམས་བཞི་ཡི་བྱུང་པར་གྱིས། །ཐེག་པ་མཆོག་
ཕྱིར་དགོན་མཆོག་སྐབས་རབ་སོང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་
བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བསྐྱབ་བྱ་ལ་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་

རྒྱལ་དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལྟ་གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་བ་
 དང་། ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་འཆེ་སྤོང་བ་དང་། དགེ་
 འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་གྲོགས་སུ་སྟེགས་སོགས་དང་མི་འགྲོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་
 ངན་ལས་འདས་པ་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྟན་
 ཏེ། །ནམ་དུ་ཡང་ལྟ་ནི་གཞན་དག་ལ། །སྐྱབས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་
 འགྲོ་བ། །འཆེ་ཁིང་གནོད་པའི་སེམས་དང་བྲལ། །དགེ་འདུན་ལ་ཡང་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །ལྷ་སྟེགས་
 ཅན་དང་འགྲོགས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་
 སོང་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་གཟུགས་རི་མོར་བྲིས་པ་སོགས་ལ་ལེགས་ཉེས་གྱིས་དབྱད་མི་
 བརྟགས་ཤིང་། འོ་བརྒྱལ་སར་མི་བཞག་པར་ཤིན་ཏུ་གྱུས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། བཤེས་སྤྲིངས་
 ལས། རི་ལྟར་བདེ་གཤེགས་སྐུ་གཟུགས་ཤིང་ལས་ཀྱང་། །བགྱིས་པ་ཅི་འདྲར་རུང་ཡང་མཁས་
 པས་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐུ་སོང་གི་བསྐྱབས་བྱ་ཡོད་དེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་
 བ་དང་། དུས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤིན་ཏུ་གྱུས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་
 དང་། སངས་རྒྱལ་བསོད་ནམས་གྱིས་ནི་ཟས་རྟེན་ཀྱང་། །དེ་ལ་བྲིས་པས་བྱས་པ་གཙོ་མི་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་པན་ཡོན་ཡོད་དེ། རང་པ་སངས་རྒྱལ་པར་ཚུད་པ་དང་། སྒོ་མ་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པ་དང་། ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་སྐྱོ་གཙོད་པ་དང་། བསྐྱར་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
 པ་དང་། གནས་སྐབས་ལྟ་མིའི་ཕྱག་བྱེད་པའི་འོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བསོད་ནམས་སྤར་མེད་
 གསར་དུ་གསོག་པ་དང་། བསགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་དགོན་མཆོག་

གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྒྲོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྐབས་འགྲོ་བ་དུན་ཅུ་པ་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐབས་འགྲོ་
བ། །དེ་ནི་སྡོམ་བརྒྱུད་ཅ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ངན་འགྲོའི་སྤྱི་སྤྱོད་གཙོ་
པ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་སངས་རྒྱུ་སྐབས་སོང་བ། །དེ་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་མི་འགྱུར། །མི་ཡི་ལུས་
ནི་སྒྲངས་ནས་སྤྱ། །དེ་དག་ལྟ་ཡི་ལུས་འཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་དཀོན་
མཆོག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་སྟེ། སང་གས་ཞུས་པ་ལས། དད་པས་མི་ཁོམ་སྤོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་
མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིག་ཉེན་དུ་འབྱུང་བ་དཀོན་པ་དང་།
གཡའ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་མས་དག་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་གྱི་དབྱུང་བ་སེལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་
དང་། འཛིག་ཉེན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་གྱི་ནོར་མཆོག་ཡིན་པ་དང་། བསྟོད་སྦྱང་
སོགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་འཛིག་
ཉེན་དུ་འབྱུང་བ་དཀོན་པ་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཅི་རིགས་ཀྱིས་དག་པ་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་
སེལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་གནས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་
པ་དང་། བསྟོད་སྦྱང་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་སྒྲ་མ་ལས།
འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་བྱི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཛིག་ཉེན་གྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་
ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འགྲོའི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་བས་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་
མགོན། །འགྲོ་བ་སྤྱོད་པའི་དོན་བཅོམ་པ། །སྤྱོད་མཆོག་འཛིགས་པ་ཀུན་སེལ་ལ། །དེ་རིང་ཉིད་

ནས་སྐྱབས་སུ་མཆི། །དེ་ཡི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཆོས། །འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་སེལ་བ་
 དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ལ་ཡང་། །དེ་བཞིན་ཡང་དག་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་
 བློ་འཇིགས་པས་ནམ་སྐྱུ་ནས། །ཀུན་ཏུ་བཟང་ལ་བདག་ཉིད་འབྱུལ། །འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
 ལའང་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །བདག་གི་ལུས་འདི་དབྱལ་བར་བཀྱི། །ཐུགས་རྗེ་སྤྱོད་པ་མ་འཁྱུལ་
 བ། །སྐྱུན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་ལ་ཡང་། །ཉམ་ཐག་ང་རོས་འོ་དོད་འབོད། །ཐྲིག་ལྡན་བདག་
 ལ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྣང་པོ་དང་། །ས་ཡི་སྣང་པོ་དག་དང་ནི། །ཐུགས་
 རྗེ་ཆེ་མགོན་ཐམས་ཅད་ལ། །སྐྱབས་འཆོལ་སྣང་ནས་འོ་དོད་འབོད། །གང་ཞིག་མཐོང་ནས་
 གཤེན་རྗེ་ཡི། །པོ་ཉ་ལ་སོགས་སྤང་བ་ནམས། །སྐྱུ་གནས་ཕྱོགས་བཞིར་འབྱེར་བྱེད་པའི། །རྡོ་
 རྗེ་ཅན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །སྟོན་ཆད་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདས། །དེ་ནི་འཇིགས་པ་ཆེར་མཐོང་
 ནས། །བྱེད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལགས་ཀྱིས། །འཇིགས་པ་སྐྱུར་དུ་བསལ་དུ་གསོལ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

སྤྱན་ལྔ།

༩ འཁོར་དང་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་འདི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སྤྱ། རྟེན་དང་།
དོ་པོ་དང་། བྱེད་ལས། ས་མཚམས། དགོས་པ་བཤད་པ་དང་ལྔ། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན། སེམས་
རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་སོ་སྟེ་འཁོར་ལ་གསར་དུ་སྦྱེས་པ་ཡང་ཡོད། བྱི་
མ་གསུམ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་སྦྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ། དང་
པོར་སྦྱེ་བའི་ཆེ་ན་རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་ཞིང་། བྱིས་
ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་སྦྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ འཁོར་སྤྱན་ཡིན་ན། སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་
ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བྲབ་པ་དང་། ལྷ་འདི་སྤྱན་ཡིན་ན། བམ་མཁས་གར་བྲབ་ཀྱི་
སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྲབ་པ་དང་། སྤྱན་ལྔ་པོ་
དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་ནི། སྤྱན་
ལྔ་པོ་དེ་བསྐྱུ་ན། གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ཀྱན་
རྩོབ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་བཞིར་འདུ་ཞིང་།
དང་པོ་ལ་ཡང་། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་གཟུགས་
ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཁོར་སྤྱན་དང་། བྱི་མ་ལྷ་འདི་སྤྱན་དུ་འཛོག་
པ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་བཞི་ཡང་འཛོག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཞོན་འཛོམས་མཁན་པོས་ནི། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་འཁོར་སྤྱན་
བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཐམས་ཅད་ལྷ་འདི་སྤྱན་དང་། དེ་ཁོ་ན་ནི་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་

ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་དགུ་ནི་ཆོས་
 ཀྱི་སྤྱན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པར་འདོད་
 པ་ཡིན་ཏེ། གནོད་འཛོམས་ལས། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་མིག་གོ།
 ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ནི་སྟོའི་མིག་གོ། ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་
 དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་མིག་གོ། རྡོ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྤྱན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིད།

ཁ་ཅིག་ ཤེས་སྤྱན་ཡིན་ན། དཔག་ཆད་བརྒྱན་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་
 རགས་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བྲལ། དེ་པན་ཆད་མི་མཐོང་བས་བྲལ་བེར་ན། སངས་
 འཕགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་སྤྱན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྲིད། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
 བྲིད། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱན་ལྷ་ཀ་ཡོད་པའི་བྲིད། ཤེས་སྤྱན་སུམ་བརྒྱ་པ་ལས།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤེས་སྤྱན་མངའ་སྟུང་མཐུ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་
 འདས་མངའ་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མངའ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིད། ཅ་
 བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྲིད། ཆོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྲིད།

གཞན་ཡང་། སོ་སྟེའི་རྒྱད་ཀྱི་དགེ་བ་ཐག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་སྟེས་ཀྱི་ཤེས་སྤྱན་ཆོས་ཅན།
 དཔག་ཆད་བརྒྱན་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བར་ཐལ། ཤེས་སྤྱན་ཡིན་པའི་བྲིད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
 མཛོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བའི་བྲིད། དེར་ཐལ། དེ་ཚུར་མཐོང་ལ་ཤེས་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ཡིན་པའི་བྲིད།

ཁ་ཅིག་ ཉེ་སྤྱང་ལས། ཤེས་སྤྱན་དེ་དཔག་ཆད་བརྒྱན་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་

ཕྱ་རགས་ཐམས་ཅད་མཛོན་སྤྱུལ་དུ་མཐོང་བ་དང་། ས་མཆམས་ངེས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ནི།
བྱང་སེམས་ཀྱི་འདི་སྤྱན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་
མཐོང་། དེ་པན་ཆད་མི་མཐོང་བའི་བྱང་ཆེན་ཀྱི་འདི་སྤྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས།
བྱང་ཆེན་ཀྱི་འདི་སྤྱན་གྱིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ཉིས་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་
དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱེས་ཀྱི་འདི་སྤྱན་གྱིས། དཔག་ཆད་
བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྱ་རགས་རྣམས་མཐོང་ཞིང་། དེ་པན་ཆད་ཀྱི་
གཟུགས་ཕྱ་རགས་རྣམས་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱེས་ཀྱི་དབང་ཤེས་གང་ཞིག དེས་རང་
གི་བདག་འབྲས་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་མི་བྱས། སྟོང་གསུམ་པོ་དེ་དེར་སྤྱེས་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྟོང་གསུམ་པོ་དེ་ཆགས་འཛིག་དུས་མཉམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་གསུམ་པོ་དེ་དབང་ཤེས་
དེའི་བདག་འབྲས་ཡིན་ཏེ། རང་དུ་དབང་ཤེས་ལྷ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིའི་གཟུགས་སྤྱི་ལ་
སོགས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྔ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱང་བ་ཉིད་ཀྱིས་
ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རལ། འདི་མིག་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་ཤེས་
པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་
གསུངས་པ་གང་ཞིག ལུགས་འདིར་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པས་གཟུགས་རྟོགས་པ་ཁས་མི་
ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞོད་འཛོམས་ལས། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་

འབྲུག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་མིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་པོ་དེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷའི་སྤྱན་དེ་
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལྷའི་མིག་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་མ་
བསྐྱལ་བའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་པར་གཞག་
པའི་སས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་ཐོང་
ལས། དེས་ན་ཤེས་མིག་གྲང་མིག་དབང་བྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། བྱུང་དང་པོ་དེའི་དོན་ནི། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བདག་ཀྱིས་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་མིག་དེ་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཡིན་པའི་དོན་དང་། ཕྱི་མའི་
དོན་ནི་མངོན་ཀྱི་བཞེད་པ་བརྗོད་པ་ཅུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ལྷའི་སྤྱན་ལ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱེས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་
ན། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། སྤྱག་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་གིས་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ལ་བལྟ་
བ་དེའི་ཆེ་ན་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སོ་སྤྱེས་འདོད་པའི་དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
སོ་སྤྱེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་
བལྟ་བ་དེའི་ཆེ་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་པ་མཚུངས་
པ་དང་། འདོད་པའི་སོ་སྤྱེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་གཟུགས་
ལ་བལྟ་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སོ་སྤྱེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་
ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དེའི་ཆེ་ན། དབང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་

རྣམས་རང་སེམས་བསྐྱུས། དབང་པོ་གཉིས་པོ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་སོ་སྤྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སོ་སྤྱིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དེའི་ཆེ་ས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སོ་སྤྱིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དེའི་ཆེ་ན། དབང་པོ་རྟེན་གྱི་ས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱུས་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་ཤེས་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་ཤེས་རྣམས་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ས་གང་ཞིག་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་དཔྱད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྤོང་། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་ལས། དེས་ན་བྱི་དང་རོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། །ཁམས་ཀྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁམས་གོང་མ་གོང་མའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་འོག་མ་འོག་མའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་། །འོག་མའི་སེམས་བསྐྱུས་པའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་གོང་མའི་མིག་ཤེས་མེད་དེ། དེ་རྣམས་རྟེན་བརྟེན་པ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །འདོད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བ་མེད་དེ། །མཛོད་ལས། མིག་གི་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། སྤྱན་ལྗེའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བྱར་བྱར་པའི་དཔག་ཆོད་བརྒྱའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱན་དུ་བཞག་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། །ཤེས་སྤྱན་གྱི་མཆོན་ཉིད། སྤྱན་ལྗེའི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བྱར་བྱར་པའི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱན་དུ་བཞག་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། །ལྗེའི་སྤྱན་གྱི་

མཚན་ཉིད། སྤྱན་ལྗེ་ནང་ཚན་གང་ཞིག རང་གི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ཕྱ་རགས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློན་སྤྱན་དུ་བཞག་པའི་རབ་དུ་སྤྱེ་བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱན་ལྗེ་ནང་ཚན་གང་ཞིག རང་གི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྟོ་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ་རྟོགས་པའི་སློན་སྤྱན་དུ་བཞག་པའི་རབ་དུ་སྤྱེ་བ། ཚོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱན་ལྗེ་ནང་ཚན་གང་ཞིག བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློན་སྤྱན་དུ་བཞག་པའི་རབ་དུ་སྤྱེ་བ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད།

གསུམ་པ་བྱེད་ལས་བཤད་པ་ལ། སྤྱན་ལྗེ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཤེས་སྤྱན་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་དང་རང་གི་གཞལ་བྱ་སོགས་གང་ན་གནས་པ་སོགས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། ལྷའི་སྤྱན་གྱིས་གདུལ་བྱ་གང་ནས་འཆི་འཕོས་ནས་འདྲིར་སྦྱེས་པ་དང་། འདི་ནས་ཤེས་པའོས་ནས་གང་དུ་སྦྱེ་བ་དེ་ཤེས་པར་བྱེད། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱེད། ཚོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱེད། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ས་མཚམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཐོབ་སྐྱལ་ཅིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཤེས་སྤྱན་ཚོགས་ལམ་དང་། ལྷའི་སྤྱན་སྦྱོར་ལམ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱན་མཚན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ཁོན་ལ་ཡོད།

ལྷ་པ་ལ། སྤྱན་ལྗེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཛོག་པར་སྦྱབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

མངོན་ཤེས།

༥ རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྟེན་ རོ་བོ། བྱང་པ་ལ། ས་
མཆམས། དགོས་པ་བཤད་པ་དང་ཟླ། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན། སེམས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་
དེ། ཕྱི་རོལ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་འཕགས་ཀྱི་བར་གྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱུན་
ལས་བརྟུས་ལས། ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བསྟུན་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་པ་ལས། ཉན་ཐོས་
སལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་
ཤེས་དང་པོ་ལྔ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་བསྟུན་བོ། །ཆད་མེད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་ཤེས་
པ་དང་པོ་ལྔ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐག་པ་ཐད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དེ་ནི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་མངོན་པར་བསྟུན་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རབ་མཐའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། ཆད་མེད་བཞི་དང་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་
པར་ཅན་གྱི་རྟེན་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་བ་
རྣམས་ནི། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་སྒོ་
ནས་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
མངོན་ལས། དེ་ནི་ས་ཀྱུན་གྱིས་མཐུན་བྱས། །འཕེལ་བའི་རབ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མངོན་ཤེས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཀྱན་བརྟམ་ལས། མངོན་ཤེས་དྲུག་ཀ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་བརྟེན་པའི་དོན་ཡང་། མཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་བརྟེན་པ་དང་། ས་བོན་ལ་སྤྱ་གུ་བརྟེན་པ་སྟེ་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་རོ་བོ་གཅིག་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པ་བའི་རོ་བོར་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྲས་ན། མངོན་ཤེས་དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་གནས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་དེའི་ཆེ་ན་རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཡང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་དེའི་ཆེ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དེ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་སྤྲང་བས་བྱུང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ན་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་ལུས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བས། གཞན་གྱི་ལུས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་དོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྒོན་གནས་རྗེས་བྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་དེའི་ཆེ་ན་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཤེས་འགག་མ་ཐག་པ་ནས་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་བར་ལུགས་ལྷོག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད། ཟག་པ་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་དག་ཐོབ་ནས། ཁི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ཁི་རྟོག་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས། ཁམས་སྤྱོད་གྲུབ་པའི་དམ་པ་འཕྲོལ་བར་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་པོ་ལ། རང་གི་སེམས་ཏེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བཏེན་ནས་རང་
ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་བའི་རང་གི་གྲོགས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་
ནས་ཟག་པ་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བར་དུག་ཡོད། མངོན་ཤེས་དུག་གི་ནང་ཚན་གང་ཞིག་སྤྲུལ་
སྤྲུར་སྒྲ་ཆོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་ནས་མངོན་ཤེས་སུ་བཞག་པའི་རབ་དུ་སྤྱེ་བ། རྩ་
འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དེ་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་ཤེས་དུག་གི་ནང་ཚན་གང་ཞིག་རང་གི་
གཞལ་བྱར་བྱུར་བའི་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་ནས་མངོན་ཤེས་
སུ་བཞག་པའི་རབ་དུ་སྤྱེ་བ། ཟག་པ་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་དེ་པོ་ཡིན།

རྩ་འབྲུལ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། གཅིག་དུ་སྤྲུར་ནས་
མང་པོར་སྤྲུལ་བ་དང་། མང་པོར་སྤྲུར་ནས་གཅིག་དུ་སྤྲུལ་བའི་རྩ་འབྲུལ་དང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིད། སྤྱིར་རྩ་འབྲུལ་དེ་ལ་སྤྱེས་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ། ལས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ། སྤོང་དང་སྤྲུགས་ལ་བཏེན་ནས་ཐོབ་པ། ཞིང་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་པ་ལྡ་ཡོད་དེ། གཞོད་སྤྱིན་དང་ལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ནི་དང་པོ་
དང་། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ཀྱས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་དང་། སྤིད་པ་བར་དོ་བའི་རྩ་འབྲུལ་གཉིས་པ་དང་། མ་
བྱའི་མདོངས་དང་རུས་སྤལ་གྱི་ཟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤོང་འགའ་ཞིག་ལ་བཏེན་ནས་བསྐྱབས་པའི་
རྩ་འབྲུལ་ནི་གསུམ་པ་དང་། གན་རྟ་རིའི་གཟུངས་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་འགའ་ཞིག་ལ་བཏེན་
ནས་བསྐྱབས་པའི་རྩ་འབྲུལ་ནི་བཞི་པ་དང་། ཞིང་འགའ་ཞིག་དུ་སྤྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་རྩ་འབྲུལ་ནི་
ལྡ་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། མཛོད་ལས། རྩ་འབྲུལ་སྤོང་དང་སྤྲུགས་དང་ནི། །ལས་ལས་སྤྱེས་དང་རྣམ་
པ་ལྡ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་བྱང་པར་བཞག་པ། ཁ་ཅིག་ ལྷའི་ན་བའི་མངོན་ཤེས་དང་། མིག་གིས་མངོན་

ཤེས་གཉིས་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་མ་བཞི་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ལྷན་མ་བསྟན་དང་། བྱི་མ་རྣམས་དགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་ལས། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལྷན་དུ་མ་བསྟན་ལྷག་རྣམས་དགོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོམས་འབྲུག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྟོམས་འབྲུག་དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་དབང་ཤེས་སུ་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དྲུག་པོ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆ་ཉར་གཅིག་པོ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། མངོན་ཤེས་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་འཛིག་ཉར་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། མངོན་ཤེས་རྣམ་དྲུག་རྣམ་གྲོལ་སྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲེས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོར་བྱུང་གི་སྟོ་ནས་བསྐྱབས་པའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པས། དང་པོ་དེ་ལྷའི་སྤྱན་ཡིན་པས། ལྷའི་སྤྱན་དང་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གཉིས་གཞི་མ་སྤྲུག་ཡོད་དོ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། མངོན་ཤེས་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་། སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་དབང་ཤེས་སུ་མཚུངས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ནི་ཡོད་དེ། འདི་སྤྱན་དེ་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་

བསྐྱལ་བ་དང་མ་བསྐྱལ་བའི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་སྤྱིར་མཐོང་། ལྷའི་སྤྱན་གྱིས་བྱད་པར་འཆི་འཕོ་
བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་རྣམས་མཐོང་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་ས་མཚམས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་སྤྱི་རོལ་བ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། སྤྱི་མ་ནི་དག་བཙུག་པ་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ལ། མངོན་ཤེས་དྲུག་རྒྱུད་ལ་སྤྱིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་
མཉམ་པ་ཉིད་ལ་འགོད་པ་དང་། འཕགས་པའི་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱམས་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་
བའི་ཡུལ་དང་སྤང་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱག་བྱ་བར་འོས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་
བསྟན་འཕྲོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། འདབ་གཤོག་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པའི་
བྱ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་སྤྱིར་པར་བྱེད་པ་རྒྱས་པ་ཉིད། །སངས་རྒྱས་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྐྱབས་
པ་འཕྲོ་བ། །སྤྱི་དགུ་རྣམས་ལས་ཆོག་བཟུང་འོས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མངོན་ཤེས་དེ་འཇུག་ཤེས་དྲུག་གི་ནང་ནས་མིག་རྣ་བ། ཡིད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་
ནས་གཞན་རྣམས་ལ་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མིག་དབང་
ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྣ་བའི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་གསུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་དང་མ་སྤང་
པར་འཛིན་རྒྱས། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་
བྱིར། མཛོད་ལས། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་ནི། །ཡུལ་དང་མ་སྤང་གསུམ་གཞན་དུ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་ཤེས་སོགས་གསུམ་པོ་དེས་རང་དང་མཉམ་པའི་ཡུལ་འཛིན་གྱི་ལྷག་མ་
ནི་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། །ཡུལ་ནི་མཉམ་པར་འཛིན་པར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ཡང་མཛོད་པ་དང་བསྟན་ནས་སོ།

མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་
བྱ་མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་བྱེད་ཅིང་དད་པ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད། ལྷའི་རྣ་བའི་

མངོན་ཤེས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་བའི་སྐྱ་ཕྱ་རགས་ནམས་ཐོས་པར་བྱེད། ལྷའི་
 མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་དང་ཡོངས་འཛིན་གང་དུ་གནས་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱེད། གཞན་
 སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེའི་སྟོང་བ་ཤེས་པར་
 བྱེད། སྟོན་གནས་རྗེས་བྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་སྲ་ཕྱི་དུ་མ་ཤེས་པར་
 བྱེད། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲོར་ལམ།

༩ གཉིས་པ་གདམས་ངག་གི་དོན་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་སྒྲེས་
པའི་ཐོག་མ་བཤད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་སྒྲོམ་བྱུང་སྒྲེད་པའི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་ལྷག་མཐོང་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་། དམིགས་པ་
དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་འཆད་ན། དེའི་ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་བཤད་
པའི་རྗེས་སུ་དེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ་དག་གི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ལྷག་མཐོང་གི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་འབྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་བྱིང་།

འདི་ལ་གཞུང་སྤྱིའི་བསྟུ་བ་བཤད་པ། གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་དམན་
པའི་སྒྲོར་ལམ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཚུལ། དེའི་རྒྱ་མཚན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་བཞི་
གསུམ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ཚུལ། རྒྱ། རོ་བོ། འབྲས་བྲ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པ་བཞིར་དམིགས་པར་བསྟུ་ཚུལ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བདེན་སྒྲོང་ལ་དམིགས་པ་ལས་
གཞན་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་དམིགས་ཚུལ་དེ་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་
པའི་རྒྱ་མཚན། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དམིགས་པ་
དང་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་གང་དུ་ཡང་སུན་འབྲིན་པ་བརྗོད་
པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་གསུངས།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དམིགས་ནས་རྒྱ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་
པ། རྟོག་པའི་བྱང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དེ་
ལ་དང་པོ་དེ་འཆད་པ་ལ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་པ་ནས། རྩེད་དང་འབྲིང་དང་
ཆེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་རྩ་འགྲེལ་ནམས་གསུངས། གཉིས་པ་རྟོག་པའི་བྱང་ཆོས་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ལ། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། སྤང་སོགས་རྟོན་ལས་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་རྩ་འགྲེལ་ནམས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། སེམས་མི་འགོང་
བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་རྩ་འགྲེལ་ནམས་
གསུངས།

༥ གཉིས་པ་གཞུང་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། དམིགས་པ་དང་ནི་ནས་པ་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟེ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟོན་བཤད་པ། བརྟོན་པ་སྦྱོར་
ལམ་བཤད་པ། སློང་ཁག་ལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་རྟོན་བཤད་པ་དང་། སེམས་རྟོན་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དེ་དན་སོང་གསུམ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་ཆོས་སྦྱོང་གི་ལས་
དང་། མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་སྟོབས་ཆེན་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པ་དང་། ཟ་མ་དང་། མ་ནིང་དང་།
སྒྲ་མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་སྦྱོས་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྟོན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ཆོས་
མཆོག་དངོས་སུ་སྦྱོར་བའི་རྟོན་མེན་ཡང་བྱོད་ཅེ་གཉིས་ནི་གཟུགས་ཁམས་པ་འགའ་ཞིག་གི་རྟོན་
ལ་སྦྱོར་བ་ཡང་ཡོད། འདོད་ལྷའི་རྟོན་ལ་ཡང་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག དན་སོང་གསུམ་གྱི་རྟོན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གསར་སྦྱོར་མེད་པ་དང་།
གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟོན་ལ་ཆོས་མཆོག་གསར་སྦྱོར་མེད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། དན་སོང་གི་རྟོན་ལ་
སྦྱོར་ལམ་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་མེད་ཀྱང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་།
གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟོན་ལ་ཆོས་མཆོག་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་མེད་ཀྱང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་

སྤྱི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཟ་མ་ཉོག་བཞོད་པའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་འདྲིག་རྟེན་
དབང་ཕྱག་གིས་ཡི་དྲགས་དུ་མ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཞོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རན་སོང་
དེ་དག་གི་རྟེན་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་མེད་དེ། རན་སོང་གསུམ་པོ་དེ་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ཤས་
ཆེན་པོས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་
གསར་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷའི་བུ་སློ་གྲོས་རབ་གནས་ཀྱིས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས།
གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་སྤྱི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་རྟེན་
ལ་ཆོས་མཆོག་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་མེད་དེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་སོ་སྤྱི་རྣམས་བསམ་གཏན་
གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་རོ་མུང་གི་སྲིད་པ་ཤས་ཆེན་པོས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་མི་
འཐད་དེ། རན་སོང་གི་རྟེན་ལ་སྒྱུར་ལམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་དག་ལས་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ཤས་ཆེན་པོས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཆོས་
མཆོག་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་པའི་སོ་སྤྱི་རྣམས་བསམ་གཏན་
གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་རོ་མུངས་པའི་སྲིད་པ་ཤས་ཆེན་པོས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ལས་དབང་གིས་རན་སོང་དུ་སྤྱི་བ་ལོན་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་རྒྱད་ལ་སྤྱི་ཁ་མའི་རན་སོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་དམ་
བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོད་ལས། བཟོད་ཐོབ་རན་སོང་ཡོངས་མི་ལྟོང་། །ཞེས་
དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རན་འགྲོ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་བཟོད་
པར་གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་བཤད་པ་ལ། སྒྱུར་ལམ་གསར་དུ་སྤྱི་བའི་སེམས་རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་
ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་དང་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི། བསེ་བུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་

བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོར་ལམ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་རབ་མཐའི་
 བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་
 ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱད་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་ཉར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོར་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་
 བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་རྒྱད་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་
 ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོར་ལམ་བསྐྱེད་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་པ་དེས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོར་ལམ་ཡན་ཆད་ཉན་ཐོགས་གཅིག་ལ་བསྟོད་དེ། སྤྱིང་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ་སྟོབ་
 དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ནས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་
 དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་སྒྲོར་ལམ་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱེ་ཚུལ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་
 འོན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཐོབ་པ་དང་
 རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཛིག་ཉན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྒྲོར་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
 ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་
 ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དེ་ཆོགས་ལམ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཆོན་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཀུན་བཟུས་ལས། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྟེ་བོའི་ཚུལ་
 བྱིས་དང་། དབང་བོའི་སྟོ་བཟུམས་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོད་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་

ཆ་སྐད་ལ་མི་ཉལ་བར་ནལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པས་མངོན་པར་
དགའ་བའོ། །ཡང་རྒྱ་རྒྱར་པའི་དགེ་བ་གཞན་དང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་བསམ་པ་ལས་
བྱུང་བ་དང་། སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། སྦྱོར་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། ཆོག་གི་ཤེས་གང་ཡིན་པ་སྦྱོར་བའི་ལམ་
ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དབང་བཙོན་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་
སྒྲོམ་བྱུང་གི་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རང་གི་ཉེར་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་
རྟོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དེ་ལ་ངོ་བོ་སྒྲོན་པ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ངོད་སོགས་བཞི། གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་ན། དེ་དེ་ལ་རྒྱ་རྒྱར་འབྱིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད།
སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། འབྲེལ་རྒྱུ་ལས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་བཞི་
པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་རྩོད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྦྱེ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དམན་ལམ་སྡོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཆོག་གས་
ལམ་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པ་དང་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ལྷག་མཐོང་
འཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོག་གས་ལམ་

པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་ལམ་དུ་ལྷུང་ངེས་ཀྱི་དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམ་བྱང་གི་མཁུན་པ་འཐོབ་པ་དང་། སྟོར་ལམ་འཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནི་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་པའི་རྒྱད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམ་བྱང་གི་མཁུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་རྒྱད་ལ་སྟེ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་འཐོབ་པ་དང་། སྟོར་ལམ་འཐོབ་པ་དུས་མཉམ་མེ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་པའི་རྒྱད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་རང་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་ནམ་འཕྲོན་རྒྱས་པའི་ཆོ། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམ་བྱང་གི་ལྷག་མཐོང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་

ཐེག་ཆེན་སྒྲིབ་ལམ་དུ་འཕོས་པའི་དུས་མཆོམས་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་དེ་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
 པའི་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པས་དབྱད་
 སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་ནམ་འབྲེན་རུས་པ་དེའི་ཆེ། སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
 པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཆེ་སྒྲིབ་ལམ་དུ་འཕོས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཆོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་
 མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རིགས་མ་ལུས་པར་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་
 འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་རུས་པ་ཡང་ཡོད། མི་རྟག་པ་དང་མི་སྤྱག་པ་ལ་དམིགས་པའི་
 སྒྲོམ་བྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཙམ་གྱི་རུས་པ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱང་གི་
 ལྷག་མཐོང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྒྲིབ་པ་མཆོན་ཉིད་ཆོང་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའི་བྱང་དང་པོ་དེར་ཐལ། ལམ་མ་ཁྲགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཡང་ཉར་
 ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་མི་སྤྱག་པར་སྒྲོམ་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱང་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་དེས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་འཐོབ་
 པ་དང་སྒྲིབ་ལམ་དུ་འཕོས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་རྫོགས་པའི་བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དེ། སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གང་ཞིག་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲག་ ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་ཆོས་ཙན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
 ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 མ་ཡིན་ན། སྒྲོང་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས། སྒྲོང་ཉིད་

ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ནལ་འབྱོར་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་འགྱུར་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་རིགས་པས་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་ནས་འདྲན་ཀུས་པ་དེའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་འཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆེ་དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐོས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། སྟོང་ཉིད་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སོགས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སོགས་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་བསྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། དེ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐོས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་གོ་བའི་ཡིད་དཔྱོད་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། གོ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་སྒྲོམ་བྱུང་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱིས་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཞག་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་མཚུངས་

ཀྱང་། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ལེགས་པར་ཤར་ཡང་། ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་གཉིས་གཉིས་སྤང་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་འབྲེལ་མེད་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་
གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཆེ་གཉིས་སྤང་ཡོད་ཀྱང་སྤང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤང་བ་ལྟ་
བུའི་གཉིས་སྤང་རགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལོག་ནས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱུག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་
སྤང་ཆུང་དུ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་དང་པོ། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་ངོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་།
དེ་འབྲེལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་ཆ་གཉིས་པ། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་ཅེ་མོའི་མཆན་ཉིད་སོགས་སུ་
འཛིག་གོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྒྲོན་མ་སོང་གི་སྒྱུར་ལམ་ངོད་སོགས་བཞི་པོ་དེ་
གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་མཆུངས། སྟོང་ཉིད་
ལ་རྟོག་བྲལ་གྱི་གསལ་སྤང་མེད་པར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྲུབ་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
སོ་སྤྱེའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་བཞི་པོ་དེ་ཡོན་ཏན་འཐོབ་ཚུལ་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་འཛོམས་
པའི་རུས་པ་བྱུང་བར་ཅན་འཐོབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་བཞི་པོ་སྟོང་ཉིད་ལ་མ་
འབྲུལ་བར་མཆུངས་ཀྱང་དམན་ལམ་སྒྲོན་མ་སོང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྱུར་ལམ་ངོད་ཀྱི་ཡེ་

ཤེས་དེས་དབང་པོ་ལྟ་དང་པོར་ཐོབ་ཅིང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཀྱན་བཏགས་མངོན་
 གྱུར་བ་འཛོམས་པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ། ཅེ་མོའི་ཡེ་ཤེས་དེས་དབང་པོ་ལྟ་འཕེལ་ཞིང་།
 ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བུར་གཟུང་རྟོག་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་འཛོམས་པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་
 ཐོབ། བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོབས་ལྟ་དང་པོར་ཐོབ་ཅིང་། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་འཛོན་རྟོག་པ་ཀྱན་
 བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་འཛོམས་པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ། ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་
 སྟོབས་ལྟ་འཕེལ་ཞིང་། ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛོན་རྟོག་པ་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་འཛོམས་
 པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་པར་སྤང་བ་ཐོབ། ཅེ་མོའི་སྐབས་སུ་དེ་ཉིད་འཕེལ་ཞིང་། བཟོད་པའི་སྐབས་སུ་འཛོན་པ་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་པར་སྤང་བ་ཐོབ། ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་དེ་འཕེལ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྐྱར་དུ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཉམ་གཞག་པས། ཡིད་
 ཀྱི་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་པར། རྟོན་ཀྱན་རབ་དུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། །བཙུན་འབྲུས་བརྟན་པོ་ཀྱན་དུ་རྩྭ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་འཕེལ་ནས་ནི། །སེམས་ཅན་ལ་ནི་
 གནས་པར་འགྱུར། །དེ་ནས་དོན་དུ་སྤང་བ་ཀྱན། །སེམས་སུ་རབ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་
 དང་། དེ་ཆེ་དེ་ཡི་གཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་དེ་སྤོང་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འདི་ལྟར་དེ་ཡི་
 འབྱུག་ཐོགས་སུ། །འཛོན་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེར་
 ཐལ། དེ་ནས་དེ་ལ་འཛོན་པ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་འབའ་ཞིག་ལུས། །དེ་ཆེ་བར་ཆད་མེད་པ་
 ཡི། །ཉིང་དེ་འཛོན་ལ་སྐྱར་དུ་རེག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་བཞི་པོ་དེ་ལ་མགོ་

གཞོན་པ་དཀའ་སྤེའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲིའི་བྱང་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
དམིགས་ལུལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་ལ་ངེས་དཀའ་སྤེའི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དོད་སོགས་བཞི་པོ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འཛོལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོའི་སྐབས་སུ་མཉམ་གཞག་
ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་རྗེས་སྐོབ་ཏུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་
ཆོས་རྣམས་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ཙམ་དུ་
རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་མི་འབྱུང་། ཅེ་མོའི་ཡེ་ཤེས་དེས་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་
རྣམས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སྐོབ་ཏུ་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཀུན་
བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
བཞིན་དུ་སྤང་བ་དེ་འབྱུང་། དེ་ཙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་འབྱུང་། བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེས་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སྐོབ་
ཏུ་ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྗེས་འཛིན་གྱི་ཆོས་
རྣམས་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་སྤང་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཚོགས་ལ་ཡང་སྤྱར་
བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲིབ་ལམ་བཞི་པོ་དེ་ལ་མིང་གིས་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་
ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤང་བ་སྐོབ་པ། གཉིས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤང་བ་མཆེད་པ། གསུམ་པ་ལ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ། བཞི་པ་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། རྫོབར་གྱུར་པ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་རང་གིས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བ་
སྐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཅེ་མོ་གང་ཞེ་ན།
སོ་སོ་རང་གིས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སྤང་བ་མཆེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་

ལྷན་པ་དང་བཅས་པའོ། །བདེན་པའི་རྗེས་སུ་མ་སྟུན་པའི་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་རང་གིས་
བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་དང་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་
མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་བཅས་པའོ། །འཛིག་ཏེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་རང་
གིས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྷན་
པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། གུན་བརྟུས་ལས་
བཤད་པ་གཉིས་སེམས་ཅན་པའི་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། འདིར་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ནས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་ན། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོད་སོགས་བཞི་པོ་
དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་མཚུངས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་དུས་ཉིད་ན་ཡང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་པ་
རང་གི་སྟོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཀྱིས་ཀྱང་། བཟོད་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་སྒྲུང་
ཡོད་ཀྱང་དེ་སྟོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ས་ལས། གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པ་ལྟར་སྒྲུང་
གི་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཐོད་སོགས་བཞི་པོ་དེ་སྟོང་ཉིད་
ལ་མ་འབྲུལ་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ལ་འབྲུལ་ཏེ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་
སྟོང་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འབྲེས་པར་སྒྲུང་ཡང་འབྲེས་
པར་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་
པོ་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་སྐྱོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྤྱི་ཡོ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་འབྱུང་ལམ་མ་འབྱུང་། དང་པོ་
ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དེ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་འབྱུང་
ཞིང་སྤྱོད་ཉིད་ལ་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྤོན་མ་སོང་གི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེས་ཤེས་སྤྱོད་ཉིན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཀྱང་བཏགས་མངོན་གྱུར་
བ་ཡང་མགོ་གཞོན་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་སྤྱོད་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤོང་རྒྱས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དེ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་གསལ་བར་སྤང་
ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྱུང་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་
པའི་སྤྱོད་ཉིད་གསལ་བར་སྤང་བའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གསལ་བར་
སྤང་བ་ཅན་སློ་གང་། །དེ་ནི་རྟོག་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་
གསལ་བར་མི་སྤང་བར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ས་བསྐྱབས་པའི་སློ་ནས་སྤྱོད་ཉིད་སྤང་བའི་
སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་ཉིད་དང་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འདེས་པར་སྤང་བའི་སློ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱོད་ཉིད་འདེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ངོད་དེ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་
པའི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ས་པའི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་
དེ། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ངོད་ཀྱི་ངོ་མོར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་དེ་སློམ་བྱུང་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྒོ་རིག་ལ་དབྱད་པ་ལ། སྒོ་རིག་སྤྱི་ལོ་ལྷན་གཞག་བཤད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྒྲུང་ལམ་སྒོ་རིག་གང་ཡིན་དབྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གསལ་ཞིང་རིག་པ། སྒོ་ལོ་མཆོན་ཉིད།
 དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོད་མ་དང་ཆོད་མིན་གྱི་སྒོ་གཉིས། གསལ་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་རིག་པ། ཆོད་མའི་མཆོན་
 ཉིད། དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆོད་མ་གཉིས། རང་གི་རྟོན་རྟགས་
 ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་གསལ་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་རིག་པ། དང་པོ་ལོ་
 མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་པོ་ལོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ།
 རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ་དང་བཞི། རང་གི་སྤྱན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟོན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པའི་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་
 རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ། དང་པོ་ལོ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་འཛིན་
 དབང་པོ་ལོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ་ནས། རིག་འཛིན་དབང་པོ་ལོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མའི་བར་ལྷ་
 ཡོད། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟོན་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་
 རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་གསལ་དུ་མི་སྤྱོད་དབང་པོ་ལོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ། དང་པོ་ལོ་མཆོན་
 ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་ལོག་མ་རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟོན་
 ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསལ་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་མངོན་
 སུམ་གྱི་ཆོད་མ། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་རྟོག་པ་བྲལ་ཞིང་
 མ་འབྲུལ་བའི་གསལ་དུ་མི་སྤྱོད་འཛིན་རྣམ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད།
 རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟོན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
 གི་གཞལ་བྱ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསལ་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་མངོན་སུམ་ཆོད་མ།
 རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་རྟོན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་
 པ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་དང་བཞི་ཡོད། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རི་སྤྲོད་པ་རྟོགས་པའི་དེ། རི་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་

འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡོད།

རང་གི་རྟེན་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལྟོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཞེན་
རིག་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་ཡིད་ཆེས་
རྗེས་དབག་གསལ་པའི་རྗེས་དབག་གསུམ་ཡོད། བྱས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་
རྟེན་གས་པའི་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཞེན་རིག་དང་པོ་དང་། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་
རྟགས་ལས། ཕྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་
དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསྤྱི་བའི་ཞེན་རིག་གཉིས་པ་ཡིན། རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས། རི་
མོང་ཅན་ལ་ཆེ་སྤྱོད་བཞུགས་པའི་གསར་དུ་མི་བསྤྱི་བའི་རིག་པ་དེ་གསུམ་པ་ཡིན།

གསར་དུ་མི་བསྤྱི་བ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ། ཚད་མིན་གྱི་སྟོང་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། བཅད་
ཤེས། ཐེ་ཆོམ། ཡིད་དཔྱོད། ལོག་ཤེས། སྤང་ལ་མ་ངེས་དང་ལྷ། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་
ཚད་མ་སྤྱི་མས་རྟེན་ཐེན་པའི་དོན་ལ་མནན་ནས་འཛིན་པའི་རིག་པ། བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། དབྱེ་ན། རྟག་པ་བཅད་ཤེས། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་གཉིས། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་
འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་སྟོན་པོ་དོན་མཐུན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་དང་པོ་དང་། སྟོན་
འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཉིས་པ་ཡིན། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་མཐའ་གཉིས་སུ་
དོགས་པའི་སེམས་པ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ། དོན་མི་འགྱུར་
གྱི་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་ཡོད། སྤྱི་རྟག་གམ་མི་རྟག་པལ་ཆེར་མི་རྟག་སྤྱི་དུ་འཛིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་པོ་
དང་། སྤྱི་རྟག་གམ་མི་རྟག་པལ་ཆེར་རྟག་སྤྱི་དུ་འཛིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་པ་ཡིན། ཁྱོང་བ་དང་
རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཡུལ་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་གསར་དུ་ངེས་པའི་
ཞེན་རིག་རང་ཉིད་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱ་མཆན་
མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རིག་པ། ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

དབྱེ་ན། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་ཡོད། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟ་
བྱ་དང་པོ་དང་། རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་གཉིས་པ་ཡིན། རང་ཡུལ་མངོན་
སུམ་དུ་སྤང་ཡང་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་པའི་རིག་པ། སྤང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་སློང་མཆོན་ཉིད། ཡིད་
གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་སློང་རིག་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་ལ། དམན་ལམ་སྟོན་མ་
སོང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བློད་སོགས་བཞི་པོ་དེ། སྟོང་ཉིད་ལ་བཅད་
ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆད་མ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་བསྒྲུབས་ཐེན། ཆད་མེན་གྱི་སློང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
ཐེ་ཆོམ། ལོག་ཤེས། ཡིད་དཔྱོད། སྤང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་སློང་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
གསུམ་དེར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་མངོན་
སུམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱང་
ཆོས་དྲུག་གི་སྟོན་པ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དེ་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བརྒྱ་
དྲུག་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཙོ་བོར་གཙོད་པའི་སྟོན་པ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དེ་གཙོ་བོར་
བདེན་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱུ་ལྡན་བྱང་པར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བར་ཐོབ་པའི་
ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉི་རྒྱུ་བྱེད་པ། ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་
གྱིས་ཐབས་ཤེས་རྟོགས་པར་སྟོན་པའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་པར་དང་། ཤེས་སྤྱི་བ་གཟུང་འཛིན་
གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོང་བ་དང་ལྡན་པ། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་
ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་
བྱང་ཆོས་དྲུག་གིས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་བྱིར།

ཚུང་འབྲིང་གི་བྱང་པར་དེ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་ཐ་དང་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་ཚོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གསུམ་
ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་ལམ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་འཛོག་ དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མཆོན་
ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཚུང་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་དམན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱང་ཆོས་དྲུག་གི་སྒྲོན་ས་བྱང་པར་
འཕགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དམན་པའི་སྦྱོར་ལམ་དེ་བྱང་ཆོས་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་བྱིར།
སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་ཀྱང་། དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། མི་རྟག་སོགས་བརྩུ་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དང་། བདེན་བཞིའི་སྤྲེང་དུ་ཆོས་བདག་
རགས་པས་སྦྱོང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

༥ བྱད་པར་གཞན་སྤོང་བ་དང་མི་སྤོང་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སྟུ། ཅོད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆོག་གིས་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་སྤྱས་ཟིན་ལ་མི་སྟོན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེས་སྤྱས་ཟིན་ལ་མ་བརྟེན་ན་རྒྱུ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མི་རྟག་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བར་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉེ་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ལ། སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྦྱིར་བཤད་པ་དང་། ལན་དངོས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆོག་གིས་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་སྤྱས་ཟིན་ལ་མ་བརྟེན་པ་བརྟོན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་མི་རྟོགས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོས་བརྟོན་གྱི་སྐྱ་གང་ཞིག་ཆོས་བརྟོན་གྱི་སྐྱ་དང་ཆོས་ཅན་བརྟོན་པའི་སྐྱ་གཉིས་བྱད་པར་གཞན་སྤོང་མི་སྤོང་མ་གཏོགས་གཞི་གཅིག་པོ་དེ་བརྟོན་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དོན་དམ་པར་དགག་སྐྱབ་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་བཞི་ཞེས་བརྟོན་པའི་སྐྱ་དེ། བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོས་བརྟོན་གྱི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་བཞི་བདེན་པར་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེ། དེ་ལ་བརྟོན་ཏེ་ཆོས་བརྟོན་གྱི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེ། སྐྱ་ལ་བརྟོན་ཏེ་ཆོས་བརྟོན་གྱི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་

བལྟས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་རྣམས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆོག་གིས་དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་སྤྱི་ཐེན་ལ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་སྤྱི་ཐེན་ལ་མི་སྟོན་པ་མི་རིགས་པའི་ཚོད་པར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དོན་དེ་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ་དེ། དོན་དེ་ལ་བལྟས་པའི་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རི་བོང་གི་རྩ་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་ཆོས་ཡིན་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་རྩ་ལ་བལྟས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་རྩ་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་དོན་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དོན་དེ་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ་དེ། དོན་དེ་ལ་བལྟས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བུམ་པ་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་ཆོས་ཡིན་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། མཆན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་ལ་བལྟས་ཏེ་བྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྤྱི་དོན་མ་ཆང་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་བྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྤྱི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་མཆན་ཉིད། བྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། ཆོས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྱི་གཉིས་འགལ་ལོ་ཟེར་ན། འོ་ན། སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་

པའི་སྐྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚེས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ལ་བལྟས་ཏེ་ཚེས་
བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚེས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་
ཏེ། སྐྱའི་མི་ཉག་པ་ལ་བལྟས་ཏེ་ཚེས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚེས་ཅན་
དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རོན་དེ་བྱད་གཞི་བྱད་ཚེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་ཚེས་ལྟ་བུར་
གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ་རོན་མ་ཐུག། རོན་དེ་ལ་བལྟས་པའི་ཚེས་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད།
དེ་དང་རོན་དེ་ལ་བལྟས་པའི་བྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྐྱ་གཉིས་རོན་གཅིག་རོན་དེ་བྱད་གཞི་བྱད་
ཚེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ་རོན་མ་ཐུག། རོན་དེ་ལ་
བལྟས་ཏེ་ཚེས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་རོན་དེ་ལ་བལྟས་པའི་བྱད་པར་གཞན་
མི་སྤོང་བའི་སྐྱ་གཉིས་རོན་གཅིག་སྐྱའི་མི་ཉག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་དང་པོའི་མཆན་གཞི་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ལ་སྐྱ་ལ་བལྟས་པའི་བྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྐྱ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྐྱའི་
མི་ཉག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་མི་ཉག་པ་དེ་སྐྱ་ལས་གཞན་པའི་ཚེས་གཞན་ཀྱི་བྱད་ཚེས་ཡིན་པ་སྟོང་
ངོར་སྤངས་ཏེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་ཉག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ལ་སྐྱ་ལ་བལྟས་པའི་བྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་བའི་སྐྱ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་
ཉག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་མི་ཉག་པ་དེ་སྐྱ་ལས་གཞན་པའི་ཚེས་གཞན་ཀྱི་བྱད་ཚེས་ཡིན་པ་སྟོང་
མ་སྤངས་པར་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་
ཏེ། །བྱས་པ་ཡི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས། །ཞེས་དང་། ལ་ལ་སོར་མའི་ལྷན་པ་ཞེས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་དངོས་ལ། དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་རྣམས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆོག་གིས།
དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་རྣམས་ཚེས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་བ་སྐྱས་ཐེན་ལ་མ་བསྟན་ཀྱང་མི་

རྟོགས་པའི་སྤྱི་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། སྤྱི་ཐེན་ལ་མ་བསྟན་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བར་བསྟན་པ་
དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆོག་གིས་དམིགས་རྣམ་
ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་སྤྱི་ཐེན་ལ་མ་བསྟན་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མི་
རྟོགས་པའི་སྤྱི་མེད་དེ། དེས་བདེན་བཞིའི་བྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྟོན་པ་བདེན་བཞི་བརྗོད་པ་
གང་ཞིག་གཞི་གཅིག་ལ་བསྟོན་པའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་གཉིས་པོ་དེ་གཞི་གཅིག་པོ་
དེ་ལ་བསྟོན་པའི་བྱད་པར་གཞན་སྤྱི་མི་སྤྱི་མ་གཏོགས་གཞི་གཅིག་པོ་དེ་བརྗོད་པ་ལ་བྱད་
པར་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དེ་ཡི་ནི། རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་ཅེས་པའི་གཞུང་གིས་བདེན་
བཞི་དོན་དམ་པར་དགག་སྤྱི་བ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་བྱོད་ཆུང་དུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱོད་ཆུང་དུའི་
རྣམ་པར་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱོད་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་སོགས་ལ་ཡང་དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་བཞི་པོ་དོན་དམ་པར་དགག་སྤྱི་བ་དང་བྲལ་
བར་རྟོགས་པའི་བྱོད་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱོད་འབྲིང་གི་རྣམ་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། ཡང་། གཞུགས་སོགས་འདུ་འགོད་གནས་བྲལ་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་དོན་དམ་པར་
དགག་སྤྱི་བ་དང་བྲལ་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་བྱོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པར་
བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱོད་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་སོགས་ལ་ཡང་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པར་དགག་སྤྱི་བ་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་བྱོད་ཆེན་པོའི་
དམིགས་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡི་ནི། རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་
ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བདེན་བཞི་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བྱོད་ཆུང་དུའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་
རྣམ་པར་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་དེ་
སྤྱི་བས། བྱོད་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་སོགས་ལ་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་

ལྟར་གོ་དགོས་ཀྱང་དེ་སྐྱུ་ཟེན་ལ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་གྲི་ཆིག་སྤྱར་སྤྱི་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་དམིགས་ཀྱིས་ལྟག་མ་ཀྱམས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆིག་གིས་དམིགས་ཀྱིས་ལྟག་
མ་ཀྱམས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་སྐྱུ་ཟེན་ལ་མ་བསྟན་པ་ལ་ཚོད་པ་ཡིན་གྱི་མ་བསྟན་
པ་ལ་ཚོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས། དེ་མི་རྟག་སོགས་པར་མི་
གནས། །དེ་ཀྱམས་དེ་ཡིས་ངོ་ཤོས་སྟོང་། །དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ །ཅེས་སོགས་ཅེ་
མོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་ཀྱིས་ལ་བདེན་པའི་ཆིག་ཀྱིས་པར་མ་གཞག་པ་དང་གཞག་པ་གསུངས་པས།
སྟོང་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་མ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། བསྟན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་ལན་མང་ད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྤང་བྱ་རྟོག་པ།

༥ གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྟོག་པ་སྤྱིའི་ཀྱམ་གཞག་
བཤད་པ་དང་། འདིར་བསྟན་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་རྟོག་
པའི་སྐྱུ་ཟེན་བསྟན་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དབུས་མཐའ་ལས། སེམས་དང་སེམས་བྱང་ཁམས་གསུམ་
པོ། །ཞེས་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གིས་སེམས་བསྐྱུས་པའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་
སེམས་དང་སེམས་བྱང་ཀྱམས་ལ་རྟོག་པ་དང་། མངོད་ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་ཅིང་ཞིབ་
ཉིད། །ཅེས་ཡུལ་ལ་ཅིང་བའི་ཀྱམ་པས་འབྲུག་པའི་རིག་པ་ལ་རྟོག་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དག་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ལ་རྟོག་པར་བཤད་པ་དང་། ཀྱམ་འབྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྤྱོད་
འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་སྤྱོད་འཛིན་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ལ་རྟོག་པར་
བཤད་པ་བཞི་ལས། ཕྱི་མ་དེ་རྟོག་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་བཏགས་པ་

བ་ཡིན་ཏེ། བྱི་མཚན་རྒྱ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་ཆོར་བ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་སས་བསྐྱུས་པའི་གཉིས་སྤང་
 འབྲུལ་བའི་ཆར་གྱུར་པའི་སེམས་དང་སེམས་གྱུར་གང་རུང་ཡིན་ཡང་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དུལ་ལ་ཅིང་བའི་རྣམ་པས་འབྲུག་པའི་བྱི་མཚན་རྒྱ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
 དེ་དུལ་ལ་ཅིང་བའི་རྣམ་པས་འབྲུག་པའི་རིག་པ་ཡིན་ཡང་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་རྟོག་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྤྱོད་དངེས་
 རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ན་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྤྱོད་དངེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན།
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་། མིང་སྦྱོར་རྟོག་
 པ་དང་། དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་གཉིས། རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འདེས་རུང་ཞེས་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། བརྟམ་ལ་མ་སྦྱར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་རྣམས་བསྐྱུས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བརྟམ་ལ་མ་སྦྱར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ལ་བྱམ་པའི་
 དོན་སྤྱི་སྤང་ཡང་བྱམ་པའི་སྤྱི་སྤྱི་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ལྟ་བུར་བ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་
 པའི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་བརྟམ་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། རྟོག་པའི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ།
 གངས་ངེས། གོ་རིམ། དགག་སྒྱུབ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་སོགས་དབྱེད་པ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་
 དོན། རྟོག་པ་བྱུང་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་དང་བདུན། དང་པོ་ལ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་
 ཆོས་ཅན་ཆེད་གྲུབ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན། འདིར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་
 ཤེས་སྤྱི་བ་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས། གསུམ་པ་གངས་ངེས་ལ། དེ་ལ་ཤེས་སྤྱི་བ་གཟུང་

འདྲིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིར་གངས་ངེས་ཏེ། དམིགས་ཡུལ་གཟུང་འདྲིན་གྱི་ཆོས་ལ་བཞིར་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། གཟུང་འདྲིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་དུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་སློབ་གཟུང་འདྲིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་གྲུར་བ་བཞི་པོ་དེ་ལ་མགོ་གཞོན་དཀའ་སྤེའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་འདྲིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ངེས་དཀའ་སྤེའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་འབྲུང་བའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་དགག་སྒྲུབ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་དཔུང་པ་ལ། ཁ་ཅིག་འདྲིར་བསྟན་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ་དགག་རྟོག་གིས་བྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདྲིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་འབྲུག་བྱར་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་དང་། སྐབས་ལྔ་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་ལ་བལྟོས་པའི་འབྲུག་བྱར་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་གང་ཞིག་དེ་རྣམས་སྒྲུབ་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་འདྲིར་བསྟན་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་རྟོག་གིས་བྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཟུང་འདྲིན་བདེན་མེད་ལ་དམིགས་ནས་འབྲུག་བྱར་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་དེ་འདྲིར་བསྟན་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་གང་ཞིག་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲིར་བསྟན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཤེས་སློབ་སྤྲིངས་སྤྲིངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་དགག་རྟོག་ཡིན་ཀྱང་འདྲིར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདྲི་དང་འོག་ཏུ་ཤེས་སློབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཟུང་འདྲིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

ནམས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་རྒྱུ་མཐུན་སོགས་བཞི་པོ་དེ་སྤང་བྱ་མཛོན་གྱུར་བ་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། མཐོང་སློམ་གྱི་ཅེ་སྤྱོད་གཉིས་པོ་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གང་གི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པ་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ལ་དགག་རྟོག་ཡོད་ན་ནམས་པའི་བྱང་ཆོས་བསྟན་པ་དང་རྫོགས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དགག་རྟོག་ལ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་སྤང་གཉེན་གྱི་ནམས་དབྱེ་
ལ་སྤོངས་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་བདེན་མེད་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་
བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡང་འདིར་བསྟན་དགོས་པའི་བྱིར། ཡང་འདིར་བསྟན་
སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བ་ཅེས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་
སེམས་ལམ་ལ་བསྟོས་པའི་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་འདིར་བསྟན་སྤང་བྱ་
རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འདིར་བསྟན་གཟུང་རྟོག་དང་། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཤེས་སྤྱིབ་གཟུང་
རྟོག་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། དེས་ན་འདིར་
གཟུགས་སོགས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་། གཟུང་འཛིན་བདེན་
མེད་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གཉིས་ཀ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྟན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་དགོས་ཉེ། དེ་དམན་ལམ་
སྤོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱིས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་

ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྐྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་དག་ཏུ་ན་བཀག་མེད་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་བསྟན་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་དེ་གང་། རྗེས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་དེ་རི་ལྟ་
བྱ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གཟུང་བ་ལ་གཟུང་རྟོག་འཛིན་པ་ལ་འཛིན་རྟོག་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་ཏུ་འཛིན་
གོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་དམིགས་ཡུལ་ཙམ་གྱིས་སྐྱོ་ནས་མི་འཛིན་པར་དམིགས་
པར་འཛིན་ཚུལ་གྱི་སྐྱོ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་མི་མ་སྟན་པའི་སྐྱོ་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མ་སྟན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
འཛིན་དང་། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་འོངས་སྟོད་པ་པོར་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་འཛིན་སྟངས་དོས་
འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྒྲོ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་མི་མ་སྟན་པའི་སྐྱོ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྣམས་སོ།།

ཁ་ཅིག་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ལ་རྗེས་འཛིན་དང་། གང་ཟག་ཕྱང་པོའི་ཆོས་
ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ལ་བཏགས་འཛིན་དུ་བྱས་ནས། དང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཤེས་
སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དང་པོ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་
མ་མི་འཐད་དེ། དེ་འཛིན་སྟངས་དོན་མ་སྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་ཕྱང་པོའི་ཆོས་

ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གང་ཟག་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རྩས་འཛིན་དང་། དེ་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་བཏགས་འཛིན་
དུ་བྱས་ནས། དང་པོར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཤེས་སྤྱོད་རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ཕྱི་མར་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་ཤེས་སྤྱོད་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དང་པོ་དེ་འཛིན་
སྐྱད་ས་དོན་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་ལ་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མས་ཞེགས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་ན་གང་ཟག་ལ་སྤྱོད་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། གང་ཟག་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གང་ཟག་བདེན་པར་བྱུང་པ་རྩས་ཡོད་དང་། དེ་བདེན་པར་མ་བྱུང་པ་བཏགས་
ཡོད་དུ་བྱས་ནས་དང་པོར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཤེས་སྤྱོད་རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ཕྱི་མར་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་ཤེས་སྤྱོད་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོག་པ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་འཛིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་མ་འཛིན་སྐྱད་ས་
དོན་མ་ཐུན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཕྱི་མ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་བསྐྱན་ཤེས་སྤྱོད་བཏགས་འཛིན་རྟོག་
པ་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་བསྐྱན་ཤེས་སྤྱོད་རྟོག་པ་ལ་ལྟན་སྤྱོད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གང་ཟག་ལ་རྩས་ཡོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། སྤྱིས་བྱུ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཀྱིས་བྱུང་
པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་
པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྤྱིས་བྱུ་གང་ཟག་འདི་ནི་ཁམས་བྱུག་པ་ཅན་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་། འགྲེལ་བ་ལས། གང་ཟག་རྩས་སུ་ཡོད་པ་དང་

སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་གང་ཟག་དོན་བྱེད་ཀྱས་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཤེས་སྐྱིབ་ཇས་འཛིན་རྟོག་པའི་དཔྱད་གསུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཇས་འཛིན་དང་། སྐྱེས་བུ་སྤང་པོའི་ཆོས་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཤེས་སྐྱིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་དཔྱད་གསུལ་དུ་གྱུར་པའི་བཏགས་འཛིན་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ལུལ་སོ་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཁེགས་པ་མེད་ཀྱང་། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པས། ཇས་འཛིན་སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ཅན། བཏགས་འཛིན་འཕགས་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཇས་འཛིན་ཡང་ཡོད། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ལ་བཏགས་འཛིན་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཉོན་མོངས་དང་བདེན་འཛིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་ཇས་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། གང་ཟག་སྤང་པོའི་ཆོས་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇས་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཤེས་སྐྱིབ་ཇས་འཛིན་རྟོག་པའི་དཔྱད་གསུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཇས་འཛིན་དེ་ལ་ཤེས་པ་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཡོད། ཤེས་པ་དེ་ལ་ཡང་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་གཉིས་ཡོད་དེ། གང་ཟག་དོན་བྱེད་ཀྱས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དང་པོ་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཇས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤེས་སྐྱིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་དཔྱད་གསུལ་དུ་གྱུར་པའི་བཏགས་འཛིན་ལ་ཡང་ཤེས་པ་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཡོད། ཤེས་པ་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་སྤང་པོའི་ཆོས་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པའི་སྟོ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་དུ་

གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། གང་ཟག་ཕུང་པོའི་ཆོས་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཕགས་པ་
 རྣམས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་རྟོག་པ་
 གྱུར་བཏགས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
 འཛིན་ལ་གྱུར་ལྟན་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་གྱུར་ལྟན་གྱི་ཁྱད་པར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 འབྱེད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལྟན་སྤྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། རྣམས་བཏགས་གྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་རྣམས་ཡོད་གྱི་སྤྱིས་བསྟན་པ་ལ།
 རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྣམས་ཡོད། བཟན་པའི་རྣམས་ཡོད། དོན་བྱེད་རུས་པའི་རྣམས་ཡོད། རང་རྒྱ་
 ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དང་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཞི་གྲུབ་ན་དང་པོ་ཡིན་
 པས་ཁྱབ། རེ་འགའ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྟག་པ་ཡིན་ན་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དངོས་པོ་ཡིན་
 བ་གསུམ་པ་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ། རྣམས་ཡོད་ཡིན་ན་བཞི་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་
 བ་རྣམས་ཡོད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དང་པོ་གསུམ་རྣམས་ཡོད་བཏགས་པ་བ་དང་།
 ཕྱི་མ་དེ་རྣམས་ཡོད་མཆོན་ཉིད་པར་གྱུར་བརྒྱས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་ཉིད་ངེས་པ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཆོས། རང་
 ཉིད་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་གང་ཟག་དང་ཤིང་ཏ་ལྟ་བུ་ཡིན། རང་ཉིད་
 ངེས་པ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཆོས། རང་ཉིད་རྣམས་ཡོད་ཡིན་པའི་
 མཆོན་ཉིད། སྒྲོ་ན་པོ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་དེའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། གང་ཅི་ཡང་རུང་
 སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་རྣམས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཅི་ཡང་
 རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་ལྟོས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའི་རྣམས་སྤྱོད་

ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྒྱལ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་བཤད། འཛིན་རྟོག་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ། ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱིས་བྱུང་བེར་ན། གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་རྒྱལ་རྟོགས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་དེ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐབས་དེར་བདེན་བཞི་བདེན་
མེད་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་རྒྱལ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་གཅིག་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཉོན་སྤྱིབ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་སྤང་བྱ་གཟུང་རྟོག་ལ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བྱུང་བེར་ན།
གཟུགས་བྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཞེན་
ཡུལ་གྱིས་སྤོང་བར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་དེ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞིའི་སྤྲང་དུ་ཆོས་
བདག་རགས་པས་སྤོང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་བསྟན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྤྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་
མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་རྣམ་བུར་གཟུང་རྟོག་གཉིས།
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྤྱིབ་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་

གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ནམ་པ་དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ནམ་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ནམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་ཡོད།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྦྱོང་བ་པོ་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྦྱོང་བ་པོ་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཟུག་རྟགས་ཅན་ལ་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཟུག་རྟགས་དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྦྱོང་བ་པོ་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་མི་རྟག་པར་བདེན་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གྱིས་སྦྱོང་བ་དེ་སྦྱོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་མེད་པ་སྦྱོང་ཉིད་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་པར་བདེན་པར་མེད་པ་སྦྱོང་ཉིད་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཉེར་

ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། འཛིན་སྐྱངས་དོན་མཐུན་གྱི་ཤེས་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟབ་པ་ཁས། འདོད་ན། མི་རིགས་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ལ་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྦྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གང་རུང་ཡིན་པས་རྟབ་ཐེར་ན། མི་འཐད་དེ། བྱམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྦྱོད་པ་པོ་གང་དུ་ཡང་བདེན་པར་མི་འཛིན་པར་བྱམ་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པ་ལ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀ་གཞི་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་དང་། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་འགལ་བར་བཞེད་པ་མཚུངས། འཕགས་པས། གཞི་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དེ་ཀུན་བྱང་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྦྱར་དམིགས། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་བྱང་གཟུང་རྟོག་དེ་རྣམས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་རྟབ་པར་བཞེད།

སྒྲིབ་དཔོན་ནི། གཞི་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་རྟབ། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་ལ་རྣམས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་རྟབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། གཞི་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དང་པོའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་

རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མེད་པར་བཞེད། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
གཟུང་རྟོག་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ། གཞི་དང་། ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དང་པོའི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

རྩ་བའི་རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་ལུགས་ལ། གཞི་དང་། ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དང་པོའི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དམིགས་ལུལ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། མདོ་ལས། གཟུགས་ནང་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཤེས་མི་མཐོང་། ཞེས་དང་།
གཟུགས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་ཤེས་མི་མཐོང་། རྣམ་པར་བྱང་བར་མི་ཤེས་མི་མཐོང་།
ཞེས་དང་། གཟུགས་གནས་པ་མ་ཡིན། རི་ལྗར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། །ཞེས་
པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ལ་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་
བྱབ་པར་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

འཕགས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་འགལ་བར་བཞེད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཤེས་སྤྱིབ་ཉོན་
མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་འགལ་བར་མི་བཞེད་དེ། གཞི་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དེ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་དང་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀ་ཡིན། ཉོན་
མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན།
ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། །ཞེས་
པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དེ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་

མ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

ཉི་ལྔ་ལས། དེ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་འདི་དག་གི་བྱང་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་སྟེ་མ་དང་ལྡན་པའོ། །རེ་ཞིག་དང་པོ་དེ་ནི་གཉིས་
པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོར་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
པ་བཞེན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་
པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་བཞེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་རྟེན་ཅན། ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། གཞི་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་
གྱི་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་དེས་ཀྱང་བྱང་སོ་སོར་བྱེ་ནས་དམིགས་པ་བཅད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཉི་ལྔ་ལས། ཙམ་སྟོས་པ་ནི་བྱང་པར་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས། གཞི་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དང་
པོ་ལ། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་ཡིན་པས་བྲལ།
དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་
ཁོ་ན་ཡིན་པས་བྲལ། གཞི་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་ལ་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་
གིས་བྲལ་པར་བཞེད་པས་འཁོར་གསུམ་སོང་ངོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་པ་དེ་དག་གི་
དོན་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་གཉིས་ཀྱང་བཏགས་སྤངས་པའི་འཕགས་
པ། དེ་ལྟ་བུའི་རགས་པའི་གནས་ལ་སྟོངས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡང་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དང་པོ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི། ཞེས་སོགས་དང་མི་འགལ་ཏེ། དང་པོའི་དོན་ནི།
གཞི་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་ལ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་རྣམས་བྱང་གཟུང་
རྟོག་ཡིན་པས་བྱང་པའི་དོན་དང་། ཕྱི་པའི་དོན། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་
ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཡིན་གྱི་རྣམས་
བྱང་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིབ་དཔོན་ནི། གཞི་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དང་རྣམས་བྱང་གཟུང་རྟོག་
འགལ་བར་བཞེད་དེ། གཞི་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དང་པོའི་དམིགས་ལུལ་
དུ་གྱུར་པའི་རྣམས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམས་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་
ན་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་པས་བྱང་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཞན་དག་ན་ལེ། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་དང་པོ་
ཡིན་ལ། རྣམས་པར་བྱང་པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་པས། འདི་གཉིས་པ་ཆུན་རྣམས་
པར་ཆད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ནི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཤེས་སྒྲིབ་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཆོས་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་མ་བྱང་སྟེ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་དེ་ཉོན་
མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམས་བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་
དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ན། རྣམས་བྱང་གི་ཆོས་མ་ཡིན་པས་མ་བྱང་
སྟེ། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་། རྣམས་བྱང་གི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་རྣམས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེལ་རྒྱུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་གིས་དངོས་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཚོག་གཉིས་འགལ་བར་བཞེད་ཀྱང་།
 ཀུན་བྱང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བཞེད་
 དེ། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད། ཚེས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་
 འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡང་ཡོད། ཚེས་ཐམས་ཅད་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཚོགས་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་དམིགས་པ་
 གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྟོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 མ་གྲུབ་ན། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཚེས་ཅན། བྱིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་པར་ཐལ།
 བྱིད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། བྱིད་ལོངས་
 སྤྱད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བྱང་གཞུང་ཚོག་དང་ཉོན་མོངས་གཞུང་ཚོག་མི་འགལ་ཉེ། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་
 གྱི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
 པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཉོན་མོངས་གཞུང་ཚོག་
 ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་ཚེས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་
 བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་ཚེས་
 གང་ཞིག་ དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཀྱིས་བྱང་གཞུང་ཚོག་
 ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཀྱིས་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་ཚེས་གང་ཞིག་ དེ་ལོངས་
 སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་
 བཞི་ཆད་མེད་བཞི་ཀྱིས་སྟོན་པའི་མདོ་ཀྱིས་ཀྱིས་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་འགྲེལ་ཤར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉི་སྒྲུང་ལས། གཞུང་བའི་ཀྱིས་བར་ཚོག་པ་ཡིན་ལ་འཛིན་པའི་ཀྱིས་བར་ཚོག་པ་ནི་མ་ཡིན་

པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱ་བཞི་སྟེ། ཕྱ་དང་པོ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་གཤོ། གཉིས་པ་ནི།
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱི་དེ་
ཉིད་དོ། །བཞི་པ་ནི། རྣམ་པ་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་
དོན་ལ། ཁ་ཅིག་གཞུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ལ་ཕྱ་བཞི་ཅི་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས། ལོ་ན། གཞུགས་
སོགས་ཡུལ་དུ་གཤོ་བྱ་བ་ཞུང་རྟོག་ཡིན་ལ་འཛིན་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་སོགས་ཡུལ་དུ་གཤོ་བོ་ཆོས་ཅན། གཞུང་རྟོག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན།
འཛིན་རྟོག་ཏུ་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཕྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁ་ཅིག་གཞུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གི་དམིགས་ཡུལ་ལ་ཕྱ་བཞི་ཅི་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས། དུས་མཐའི་
སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་འཛིན་རྟོག་གི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ལ་གཞུང་རྟོག་གི་དམིགས་
ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
གཉིས་ཀའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། སོ་སྤྱིའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་རྟོག་
དང་འཛིན་རྟོག་གི་དམིགས་ཡུལ་ལ་ཕྱ་བཞི་ཅི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་སོགས་
ཡུལ་དུ་གཤོ་བོ་དེ། དེའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་རྟོག་གི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་།
འཛིན་རྟོག་གི་དམིགས་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་ཤེས་
པ་དེ། དེའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་རྟོག་གི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་མངོན་
སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་རྟོག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་དེ། དེའི་

མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་
བུ་ཤེར་སྤྲོད། དེའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་རྟོག་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀའི་དེ་མ་ཡིན་
པའི་སྤྲོད། ཞེས་བཤེད།

རྣམས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་མཐུན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྲོད། དེར་
ཐལ། རྣམ་མཐུན་དེ་གང་ཟག་དོན་བྱེད་ཀྱས་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན། གང་ཟག་ཕྱང་
པོའི་ཆོས་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྲོད།

བདུན་པ་རྟོག་པ་བྱུང་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པ། ཚེད་པ་སྟོང་བའི་སྒྲོན་པ་དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་བློན་
སོགས་བཞི་པོ་དེ་ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་བྱུང་ཆོས་སུ་ལྡན་པའི་དོན་
ཡང་ཡོད་དེ། དེ་བཞི་སྤང་བྱར་ལྡན་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཉོན་མོངས་བྱ་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པའི་
སྤྲོད། འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་བསྟུས་པ་
མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་གངས་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་འདི་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་
པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྲོད།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དོགས་པ་བཀོད་པ་དང་། ལན་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་བློན་སོགས་བཞི་པོ་ལ་ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་
རིམ་པ་བཞིན་ལྡན་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། ས་བོན་དང་རིམ་པ་བཞིན་ལྡན་པ་ཡིན་ནམ། མངོན་
གྱུར་བ་དང་རིམ་པ་བཞིན་ལྡན་པའམ། འོན་ཏེ། རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་སྟོང་བ་དག་ལས་གང་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། བློན་སོགས་བཞི་ཀའི་སྐྱབས་སུ་དེ་བཞི་ཀའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་སྤྲོད།
གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དག་དང་དུས་མཉམ་མམ་མི་མཉམ། མཉམ་ན། དུས་མཉམ་ངོ་ཐོ་

གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་རྣམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་མཉམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། དམིགས་པ་རིགས་མཐུན་ཇུས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ་མཛོན་གྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དུས་མཉམ་མ་ཡིན་ན། དེས་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱོད་པའི་དོན་མ་ཆང་བར་ཐལ། དེ་དང་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཁྲད་པར་འབྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་བོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་དེ་རྟོགས་དགོས་པ་གཞིར་བྱས་ནས། སྤང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོར་ལམ་བོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་རྣམ་བུར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པ་སོགས་རིམ་ཅན་དུ་ལྟན་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་སྒྱུན་འཁེབ་པ་ཁ་ཅིག་དེ་གཞིར་བྱས་ནས་འོན་སྤང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་བོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཁྲབ་པའི་སྤང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རྣམ་བུར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྲབ་པའི་སྤང་ཉིད་དང་ཉི་ཆེའི་སྤང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲོས་པ་སྤང་རགས་རྟོགས་པར་ཆོད་མ་ཆོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་གི་ཆོས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲོ་ནས་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཁྲབ་པའི་སྤང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། གསུམ་པ་རིམ་པ་དེ་

ལྟར་སྤྱོད་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་བྱོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ། གཞུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་མཚུངས་པ་ལ། དེས་ཤེས་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་གཞུང་རྟོག་སྤྱོད་། རྣམ་བུར་གཞུང་རྟོག་མི་སྤྱོད་བའི་བྱད་པར་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་སྤྱོད་ལམ་བྱོན་སོགས་བཞི་པོ་དེ་ལ་ཤེས་སྤྱོད་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་རིམ་ཅན་དུ་ལྡན་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རྟོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་། ཤེས་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་གཞུང་རྟོག་ཀྱང་བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་གཉིས་པོ་དེ་དངོས་རྒྱ་གཅིག་ཏུ་སྦྱེས་པ་ནས། སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་དང་། དེ་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་གང་ཞིག་པན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཤེས་སྤྱོད་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེའི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྤོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་འབད་པས་སྤྱོད་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་སྤྱོད་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་སློ་ནས་བསྐལ་བ་དུ་མར་འབད་པས་སྤྱོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་བྱོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གྱི་ཆ་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་གཞུང་རྟོག་གི་ཆ་རྣམས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱ་དང་འོ་མ་འདྲེས་པ་ངང་པས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ངོ་བོ་

གཅིག་ཏུ་སྤྱི་ས་པའི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་འི་ལྟར་ཆེ་ཡང་། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དང་
སྤྱི་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་མཛོན་གྱུར་བ་གཉིས་དོ་ཤོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྤངས་དངོས་འགལ་དུ་ཁྱེད་པའི་
སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་བྱོན་སོགས་བཞི་པོ་ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་འཛིན་གྱི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་རིམ་ཅན་དུ་ལྡན་པའི་དོན་ཡང་། དེ་བཞིའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱེད་ན།
སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་བཞིའི་ས་བོན་ཡོད་པས་རིམ་ཅན་དུ་ལྡན་པའི་དོན་མ་
ཆང་བས་མི་འཐད་དེ། དེས་ན། ཉོན་མོངས་བྱ་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་
བྱ་མོངས་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡང་། ཉན་རང་སྤྱུག་ཀྱང་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་
ཀྱིས་ཉོན་སྤྱོད་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འབད་བ་དྲག་པོས་སྤྱོད་བ་བྱེད་ཀྱི། དེ་ལྟར་སྤངས་
པས་རང་གི་འདོད་བྱའི་འབྲས་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ། སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤྱོད་ན། རང་
གི་འདོད་བྱའི་འབྲས་བྱ་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་སྤྱོད་
གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤྱོད་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྤངས་
པས་རྣམ་མཁུན་ཐོབ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁུན་མི་ཐོབ་པས། དེའི་དོན་དུ་འབད་
བ་བྱེད་པ། ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་བྱ་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་
རྟོག་བཞི་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་སུ་ཡང་མེད། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཉོན་མོངས་བྱ་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པའི་
དོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ནས་དོན་བསྐྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དམན་ལམ་སྤོན་མ་སོང་གི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་བྱོན་སོགས་བཞི་པོ་དེ། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་སྤང་

བྱར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་དམན་པའི་སྒྲོར་ལམ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ། དེ་སྤང་བྱར་
ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། དཔྱལ་བ་པ་དེ་སྤྱག་བསྡལ་ཆེ་བས་
འགྲོ་བ་གཞན་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ། དེ་སྤྱག་བསྡལ་ཆེ་བས་འགྲོ་བ་གཞན་ལས་
བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འགྲོ་བ་གཞན་ལས་སྤྱག་
བསྡལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཤེས་སྒྲིབ་དེ་ལ་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། སྒྲོར་
ལམ་བྱོད་སོགས་བཞི་པོ་དེས། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་མངོན་
གྲུང་བ་བཞི་པོ་དེ་རིམ་ཅན་དུ་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་བྱོད་
སོགས་བཞི་པོ་དེས། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་དེ་རིམ་ཅན་དུ་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་
སྤྲོང་། མི་སྤྲོང་ན། སྤྲོ་མི་རྟག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་དེས་སྤྲོ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་མི་གཞོད་པར་
ཐལ། བྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རེས་པ་དང་ནི་སྤྲོ་
འདོགས་ཡིད། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་པོ་བའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྤྲོ་འདོགས་དཔེན་པ་ལ། འཕྲུག་
ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོང་ན། ཤེས་སྒྲིབ་དེ་ལ་མཐོང་སྤང་སྒོམ་
སྤང་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེས་རིམ་ཅན་དུ་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་དེ།
སྒྲོན་མེད་དེ། སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤྲོང་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ལ་མཐོང་སྒོམ་གྱི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། སྒྲོར་ལམ་བྱོད་
སོགས་བཞི་པོ་དེས། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་དེ་ས་བོན་སྤྲོང་བར་ཁས་མ་གྲངས་
པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་བྱོད་སོགས་བཞི་པོ་དེས། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་
རྟོག་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྲུང་བ་བཞི་པོ་དེ་རིམ་ཅན་དུ་སྤྲོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲོར་ལམ་བཞི་

ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་པར་མེད་ཀྱང་། གོམས་པ་ཡུན་རིང་བྱང་དང་།
ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱང་པར་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་སྤྱོད་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་སྒྲོར་ལམ་བོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས། ཤེས་སྒྲིབ་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་
བ་ཉམས་དམས་པ་དེ་ཅམ་དུ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་ཉམས་མ་དམས་
པའི་བྱིར་དང་། སྒྲོར་ལམ་བཞི་པོ་དེས། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་ས་བོན་སྤོང་
བྱེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་དུས་སུ་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

ཡོངས་འཛིན།

༥ སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་གཉིས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་བདག་རྟེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་ཕྱི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐར་མི་ལྟུང་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན། དེའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། ཐབས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་ཐོས་ནས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཞན་ལ་སྟོག་པས་དེ་དག་ལ་ཐོས་སྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་རྫོགས་པར་སྟོན་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བྱས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་གྲུས་པར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐབས་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཤེས་རབ་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་བདག་རྟེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་བདག་རྟེན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་གང་ཡང་རུང་བ་སྟོན་པའི་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན། དེའི་བྱེད་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་སྤྱི་ཞི་
གང་རུང་གི་མཐར་མི་ལྟར་བར་འཛིན་པའི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐེན་པ། དེའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་
མཆན་ཉིད། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དེའི་མཆན་གཞི་ཡིན། གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་
ཡོད་དེ། འཕགས་པ་ལྟར་ན། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་
བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པས་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་བསྟན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
སོགས་སྟོན་བྱེད། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་
པས་བྱེད་ཡོངས་འཛིན་བསྟན། སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། གཞུང་དེས་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་དངོས་སུ་
བསྟན་ནས། བྱེད་ཡོངས་འཛིན་ལུགས་ལ་བསྟན་པའི་བྱེད།

གསུམ་པ། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབ་པ་
དེ་འཆད་ན། དེའི་ཚུལ་རིམ་བུ་ཞེ་ན། སྐབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཚོད་
སྟོང་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་དབྱེ་བ་
ཡོངས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་གསུངས། དེའི་དམིགས་པ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་
ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་པ་ནས། གང་དག་སྐབ་
པའི་ཐུན་མོང་མིན། །ཞེས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྤྱིར་དགེ་བའི་
ཆོས་ཀྱི་རྟོན་ཅན། །ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་གསུངས། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་
བསྟུས་ནས་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །ཞེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་
གསུངས།

རིགས།

༥ རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་བྱུང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་
བཤད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་ནས་ཀྱིས་
ནི་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་མ་ཆགས་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་རིགས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
ཡང་བསོད་སྟོམས་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པའི་འཕགས་པའི་རིགས་སོགས་སུ་འདོད་པ་
ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས། ཆོས་གོས་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས། བསོད་
སྟོམས་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས། གནས་མལ་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་
ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས། སྒྲོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བ་འཕགས་པའི་རིགས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་པོ་དེ་ཡང་བསྟུན། ལམ་སྐབ་པའི་ཚུལ་དང་། སྐབ་པའི་ལས་དངོས་
གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་ལམ་སྐབ་ཚུལ་དུ་འདུ། ཐ་མ་དེ་ལས་དངོས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ལུང་ལས། དག་སྒྲོང་དག་བྱེད་ཚུལ་འདིས། ལས་འདི་བྱས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་
ཐར་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་དག་
ལས། །གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐ་མས་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་
གསུམ་པོ་དེས་ཆོས་གོས་སོགས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པའི་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་བ་ལྟོག་པར་
བྱེད། ཐ་མ་དེས་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མཛོད་ལས། བདག་དང་བདག་གིར་མངོན་འདོད་པ། །དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་འཕགས་པའི་རིགས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་

འཕགས་པ་རྣམས་སྤྱི་ཞིང་འབྲུང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྤྱི་བས་ན་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང་། དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རིགས་འདུས་བྱས་སུ་སྒྲུབ་ཚུལ། ཅོད་པ་སྟོང་བ་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཉོགས་པ་སྤྱི་བྱང་གི་རྒྱས་པ་ཞིག་རིགས་སུ་འཛོག་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་བཞེད་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་སྟང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཉོགས་པ་སྤྱི་དང་པའི་ས་བོན་དེ་འཛོག་མི་བཞེད་པ་རྣམས་ནི་ནང་སྤྱི་མཆེད་དུག་གི་སྟང་ན་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་བཞེད་དེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ། སྤྱི་མཆེད་དུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འགྱུར་ཀྱི་རིགས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐོས་སོགས་རྒྱུ་ཀྱིས་གསོས་མ་བཟབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དེས་གསོས་བཟབ་པའི་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་རྒྱས་འགྱུར་ཀྱི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་རིགས་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྟུན། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་ཀྱིས་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་དུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་འོངས་པ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་ནི། སྟོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ། རིགས་གཉིས་པོ་དེ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།

དེ་གཉིས་ཏེན་མི་བཏེན་དང་རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་
རྒྱན་ལས། རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །དེ་ནི་ཏེན་དང་བཏེན་པ་དང་། །ཡོད་མེད་ཉིད་དང་
ཡོན་ཏན་ནི། །སྒྲིལ་བའི་དོན་དུ་རིགས་ཞེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མཚོ་སྤྱན་
ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་མིང་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྲ། བས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འདུས་བྲས་སུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ། རིགས་གཉིས་པོ་དེ་འདུས་བྲས་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་བདེན་གྲུབ་གསུམ། དེ་ལ་བཏེན་ནས་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་བདེན་གྲུབ་
གསུམ། དེ་ལ་བཏེན་ནས་གནས་སྐབས་སྒྲུབ་པ་མི་འདྲ་བ་བདེན་གྲུབ་གསུམ། དེ་ལ་བཏེན་ནས་
འབྲས་བྱ་བྱང་ཚུབ་མི་འདྲ་བ་བདེན་གྲུབ་གསུམ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་ལས། ཁམས་
རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །སྒྲུབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། །འབྲས་བྱ་ཐ་དད་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། །རིགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་རྒྱ་དུས་སུ་མེད། །འབྲས་དུས་སུ་ཡོད། རང་བཞིན་གནས་རིགས་
མོས་སོགས་ཀྱིས་མ་གསོས་པའི་རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད། །འབྲས་བྱའི་དུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་
ཟད་པ་ཡི་རྒྱ་མཚན་ཕྱིར། །རིགས་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་
དེ་རང་གི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཆེ་ཟད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཆེ་མི་
ཟད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་རིགས་མཚན་ཏུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་འདུས་མ་བྲས་ཡིན་ན།
དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ལྷང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པས་གཏན་རིགས་ཆད་གསུམ། གནས་སྐབས་རིགས་
ཆད་གཅིག་དང་རིགས་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་བཞི་འདོད་དེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་སྒྲོད་ལ་འཇུག་པ་

དང་། དགེ་ཅ་གཏན་ནས་བཅོམ་པའི་རིགས་ཆད་གཅིག་དང་། ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགེ་ཅ་ཚམ་ཡོད་ཀྱང་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགེ་ཅ་མེད་པའི་རིགས་དང་། ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགེ་ཅ་ཚམ་ཡང་མེད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པར་སྒྱུད་ངེས་ཡོད། ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ། ལ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མ་ཐུན་དགེ་བ་མེད། འདཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་བྲལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཉེན་པོས་སྒྲོང་རུང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཉེན་པོས་སྒྲོང་མི་རུང་བ། རྟག་ཡིན་ཕྱིར་རམ། ཞེས་སོགས་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པས་ནི། རིགས་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་རིགས་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། རིགས་དམན་པ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་རིགས་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་བྲལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེན་གྲུབ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་དག་སྒྲོ་བྱར་བར་ནི་འདོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་དེའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་དེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་སུ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་རིགས་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། རིགས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དག་གྱུར་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་ཕྱིར། འགྲོ་ཀྱན་དེ་ཡི་སྒྲིང་པོ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཤུལ་པས། རྟགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་

དུག་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་དང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཀུན་བཏུས་སུ་ཡང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 རྒྱུན་མེད་དེ། དང་པོ་གཉིས་པོའི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་རིགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའི་དོན་ནི། རྣམ་པར་
 བཞག་འཛོག་གི་རྒྱ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་རིགས་གཉིས་པོ་དེ་མི་འགལ་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་རྒྱས་
 འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་
 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉན་ས་ལས། ས་ཐོན་དེས་འབྲས་བྱ་དེ་མ་བསྐྱེད་ཅིང་འབྲས་བྱ་མ་གྲུབ་པ་ན་སྤ་
 བ་ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་ཆེ་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་ཅིང་འབྲས་བྱ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་ན་ནི། ས་ཐོན་གང་ཡིན་
 པ་དེ་དང་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་དེའི་ཕྱིར་རིགས་དེ་རགས་པ་ཞེས་བྱ་
 བར་རྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེས་རིགས་གཉིས་
 འགལ་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་སྤ་བ་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
 རིགས་དེ་རགས་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་རིགས་སྤ་རགས་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་
 འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལས་གཞན་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མཚོ་
 སྤོན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་ཡིན་པ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སེམས་ཙམ་པས་ཐག་མེད་ཀྱི་ཉོགས་པ་བསྐྱེད་རུང་གི་བྱས་པ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་
 ཁས་སྦྱངས་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས། འོ་ན་རྒྱུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་པ་ཡང་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ཐལ་བའི་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱ་མ་པའི་ལྷགས་བཤད་པ་ལ། རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རིགས་མ་

སད་པའི་ཉེས་དམིགས། སད་པའི་པན་ཡོན། སྤྱ་བཤད་པ་དང་། རིགས་ཆད་གསུངས་པའི་
དགོངས་གཞི་བཤད་པ། རིགས་ནས་རི་ལྟར་འབྱེད་ཚུལ་དང་ཤུག་དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་སུ་
འགྱུར་རུང་གི་ཆོས། རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས། རྒྱས་
འགྱུར་གྱི་རིགས། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རིགས་དང་གསུམ།

ཁ་ཅིག་ རྩི་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་རྩི་མ་དང་བཅས་པའི་མཐུན་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་གང་ཞིག་ གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་
ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་
ཆད་མེད་ལས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་
ཏེ། གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་གྱུར་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་གང་ཞིག་ ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་
རུང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། བྱི་ཀན་རྒྱ་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་དེའི་
མཆན་གཞི་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱར་འགྱུར་རུང་གི་ཆོས། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རྒྱས་གྱུར་གྱི་རིགས་ལ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཀྱང་། རྒྱས་
འགྱུར་གྱི་རིགས་ལ་རྒྱས་གྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱི་ཀན་རྒྱ་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་
སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་རྒྱས་གྱུར་གྱི་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཐོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ ཤེས་པ། ལྡན་མེན་འདུ་བྱེད་དང་གསུམ་ཡོད། དེར་
གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེ་ཡང་ཡིན། འདུག་སྒྲིམ་གསུང་དུ་ཐོབ་

པའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འཇུག་པ་ལས། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་འདྲ་སྐྱེས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་རིང་སངས་
 རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་སྤྱོད་གྲུང་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་གྲུང་
 པའི་ཤེས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་
 སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱད་སྐྱེ་མའི་རྣམ་བཤད་ལས། དམ་པའི་ཆོས་
 ཐོས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་
 རྗེ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱས་འགྱུར་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ན་གཟུགས་སྐྱར་འགྱུར་བྱུང་
 ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་ བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་སོགས་གཟུགས་སྐྱར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་
 གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་འགྱུར་བྱུང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་འགྱུར་ཀྱི་རིགས་
 དེ་རྣམས་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གཟུགས་སྐྱར་
 གཉིས་སུ་སྒྲང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་
 བདེན་པར་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་དེ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྫོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་བྱུང་གི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མ་ངེས་པའི་རིགས་ཡོད་དེ། སྤྱིར་སྤང་འདས་ཐོབ་འགྱུར་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པ་ལ་ཐེག་པ་
 གསུམ་པོ་གང་བྱུང་གི་རིགས་སུ་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་དུ་བྱུང་བའི་

རིགས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རིགས་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གཏེར་དང་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་དཔེའི་སློན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱུད་ལྔ་མ་ལས། གཏེར་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ། །རིགས་དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་
 ཟླ། །ཐོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་། །ཡང་དག་སྒྲུངས་པ་མཆོག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་གཏེར་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་དབྱུང་པོའི་གྲིམ་
 གྱི་ས་འོག་ཏུ་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ཡོད་ཀྱང་མི་དེས་དེ་མ་ཤེས་ཤིང་། གཏེར་དེ་ཡང་ང་འདི་ན་ཡོད་
 ཅེས་མི་སྤྱོད་པས་མི་དེ་གཏེར་དང་མ་སྤྲད་ཀྱི་བར་དུ་དབྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་མི་ཐར་ཞིང་
 སྤྲད་པ་ན་དེ་ལས་ཐར་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
 ཡོད། དེ་མཛོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན་མི་གྲོལ་ཞིང་རྟོགས་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྒྱུད་ལྔ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་མི་དབྱུང་གིས་ནང་ས་འོག་ན། །མི་ཟད་པ་ཡི་གཏེར་ནི་ཡོད་ཀྱང་ལ། །མི་
 དེས་དེ་མ་ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་། །དེ་ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྤྱོད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་
 བར་ཆུད་རིན་ཆེན་གཏེར། །དེ་མེད་བཞག་དང་བསལ་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་། །མ་རྟོགས་པས་ན་
 དབྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། །རྣམ་མང་རྒྱན་དུ་སྦྱེ་དགུ་འདིས་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མཛོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སློ་བུར་གྱི་དེ་མས་
 བསྐྱེད་པས་པའི་དབང་གིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ལྔ་མ་ལས། གོས་རུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་
 དང་ནི། །བྱུང་མེད་ངན་པའི་སྟོན་མི་བདག་དང་། །ས་ལ་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཡོད་ཅི་ལྟ་བུར། །སློ་
 བུར་ཉོན་མོངས་དེ་མས་བསྐྱེད་པས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་ཁམས་འདི་
 གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་གཉིས་སྤྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་ཀྱིས་འཕྲོ་ཆུ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་སྤྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ། ཕྱི་མ་སྤྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སྤྱོད་

གཉིས་འཛོལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི། །སྤྱོད་གསུམ་འཛོལ་བར་འདོད་པ་ཡིན། །དང་པོས་སྤྱོད་ཅི་དང་པོ་སྟེ། །གཉིས་བ་ཡིས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱི། སེམས་ཅམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འདོད་པའི་རིགས་དེ་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར།

ཐག་མེད་ཀྱི་ཉོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་ཁས་སྦངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ཐལ། དེ་ཡང་ཐག་མེད་ཀྱི་ཉོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་སྒྲ་ལས། གཞན་དག་གི་རིགས་ནི། སྤྱོད་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྦངས་པ་དང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའོ། །རི་སྐད་དུ་དེ་དག་གིས་ནི། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་དོན་བརྗོད་དགོས་སོ། །རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྦངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པ་དེས་ན་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ། །ཡང་ན་དེ་དག་གི་རིགས་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་འདི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་དང་འདི་འགྲིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རིགས་མ་སད་པའི་ཉེས་དམིགས། སད་པའི་པན་ཡོན། སྤྱོད་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་རིགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་རིགས་ལྡན་གྱི་འགྲོ་བ་ཁ་ཅིག་ད་དུང་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་སྤྱོད་མེད་དེ། རིགས་སད་པའི་བགོགས་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་པས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཕྱིར། བགོགས་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། གྲོགས་ངན་གྱིས་ཟེན་པ་དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱེད་གྱིས་ཐོངས་པ་དང་། རྗེ་

བོ་སོགས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་དབང་དུ་སྐྱར་བ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
ཉོན་མོངས་གོམས་དང་གྲོགས་ངན་དང་། རྩོངས་དང་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དེ། མདོར་ན་རིགས་
གི་ཉེས་དམིགས་ནི། རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སད་པའི་མན་ཡོན་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་དེ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་
དགའ་ཞིང་སོང་ཡང་སྐྱར་དུ་ཐར་བ་དང་། དེར་ཡང་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཆུང་དུ་སྦྱང་བ་དང་། འཁོར་བར་
སྐྱོ་ཤས་དང་བཅས་པའི་སྐྱོན་སེམས་ཅན་སྤྱིར་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིང་མོ་ཞིག་
ནས་ངན་སོང་དུ། འགྲོ་ཞིང་སྐྱར་དུ་ཐར་བ་དང་། དེར་ཡང་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཆུང་དུ་སྦྱང་། སྐྱོ་བཅས་
སེམས་ཅན་སྤྱིར་པར་བྱེད། ཉེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པ་
ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་ཆེ་མོ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། བཟོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
བསྐྱོམ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྤྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་ལ་དགའ་བ་སོགས་འབྱུང་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། སྦྱོར་པའི་སྦྱོར་དུ་སྦྱང་རྗེ་དང་། རྩོམ་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། དགེ་བ་
ཡང་དག་སྤྱད་པ་ནི། རིགས་གྱི་ཉུགས་སུ་ངེས་པར་བཤད། ཉེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
བཅུ་པའི་མདོ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། རྒྱ་སྐྱར་ལས་ནི་རྒྱ་ཤེས་ལྟར། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལྟོ་ལྟར་གྱི། རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པས་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་དེ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་
དུ་འབྱུང་པའི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
གི་མཚན་ཉིད།

བཞི་པ་སྐྱོད་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོད་སོགས་བཞི་བདེན་སྦྱོར་ཆོས་ཅན། བྱོད་
ལ་དེ་རྣམས་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་
ལམ་ཐོད་སོགས་བཞིས་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་དེ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་

དུ་འགྱུར་བའི་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྤྱིར་ལམ་བོད་སོགས་བཞི་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
རྒྱལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་དེ་རྒྱལ་གྱིས་རང་ཉིད་
སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྤྱིར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་རིགས་ཆད་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་བཤད་པ་ལ། དེས་པའི་རིགས་གསུམ། མ་
དེས་པའི་རིགས་གཅིག་སྟེ་རིགས་བཞི་ཡོད་ན། རིགས་ཆད་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་
ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དགོངས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་
གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
ལ་སྤང་བའི་ལོག་སྲིད་ཅན་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་
པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལྡོག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་
གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་གཉེན་པོས་འབྲལ་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱལ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མངོན་མཐོ་ལན་གཅིག་ཅུ་ཡང་ཐོབ་མ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལན་ཅིག་
ཅུ་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་
པ་ལས། འདི་རྒྱུད་དུ་ལོག་སྲིད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན། ཞེས་
གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལོག་སྲིད་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱལ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཡང་རྟེན་

རྣམ་པར་དག་པ་མི་འགྱུར་བར་ནི་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གིས་བྱང་
པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅན་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་རུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས།
ཐོག་མེད་གྱུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཏུ་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། །ཐོག་མེད་
སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱབ་མི་མཐོང་སྟེ། །ཅི་ལྟར་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་སྐྱབ་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱི་མ་གཉེན་པོས་འབྲལ་རུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སེམས་
ཅན་འགའ་ཞིག་གི་སྐྱབ་པ་ཏུ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། མི་ཏུ་ཀྱང་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ། སྲིད་ཀྱང་ཐབས་དེ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་
དོན་གཉེར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་མེད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཡིད་
འབྱུང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཡུལ་
དུ་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་དག་ལས་དེ་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལས།
ཏུ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །ཡང་ན་ཐབས་ནི་མི་ཤེས་ཕྱིར། །བྱ་བ་ཡོངས་སུ་ཏྲོག་
གངས་ན། །རྒྱ་ཡོད་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ཡིས་ནི། །གཉེན་པོ་བསྐྱོམས་པས་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་བཞེད་ཅེས་སྒྲ་བ་ནི་མི་རིགས་པར་ཐལ།
དེས་ས་ལྗེ་པོགས་སུ་ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། །ཆོས་
རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀུན་གྱིས། །ཐུང་ན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་འདི་དངས་པ་དེ་ཉིད། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འབྲེལ་པར་སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་སྟོན་པའི་ཁུངས་སུ་དངས་
པ་གང་ཞིག་ཀུན་གཞི་བཞེད་ན་དེའི་ཁུངས་སུ་འདྲེན་པ་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་རིགས་ནས་འབྲིང་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ཐོག་མར་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པའི་ཐབས་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་སྡེ་སྡོད་ཐོས་པར་བྱས་ནས་དེ་
དག་གི་དོན་ལ་འབྲིང་པ་ན་དབང་པོའི་རིམ་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། དེ་རྗེས་རིགས་བསགས་སྤྱངས་
ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྦྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སློན་ནས་འབྲིང་དེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་སློང་མ་ནས་གསོག། སྦྱིབ་པ་སློང་མ་ནས་སྤྱངས།
སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསློམ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱང་བ་དང་། བཟོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སློམ་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་ཐོག་མར་རྟོན་པའི་ཆེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་ལ།

དེ་ནས་སྦྱིས་བྱ་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་གི་བསམ་པ་གཏོང་ཚུགས་པ་སྦྱིས་པ་ཡིན་ན། གཞན་
དོན་གཉེར་གྱི་སློང་དང་བྱང་ཚུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ལེགས་པར་སྤྱངས་ཏེ་བརྟན་པ་ན་བྱང་
ཚུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་
སློབ་བྱས་མི་བྱས་བརྟགས་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོམ་པ་དང་འགལ་བའི་ཅ་ལྟར་གིས་མི་གོས་པར་
སྤྱང་བྱས་པར་མཐོང་བ་ན་འཇུག་སྦྱོམ་ལེན་པར་བྱེད། སྦྱོན་ཆེ་རབས་དུ་མར་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་ཤིང་། ཐོག་མར་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཆེར་མི་བཟོད་
པའི་ཡིད་འབྱུང་སྦྱིས་ནས་ཐོག་མར་དེ་ཞི་བ་ལ་དོན་གཉེར་སྦྱིས་ནས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉམས་
སུ་ལེན་པ་ལ་རེ་ཞིག་བཀྱིར་མི་རུང་ཞིང་། མི་མོས་ན་ཉན་རང་གང་རུང་གི་ལམ་ལ་འབྲིང་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།

སྤྲོད་གཉེན།

༩ ལྷན་པོ་སྤྲོད་བ་དང་སྤྲོད་ལམ་བཅད་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྲོད་གཉེན་སྤྱི་ལོ་ལྷན་གཞག་བཤད་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤྲོད་བ་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤྲོད་བྱ་སྤྲོད་ཚུལ་ཁོ་ན་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེས་མཐོང་སྒོམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྤྱི་ལོ་སྤྲོད་བྱ་སྤྲོད་ཚུལ་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ས་པོན་མེད་ཀྱང་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་སྤྲོད་མོ་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་སྤྲོད་བ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་བ་དེ་ནི་གཉེན་པོ་སྤྲོད་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོད་བ་དང་འགག་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོད་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་པས་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། ལྷན་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དོས་སྐལ་གྱི་ངི་མ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ངི་མ་མཐའ་དག་སྦྱངས་པའི་བྱིར། ལྷགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་སྤྲོད་བ་ན་གཉེན་པོ་སྤྲོད་འགྱུར་དང་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་འགག་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོད་། ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་གཉིས་མཉམ་དུ་འགག་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་སྤྲོད་མོ་དང་མ་བྲལ་ཟེར་ན། དེ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ལས། གང་གི་ཆེ་བྱང་རྒྱུ་པེམས་དཔས་གཉེན་པོ་བསྐྱོམས་པས་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་གས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ན་ལྷན་བར་བྱང་བའི་སྤྱོད་གས་ལྷན་བར་སྤྱིན་

པའི་ཚོས་ཉིད་གི་གནས་སྐབས་འི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་ཀའི་སྒྲ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་
དཀར་པོའི་ངོ་ཐོར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞི་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་འདོད་སྲིད་མངོན་གྱུར་བ་སྤངས་པའི་དོན། སྟོམས་འཇུག་དེ་ལས་
མ་ཉམས་ཚུན་ཆད་དུ་འདོད་སྲིད་མངོན་གྱུར་བ་མི་འཇུག་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་
ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སྤངས་པའི་དོན་ནི། དེར་ལས་ཉོན་གི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་ལ་
བྱེད། བྱང་འཕགས་གིས་སྐྱེ་གན་འཆི་སྤངས་པ་དང་སྤྱུག་ཀུན་སྤངས་པའི་དོན་ནི། ལས་ཉོན་གི་
དབང་གིས་དེ་དང་དེ་མི་བྱེད་པ་དང་དེ་མི་འབྱུང་བའི་དོན་དང་། ལོངས་སྐྱུས་མ་དག་པའི་ཞིང་
སྤངས་པའི་དོན་ནི། ཞིང་དེར་མི་གནས་པའི་དོན་དང་། མཐོང་སྟོམ་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གིས་
སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་དོན་ནི། གཉེན་པོས་ལག་རྩེས་བཞག་པའི་སྟོན་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤོང་བ་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་དེས་མཐོང་སྟོམ་གི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
གི་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་བསྟན་པར་ཐལ། རྒྱན་པོ་སྤྱང་བ་དང་སྟོ་འཕར་བཅད་པ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ།
ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་རྒྱན་པོ་བྱིར་སྤྱང་བ་དང་སྟོ་འཕར་བཅད་པ་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར་བེར་
ན། སྟོན་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་དང་རྒྱན་པོ་བྱིར་
སྤྱང་བ་དུས་མཉམ་པའི་དཔེ་བཤད་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་གི་
ས་ཐོན་གཉིས་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་གི། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་
བ་དང་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་བ་འདས་
པ་རྣམས་དེའི་དུས་སུ་འདས་ཐེན་པས་དེ་དང་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན། དེ་མ་འོངས་པ་རྣམས་
དེའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པས་དེ་དང་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན། ད་ལྟ་བ་རྣམས་དེ་དང་དུས་མཉམ་

དུ་མི་འབྲུག་པས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་བཏུས་ལས། གང་གིས་གང་ལས་སྔོང་ཞེ་ན།
འདས་པ་ནི་འགགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ནི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་
བྱུང་བ་ནི་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་
ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་སྔོང་ངོ། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོ་གང་བྱུང་བ་
གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་འབྱུང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགགས་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་
སྟེ་སྒྲིབ་བ་དང་སྒྲུབ་པ་འབྱུང་བ་དང་འགགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

སྔོན་མེད་དེ། གང་གི་ཞེས་པ་ནས། མི་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་
དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་སྤང་བྱ་བ་དེན་འཛིན་ཀྱན་བཏུགས་གྱི་
ས་པོན་རང་དུས་སུ་འདས་པ་བྱུང་བ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལྟར་སྔོང་བ་ཡང་མ་ཡིན། རང་དུས་སུ་
མ་འོངས་པ་མདུན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྔོང་བ་ཡང་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བ་རྣམས་མཛོ་སྤེལ་གཡང་
ལ་སྒྱུར་བ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་འགགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྔོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་།
ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏུགས་འགགས་པ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱོད་པས་པ་དང་བར་
ཆད་མེད་ལམ་སྤྱི་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱོད་པས་པ་དུས་མཉམ་པ་དང་། དེ་འགགས་པ་དང་བར་ཆད་
མེད་ལམ་རྫོགས་པར་སྤྱི་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྔོང་བ། ལྟར་བ་དང་སྒྲུབ་པའི་དཔེ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏུགས་གྱི་ས་པོན་རྫོགས་པར་འགགས་ཐེན་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྫོགས་པར་སྤྱི་བ་ཐེན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། བདེན་འཛིན་ཀྱན་
བཏུགས་རྫོགས་པར་འགགས་པ་དང་དེ་སྤྱི་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུ་པོ་བྱུང་བ་
དང་སྔོ་འཕར་བཅད་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཞེས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏུགས་
འགགས་པ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྤྱི་བ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། སྔོན་མེད་དེ། གང་

ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དུས་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་
བའི་ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་དུས་མཉམ་པའམ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་དུས་མཉམ་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་
དེའི་རྒྱུད་ལ་དུས་མཉམ་སྐྱིར་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

སྐྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་མོ་ཟེར་ན། སྐྱོར་ལམ་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། དང་པོ་ལྟར་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་
འགགས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་རྫོགས་པར་འགགས་ཟེན་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སྐྱེས་ཟེན་པ་དུས་མཉམ་
པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་
ན་དེའི་རྒྱུད་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་འགགས་པའི་ཕྱིར།
མ་འབྲེལ་ན་སྤར་ལྟར་རོ། །

ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དུས་མཉམ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་དེ་འགག་བཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་བར་ཆད་མེད་
ལམ་སྐྱེ་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་ལས། ཡེ་
ཤེས་ལ་བརྟེན་མི་ཤེས་ངི་མ་འཛོམས། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་ཉོན་མོངས་རྟག་པར་ཡང་། །དེ་དག་རེས་
འགའ་ཅམ་ཡང་སྤང་བ་མེད། །ཅེས་དང་། ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་མངོན་པར་ཤར་བའི་ཆེ་སྟུན་པའི་
གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་དེ་གཉེན་པོས་ལག་

རྗེས་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་དེས་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བྱས་ཟེར་ན། བྱས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྤྱི་ས་སྐྱབས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་བདེན་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་འགོ་ག་བདེན་དེ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་འགོ་ག་བདེན་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་འགོ་ག་བདེན་དེ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་སྤངས་པའི་འགོ་ག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་བྲལ་བའི་འགོ་ག་བདེན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དྲི་མ་ཟད་པ། དྲི་མ་དང་བྲལ་བ། དྲི་མ་སྤངས་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་གསུང་རབ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་གོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་ལ། མཐོང་སྒོམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། དེམ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་དེ་གཉིས་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

བྲང་ངེས།

༥ དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱང་པ་ལ།
བྲང་ངེས་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མ་གཞག་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།

ཁ་ཅིག་ དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ།
ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་མདོ། བྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དགོངས་གཞི་ཆོས་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་
ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་བྱི་མ་དེའི་
བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། དགོངས་གཞི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡང་དེ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་མེད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཉིད་དངོས་
བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེར་བྱིན་འབྱུང་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
དོ། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་མ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། གཤམ་གཅི་དོན་དམ་
པར་ཡིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་བྱི་མ་
དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་བྱི་མ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ནས་ལྷ་མ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཆོས་ལྷ་མས་
དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་
མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་། ཡུམ་བར་མའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི། བྲང་ཆེན་ཡོད་བཞེན་དུ་བྲང་
ཆེན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ། ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། བྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་

ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་བཞི་དངོས་བསྟན་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཤེས་རབ་སྣང་བོས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྟན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱང་བོ་ལྷ་བོ་དེ་དག་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པར་ནམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བསྟོལ། །ཞེས་པའི་མདོ་དེས། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་
བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། དེ་ལ་དོན་དམ་པའམ་སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་དོས་ནས་མ་བྱུང་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་། དེ་དེས་དོན་གྱི་
མདོ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དབྱུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེས་པའི་དོན་ཡང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཆད་མ་དང་བཅས་པ་
དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
གཞན་གྱིས་གང་དུ་ཡང་བྲང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་
མདོ། །དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། རྒྱས་འབྱེད་བསྟུས་གསུམ་སྤྱད་པ་དང་
བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྟོན་
པའི་མདོ། བྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་བྲང་དོན་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ། སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་
མ་ཡིན་པའི་མདོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྱེ་མ་འདུས་བྱས་ནམས་མི་རྟག་སྟེ་ཞིང་འཛིག་པའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན། །ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན། དང་པོ་དེ་ལ་དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ལས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་བྲང་མི་
དགོས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་ལ་བྲང་དོན་གྱི་མདོ་

ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ལས་གནས་ལུགས་གྱི་
 རོན་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་
 ལས། སྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན་པ་ལྟར། །ངེས་དོན་མདོ་སྡེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་
 ཤེས། །གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྦྱིས་བྱ་བསྟན། །ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་བའི་དོན་དུ་
 ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲུག་པ་ལས། མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཤད་དོན་
 ཅན། །བྱང་དོན་གསུངས་པ་འང་རྟོགས་ནས་བྱང་བྱ་ཞིང་། །སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་
 གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པས་བྱང་དོན་
 གྱི་མདོ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་
 དང་། སྟོན་ཚུལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆོག་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་པའི་སྟོན་པ་དོན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་
 པ་སྟོན་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོན་ཚུལ་ཟབ་མོ་ལྟ་དཀའ་ཞིང་རྟོགས་དཀའ་བ་དགག་བྱ་
 བདེན་གྲུབ་གྱི་སྦྱོས་པ་རྣམས་པར་བཅད་པའི་བདེན་སྟོང་རོ་གཅིག་པར་སྟོན་པ་དང་། གང་གིས་
 བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ཡོད་པ་
 ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཆོས་དང་གང་ཟག་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྟོང་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་གང་། བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་
 གང་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀུན་རྫོབ་དུ་གྲུབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་
 སྡེ་གང་དག་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་
 ཆོག་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཆོགས་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཟབ་མོ་
 ལྟ་དཀའ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་
 བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་། སྟོག་དང་། གསོ་བ་དང་། སྦྱིས་བྱ་དང་། གང་ཟག་དང་། ཤེད་ལས་

སྐྱེས་དང་། ཤེད་བྱ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་། ཚོར་བ་པོ་སྐད་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་བ་བདག་
པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་
བ་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་། སྟོག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་མེད་པ་
དང་། བདག་པོ་མེད་པ་རྣམས་པར་ཐར་པའི་སྐོ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་
ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་རྟོན་གྱི་བྱང་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མི་རྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དང་དོན་གྱི་མདོ་ལ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་། ལྡེམ་པོར་
 དགོངས་པའི་མདོ་གཉིས། ཁ་ཅིག་མདོ་ཡིན་ན། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་ལྡེམ་པོར་དགོངས་
 པའི་མདོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྡེམ་པོར་དགོངས་
 པ་རྣམ་པར་བཞིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། དེ་གཉིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་
 པའི་ཐབས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དགོས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ། ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་མདོའི་
 མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་གཉིས་འགལ་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་གཞི་གཞན་ཞིག་ལ་དགོངས་ནས་དགོས་པའི་དབང་གིས་སྐྱས་
 ཟེན་ལ་གཞན་ཞིག་སྟོན་པས་དགོངས་པ་ཅན་དང་། དགོངས་པ་གཞན་ཞིག་ལ་དགོངས་ནས་
 དགོས་པའི་དབང་གིས་ལྡེ་ཁྱེ་འཁྱོག་པའི་ངག་གིས་སྐྱས་ཟེན་ལ་གཞན་ཞིག་སྟོན་པས་ལྡེམ་

ཐོར་དགོངས་པའི་མདོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དགོངས་གཞི་བཟོད་བྱའི་གཙོ་ཐོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སྤྱི་ཅི་བཞིན་པ་མ་
ཡིན་པའི་མདོ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། དགོས་པ་བཟོད་བྱའི་གཙོ་ཐོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་སྤྱི་ཅི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ། ལྷེ་ཐོར་དགོངས་པའི་མདོའི་མཆན་ཉིད། དང་པོ་དེ་
ལ་དབྱེ་ན། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ། རོན་གཞན་ལ་དགོངས་
ནས་གསུངས་པའི་མདོ། རྩས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ། གང་ཟག་གི་བསམ་
པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་དང་
རོན་གཞན་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་རྩས་གཞན་དང་། །གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། །དགོངས་པ་
རྣམས་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ང་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱུ་རྣམས་གཟིགས་
སྲ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། བ་དང་མ་ནི་བསང་བྱ་ཞིང་། །རྒྱལ་
པོ་གཙང་སྤྱོད་ཅན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་བཅོམ་ན། །མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྩས་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་བདེ་བ་ཅན་
དུ་སྐྱེ་བའི་སྟོན་ལམ་བཟང་པ་ཅོམ་གྱིས་དེར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ལས་
འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་ཐོར།
དགེ་སློང་དག་ཁུར་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན། དང་པོ་ལ། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་
ལ་དགོངས་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་
བསགས་པ་མཉམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱབས་པ་མཉམ་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་དང་སྐྱུ་བོངས་ཀྱི་ཆད་མི་
མཉམ་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་
ནི། །ཆོས་སྐྱུ་འགྲོ་བའི་རོན་མཛད་པ། །མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐྱུ་ཆེ་དང་། །རིགས་དང་སྐྱུ་བོངས་ཆད་

གྱིས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེས་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་ཚུལ་
ཡོད་དེ། བ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ལེན་གཉིས། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་འཛིག་ལྟ། གཙང་སྤྱོད་ལྟ་བུའི་བརྟུལ་
ཞུགས་མཆོག་འཛིན། ཡུལ་འཁོར་ལྟ་བུའི་ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་ནམས་བཙམ་ན་དག་པ་མྱང་འདས་
ཐོབ་པར་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷེམ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་དེ་ལ་ནམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཞུགས་པ་ལྷེམ་
པོར་དགོངས་པ་དང་། །མཆོན་ཉིད་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་གཞན། །གཉིན་པོ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་
པ་དང་། །བསྐྱར་བ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལ་ཁ་བྲང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་ནི། དབྱ་མ་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་བདེན་གྲུབ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་
ལྟར་ན། གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན།

གསུམ་པ། གཉིན་པོ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སངས་
རྒྱུ་ཆོས་ལ་བརྟན་པ་དང་། །ལེ་ལོ་ཅུང་ཟད་མཆོག་འཛིན་དང་། །ང་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པ་
དང་། །འགྱོད་དང་མ་ངེས་ལྟོག་པ་ནི། །སེམས་ཙན་ནམས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་སྟེ། །དེ་ཡི་གཉིན་པོར་ཐེག་
མཆོག་གསུངས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལ་བརྟན་པའི་
གཉིན་པོར་ནི། ང་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ནམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཆོས་
ལ་བརྟན་པའི་གཉིན་པོར། གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ། ལེ་ལོ་ཙན་གྱི་གཉིན་
པོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྩོམ་ཏེ་མེད་ཀྱི་མཆོན་སྟོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན། མཆོག་འཛིན་གྱི་གཉིན་པོར་ནི། སྤྱིན་པ་ཙམ་
གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་རོ་བོར་སྤྱིན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་སྤྱོད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་

བསྐྱགས་པ་བཞེད་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན། ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ལ་ལའི་ཡོན་
 ཏན་ལས་འགའ་ཞིག་གི་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདོད་
 ཆགས་ལ་སྦྱོད་པའི་གཉེན་པོར་ནི། དེའི་གཉེན་པོར་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་གི་འབྲེལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱགས་པ་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན། འབྲོད་པའི་གཉེན་པོར།
 གང་དག་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དེ་དག་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་པའི་
 མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན། མ་ངེས་པ་ལྟོག་པའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན། མཐར་ཐུག་
 ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། དབུ་མ་པ་ལྟར་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
 གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན།

བཞི་པ་ནི། སྤྱིང་པོ་མེད་ལ་སྤྱིང་པོར་ཤེས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་པར་གནས། །ཉོན་
 མོངས་པས་ནི་རབ་ཉོན་མོངས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 ཏེ། སྤྱིང་པོ་ནི་རྣམ་གཡེང་དང་། དེ་མེད་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 ནི་གཙང་བདེ་ཉག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ལོག་པ་ནི་མི་ཉག་སྤྱུག་བསྐྱལ་སོགས་སུ་ཉོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་རབ་
 ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཡུན་རིང་པོར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ངལ་བ་བྱས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་བསྐྱར་བ་ལ་ལྷེན་པོར་དགོངས་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་
 ཆོག་ངན་པས་རབ་ཏུ་མ་གྲགས་པའི་དོན་བཟང་པོ་བསྐྱར་ཏེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་
 དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱིར་གསུང་རབ་ཀྱི་བཞེད་བྱ་དེ་ལ་གསུང་བ་པོ་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་གསུང་རབ་
 དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གསུང་རབ་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། གསུང་བ་པོ་སྟོན་པའི་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་

མ་ཡིན་པ་སྟེ་སྤྱི་བཞི་ཡོད། དངོས་པོ་བདེན་མེད་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱང་།
 སེམས་ཅམ་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་དེ་དེའི་དགོངས་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དེ་གསུམ་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དང་སྟོན་པ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པ་
 མ་བསད་བྱ་ཡིན་པ་དེ་སྟོན་པ་དང་། པ་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་
 ཀའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་
 འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོར། དེ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ཀུན་
 རྩེ་བ་བདེན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནི་ཟེར་ན། དེའི་ངོ་བོར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་གྲུབ་
 པ། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་དེས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་མདོ་དེ་བྲང་དོན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོའི་དོན་དེ་
 ལས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་བྲང་དགོས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཟུབ། ཁོ་ན་
 དེ། ཟུབ་སྟེ། བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ལས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཞན་
 དུ་བྲང་པའི་སྟོན་པ་འགྲེལ་བ་དང་། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཀྱི་སྟོ་
 བས་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དང་པོའི་དོན་ནི། དངོས་
 བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་བྲང་དགོས་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེས། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་

ཁྱུར་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩལ་ཡོད་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོར། དེ་བསྟན་པས་བྱང་
 འོན་གྱི་མདོ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་དགོས་ཏེ།
 མདོ་དེ་དང་། ས་དང་མ་ནི་བསང་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་བྱང་འོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
 པར་མཚུངས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་བྱང་འོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། མདོ་དང་པོར་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩལ་ཡོད་བསྟན།
 མདོ་ཕྱི་མས་པ་མ་བསང་བྱ་ཡིན་པར་མ་བསྟན་པས་འགྲེལ་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱུར་ཡོད་དོ། །ཁྱུར་ཁྱུར་བ་པོ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདིས། ཁྱུར་དང་ཁྱུར་བ་པོའི་དབེས་
 གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩལ་ཡོད་བསྟན་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་མ་བསྟན་པར་མ་བྱང་དེས་
 སྒྲས་ཟེན་ལ་ཡང་མ་བསྟན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ནང་སྡེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་
 དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞུང་འོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། རྩལ་ཐོབ་ཏུ་བྱང་ངེས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་སྣ་ཆོགས་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས། གཞན་འོན་གོ་རིམས་སུ་བྱེད་པའི་ས་བརྩུ་བ་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་
 རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམས་པས་དེ་གོང་ནས་
 གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རིགས་ཀྱི་ཚྭ་ལན།

༥ བཏེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཚྭ་བ་དང་ལན་གཉིས།
དང་པོ་ལ། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་
བདེན་པས་སྟོང་བ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ། །ཁ་ཅིག་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། སྐྱབ་
པ་བཅུ་གསུམ་བདེན་པས་སྟོང་བ་དེ་རིགས་གང་ཞིག་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་བ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། སེམས་བདེན་པས་སྟོང་བ་
རྒྱུད་ལ་གནས་པ་ཅམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པས་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེམས་པས་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་
འཕེལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གནས་པ་ན་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
རིགས་ལ་གནས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ཡང་། གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སེམས་བདེན་པས་སྟོང་བ་རིགས་གང་ཞིག་དེ་ལ་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། གཉིས་པ་ལན་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚྭ་ལན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་
བ་མི་འཐད་པའི་ཚྭ་ལན་གྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། འདིར་བསྟན་པའི་ཚྭ་ལན་ནི། མདོ་
ལས། འཇམ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཅིག་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
གཅིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་སྟོད་དང་སྟོད་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་གདགས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མ་ཐུན་
པར་ཁོ་ན་མཛད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་

བྱང་སེམས་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོང་དང་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་མཛད་
རིགས་པ་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་ཚོལ་བ་རྟོག་ལྡན་ལ་མི་སྤྱེ་བའི་བྱིར།

ཡང་། འདིའི་ཚུད་ལན་ནི། ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་འཕགས་པས་རང་རྒྱུད་གྱི་སེམས་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་རྟོགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རང་
རྒྱལ་སྟོབ་པ་འཕགས་པས་རང་རྒྱུད་གྱི་སེམས་གཟུང་འཛིན་ཟུར་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་དམིགས་
ནས་བསྟོམས་པས་རྟོགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྟོབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་
གྱིས་རང་རྒྱུད་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་རྟོགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་
བའི་གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ལན་མཛད་པ་
ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིར། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དབྱེ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱི་
སྐབས་སུ་སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་བདེན་པས་སྟོང་བ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
སུ་བསྟན་པ་ལ། གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་
ཚུད་ལན་མཛད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་གྱི་དེ་ལ་འབྲེལ་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱི་མ་དེར་ཐལ། བདག་
མེད་སྤྱི་རགས་གསུམ་འགལ་བའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་། གནས་
སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ལན་མཛད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་
ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་འཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
དགོས་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་
པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་

ནི་མཆོན་མར་དམིགས་སྒྲོན་ས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ལན་དངོས་དང་། རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་
དུ་གནས་མི་གནས་སོགས་ལ་དབྱེད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་
བདེན་སྟོང་ལ་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་
རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པ་
གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱི་བྱེད་པར་གྱིས་དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་
གསུམ་པོ་དེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་བདེན་སྟོང་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམས་པས་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའི་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པས། གནས་སྐབས་
རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་མི་འཐད་
པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། བརྟེན་པ་སྒྲུབ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་
དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཉེར་ལེན་འཛིན་པ་གཅིག་ལས་
བྱུ་ཅིང་རྒྱུ་མེ་ལྷེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བའི་བྱུ་པའི་ནང་དུ་ཡི་ཁར་དང་། སྤང་ཅི་ལ་སོགས་
སྒྲུགས་པ་ན་བཅུད་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བས་ཡི་ཁར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་
དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱུའི་ངོ་
བོར་རྣམས་པར་འཛོག་པའི་སྒྲོན་མེ་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དཔེར་ན། འཛིན་པ་ལས་མངོན་པར་བྱུ་ཅིང་མེ་ལྷེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བའི་
རྟེན་བྱུ་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་པ་སྤང་ཅི་དང་ཡི་ཁར་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་

ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱུ་གྱི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་མི་གནས་སོགས་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་
དེའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན། རྒྱུ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སྐབས་
འདིར། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱོད་དང་དེ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤངས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཐོང་གིས་བྲབ་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱིས། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྤྱོད་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་སྟན་སྤྱོད་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲུང་བྱས་ནས། ས་དང་པོའི་
ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་གྱིས་
སྟོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་དུ་དབྱེ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་ཉོན་ཐོས་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་འཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་། སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབྱེ་མ་རང་
རྒྱུད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ རྒྱུ་རྩ་བའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་གནས་ཀྱང་། རིགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་རྣམ་
བཤད་དུ། དབྱེ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བཞེད་པ་ལྟར། ཞེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཐོང་གིས་
བྲབ་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བ་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
མ་ཡིན་ན། རྣམ་མཐུན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྐབས་འདི་རྟོན་རང་
བཞེན་གནས་རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་སྐབས་པ་བཅུ་གསུམ་རང་བཞེན་གྱིས་བྲབ་པས་སྟོང་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་སྐབས་འདི་རྟོན་

རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་
དང་པོ་དེར་ཐལ། རིགས་ཙུ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འབྱུང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རྒྱན་ཙུ་བའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་གནས་ཀྱང་རྒྱན་འདིར་ལྟ་བ་མཆོག་
དམན་འབྲིང་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ནོར་ལྟལ་འབྲིང་གསུམ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་
བ་རབ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་བལྟོས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་དབང་པོ་ནོར་པོ་དང་། ལྟ་
བ་འབྲིང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ལྟ་བ་ལ་བལྟོས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་དབང་
པོ་འབྲིང་དང་། ལྟ་བ་ཐ་མ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྣམས་ཡོད་དུ་བྱུང་བས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་
ལྟ་བ་ལ་བལྟོས་ནས་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་དབང་རྒྱལ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དབང་པོ་ནོར་ལྟལ་འབྲིང་གསུམ་གྱི་ཁྱད་
པར་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོག་བྱས་མི་བྱས་དང་། དེ་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་
ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་མ་རྟོགས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ན། ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། འདིར་རྟོན་བརྟོན་པའི་དོན་ཡང་རྟོགས་
བྱ་རྟོགས་བྱེད་ལ་བྱེད་ཅིང་། རྟོན་རིགས་དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་བདེན་པར་སྟོ་
བཏགས་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྟང་ལས། དེ་ལ་རྟོག་
པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས། སྐབས་པའི་རྟོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟོན་བརྟོན་པའི་དོན་ཡང་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་དམིགས་པ་ལ་དེ་

སྒོ་འོར་འབྲུབ་དགོས་ལ། བདེན་གྲུབ་སྒོ་འོར་མ་བཅད་པར་བདེན་མེད་སྒོ་འོར་མི་འབྲུབ། དེ་ཡང་
དང་པོར་གཞི་ཚུལ་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དེས་དགོས་པས་ཉན་རང་ལ་ཡང་སྤྱི་ནང་གི་ཚུལ་ཅན་
ལ་དམིགས་ནས་དེའི་ཚུལ་ཉིད་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད། རང་རྒྱལ་ལ་རང་ལམ་དུ་ཤེས་པ་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་མཛོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྟོང་མི་རུས་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་
ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྟེན་ནི་འདིར་དམིགས་པ་དང་
བརྟེན་པ་ནི་དམིགས་བྱེད་ཡིན་ལ་དམིགས་བྱེད་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་ཚུལ་
ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལ་དེ་སྒོ་འོར་འབྲུབ་དགོས་ལ། བདེན་གྲུབ་སྒོ་འོར་མ་བཅད་པར་བདེན་སྟོང་
སྒོ་འོར་མི་འབྲུབ་ཅིང་། དེ་མ་གྲུབ་ན་ཚུལ་ཉིད་སྒོ་འོར་མི་འབྲུབ་པོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་གཞི་ཚུལ་
ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དེས་དགོས་པས་ཉན་རང་ལ་ཡང་སྤྱི་ནང་གི་ཚུལ་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་
དེའི་ཚུལ་ཉིད་བདེན་པར་མེད་པར་དམིགས་པར་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་རྒྱལ་
ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པས་རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྟོང་
མི་རུས་པས་མ་ཁྲབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་རྟེན་ཚུལ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོ་ལ་ཚུལ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོ་དང་། ཚུལ་
ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོ་ལ་ཚུལ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཚུལ་
ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་ཚུལ་ཉིད་
ལ་བརྟེན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེས་ཚུལ་ཉིད་
ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་ཚུལ་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་གཉིས་དམིགས་
པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པ་
དང་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་སྐབས་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོ་ནས། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མེད་པར་གསུངས། སྐབས་འདིར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་

པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། རྒྱ་གྲི་འབྲེལ་མཛད་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྒྱ་འདིར་ལྟ་བ་མཆོག་དམན་འབྲིང་གསུམ་ལ་བསྟོས་ནས་དབང་པོ་རྫོ་རྒྱལ་འབྲིང་གསུམ་
འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བསྟན་པ་
ཡང་རིགས་ཅན་གསུམ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་སུ་འཛིན་རྒྱའི་ཉན་
རང་ལ་ཡང་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་རུང་མི་རུང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་བྱི་མ་ཆེས་མང་བས་
པལ་ཆེར་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གསུང་དེའི་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་ཐེག་
དམན་འབགས་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟོང་གིས་བྲལ་བ་དང་། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོ་
ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐེག་དམན་འབགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་བས་བྲལ་བ་
བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་དུ། ཉན་ཐོས་
འབགས་པས་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་
རྒྱད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འབགས་པ་ཡོད་
པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་མང་བར་གསུངས་ཀྱི། ཐེག་དམན་འབགས་པ་ལ་དེ་རྟོགས་
སྟོང་གིས་བྲལ་བར་བཞེད་པའི་རང་རྒྱད་པ་མང་བར་མ་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ རྣམ་བཤད་ཆེན་མོའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོ་
ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་ཀྱི་ཐེག་དམན་འབགས་
པ་ལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་བྲལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན། སྐབས་འདིར་དང་པོ་ཉིད་ནས་
ཐེག་དམན་རིགས་ངེས་ཀྱི་ཐེག་དམན་འབགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟོང་གིས་བྲལ་བ་བསྟན་
པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱ་གྲི་འབྲེལ་མཛད་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་

པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་
སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོབ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་སྟུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སྡེ་སྟོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚོད་པ་དེ་འབྲེལ་བ་མེད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་རྩ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་སྟོམ་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ཡོད་
ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། དེ་ཉོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་དང་། ཡང་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་འགོ་
མཐུག་པལ་ཆེར་ཀྱི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡང་རྩེས་སུ་བཟུང་རྒྱུའི་ཐེག་དམན་ལ་ཟབ་
མོའི་སྟོད་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལའང་ཕྱི་མ་ཆེས་མང་བ་དང་། སྟུན་མོང་བའི་
བདག་མེད་ཉོགས་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་རྒྱུད་རྒྱུར་པོར་སྟོན་པས་ཟབ་མོའི་ལམ་ཀྱི་སྟོད་དུ་འགྱུར་
བས་པལ་ཆེར་དེའི་ལམ་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་གཉིས་ཀའི་རྣམ་གཞག་
མཛད་པའང་མང་ངོ་། །དཔེར་ན། དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་དུ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི་གང་ཟག་རང་
རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ནང་སྡེ་པལ་ཆེ་བས་ཁས་ལེན་པས་བདག་མེད་
སྟུན་མོང་བ་ཞེས་བཤད་པ་དང་། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཀྱིས་སྟོང་པ་བསྟན་པའི་
སྟོན་པ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ཡོད་དུ་བྱུང་བས་སྟོང་པ་ཉོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ལམ་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་དུ་སེམས་ཙམ་ཀྱི་ལྟ་
བ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གསུམ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱབ་པ་བདེན་སྟོང་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རིགས་མི་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་རྟེན་བརྟེན་པའི་དོན་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱབ་པ་བདེན་སྟོང་རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། རྟེན་བརྟེན་པ་ལ་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟོང་གིས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་འདི་དང་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་ལས། འདིར་རྟེན་བརྟེན་པའི་དོན་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ལ་བྱེད་ཅིང་ཞེས། གསུང་མཐུན་པར་འབྱུང་བ་གང་ཞིག་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ། གསུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚོད་པ་བཀོད་ནས། དེའི་ལན་འཆད་པ་ན། རྟེན་ནི་འདིར་དམིགས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟོང་གིས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྲབ། རྟགས་དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྦྱང་དུའོ། །ཞེས་པའི་མདོས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་སོ་སྦྱེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀར། མདོ་དེ། སངས་རྒྱས་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་པའི་མདོའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ། འཕགས་པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་པ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ།

༥ དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དམིགས་པ་བཤད་
པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་བཞི།
དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། དེས་
དམིགས་པས་བྱ་བ་ཅེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྐྱོ་
འདོགས་དབྱད་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་
བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་སྐྱོ་འདོགས་དབྱད་གཞི། དེའི་དམིགས་པའི་མཆོན་
ཉིད། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་དབྱད་པར་བྱ་བའི་གཞི། དེའི་
དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པ་བརྩ་གཅིག་ཡོད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་
དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལ། དེའི་དམིགས་པ་བརྩ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་
ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བརྩ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱིས་དང་པོར་སྒྲུབ་བྱ་དགོ་བ་དེ་གང་། དོར་བྱ་མི་དགོ་བ་དེ་གང་ཡིན། སྒྲུབ་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་
བཞག་བྱ་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་འཛིག་རྟོན་དེ་གང་། འཛིག་རྟོན་ལས་
འདས་པ་དེ་གང་སྟེ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་བྱ་ཐག་བཅས་དེ་གང་། གཉེན་པོ་ཐག་
མེད་གང་ཡིན་སྟེ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད། དེ་ནས་འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་དེ་གང་། འདུས་མ་བྱས་
འགོག་བདེན་དེ་གང་སྟེ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད། དེ་རྗེས་འཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་གང་ཡིན་སྐྱམ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་ཡིན་ན་སེམས་
རྒྱང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དགོ་བ་དང་། གནོད་སེམས་
མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འདི་དང་དགོ་མཚུངས་ག་ལ་
ཡོད། །བསོད་ནམས་འདི་འབྲ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མི་དགོ་
བཅུ་ག་མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སེམས་རྒྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་རྒྱང་སེམས་པ་འཇུག་པའི་
གཞི་ཡིན་པས་ལས་གྱི་ལམ་ཡིན་ཞིང་། ཡིད་ལས་སེམས་པ་དང་ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་མ་
ཡིན་པས་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་ཡིན་ན་རང་འབྲས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྲིན་
བྱེད་དང་། ཡིད་མི་འོང་འབྲིན་བྱེད་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཉེན་སོ་སྟོབས་
བཞེས་འདག་ཁ་མའི་མི་དགོ་བ་དེ་རང་འབྲས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་མི་འོང་འབྲིན་བྱེད་ཀྱང་
མ་ཡིན། ཁོང་ཁྱོའོག་ལྟ་སོགས་གྱིས་འཛོམས་ངེས་གྱི་དགོ་བ་དེ་རང་འབྲས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
བུ་ཡིད་འོང་འབྲིན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྲིན་རུང་དུ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་
གང་ཞིག་སྤྱིས་བུ་དམ་པའི་སྒྲང་བྱར་འོས་པ། དགོ་བའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་སྤྱིས་བརྗོད་རིགས་གྱི་
སྟོན་སྐུ་དེ་ན། དོན་དམ་པའི་དགོ་བ། རོ་སོ་ཉིད་གྱི་དགོ་བ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགོ་བ། ཀུན་སྟོང་
གི་དགོ་བ་དང་བཞི། ཐར་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། རོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱི་བསམ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་།
དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་རྒྱང་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། དེ་ཀུན་ནས་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་
སེམས་སེམས་རྒྱང་ལྟ་བུ་བཞི་པ་ཡིན། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་མི་འོང་འབྲིན་རུང་དུ་
ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་སྤྱིས་བུ་དམ་པའི་དོར་བྱར་འོས་པ། མི་དགོ་བའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་

ཡང་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། རོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ།
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བ། ཀུན་སྒྲོང་གི་མི་དགེ་བ་དང་བཞི། འཁོར་བ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། རོ་ཆ་
 ཁྲེལ་མེད་ཀྱི་བསམ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་དེ་གསུམ་པ་དང་།
 དེ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་བཞི་པ་ཡིན། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
 ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་གང་རུང་འབྲིན་རུང་དུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
 མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རོན་དམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་སོགས་བཞི་ཡོད། རྣམ་མཁའ་དང་པོ་
 དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་བཟོ་ཡི་ལས་དང་སྒྲོད་ལམ་གྱི་ལས་གཉིས་པ་དང་། དེ་ཀུན་ནས་
 སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་
 བྱུང་ལྟ་བུ་བཞི་པ་ཡིན།

གཞན་ཡང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མ་སྤྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས། སྤྲིབ་
 པར་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་དང་པོ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་
 གཉིས་པ་ཡིན།

རྟོགས་དཀའ་བ།

༥ བཞེ་བ་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་བཀོད། ལུང་གི་དོན་
བཤད་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་
དག་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་དམིགས་བ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་སེམས་བ་དེ་དག་གིས་
རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་དག་བ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་
བ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ། རྩ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་བ་བཞིན་དུ་དག་པར་
འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི། དག་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་བ་དོན་གྱིས་འཕངས་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མི་མ་སྤུན་བ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་
རྟོག་བ་སྤངས་བ་མེད་པས་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་དག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྟར་
ན་ཡང་། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་བ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་བ་ནི་དངོས་པོ་མེད་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བས་དམིགས་བ་དག་བ་མཐར་སྤྲུག་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཉེས་བ་མེད་དེ། གང་གི་བྱིར་
རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་བྱིར། དངོས་པོ་མེད་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་
རྗེ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྐྱེབས་བ་དེ་རིམ་གྱིས་སྦྱོར་ལྟ་བུར་རྟོགས་
བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་དག་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་བ་ལུང་གི་དོན་བཤད་བ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་བ། རང་ལུགས་བཞག་བ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། གཞན་གྱི་འདོད་བ་བཀོད་བ། ས་རོལ་པོའི་འདོད་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་བ་དང་། རང་
ལུགས་གཞག་བ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ།

ཁ་ཅིག་ འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་ལ་སེམས་ཅམ་པས་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
 ཉིད་འབའ་ཞིག་རྟོགས་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་དེ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ་འགྲེལ་པ་འདི་བཀོད་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་མ་དག་
 གཞན་དབང་རྣམས་ཁྱད་གཞི་དང་དེ་གཟུགས་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁྱད་
 ཆོས་སུ་བྱས་ནས། མ་དག་གཞན་དབང་གཟུགས་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་
 རྟོགས་པར། གཟུགས་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་
 དམ། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་སེམས་
 ཅམ་པའི་ཤིང་རྟེན་པོ་སུ་ཡང་མེད་ཅིང་། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་ནས་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་
 གཟུགས་འཛིན་རྩལ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་གཟུགས་འཛིན་
 རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་
 ནས་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའམ། སོ་སྟེའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེགས་ཤེས་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ལྟར་སྐྱང་མོད་ཀྱང་། གནས་
 ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་གཞན་
 དབང་མི་སྒྲུང་བར་འདོད་པས་དེ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་
 ལ་ཡང་། ལྷ་གྲུ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་ལྷ་གྲུ་ཡོད་པའམ། དེས་ལྷ་གྲུ་བདེན་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་མ་

རྟོགས་པར་བདེན་སྟོང་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར།

དེའི་གཞིགས་ངོར་སྤྱ་གྲུ་སྒྲུང་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན། བདེན་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞིགས་ངོར་བདེན་འཛིན་སྒྲུང་བར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཞིགས་ངོར་གཉིས་སྒྲུང་གི་སྒྲོས་པ་སྒྲུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་གཞིགས་ངོར་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་བྱི་མ་མཐའ་
དག་དང་མ་བྲལ་བས་དེར་སྒྲུང་དང་། དེ་སྟོང་ཆོགས་པའི་བརྒྱན་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུང་ཕྱིར་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་བསྐྱན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གནས་ལུགས་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་གཞན་
དབང་ཡོད་པས་སེམས་ཅམ་པ་བཀག་པའི་རིགས་པས་མི་གཞོད་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྤྱག་བདེན་
བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་གཞིགས་ངོར་སྤྱག་
བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཞིགས་ངོར་སྤྱག་བདེན་གཉིས་
སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུང་ངམ། གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུང་། དང་པོ་ལྟར་ན།
སྤྱག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། སྤྱག་བདེན་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེའི་གཞིགས་
ངོར་དེ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ། དེ་ཉིད་དང་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན། སྤྱག་བདེན་བདེན་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་

གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ། སྤྱག་བསྐུལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་ཞིང་། སྤྱག་བསྐུལ་བདེན་སྟོང་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་བའོ། འོན་ཏེ། སྤྱག་བསྐུལ་བདེན་སྟོང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ལ། རི་ལྷ་རི་སྟེང་གི་ཆོས་གཟིགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྣང་ན་རིགས་ལས་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྟོབ་ལས་ན་མཉམ་རྗེས་ངོ་ཐོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ཁས་སྤངས་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐུལ་བདེན་སྟོང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དངོས་རྟོགས་དེ་གང་ཡིན། སྤྱག་བསྐུལ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་དེ་བདེན་སྟོང་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྤྱག་བསྐུལ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱག་བསྐུལ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོར། ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་ཡོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་ཐལ་རང་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་སྣང་ན་དེ་ལ་བདེན་སྣང་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་ལ་བདེན་སྣང་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་དེས་གཟིགས་ན་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འོག་ཏུ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་སྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་དེས་བདེན་པར་སྣང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ཤུགས་ལ། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་

ཤེས་པ་རྣམས་གཞན་དབང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་གཟུགས་འདྲིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་
ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛོན་
སུམ་དུ་གཟིགས་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པར་
འདོད་པ་དེ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏྲག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འདི་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། འགོག་ཚུལ་ནི་མཉམ་གཞག་ཏུ་གཟུགས་འདྲིན་
རྣམས་གཞན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གཟུགས་འདྲིན་རྣམས་
ཐ་དད་དུ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པའི་ས་བོན་དང་། རྣམ་ཐོབ་ཏུ་དེ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་འབྲེལ་སྤང་རྩེ་
དག་ཏུ་སོང་སྟེ་མཉམ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་དང་འབྲེལ་སྤང་དེ་མ་དག་གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་ཤིང་།
ཞུགས་པའི་མ་དག་གཞན་དབང་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོན་མེད་དེ། ཅུ་དང་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས་རང་བཞིན་ཀྱིས་རྣམ་པར་
དག་ཀྱང་སྟོ་བྱར་ཀྱིས་རྟོག་པ་དང་གཡའ་དང་སྤྱིན་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེབས་པ་སོགས་དེ་དང་
བྲལ་བྱང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། གཟུགས་འདྲིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འདྲིན་པའི་
རྟོག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་གཞན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་
གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་འདྲིན་སྟངས་
དོན་མ་ཐུན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་གཉིན་པོས་སྤང་དུ་མི་བྱང་བར་ཐལ། ཁྱོད་འདྲིན་སྟངས་དོན་མ་ཐུན་
ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་བླ་མ་གྱི་ས་ན་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་མེད་ཅིང་། རང་
བཞིན་རྣམ་དག་འབའ་ཞིག་ཡོད་པའི་དག་པ་སྟོགས་གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་

བྱས་པ་ལ།

སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ན་རེ། ཚེས་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། རབ་
 འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 མདོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། མྱོ་
 དོན་དམ་པ་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 འབྲའི་བདེན་འཛིན་དེ་འཛིན་སྒྲངས་དོན་མ་ཐུན་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེ་གཉེན་པོས་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་མ་གཏོགས་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆ་མེད་པའི་དག་པ་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མྱོ་དོན་དམ་པ་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ་
 འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་དུ་གྲུབ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། ཚེས་
 ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་ན། དེ་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 བདེན་གཉིས་ལས། དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་དག་ཏུ་ན་བཀག་མེད་གསལ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
 རྣམས་སྟོ་དོན་དམ་པ་ཡིན་ཀྱང་བདེན་པར་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་གཉེན་པོ་བརྟུན་པས་སྤང་བྱ་
 བརྟུན་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱི་མའི་སྤང་པོས་
 སྤྱི་མའི་སྤང་པོ་གཞན་པམ་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་རང་
 བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྣམ་འགྱུར་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་

ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་
 སུ་གཉིས་ཀ་སྟོན་རིགས་ཏེ། ཉན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རིགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཐེག་
 ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བདེན་པས་སྟོང་པ་རིགས་སུ་
 འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་མ་སྤངས་པའི་སྟོན་ནས་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
 ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་སྟོ་འདོགས་དབྱང་
 གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་མ་སྤངས་པའི་སྟོན་ནས་དེ་བདེན་
 པས་སྟོང་པ་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཅན་སྐྱེ་མཆེད་
 དྲུག་སྤངས་ན་དེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་མི་
 འགྱུར་བས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 དེ་ཉམས་བྱས་ན་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་
 པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དགག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྲ་བ།

༥ སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་
པའི་ཆེད་དུ་བྲ་བ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གང་གི་ཆེད་དུ་བྲང་ཆེན་སྐྱབ་
པ་ལ་འབྲུག་པའི་འཛོལ་བྲ་མཐར་ཐུག་ ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྲ་བ་མཐར་ཐུག་གི་མཆོན་
ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཆེན་པོ། སྤྱང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྐྱོབ་པར་འདོད་པའི་སྤྱང་ཇེ་ཆེན་
པོ། དང་པོ་དང་། སྐྱབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་
གཉིས་པ་དང་། རི་ལྷ་རི་སྟེང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་
ཐུག་དེ་གསུམ་པ་ཡིན།

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ།

༥ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཐེག་ཆེན་
སྐྱབ་པ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ།
མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱབ་པ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་པའི་དོན་བཤད་པ། ས་མཆོམས་
བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ལ། རྟོན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
འཛོལ་པའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་
དཔའི་ཡེ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གནས་ཚུལ་འབྲས་
བུ་འབྱུང་བ་ཆེ་བདག་ཉིད། །རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་དེ་རྟོན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་པས་ལེན་པ་ཆེ་བ་དང་། བཙོན་འགྲུས་

ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པས་བཟོད་པ་ཆེ་བ། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྱེན་པར་བྱེད་པས་དོན་
ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཏྲག་ཏུ་ལེན་པ་ཆེ་དང་བཟོད་པ་ཆེ། །དོན་ཆེན་ཡང་དག་
འབྱུང་བའི་བྱ་བ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། མཚན་གཞིའི་སྟོ་
ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་། སྟོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་
སྐྱབ་པ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ། ཁ་ཅིག རོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་དེ།
མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱི་སོགས་པར་ཕྱིན་བྲག་ལ་གཙོ་བོར་སྟོད་པའི་སྐྱབ་པ། སྟོར་
བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། རོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་དེ། སྤྱི་སོགས་
པར་ཕྱིན་བྲག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་མཁུན་གསུམ་རོས་པས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་
སྐབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་བྱེད་དམ། རོས་པས་གཏན་ལ་བབ་པའི་དོན་བསམ་བྱུང་གིས་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་ན་ཡང་མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏྲགས་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཐེག་ཆེན་སྐབས་པ་ལ་དུ་ཡོད་དེས་པ་ན། མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་། སྟོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་
པ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་མི་རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་
མ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། རོས་པའི་གཏན་ལ་བབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བསམ་
བྱུང་གིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ན། སྤྱི་སོགས་པར་ཕྱིན་བྲག་གི་སྟོད་པ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། སྟོར་བ་
བཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཁུན་
གསུམ་དང་སྟོར་བཞི་གཉིས་ལ། ལྟ་བ་དང་སྟོད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་མ་གྱུར་གྱི་ཤེས་བྱེད་ཅུང་ཟད་

ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཁུན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། སྒྱོར་བཞི་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་དེ་
ལས་ལྷོག་སྟེ་ཁས་སྦྲངས་པ་ན་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་ཏུ་མཆོན་ཉིད་དེ་
ཡི་སྒྱོར་བ་དང་། །དེ་རབ་དེ་ཡི་གོ་རིམ་དང་། །དེ་མཐའ་དེ་ཡི་རྣམ་སྤྲོད་ནི། །དོན་བསྟུས་གཞན་
དེ་རྣམ་པ་དུག །ཅེས་བསྟུས་དོན་དུག་ཏུ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
སྒྱོར་བཞིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ སྤྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་གི་འགོ་མིག་གཏོད་མ་གཏོད་དང་། པར་ཕྱིན་
དུག་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བསམ་པས་ཟེན་མ་ཟེན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན།
སྤྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་གི་འགོ་མིག་གཏོད་མ་གཏོད་དང་། ཕྱིན་དུག་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཉམས་
ལེན་གྱི་བསམ་པས་ཟེན་མ་ཟེན་ལ་བྱེད་པའི་དོན་ནི། ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་
གྱི་བསམ་པ་ཡོད་མེད་ལ་བྱེད་དམ། ཕྱིན་དུག་རྫོགས་པར་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་བྱེད། དང་སོ་ལྟར་ན།
མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པ་དེ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོགས་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་གོ་སྐབ་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་གང་ཞིག དེ་ཐོབ་པ་ནས་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྐབ་པའི་དོ་བོ་གང་ཡིན་ངེས་པ་ན། མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པ་དང་། སྒྱོར་བ་བྱེད་པ་གྱི་སྐབ་པ་
གཉིས་ཡོད་ཅེས་ལན་འདེབས་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་འཐད་
དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གོ་
རིམ་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཟེན་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྒྱོར་བ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་པར་ཕྱིན་དུག་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཁྱོད་གྱི་སྒྱོར་བ་དང་པོ་དེ་སྒྱོར་བ་བྱེད་པ་གྱི་སྐབ་པར་ཁས་སྦྲངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དེ་གཉིས་སྐབས་བརྗོད་ཚུལ་ལགས་ཡང་སྤྱིར་དེ་གཉིས་མི་ལགས་ཏེ། སྤྱིར་
བ་ཁྱེ་བྲག་གི་སྐབས་པ་ཡིན་ན། མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སྤྱིར་
ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་གོ་སྐབས་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ལགས་
ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་མཁུན་གསུམ་ཉམས་
ལེན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད། སྤྱིར་བཞིའི་སྐབས་སུ་པལ་ཆེར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་པར་ཐལ།
གོ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་དག་སོ་སོར་སྤྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་དང་། ཆོགས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
བཅེ་དང་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་དུག །ཅེས་དང་། འཇུག་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བསམ་གཏན་གཟུགས་
མེད་སྤྱིན་སོགས་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ལྷག་མ་བཞིར་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྤྱོད་པས། །ཞེས་སོགས་དང་། ཅེ་སྤྱིར་གྱི་སྐབས་སུ། སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་རེ་རེས་ནི། །ཞེས་དང་། མཐར་གྱིས་སྤྱིར་བའི་སྐབས་སུ། སྤྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་
དང་། །ཞེས་དང་། སྐད་ཅིག་སྤྱིར་གྱི་སྐབས་སུ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བ་བཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་མཁུན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་མཁུན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། ཀུན་མཁུན་ཉིད་གསུམ་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཆན་གཞིའི་སློན་སྤྱོད་བཞི་ཡོད་དེ། གོ་འཇུག་ཆོགས་རེས་ཀྱི་སྐབས་པ་
དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་པ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་བཞག་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྐབས་པ་བཙོན་
འགྲུས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྒྱ་ལས། ཐོག་མར་གོ་ཆའི་
བཙོན་འགྲུས་དེ་ནས་ནི། །ཚུལ་བཞིན་རབ་ཞུགས་སྤྱིར་བའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། །མ་ཞུམ་མི་

འཇུག་ཆོག་མི་ཤེས་བཙུན་འབྲུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཙུན་འབྲུས་ལ་བསམ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲུས། སྒྲོར་བ་ལག་ལེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་བའི་བཙུན་འབྲུས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་
མཐའ་དག་ལ་མ་ཞུས་པའི་བཙུན་འབྲུས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་གིས་མི་འཇུག་པའི་བཙུན་
འབྲུས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ངོམས་མི་ཤེས་པའི་ཆོག་མི་ཤེས་གྱི་
བཙུན་འབྲུས་བཞིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

སྐྱབ་པ་བཙུན་འབྲུས་གྱིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྐྱབ་པ་ནན་ཏན་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འབད་བས་བཙུན་འབྲུས་
ཙམ་པ་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་མི་རུས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་དེ་བཙུན་འབྲུས་གྱིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་བཙུན་འབྲུས་
ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་ཡིན་
ཀྱང་བཙུན་འབྲུས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྐྱབ་པ་བཞི་པོ་དེ་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡང་དཔའ་བོ་གཡུལ་ཏུ་འཇུག་པ་དང་ཆོས་
མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔའ་བོ་གཡུལ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཆེ་དང་པོར་སྤྲོ་བའི་གོ་གྲོན། དེ་རྗེས་གཡུལ་
ཏུ་ཞུགས་ཏེ། དབྱང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་བཤམས་པའི་སྒོ་ནས་པ་རོལ་གྱི་དག་ཕྱེ་ལས་རྒྱལ་
བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་རྣམས་གྱིས་དང་པོར་བསམ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ།
དེ་རྗེས་སྒྲོར་བ་ལག་ལེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན། དེ་རྗེས་ཆོགས་གཉིས་
གྱི་དབྱང་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་ཆོགས་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད། དེ་རྗེས་ཆོགས་གཉིས་གྱི་
དབྱང་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ངེས་པར་
འབྱེན་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ས་མཆོམས་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་གྱི་འགྲེལ་པ་

འདིས། ས་དེ་དང་དེ་ན་སྐབས་པ་དེ་དང་དེ་ཡོད་ཅེས་མཆན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ས་མཆན་ས་
 དེས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་སྐབས་ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའ་བར་དུ་འཛོག་པ་དང་།
 འབྲུག་སྐབས་དེ་ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་རྒྱན་མཐའ་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
 འབྲེལ་པ་དེས་སྐབས་པ་བཞིའི་དབྱེ་བ་མཆན་གཞི་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོག་ལམ་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ལ་བརྒྱན་ནས་སྐྱོར་བས་གོ་སྐབས་དང་། དེ་ལ་དངོས་
 སུ་སྐྱོར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེ་འབྲུག་སྐབས་དང་། ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་
 བར་གྱི་སྐབས་པ་རྣམས་ཆོག་སྐབས་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་པ་རྣམས་དེས་འབྲུང་སྐབས་པ་
 ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གོ་སྐབས།

༥ གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། གོ་སྐབས་བཤད་པ་སོགས་བཞི་ལས། དང་
 པོ་ལ། དེ་དག་སོ་སོར་སྤྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གོ་སྐབས་དངོས་བཤད་པ་
 དང་། ཕར་ཕྱིན་དུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྐྱེས་
 ཚུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཕར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆང་བར་བསྐྱེས་
 རས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། གོ་སྐབས་
 གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་གོ་སྐབས་ཡིན་པས་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་དེ། སེམས་ཅན་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོག་ལམ་པའི་རྒྱན་གྱི་མཐུན་པ་དེ་དེ་འབྲ་
 བའི་ཉམས་སུ་ལེན་པས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས། ཕར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆང་བར་བསྐྱེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་

རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། གོ་སྐབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་
དབྱེ་ན། སུམ་ཅུ་ཙ་ཏུ་གྲག་ཡོད།

ཁ་ཅིག་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་ཡིན་ན། སྦྱིན་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་དེ་མི་འཐད་དེ། སྦྱིན་པའི་
གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བསྐྱས་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་སྦྱིན་པ་ཏུ་གྲག་སྦྱིན་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ནས་ཤེས་རབ་
ཏུ་གྲག་ཤེས་རབ་ཏུ་ཆོས་མཐུན་པ་དེ། གོ་སྐབ་སོ་ཏུ་གྲག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་
འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་སྦྱིན་པ་ཏུ་གྲག་སྦྱིན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་དུ་འགྱུར་གྱི། སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་
ཏུ་གྲག་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་ལ་སྦྱིན་པས་
མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གོ་སྐབ་སུམ་ཅུ་སོ་ཏུ་གྲག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པའི་གོ་ཆར་
གྱུར་པའི་སྦྱིན་སོགས་ཏུ་གྲག་པོ་དེ་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆར་ཆོས་མཐུན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆར་གྱུར་
པའི་སྦྱིན་སོགས་ཏུ་གྲག་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར།

བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་པར་ཕྱིན་ཏུ་གྲག་ལྟར་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་ཆོས་
དང་ཟང་ཟང་དང་མི་འཇིགས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དེའི་ཆེ། སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་
གཏོང་བའི་སེམས་དེ་སྦྱིན་པ་དང་། དེའི་ཆེ་རང་ཉིད་གཅིག་ཤུ་ཞི་བདེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཉན་
རང་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པས་དཔེན་པའི་སྤྲོད་པའི་སེམས་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྤྱོད་པའི་སེམས་
ཅད་ཀྱིས་མི་སྟོན་པར་སྦྱོར་བ་ལ་བཟོད་པ་བཟོད་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐུན་
དག་ལ་འདུན་པའི་འདུན་པ་བཙོན་འགྱུས་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཅེ་གཅིག་པའི་
སེམས་དེ་བསམ་གཏན་དང་། དེའི་ཆེ་སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་སྤྲོད་

པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་པར་ཕྱིན་བྱུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། པར་ཕྱིན་བྱུག་པོ་དེ་དོན་ཚན་རྣམ་པ་
བཅུ་གཅིག་གི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གངས་དང་དེ་ཡི་མཚན་
ཉིད་གོ་རིམ་དང་། །ངེས་པའི་ཚིག་དང་གོ་མས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། །དེ་དག་རབ་དབྱེ་བསྟུ་དང་
མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཡོན་ཏན་པན་ཚུན་རྣམ་ངེས་ཡིན་ཞེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་བསྟུ་ན། པར་ཕྱིན་བྱུག་ཏུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟུ་བ་
གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དེར་གངས་ངེས། མདོན་མཐོངས་ལེགས་སྟུ་བ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ཡང་དེར་གངས་ངེས། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་སྟུ་བ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དེར་གངས་
ངེས། རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིན་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་ལས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། བསྟུ་བ་
པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དེར་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། པར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟུ་བ་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་འདྲ། པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་བསྟུ་བ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟུ་བ་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་འདྲ། བཙོན་འབྲས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
དེ་བསྟུ་བ་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་ཉམས་ལེན་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསྟུ་བ་གསུམ་
དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་བྱུག། །ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ། །ཐ་
མ་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོན་མཐོངས་ལེགས་སྟུ་བ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དེར་ངེས་ཏེ། པར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་
མདོན་མཐོངས་སྟུ་བ་པའི་དབང་དུ་བྱས། ཕྱི་མ་གཉིས་ངེས་ལེགས་སྟུ་བ་པའི་དབང་དུ་བྱས། བཙོན་
འབྲས་གཉིས་ཀའི་ཉམས་ལེན་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

རང་གཞན་གྱི་དོན་སྟུ་བ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དེར་ངེས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་གཞན་དོན་
སྟུ་བ་པའི་དབང་དུ་བྱས། ཤེས་རབ་རང་དོན་སྟུ་བ་པའི་དབང་དུ་བྱས། བཙོན་འབྲས་གཉིས་ཀའི་

ཉམས་ལེན་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།

བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། མི་མ་སྦྱན་སྟོགས་སེར་སྣ་ཉམས་བྱེད།
སྟོགས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་
བྱེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་མ་སྦྱན་སྟོགས་ཚུལ་འཆལ་
ནས་རིམ་བཤམ་བཞིན་དུ་ཤེས་འཆལ་གྱི་བར་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྦྱིན་
པས་མི་མ་སྦྱན་སྟོགས་ཉམས་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
རྫོགས་བྱེད། །སེམས་ཅན་རྣམ་སྦྱིན་བྱེད་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གོ་རིམ་དེ་ལྟར་དུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྦྱེ་བས་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་དཔན་མཆོག་གི་གོ་རིམ་དང་།
སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལ་འབྲུག་སྟེ། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་འབྲུག་དཀའ་བས་སྤྲ་རགས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྡེ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྦྱེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་ངས་ཆོག་གི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པས་དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པས་ན་སྦྱིན་
པ་དང་། ཚུལ་འཆལ་གྱི་ཆ་གདུང་སེལ་བར་བྱེད་པས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཞན་གྱིས་མི་སྦྱན་
པར་སྦྱ་བ་ལ་མི་ཁྱོ་བར་བཟོད་པས་ན་བཟོད་པ་དང་། མཆོག་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་བས་ན་བཙོན་འབྲས་
དང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་ལ་འཛིན་པས་ན་བསམ་གཏན་དང་། རོན་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་
རྟོགས་པས་ན་ཤེས་རབ་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པ་
དང་། །བསེལ་བ་ཐོབ་དང་ཁྱོ་བཟོད་དང་། །མཆོག་སྦྱོར་བ་དང་ཡིད་འཛིན་དང་། །རོན་དམ་ཤེས་
པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོམ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོམ་པ་དེ་དངོས་པོའི་སྒྲོ་

ནས་སྒྲིམ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དང་།
 རོམས་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིམ་པ་དེ་བསམ་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དེ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ནས་སྒྲིམ་པ་དེ་དབང་འབྱོར་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་པ་དངོས་པོ་དང་། །དེ་
 བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། །བསམ་པ་དང་ནི་ཐབས་དག་དང་། །དབང་འབྱོར་ཉིད་ལ་བརྟན་པར་
 མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རབ་དབྱེ་ལ། སྤྱིན་སོགས་དྲུག་པོ་དེ་ལ་སོ་སོར་དབྱེ་ན། གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་
 པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ། ཟང་ཟེང་གི་སྤྱིན་པ། མི་འཛིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་དང་གསུམ།
 ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། ཉེས་སྤྱོད་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། དག་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། སེམས་
 ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ། བཟོད་པ་ལ་ཡང་། ཆོས་ལ་ངེས་རྟོགས་ཀྱི་བཟོད་པ།
 གཞོད་པ་ལ་ངེས་མི་སྦྱུམ་པའི་བཟོད་པ། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བཟོད་པ་དང་གསུམ། བཙོན་
 འགྲུས་ལ་ཡང་། གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས། སྤྱོད་པའི་བཙོན་འགྲུས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བཙོན་
 འགྲུས་དང་གསུམ། བསམ་གཏན་ལ། ཡོན་ཏན་མཐོང་པར་སྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན། མཐོང་
 ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་གསུམ།
 ཤེས་རབ་ལ་ཡང་། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། ཇི་སྟེད་བུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། སེམས་
 ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་
 མི་འཛིགས་གཏོང་། །སྤྱིན་པ་དེ་འདྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། །མཁས་པ་ཡང་དག་སྐྱབ་པར་
 བྱེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་བསྐྱུ་ན། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་དག་ཅུ་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པའི་དག་ཅུ་དང་།
 དེ་གཉིས་ཀའི་དག་ཅུ་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། པར་ཕྱིན་དང་པོ་གཉིས་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་དག་ཅུ་

དང་། ཐ་མ་གཉིས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་དགེ་ཅ་དང་། བར་པ་གཉིས་དེ་གཉིས་ཀའི་དགེ་ཅར་
འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱན་ནམ་གཡངས་དང་། །མཉམ་གཞག་གཉིས་
ཀར་ཤེས་པར་བྱ། །པ་རོལ་ཕྱིན་པ་གཉིས་དང་ནི། །གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བསྟུས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནམས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདུན་བདུན་འཛེམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་
ན། སེར་སྒྲིའི་སྒྲོན་ས་མ་ཆགས། ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མ་ཆགས། ཕྱི་བཞོལ་གྱི་སྒྲོན་ས་ཆགས་
པ་མེད། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན། ལན་ལ་རེ་བའི་སྒྲོན་ས་མ་
ཆགས། ནམ་སྤྱིན་ལ་རེ་བའི་སྒྲོན་ས་མ་ཆགས། ནམ་གཡང་གི་སྒྲོན་ས་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིན་པ་ནི། །མ་ཆགས་མི་ཆགས་ཆགས་པ་མེད། །ཆགས་
པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། །མ་ཆགས་མི་ཆགས་ཆགས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་བཞི་དང་ལྗན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གངས་མེད་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་།
ཀྱན་སྒོང་ཟང་ཟེང་མེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་འབྱེན་པས་དོན་ཆེ་བ་དང་། ལྷག་མེད་
བྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཆེ་ན་ཡང་། དགེ་ཅ་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་བཞི་དང་ལྗན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟང་ཟེང་མེད། །དོན་ཆེ་བ་དང་མི་ཟད་པ། །སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བཞིར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

པར་ཕྱིན་བྱུག་པོ་དེའི་པན་ཚུན་ནམ་པར་ངེས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། པར་ཕྱིན་
བྱུག་པོ་དེའི་རྒྱ་རོ་པོ་ནམ་སྤྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་དབྱེ་བ་བྱུག་པོ་དེ་དང་། དེ་སྟོན་པའི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་
སྤྱེ་སྒོད་བརྗོད་བྱེད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་དང་། རེ་རེའི་ཉམས་ལེན་ལས་བྱུག་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་
འབྱེད་ཅིང་། རེ་རེའི་ནང་དུ་བྱུག་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། པན་ཚུན་
བསྟུས་ཕྱིར་རབ་དབྱེ་ཕྱིར། །ཆོས་ཉིད་ཕྱིར་དང་རྒྱ་མཆོན་ཕྱིར། །པ་རོལ་ཕྱིན་བྱུག་ནམ་ཀྱན་

དྲ། །རྣམ་པར་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་བྱིར་གཏོང་བ་མིན་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་ཁྲོས་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། དཀར་པོ་དགེ་བའི་ཚོས་མཐའ་དག་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པ་བཙོན་འགྲུས། བསམ་གཏན་གྱིས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་མཐེན་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདེན་པའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་རྣམས་སྤྱིང་རྗེས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་འཕྲོབ་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པ་རང་དོན་ཡོངས་བཏང་བ། །ཚུལ་ཁྲིམས་གཞན་པན་བྱ་བའོ། །བཟོད་པ་ཁྲོ་བ་སྤངས་པ་སྟེ། །དཀར་པོའི་ཚོས་སྟེལ་བཙོན་འགྲུས་སོ། །བསམ་གཏན་ཅེ་གཅིག་ཉོན་མོངས་མེད། །ཤེས་རབ་བདེན་དོན་གཏན་ལ་འབེབས། །སྤྱིང་བཅེ་སེམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལ། །སྤྱིང་རྗེ་རོ་གཅིག་སྒོ་གྲོས་སོ། །སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །བཟོད་པས་མདངས་ལྡན་བཙོན་པས་བརྗེད། །བསམ་གཏན་གྱིས་ཞི་སྒོ་ཡིས་གྲོལ། །སྤྱིང་བཅེ་བས་ནི་དོན་ཀུན་འགྲུབ། །བདུན་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པར། །ཅིག་ཅར་པ་རོལ་བྱིན་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་བསམ་མི་བྱུང་པའི་ཡུལ། །འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཉིད་འཕྲོབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཇུག་སྐྱབ།

༥ བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྤྱིན་སོགས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འཇུག་
སྐྱབ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་
ལ།

ཁ་ཅིག རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་ས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་སྟོར་བ་ལག་ལེན་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་
དཔའི་ཡེ་ཤེས། འཇུག་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་
སྟོན་ས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་ས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་སྟོར་
བ་ལག་ལེན་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། འཇུག་སྐྱབ་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། དགྲ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པ་བརྒྱད། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་གཅིག་དང་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཆོགས་སྐྱབ་

༥ བཅེ་དང་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་དུག ། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་
བཤད་པ། ཆོགས་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་
ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཆེན་པོས་ཟེན་
པའི་སྒོ་ནས་རང་འབྲས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་གང་རུང་དངོས་སུ་
འབྱེན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། ཉེན་བཅེ་བ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ། སྤྱིན་སོགས་པར་བྱིན་
དུག་གི་ཆོགས་སྐྱབ། མཉམ་གཞག་གིས་བསྐྱས་པ་ཞི་གནས། ལྷག་མཐོང་། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་
འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་པ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྐྱབ་པ།
དེ་ལ་བཏེན་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་པ། འབྲས་བུ་སྐྱབ་ཅིང་དམིགས་རྣམ་འཛིན་
པའི་ལམ་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྐྱབ་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཉེན་བྱེད་ཅིང་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་དང་། གཉེན་པོའི་
ཆོགས་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། བཅུ་བདུན་པོ་འདིས་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་
ཆེན་དངོས་སུ་འབྱེན་ལུས་པས་ན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྲ་ཞིང་། དེ་དངོས་སུ་འབྱེན་ལུས་པ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་
བསྐྱས་པའི་བྱིར།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ།
བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ། བན་ཡོན་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། སྤྱག་བསྐྱལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་
གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་བཅེ་བའི་ཆོད་ཅམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
འདོད་རང་གི་རང་གིས་སྤྱེ་བའི་སྤྱིང་རྗེ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ། གྲོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དགའ་བ། སྒྲོན་ལམ། ལྷག་བསམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
སྒྲིང་རྩེ་གསུམ། དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་སེམས་ཅན་དང་། ཆོས་དང་། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད།

གསུམ་པ་སྤེལ་སོ་སོའི་དོན་ལ། ཉན་རང་ལ་ཡང་ལྷག་བསམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་མེད་ཀྱང་། དགའ་བ་དང་། སྒྲོན་ལམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡོད། ཉན་
རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཆགས་སྤང་སྤངས་ཤིང་། སྒྲོམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཆེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
བྱ་མི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་གཏན་ནས་བྱང་བར་འདོད་པའི་
རྣམ་པའི་སྒྲིང་རྩེ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་
པར་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་དེ་རྩོགས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་
དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་རྩོགས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་
གསུམ་དུ་སྤེལ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་
སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་པས་བྱང་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་
དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་པས་མ་བྱང་སྟེ། སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིང་རྩེ་བྱི་མ་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་བྱིར། འཇུག་པ་
ལས། འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་ཚུ་ཡི་ནང་གི་རྒྱ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིང་པར་མཐོང་
བ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྒྲིང་རྩེར་སྤྱར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མི་ཉག་སོགས་ཆོས་
དང་། སེམས་ཅན་བདེན་མེད་རྟོགས་མི་དགོས་ཀྱང་། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་དམིགས་
ཡུལ་སེམས་ཅན་མི་ཉག་སོགས་དང་བདེན་པར་མེད་པར་མཐོང་བ་ནི་དགོས་ཏེ། འཇུག་པ་ཐག་
པའི་ལུང་གིས་འབྲུབ་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་

པའི་སྤྱི་ཚེ་དོན་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མི་ཏྲག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་
བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་སེམས་ཅན་ཅམ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚེ་ཆེན་པོ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་
ཅན་མི་ཏྲག་སོགས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚེ་ཆེན་པོ།
གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཤར་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་སྤྱི་ཚེ་ཆེན་པོ། གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད།
དེ་ཡང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་དེ་གསུམ་ག་ཡོད་ཀྱང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་དང་པོ་མེད་དེ།
དག་སའི་སྤྱི་ཚེ་ཡིན་ན་དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་བདེན་སྟོང་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་སློ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་པན་ཡོན་བཤད་པ་ལ། སྤྱི་ཚེ་ཆེན་པོ་དེ་པན་ཡོན་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོང་
པོ་བཞེད་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་གཅིག་ལག་མཐེལ་དུ་མཆིས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལག་མཐེལ་དུ་མཆིས་སོ། །གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་ཚེ་པོ། །ཞེས་དང་། འདུག་པ་ལས། ས་བོན་
དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཆུ་འདྲ་ཡུན་རིང་དུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཟུངས།

༩ གཟུངས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། ས་མཆོམས་དང་
བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུངས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི། རང་གི་གྲོགས་ཞི་གནས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བླ་
པ་དང་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་ཞིག་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤང་ལས། གཟུངས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་
བླ་པ་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་བླ་པ་དང་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་གཟུངས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། གཟུངས་ཅམ་དང་། དེ་བྱེད་པར་ཅན་གཉིས། དང་པོ། གཟུངས་
ཅམ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། སྟེ་བ་སྤྲ་མར་དམིགས་ནམ་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཆེ་འདིར་ནམ་སྟེན་སྟེས་
ཀྱི་གཟུངས་ཚུང་དུ་གཅིག་དང་། ཆེ་འདིར་ཐོས་བསམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲིང་པོ་གཅིག་
དང་། མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྐྱེས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཆེན་པོ་གཅིག་དང་གསུམ། བྱེ་མ་ལ་ཡང་།
ས་ལ་མ་ཞུགས་པའི་མོས་བས་སྟོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུང་དུ་གཅིག་དང་། མ་དག་སར་གནས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་འབྲིང་པོ་གཅིག་དང་། དག་ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེན་པོ་གཅིག་དང་གསུམ་ཡོད་དེ།
མདོ་ལྟེ་རྒྱལ་ལས། རྒྱལ་སྟེན་ཐོས་ལ་གོམས་པ་དང་། ཁྱིའ་དེ་འཛིན་གྱི་གཟུངས་དག་ནི། རྒྱང་
དུ་དག་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ། ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྒྱལ་པ་གསུམ། རྒྱུ་ལྡན་མ་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་། མ་
དག་ས་པ་རྒྱལ་པ་ཀྱི་ནི། རྒྱང་དུ་དང་ནི་འབྲིང་པོ་སྟེ། དག་པའི་ས་པའི་གཟུངས་ཆེན་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཅམ་པོ་གསུམ་པོ་དེའི་མཆོན་ཉིད་སྟེ། གཉིས་པ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་མཆོན་
ཉིད་ལ། རང་དུ་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པ་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱལ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་བསྐྱེལ་
པའི་བར་དུ་མི་བཟོད་པར་འཛིན་ཅུས་པའི་གཟུངས། ཆོག་གི་གཟུངས་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་མཆོན་
ཉིད། རང་དུ་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པའི་མཐུས་རྒྱལ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བསྐྱེལ་པའི་བར་
དུ་མི་བཟོད་པར་འཛིན་ཅུས་པའི་གཟུངས། དོན་གྱི་གཟུངས་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་

གི་མོགས་ཞི་གནས་ལ་བཞེན་ནས་ཨ་ར་པ་ཙ་སོགས་ཡི་གའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱད་
 སྟོབས་ཀྱིས་མི་སྐྱལ་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་གཟུངས། བཟོད་པའི་གཟུངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མཚན་
 ཉིད། རང་དུ་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པའི་སྤྲིག་པ་ཞི་བ་སོགས་གཞན་སྟོབ་པའི་སྤྲགས་རྩོམ་པ་
 སོགས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུངས། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། འདི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །གཟུངས་བཞི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་མི་བཟླེད་པ་སོགས་རང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མ་འབྲལ་
 པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་ས་མཚམས་ལ། གཟུངས་ཅམ་པོ་གསུམ་ནི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ནས་ཀྱང་ཡོད།
 གཟུངས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རྩེད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་རྩེད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
 བཟོད་པ་ནས་དང་། འབྲིང་མ་དག་ས་ནས་དང་། ཆེན་པོ་དག་ས་ནས་ཐོབ།

ཡེ་ཤེས་ཆོགས་སྐྱབ།

༥ གཉིས་པ་ཆོགས་གསུམ་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱབ་གྱེ་བྲག་ཏུ་
 བཤད་པ། སའི་ཆོགས་སྐྱབ་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་
 དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་བཤད། དུལ་ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་བཤད་
 པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་དབྱད་པ་དང་གསུམ།

སྟོང་ཉིད་སྤྱི་ལོ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟོན་སྟེ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ། མིག་སོགས་ནང་།
 གཟུགས་སོགས་ཕྱི། གཉིས་ཀའི་རྟེན་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་བདེན་པས་སྟོང་པ་རིམ་པ་བཞིན།
 རང་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་གསུམ། སྟོང་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། འོགས་
 བཅུ་དང་། སྤང་འདས་དང་། རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་དང་། མ་སྐྱེས་པ་

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་འདུས་མ་བྱས་དང་། ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐས་སྟོང་པའི་དབུས་དང་། འཁོར་བ་
དང་། སྦྱིན་སོགས་དོར་བྱར་མེད་པ་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཆེན་
པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནས་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་འཛོག་གནས་ལུགས་དང་། རྣམ་འགྱུར་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། སྤྱི་ནང་གི་ཆོས་སྦྱེ་བ་སོགས་དང་། དུས་གསུམ་དང་། རྒྱ་ཁྱེན་ལྡན་
ཞིང་ཆོགས་པ་དང་། སྤང་པོ་ལཱའི་ངོ་བོ་བདེན་སྟོང་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན། རང་བཞིན་སྟོང་པ་
ཉིད་ནས་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་འཛོག་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་། རང་བཞིན་
སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་པ་རྣམས་
རིམ་པ་བཞིན། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་
ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་སུ་འཛོག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་སྟོན་
པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་ཤུ་པོ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་འཕངས་ནས་སྟོན་ཅིང་། རི་ལྟར་སྟོན་ན།
སྟོང་ཉིད་དང་པོ་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་དེ་བཞི་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་འཕངས་ཚུལ་ཡོད་དེ།
དང་པོ་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོས་གསུམ་པོ་དེ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་
ཆེན་པོ་གསུམ་འཕངས་ནས་སྟོན། བཞི་པ་སྟོན་པའི་མདོས། དེ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་འཕངས་ནས་སྟོན་པའི་བྱིར།

ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནས་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་དེ་རྣམས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་འཕངས་ནས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆེན་
པོ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་
ཤེས་འཕངས་ནས་བསྟན། གཉིས་པ་སྟོན་པའི་མདོས་ཆོས་དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་རྟོགས་པའི་
ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕངས་ནས་བསྟན། གསུམ་པ་སྟོན་པའི་མདོས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པའི་

དོན་རྟོགས་པའི་ས་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕངས་ནས་བསྟན། བཞི་བ་སྟོན་པའི་མདོས་ཚོས་
དབྱིངས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ས་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕངས་ནས་བསྟན། ལྷ་
བ་སྟོན་པའི་མདོས་ཚོས་དབྱིངས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ས་ལྷ་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕངས་
ནས་བསྟན། རྒྱག་བ་སྟོན་པའི་མདོས་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱན་བྱང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ས་རྒྱག་པའི་
ཡེ་ཤེས་འཕངས་ནས་བསྟན། བདུན་བ་སྟོན་པའི་མདོས་ཚོས་དབྱིངས་མཆན་མེད་རྟོགས་པའི་
ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕངས་ནས་བསྟན།

རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཚོས་
ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་། དག་ས་ལ་དབང་བའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན། རང་གི་
མཆན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་མི་དམིགས་བ་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོས་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
ལ་དབང་བའི་ས་དབྱུ་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕངས་ནས་བསྟན། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་པོ་ཉིད་དང་དངོས་
པོ་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཚོས་དབྱིངས་ལས་ལ་དབང་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་ས་
བརྒྱུ་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕངས་ནས་བསྟན། སྟོང་ཉིད་ཐ་མ་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོས་ཚོས་དབྱིངས་
སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་པའི་རྟེན་དང་རང་བྱུང་ལ་དབང་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་
ཤེས་འཕངས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་དང་པོ་བཞི་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱོར་ལམ་བཞི་
ལ་རིམ་བཞིན་འཛོག་ འོག་མ་བདུན་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ་འཛོག་
དེའི་འོག་མ་རྒྱག་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་རེ་རེས་གཉིས་གཉིས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་འཛོག་ ཐ་མ་
གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འཛོག་ དེ་ཡང་ས་མཆན་མེད་པའི་ཕན་ཡིན་
ཞིང་། དང་པོ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལམ་ནས་མི་འཛོག་སྟེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། སྟོང་
ཉིད་གསུམ་ནི་མོས་སྐྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འདི་སྐྱོར་བའི་ལམ་ཀྱིས་བསྐྱུས་

བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོག་མཁས་ལམ་མོས་སྟོད་གྱི་ས་ལས་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་
 དེ། དེ་གསུམ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཁས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་མཁས་ན་
 ཡང་ཡོད། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ལ་སྟོར་ལམ་ན་ཡང་མེད། ཆོས་
 དབྱིངས་ཀྱང་ཏུ་འགྲོ་དང་མཆོག་འགྲོའི་ཚུལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ས་གསུམ་བ་ཡིན་ཆད་
 དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་མཁས་ལམ་མོས་སྟོད་གྱི་ས་ལས་ལོགས་སུ་མོས་སྟོད་གྱི་སར་
 མི་འདོད་བ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ས་སོགས་དུག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ལོགས་
 སུ་གསུངས་ཀྱང་། དུག་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་གཏོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ས་མཆོམས་ངེས་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཀྱང་སྐུས་དོན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་འབངས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་ཀའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཉིད་དེ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་
 སོང་བའི་དབང་གིས་གཙོ་བོར་ངེས་ཤིང་མི་འདྲ་བར་འདྲེན་བ་ས་བཅུ་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ་
 དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཁས་
 གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཁས་སྐབས་ལས་འཕྲོས་ནས་
 ཐེག་ཆེན་ཆོག་མཁས་ལམ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཁས་
 བཤད་བ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཁས་སྐབས་མེད་དེ། དེ་སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཡན་
 དང་རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་གང་ཡིན་དཔྱད་བ་ལ། ལུགས་གཉིས་བཞོད་པ།
 ལུགས་ཕྱི་མ་འཐད་པར་སྐྱབ་པ། དེ་ལ་ལྷན་ཀ་སྤང་བ། ལུགས་སྤྲ་མ་དགག་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་གཞན་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་བ་དང་ལ། དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་
ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེས་
ཟེལ། དབྱུང་པ་རྣམས་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཟེལ་རོ། །

གཉིས་པ་བྱི་མ་འཐད་པར་སྐྱབས་པ་ལ། གང་དང་གང་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་
བདེན་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། མི་ལམ་དུ་རྟ་སྐྱང་སྐྱང་བའི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་བཞིན།
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགོད་ཅིང་། མདོར་བསྟུན། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་བདེན་པར་མེད་དེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིས། ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་རང་སྟོང་རང་རིག་མཛོན་
སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིས། རྣམ་ངེས་ལས། དམིགས་པ་མཛོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། རྟོན་མཐོང་རབ་
ཏུ་འགྱུར་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་འགལ་བའི་གཏན་
ཆོག་གསུང་མ་ཡིན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས། གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་
སུ་འགོག་པར་འགྱུར་བས་མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིས།

ཡང་། དོན་འདྲ་ཡང་། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་
པར་མེད་དེ། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིས། ཞེས་བཀོད་ནས། འགལ་མ་ངེས་
མ་གྲུབ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟོང་ལུགས་བྱས་ནའང་རུང་ངོ་། རྟེན་ལྟར་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡང་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་ཡིན་
ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་འདོད་
དོ། །འདི་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་དང་གང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། མི་ལམ་དུ་རྟ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །བདག་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་

ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སོ། །དམིགས་པ་
མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྲུབ་མི་འགྲུར། །ཞེས་བྱ་བས་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་
པ་མ་ཡིན་ལ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་
བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་ཕྱིས་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བས་ནི། འབྲས་བུ་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་བསྟན་
པ་མ་ཡིན་གྱི་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་ལ་སྦྱབ་རྟགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ལྷན་ཀ་སྤང་བ་ལ། སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། འོ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་བཞིན། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བདེན་པར་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་དབྱུ་མ་བས་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལྷངས་པས་དེ་དོན་དམ་པར་མེད་ན་མེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་སྟུམ་དུ་བསམས་སོ། །གལ་ཏེ་འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
གང་དམིགས་པ་དེ་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དཔེར་ན། རྩ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡིན་པས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལན་ལ། ཉེས་པ་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། སྤར་བ་ཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་སྟོང་བཀག་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་གང་ཞིག་ ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་བཀག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤར་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་

མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་གི་ཁྲབ་བྱེད་དང་། དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། གསོད་བྱེད་མཚོད་སྤྱིན་དེ་གསང་བྱ་ལྟས་སྤྱིན་གྱི་ཁྲབ་བྱེད་དང་། དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས། དེ་ཉེར་སྤྲས་ཀྱིས་བསད་པའི་ལྷ་སྤྱིན་གྱི་སྟོག་དབང་སྤྲར་འབྱུང་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལུགས་སྤྲ་མ་དགག་པ་ལ། འོ་ན། གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཚོས་ཅན་གཞན་དབང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་གས་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ཐ་དད་གཏན་མེད་གྱི་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཡིན་ན་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་དགོས། དེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བའི་ཚུར་མཐོང་གི་སྒོ་ལ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྤང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་ཚོས་ཅན། གཞན་དབང་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པས་ཤེས་སྤྱོད་དག་པར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་འགལ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་ཐལ། དེ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་པ་སྒྲོམ་པར་བྱས་པས། གཞན་དབང་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཞོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་སྒོ་དོན་དམ་པ་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་བ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཅམ་གྱིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ཚོས་ཅན་བརྟུན་པ་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཚོས་ཅན་བརྟུན་པ་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མ་སྒོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ལ། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་
ཤེས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་
སྐབས་འདིར་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིར་ཚོགས་སྐབ་
བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སྐབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཅུ་མ་ཞིག་གཏན་
ལ་དབབ་པར་བཞེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་ན་སྐབས་དོན་ངེས་པའི་བགོགས་
སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

སའི་ཚོགས་སྐབ།

༥ གཉིས་པ་སའི་ཚོགས་སྐབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། བྱད་གཞི་སའི་རོ་བོ་བཤད་པ། བྱད་
ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། སའི་ངེས་ཚིག་བཤད་པ། འཕོས་མཚམས་བཤད་པ་དང་བཞི།
དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་སྐྱོར་གྱི་ལམ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་
ས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྣང་བྱེད་ཀྱང་། འདིར་ནི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སར་
མཛད་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བྱས་ན། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་
ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའི་མཚན་ཉིད། དེ་
ལ་རབ་དགའ་ལ་སོགས་ས་བཅུ་ཡོད།

གཉིས་པ་ནི། བྱད་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། བར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་བྱད་པར། ཡོངས་
སྤྱོད་གི་བྱད་པར། སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་རྣམ་པའི་བྱད་པར། བསྐབ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན། ཟག་མེད་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་བྱད་པར། རྩེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངེས་ཤེས་འབྲེན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར།
ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ཀྱི་བྱད་པར། རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱེ་བ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར། མི་ལམ་གྱི་ཉགས་
ཀྱི་བྱད་པར་རྣམས་ལས།

དང་པོའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོར་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པ་ནས། ས་བཅུ་པར་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་བར་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། པར་ཕྱིན་སོ་སོ་ལྷག་པའི་དོན་ཡོད་དེ།
ས་དང་པོར་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་ཆེ་སེར་སྤེལ་གྱུར་འཛིན་མེད་པར་
གཏོང་བའི་ཆོད་ཅམ་དུ་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འཆལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མ་ཐོབ་པ་སོགས་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ས་དང་པོ་ལ་མཆོན་ན། ས་དང་པོའི་སྤྱོད་སེལ་ཁེང་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ས་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་མཆོན་ཉིད།
དེ་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད། སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁང་བཟང་སྤྱོད་བ་བཞིན་ས་དེ་དང་དེའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཁེང་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱང་མཆོན།

གསུམ་པ་ལ། ཉོན་སྤྱིབ་སྤྱོད་བའི་རུས་པ་དང་། ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱོད་བའི་རུས་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ་ཡང་ས་བཅུ་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཅུ་པོ་རིམ་གྱིས་རང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཉོན་
སྤྱིབ་ཀྱུར་ལྷན་རྣམས་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དམན་ལམ་སྤྱོད་མ་སོང་གི་ས་དང་པོའི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱུར་བཏགས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྱོད་བ་ནས།
དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
བར། རང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྤྱེས་བཅུ་དྲུག་གི་ས་བོན་སྤྱོད་བའི་བར་རྣམས་
ཡིན་པའི་བྱིར།

མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལྷ་བ་
ལྷ། ལྷ་མེན་ལྷ། བདེན་བཞེ་ལ་དམིགས་པས་བྱེ་བ་བཞེ་བཅུ། དེ་བཞེན་དུ་གཟུགས་གཟུགས་
མེད་གཉིས་སུ། ཁོང་ཁྱོ་སྤྱི་བའི་སོ་དྲུག་སོ་དྲུག་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་
བྱིར། ལྷ་བ་ལྷའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། འཛིག་ལྷ་ཀྱུར་བཏགས་ནས། འོག་ལྷ། མཐར་ལྷ། ལྷ་བ་མཆོག་

འདིན། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འདིན་གྱི་ལྟ་བ་ཀྱན་བཏགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་མིན་ལྟ་མེད་ཀྱི་ཁྲིམས་པར་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱན་བཏགས་ནས་ཁོང་ཁོང་རྒྱལ་
མ་རིག་པ་ཀྱན་བཏགས་ནས། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་བཅས་པའི་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ཀྱན་བཏུས་གྱི་ལུགས་ལྟར་ཡིན་གྱི། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས་ནི། འདོད་
ཁམས་སུ་སྤྱག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བ་ལྟ་མིན་ལྟ་བ་ཤད་པ་ལྟར་དང་། བདེན་པ་ཕྱི་མ་ལ་
དམིགས་པ་ལ་འདིག་ལྟ་དང་མཐར་འདིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་གཉིས་སྤེལ་བ་དང་། གོང་མ་གཉིས་སུ་
དེའི་སྟངས་དུ་ཁོང་ཁོང་སྤེལ་བ་དང་བཅས་པའི་འདོག་ཚུལ་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ཀྱན་བཏུས་
ལྟར་རོ། །

མཛོད་པའི་ལུགས་ལ། འདོད་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱབ་མཐོང་སྤང་བ་ཅུ། ཀྱན་འབྱུང་དང་འགོག་
པ་གཉིས་ལ། འདིག་ལྟ། མཐར་ལྟ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འདིན་གྱི་ལྟ་བ་གསུམ་
གསུམ་སྤེལ་བས་བདུན་བདུན། ལམ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འདིན་གྱི་ལྟ་བ་ཚུར་
བསྐྱན་པས་བརྒྱད། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་དེ་རྣམས་དང་མཐུན་པའི་སྟངས་ནས་ཁོང་ཁོང་སྤེལ་བས་
བརྒྱད་ཅུ་ཅེས་བརྒྱད་དུ་བཞེད་དེ། མཛོད་ལས། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ལྟ་བ་གསུམ་
གཉིས་མ་གཏོགས་པ། འདོད་ན་སྤྱག་བསྐྱབ་ལ་སོགས་པ། མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀྱན་བཏུས་ལས་གསུངས་པ་བདེན་བཞི་ལ་ལོག་ཞུགས་གྱི་སྒོ་ནས་འདོག་ན་དེའི་ཚུལ་རི་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལྟ་བ་ལྟ། ལྟ་མིན་ལྟ་སྟེ་བཅུ་པོ་ལོག་པར་ཞུགས་མཁན་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་
རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་མཐོང་གི་བར་དུ་དེའི་རྒྱུད་
ལ་སྤྱག་བསྐྱབ་དང་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྤྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་

ཉོན་མོངས་དེ་དག་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱག་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཇི་ལྟར་བཟུང་ན། དངོས་
དང་། དབང་གིས་དང་། བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་བཟུང་ཚུལ་གསུམ། མ་རིག་པ། ཐེ་ཆོམ། ང་རྒྱལ།
འདོད་ཆགས། འཛིག་ལྷ། ལོག་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ལོག་པར་བྱག་ས། ཁོང་ཁྱོ་མ་གཉོགས་
གཞན་གསུམ་ཀྱིས་བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་བྱག་ས། ཁོང་ཁྱོ་དབང་གིས་ལོག་པར་བྱག་ས་པ་ཡིན་
ཏེ། སྤྱག་གིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་དངོས་སུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
བར་པ་གསུམ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁོང་ཁྱོས་ལོག་ལྷ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་
མནར་སེམས་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་པར་བྱག་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོ་ ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ།
འཛིག་ལྷ། མཐར་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་དང་བཅས་པའི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དྲུག་ ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདོད་ཁམས་
ན་དྲུག་པོ་དེ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཁོང་ཁྱོ་བོར་བས་ལྷ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་བཅུ་དྲུག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། སའི་སྒོ་ནས་ཞིབ་པར་བྱེ་ན། བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ཅ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་
ས་དགུས་བསྐྱུས་པའི་སྒོ་མ་སྤང་ཉོན་མོངས་རེ་རེ་ལ་རྩུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དེ་ལྟར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཉོན་མོངས་དེ་རྣམས་སྤོང་ཚུལ་ལ། བྱིས་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་དང་། འདས་ལམ་གྱིས་སྤོང་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ས་གོང་ལོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་ལྷ་བའི་ཉིར་བསྐྱོགས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་
ནས། ལོག་ས་ལ་འདུན་པའི་འདུན་སྤེད་མངོན་འགྱུར་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་གི་
ལོག་ས་དང་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དང་། རང་ས་དང་ལོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་
དང་། རང་ས་དང་ལོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་ཅི་རིགས་ཀྱང་སྤོང་མི་བྱས་ཏེ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱོགས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་འཛིག་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་

རྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྲུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འདས་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་ལ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་འདས་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་གཉིས་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་འདས་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐབས་སུ་བཞད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདས་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཚུལ། གཉིན་པོའི་ཆོག་སྒྲུབ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་ལ། བདེན་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་མཛས་སྤོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བདེན་འཛིན་ཀུན་ལྡན་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་རེ་ཡོད་ཅིང་། མཐོང་སྤང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུས་སྤོང་བར་བྱེད། བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པོ་དེར་འབྲེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་བཞི་སོ་དྲུག་དེ་བཞིན་དུ་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡང་སོ་དྲུག་སོ་དྲུག་རེ་བྱས་པའི་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་འབྲེད་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དམན་ལམ་སྤོན་མ་སོང་གི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་གཉིས་ལྡན་སྒྲིབ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཅིག་ཅར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་། ཅིག་ཅར་དགྲ་བཙུམས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་མཛས་སྤོང་ཚུལ་ལ། ས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཀུན་མཛས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གཉིས་གཉིས་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་དང་པོར་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གིས་

འདི་གས་པའི་ཀུན་མཛད་སྡེ་དེ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཀུན་
 མཛད་གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་། ས་གཉིས་པ་ལ། ལྷུང་བ་སྤྲོ་མོ་ལ་འབྱུང་བའི་ཀུན་མཛད་ས་
 དང་། ལས་དང་སྤྱོད་པ་སྤྲོ་ཆོག་ས་སྤྱི་ཀུན་ཏུ་མཛད་ས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གཉིས་སྤོང་།
 གསུམ་པ་ལ། གཟུངས་ཀྱི་མཆོག་དམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཀུན་མཛད་ས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་། འདོད་
 ཆགས་ཀྱི་མཆོན་མས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཀུན་མཛད་ས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གཉིས་སྤོང་བའི་
 ཕྱིར། བར་པ་གསུམ་ལ་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་བཞི་པར། རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ལ་སྤོང་བ་
 སྤྲོ་མས་འབྱུག་གི་རོ་ལ་སྤོང་བའི་ཀུན་མཛད་ས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་། ལྷ་པར། འཁོར་བ་ལ་
 གཅིག་ཏུ་མི་སྤྱོད་ས་ཤིང་མངོན་དུ་སྤྱོད་ས་པའི་ཀུན་མཛད་ས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷ་པར་
 འདས་ལ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་ས་ཤིང་མངོན་དུ་མི་སྤྱོད་ས་པའི་ཀུན་མཛད་ས་གཉིས་སྤོང་། ལྷུག་པ་ལ།
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མཆོན་མ་སྤོང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཀུན་མཛད་ས་
 གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་བཞི་ལ་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདུན་པར། མཆོན་
 མེད་ལ་བྱེད་དུ་རྩོལ་བ་དང་། མཆོན་མེད་སྤྲོ་མོ་ལ་ཀུན་མཛད་ས་གཉིས་སྤོང་། བརྒྱད་པ་ལ། མཆོན་
 མེད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མཆོན་མ་རྣམས་ལ་མི་དབང་བའི་ཀུན་མཛད་ས་གཉིས་སྤོང་། དགུ་པར་
 ཆོས་སྤྱོད་པ་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེ་སྤྲོ་ཆོག་ས་ལ་མཁས་པར་མ་གྱུར་པ་དང་། སྤོང་བ་པ་ལ་དབང་
 བྱེད་པའི་ཀུན་མཛད་ས་གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་། བརྒྱུ་པ་ལ། གསང་བ་སྤྲོ་མོ་ལ་རྗེས་སུ་
 འབྱུག་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ལ་བགཏགས་བྱེད་པའི་ཀུན་མཛད་ས་གཉིས་ས་
 བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཀུན་མཛད་ས་འདི་རྣམས་སེམས་ཅམ་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་ཟད། དབྱ་
 མ་པའི་མདོ་རྣམས་ལས་བཤད་པས། ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་ས་བརྒྱུ་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷག་ཚུལ་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་
 ཐོར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་སྤྱི་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ། ས་གཉིས་པར་

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ། གསུམ་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཉམས་ལེན་
 ལྷག་པར་ཐོབ། བཞི་བ་ལྷ་བ་དྲུག་བ་གསུམ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་
 ཐོབ། བྱི་མ་བཞི་ལ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱའི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པར་ཐོབ། དེ་ཡང་ས་བཞི་བ་ལྷ་བ་དྲུག་
 བ་གསུམ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་སྟེ། ས་བཞི་པར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་
 བདུན་སྟེང་གསལ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ། ལྷ་པར་བདེན་
 བཞི་སྟེང་གསལ་ལ་མཁས་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ། དྲུག་པར་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་
 ལུགས་ལྟོག་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་བྱིད།

ས་བྱི་མ་བཞི་ལ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱའི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པར་ཐོབ་སྟེ། ས་བདུན་པར་མདོ་
 ལ་སོགས་པའི་མཚན་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ། བརྒྱད་པར་ཞིང་དག་པ་ལ་དབང་བའི་འབྲས་བྱ་
 ཐོབ། དགུ་པར་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ། བརྒྱ་པར་ལས་ལ་དབང་བའི་འབྲས་བྱ་
 ཐོབ་པའི་བྱིད།

ལྷ་བ་ས་བརྒྱ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་གཉིས་
 ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ། གསུམ་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤང་པོའི་
 ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ། བཞི་བ་ལྷ་བ་དྲུག་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཉམས་ལེན་
 ལྷག་པར་ཐོབ། བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བརྒྱ་པ་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤང་པོའི་ཉམས་ལེན་ལྷག་
 པར་ཐོབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཉམས་ལེན་
 ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་བྱིད།

དྲུག་པ་ས་བརྒྱ་ལ་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་
 ཡོད་དེ། ས་དང་པོའི་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་
 ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་ནས། ས་བརྒྱ་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཆོ་ཆོས་དབྱིངས་ལས་ལ་དབང་བའི་དོན་རྟོགས་

བ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ས་བརྩ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་བས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་
ཕྱག་བརྩ་གཉིས། གཉིས་པ་བས་སྟོང་ཕྱག་བརྩ་གཉིས། གསུམ་པ་བས་འབྲུམ་ཕྱག་བརྩ་གཉིས།
བཞི་པ་བས་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་བརྩ་གཉིས། ལྔ་པ་བས་བྱེ་བ་སྟོང་ཕྱག་བརྩ་གཉིས། ལྷག་པ་བས་བྱེ་
བ་འབྲུམ་ཕྱག་བརྩ་གཉིས། བདུན་པ་བས་བྱེ་བ་ཁྲི་བྱག་བརྩ་གཉིས། བརྒྱད་པ་བས་སྟོང་གསུམ་
འབྲུམ་ཕྱག་གཅིག་གི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་བརྩ་གཉིས་ཐོབ། དགུ་པ་བས་
སྟོང་གསུམ་གངས་མེད་འབྲུམ་ཕྱག་བརྩའི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ། བརྩ་པ་
བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་ཀྱི་མི་ལང་བའི་ཡང་བརྗོད་ཀྱི་མི་ལང་བའི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་
མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སངས་
རྒྱས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་། དེ་དག་གིས་རང་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་གནས་ཀྱས་པ། འདི་ནི་ཐ་མལ་བས་
བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་བྱ་དགོས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འབྲུབ་པའི་དུས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས་ཀྱས་
པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་མངོན་ཏེ། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་ཡུན་ཆད་དངོས་
སུ་བྱས་ན་ངན་སོང་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོང་བའི་ཡུན་ཆད་ཀྱང་རིང་དུ་སོང་བས། ངན་སོང་བ་
ནམས་སྐད་ཅིག་ཡུད་གཅིག་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཐར་བར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཕྱི་ནང་གི་
རྟོན་འབྲེལ་གྱི་འཁྱགས་དགག་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ད་དུང་དཔྱོད་མཛོད། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ལ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་དང་། དུས་སྐད་
ཅིག་མ་ཞེས་པ་འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་སྦྱར། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་ལ་འཇུག་ལྷང་
བྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ཏུ་གཡོ་ཞིང་། འཛིག་རྟོན་གྱི་

ཁམས་བརྒྱུ་འོད་གྱིས་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་མི་འདྲ་བ་སྤྲོ་ཆོག་པ་ལས་སེམས་ཅན་
 བརྒྱ་ཕྱག་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དུས་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མི་འདྲ་བ་
 བརྒྱར་འགོ་བ་དང་། དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་འབྱེད་པ་དང་། རང་གི་ལུས་ལས་
 ལུས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་སྤྲུལ་པ་དང་། ལུས་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་ཕྱག་
 རེ་སྤྲུལ་པ་དང་བཅས་པའི་བཙུ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འཇུག་པ་ལས། དེའི་ཆེ་དེ་ནི་སངས་
 རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་། །དེ་དག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཀྱང་འདི་ཡིས་ཉོག་པས། །དེ་ཉིད་ཆེ་ན་བསྐྱལ་
 པ་བརྒྱར་གནས་ཤིང་། །སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐར་ཡང་ཡང་དག་འཇུག། །སྟོ་ལྟན་ཉིང་འཛིན་བརྒྱ་
 ཕྱག་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་སྟོང་བྱེད་དེ། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀྱན་ནས་གཡོ་ཞིང་སྤང་བར་
 བྱས། །དེ་བཞིན་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ཉེ་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྱག་སྒྲིན་བྱེད་ཅིང་། །བརྒྱ་ཕྱག་གངས་དང་
 རྗེས་འབྲེལ་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འགོ་བར་འགྱུར། །དེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་རྣམས་ཡང་དག་འབྱེད་བྱེད་
 ཟུབ་དབང་སྤྲུལ། །རང་གི་ལུས་ལས་ལུས་རྣམས་ཀྱན་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་སྦྱིར་བྱང་སེམས་སྦྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་མོས་སྦྱོད་པ་
 བལ་ཆེར་འདོད་ཁམས་ལྟ་བུར་ལས་དབང་གིས་སྦྱེ། བྱང་འཕགས་རྣམས་དཔའ་གནས་སུ་སྦྱིང་
 རེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྦྱེ། གཟུགས་ཁམས་སུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་སྦྱེ། སྤྲུལ་
 པས་དག་འཇུག་དུ་སྦྱེ་བ་མངོན་པར་སྦྱེ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དབང་གིས་སྦྱེ་བའི་མཐའ་རྟེན་
 དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །སྟོ་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་ནི། །གཞན་ཡང་སྟོན་ལམ་དག་དང་ནི། །ཉིང་
 རེ་འཛིན་དང་དབང་འགྱུར་བའི། །དབང་གིས་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱང་འཕགས་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་མི་སྦྱེ་སྦྱེ། དེར་མི་སྦྱེ་བ་རང་དབང་ཡོད་པ་གང་ཞིག
 གཟུགས་མེད་དུ་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྤྱད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་པ་

རོལ་བྱེན་ཉམས་འགྱུར་འོང་ཞེས། །གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱེད། འདིས་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་དེར་མི་སྐྱེ་བ་མི་བྱུང་བམ་སྙམ་སྟེ། དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་བྱེད།

སར་གནས་གྱི་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་སྐྱེ་བ་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་བ་པལ་ཆེར་འཛམ་བུ་སྤྱིར་ལ་དབང་བའི་བདག་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན། གཉིས་པ་བ་སྤྱིར་བཞི་ལ་དབང་བའི་བདག་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན། གསུམ་པ་བ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ལ་དབང་བའི་བདག་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན། བཞི་པ་བ་འཐབ་བུལ་ལ། ལྔ་པ་བ་དགའ་ལྡན་ལ། རྒྱལ་པ་བ་འཕུལ་དགའ་ལ། བདུན་པ་བ་གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད་ལ། བརྒྱད་པ་བ་སྟོང་དང་པོ་ལ། དགུ་པ་བ་སྟོང་གཉིས་ལ། ས་བརྒྱུ་པ་བ་གནས་གཙང་ལ་དབང་བའི་བདག་པོར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་བྱེད། དེ་ཡང་། དེ་དག་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་མཛད་ནས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་མཛད་པས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྐྱེ་བ་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྐྱེ་བ་དངོས་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བྱང་འཕགས་གྱི་ཕྱང་པོ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། མཛོད་ལས། རྣམ་སྤྲིན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

དགུ་པ་མི་ལམ་གྱི་ཉགས་གྱི་བྱང་པར་ལ། ས་བརྒྱུ་པོ་དེ་ཐོབ་པའི་མི་ལམ་གྱི་ཉགས་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ཉགས་སུ་སྟོང་གསུམ་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་འདི་གཉེར་བྱེད་བ་ཞུག་ཁྱིལ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་གང་བ་མིས། གཉིས་པ་ལ་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལག་མཐེལ་ལྟར་མཉམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོ་ཆོགས་གྱིས་བརྒྱན་པ་མིས། ས་གསུམ་པ་ལ་རང་ཉིད་དཔའ་ཞིང་གོ་མཆོན་ཐོགས་ནས་པ་རོལ་གྱི་ཁོལ་བ་འདུལ་བ་མིས། ས་བཞི་པ་ཐོབ་པ་ན་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་ས་གཞི་འདིར་མེ་ཉོག་སྤྲོ་ཆོགས་པ་འཛོར་བ་མིས། ལྔ་པ་ཐོབ་པ་ན་བྱུང་མེད་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་མགོ་ལ་མེ་ཉོག་ཙམ་པ་ཀའི་འཕྲེང་བ་

འདོགས་པ་མིས། ས་རྒྱལ་པའི་ཉག་ས་སུ་ཐེམ་སྐྱས་བཞི་དང་ལྗན་པའི་རྩིང་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བཅས་
 བ་ལ་ཚུ་དྲངས་ཤིང་དེ་མ་མེད་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྗན་གྱིས་གང་བ་ལ། མེ་ཉོག་ཟུངས་དང་། ཀྱ་
 ཟུ་ཉ་དང་། བརྒྱ་དཀར་པོས་ཁེབས་པ་ལ་རང་ཉིད་ཅེ་དགར་ལོངས་སྟོང་པ་མིས། ས་བདུན་པ་
 ཐོབ་པའི་ཉག་ས་ལ་རང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་གཉིས་
 མཐོང་ནས་རང་ཉིད་དེ་ལས་མ་སྐྱས་ལ་མ་ཉམས་པར་ལོག་པ་མིས། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་ཉག་ས་
 ཟུ་རང་གི་ཐག་པ་གཡས་གཡོན་དུ་སེང་གོ་རལ་པ་ཅན་ཅོད་བན་ཐོགས་པ་གཉིས་གྱིས་པ་རོལ་
 གྱི་ཆོལ་བ་འདུལ་བ་མིས། ས་དགུ་པ་ཐོབ་པའི་ཉག་ས་སུ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་
 རྒྱེ་བོ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་ལྗོང་དུ་མས་བསྐྱོར་བས་རང་གི་སྤྲོད་ཕྱོགས་སུ་གདུགས་དཀར་པོ་
 འཛིན་པ་མིས། ས་བཅུ་པ་ཐོབ་པའི་ཉག་ས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གསེར་གཙོ་མའི་མདོག་
 ལྟ་བུ་འོད་འདོམ་གང་ལ། འཁོར་ཆངས་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་ལྗོང་དུ་མས་བསྐྱོར་བས་མདུན་
 གྱིས་བལྟས་ཏེ་ཆོས་སྟོན་པ་མིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

མི་ལམ་གྱི་ཉག་ས་དེ་ཐམས་ཅད་པར་བྱིན་ལྷག་པ་སོགས་གྱི་མཆོན་དོན་དང་ལྗན་ཡང་།
 དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་ས་རྒྱལ་པའི་མི་ལམ་གྱི་ཉག་ས་དེ་མཆོན་དོན་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྗན་ཏེ།
 རྩིང་དེས་སངས་རྒྱུས་གྱི་བསྟན་པ་མཆོན། ཐེམ་སྐྱས་བཞིས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་
 མཆོན། གསེར་གྱི་བྱེ་མས་རྒྱ་རིགས་མཆོན། ཚུ་དྲངས་ཤིང་དེ་མ་མེད་པས་རིམ་པ་བཞིན་རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་དང་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་མཆོན། ཡན་ལག་བརྒྱད་གྱིས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་མཆོན། མེ་ཉོག་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་མཆོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 ཟུངས་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་དང་། བྱེ་མ་གཉིས་གྱིས་རིགས་ཅན་བྱེ་མ་གཉིས་མཆོན་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཀྱ་ཟུ་ཉས་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱ་ཟུ་ཉ་དེ་ཉི་མའི་འོད་
 ཟེར་གྱིས་ཁ་མི་འབྲེད་ཆེ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁ་འབྲེད་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱུས་འཛིག་ཉན་དུ་

ཕྱོན་པའི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་དུ་མི་འབྱུང་ཞིང་དུས་གཞན་གྱི་ཆེན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བསྐྱོད་དཀར་པོ་ས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་མཆོན་ཏེ། མེ་ཏོག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བསྐྱོད་དཀར་པོ་མཆོག་ཡིན་པ་
བཞིན་དུ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་མི་རིགས་ཏེ། གཉིད་སྤྱི་བ་པ་
ལྟའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། ཐ་མལ་གྱི་གཉིད་ལ་དགོངས། འདིར་བསྟན་
པའི་གཉིད་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་
སུ་ཡང་ལམ་དང་གཉིད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་ཕྱིན་དུག་གི་དགོ་བའི་གཞི་
མ་ཐུན་ཡོད་པར་སྤོང་ཞི་མཉམ་ཉིད་སྦྱོར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་འབགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་
གྱི་འབྲལ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་མི་ལམ་འབྱུང་བ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། གཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་
བརྒྱུད་ཀྱི་ཞིང་གི་དག་པའི་སྤྱང་བ་དོན་ལ་གནས་པ་དེའི་སྤྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་སྤྱགས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ས་བརྒྱའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་།
ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ་དང་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། ཡོངས་སྦྱོང་གི་རྣམས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ངས་ཆོག་ལ། སྤྱི་དང་། སོ་སའི་ངས་ཆོག་གཉིས་ལས། རབ་དགའ་ལ་སོགས་
པའི་བརྒྱ་པོ་དེ་ལ་ས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ས་འདིས་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
འཛིགས་པ་མེད་པར་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད། འབྲས་བུ་ལོ་ཏོག་མ་སྦྱེས་པ་བསྦྱེད། སྦྱེས་པ་གོང་
འཕེལ་དུ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། འབྱུང་པོ་དཔག་མེད་
འཛིགས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱེད། ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་བྱེད། ཐོབ་པ་གོང་ནས་
གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། འབྱུང་པོ་
དཔག་མེད་འཛིགས་མེད་ཕྱིར། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དག་ལ། །ཕྱི་ཕྱིར་གོང་དུ་འགྲོ་ལྡན་ཕྱིར། །དེ་

དག་ཉིད་ནི་སར་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྣང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པ་ཉིད། ཆར་རྣམ་པར་སྤེལ་ས་
ན། ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སོ་སོའི་ངེས་ཆོག་ལ། ས་དང་པོ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བྱང་ཚུབ་ལ་ནི་ཉེ་བ་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་སྦྱབ་མཐོང་བ་ལ། །རབ་ཏུ་དགའ་
བ་སྦྱེས་འགྱུར་ཏེ། །དེ་བྱིར་རབ་དགའ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

ས་གཉིས་པ་ལ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
སུ་ཡང་འཆལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། འཆལ་
ཚུལ་ཚོལ་བའི་དྲི་བྲལ་བྱིར། །དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་གསུམ་པ་ལ་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་བྱུད་ཤིང་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབྱུང་བའི་སྤྲ་ལྟས་ཟངས་ཀྱི་འོད་ལྟ་བུའི་
དམར་སེར་འབྱུང་ཞིང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྤྲང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ཆེན་པོ་ནི། །བྱེད་པའི་བྱིར་ན་འོད་བྱེད་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་བཞི་པ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བདུན་
གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་སྟེག་པའི་འོད་སྤྲ་མ་ལས་ཀྱང་ཆེ་
བར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། འདི་ལྟར་བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་མཐུན་
ཆོས། །རབ་ཏུ་སྟེག་བྱེད་འོད་ལྟ་བུ། །དེ་དང་ལྡན་བྱིར་ས་དེ་ནི། །གཉིས་པོ་སྟེག་བྱེད་འོད་འཕྲོ་
ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ལ་སྦྱངས་དཀའ་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཡོངས་སུ་
སྤྱོན་པར་བྱེད་ཅིང་འཁོར་གྱི་ལོག་སྐབ་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྤྱོན་བྱེད་ཅིང་། །རང་གིས་སེམས་ཀྱང་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར། །སྒོ་
ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱངས་དཀའ་བ། །དེ་ཕྱིར་སྦྱངས་དཀའ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོགས་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱི་ཞི་བདེན་སྟོང་མཉམ་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། འཁོར་བ་དང་ནི་སྤྱང་ན་འདས། །གཉིས་འདི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར། །མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ལ་རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་
ས་བརྒྱད་པ་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། བཟོད་
གཅིག་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །རིང་དུ་སོང་བའི་སར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཚན་བཅས་ཚོལ་བཅས།
མཚན་མེད་ཚོལ་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མི་གཡོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་
ལས། འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །མི་གཡོ་བ་ཞེས་ངེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དགུ་པ་ལ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་
རིག་པ་བཞིའི་སྒྲོན་མ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་སྒོ་བཟང་། །ས་དེ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྩ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ས་བརྩ་བ་
བའི་ཐུགས་རྒྱད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གཉིས་ལས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་
ཆར་འབབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྤྲིན་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་
རྣམ་མཁའ་ཆོས། །ཁྲབ་པའི་བྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་འཕོ་ཚུལ་ལ། ས་དེ་དང་དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་མ་རྩོགས་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་ས་དེར་གནས།
རྩོགས་ནས་ས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ས་དེ་དང་དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་མ་རྩོགས་
བ་དེ་སྤྱིད་དུ་ས་དེ་ཡིན་ལ་རྩོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་དུ་འཕོ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

ས་བརྩ་བ་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྤྲིན་ནས་མ་བཤད་པར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲིན་ནས་བཤད་པ་ལ། ཁ་
ཅིག་ འདི་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་མེད་ནས་མ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་མཐར་མ་
ཐུག་གི་བར་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་འཛོག་མཐར་ཐུག་ནས་མི་འཛོག་པས་འདི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་མཐར་
ཐུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲུངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཡར་ལྡན་དུ་རྩོགས་
པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། སའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་བའི་དབྱེ་བས་
རྣམ་པར་བརྩར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེར་སྒྲུང་བྱ་མཐར་ཐུག་སྤྱོད་བའི་ཡོངས་
སྤྱོད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེར་སྒྲུང་བྱ་མཐར་ཐུག་སྤྱོད་བའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ ས་འོག་མ་འོག་མ་གོང་མ་གོང་མའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་ཞིང་ས་བརྩ་བའི་གོང་ན་
བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་མེད་པས་ཡོངས་སྤྱོད་མ་བཤད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དགྲུ་བ་བརྩ་བའི་ཡོངས་
སྤྱོད་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ས་བརྩ་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲིན་ནས་བཤད། ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྤྲིན་ནས་མི་འཆད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བརྩ་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲིན་ནས་བཤད་པས། ས་དགྲུ་བ་མཚན་ཆད་ཀྱི་

མཆན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགྲ་བ་མན་ཆད་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྒོ་ནས་བཤད་པས།
ས་བརྩ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ས་བརྩ་བ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདའ་བྱ་ས་དགྲ་འདས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་མ་བཤད་གོང་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བཤད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དེ། དེའི་མཆན་ཉིད་
དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

འདའ་བྱ་ས་དགྲའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་དེའི་རིགས་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་
རྟོགས་པ། རིགས་ཀྱི་ས། དག་བཅོམ་ནས་ཡས་གངས་པའི་བརྒྱད་བ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་
ས། བརྒྱད་པའི་ས། བདེན་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ། མཐོང་བའི་ས།
པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ། བསྐྱབས་པའི་ས། འདོད་བ་ལ་
འདུན་པའི་འདུན་སྲིད་དགྲ་བ་མངོན་གྱུར་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ། འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ས། ཉན་མོངས་སྤངས་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཀྱི་རྟོགས་
པ། བྱས་བ་རྟོགས་པའི་ས། འབྲས་ཞུགས་ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཞེས་
གཅིག་ཏུ་བྱས་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་པ་རྣམས། རང་རྒྱལ་གྱི་ས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དགྲ་བ་
མན་ཆད། བྱང་སེམས་ཀྱི་སར་བྱས་ནས་འདའ་བྱ་ས་དགྲར་འཕྲེན་པའི་ཕྱིར། འཕྲེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་
བྱས་ན་འདའ་བྱ་ས་དགྲ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ས། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ས་
གསུམ་འཕྲེན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ས་བརྩ་པར་ཐེག་བ་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡར་ལྡན་གྱི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ས་བརྩ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྗེས་ཐོབ་
ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱེ་བ།

༥ མཐོང་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་
སྐྱིབ་གཉེས་ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། འདིར་དངོས་བསྟན་
ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱེ་བ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱེ་བ་
དང་། སྒྲོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱེ་བ་གཉིས། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྐྱིབ་གཉེས་མཐོང་སྤང་
དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ། དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་སྤང་གཉེན་
པོའི་ཚོགས་སྐྱེ་བ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཤེས་སྐྱིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ནུས་པར་རྟོག་
པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ནུས་པ་བཞི་ཡོད། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྐྱིབ་པ་ལྟན་སྐྱེས་དངོས་སུ་
འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་
ཚོགས་སྐྱེ་བ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་སྒྲོམ་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་ནུས་རྟོག་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ནུས་པ་
བཞི་ཡོད། དངོས་བསྟན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་མཐོང་སྤང་གཉེན་
པོའི་ཚོགས་སྐྱེ་བ་ཀྱིས་བྱ་བ་ཅིང་། སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཡང་སྒྲོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་
བྱ་བ་ཤོ། །

ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ།

༥ ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། རང་འབྲས་ནམ་མཁུན་གདོན་མི་ཐ་བར་ངེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ངེས་པར་འབྱུང་བ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྒྱད་ཡོད། ངེས་པར་འབྱུང་བ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཆེན་པོ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཆེན་པོའི་བྱད་པར་གསུམ། སྒོང་བ་ཆེན་པོའི་བྱད་པར་གཉིས། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་བྱད་པར་གཉིས་དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངེས་པར་འབྱུང་བ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ། །

མཐུག་བྱང་།

༥ རབ་འབྲམས་ཞིང་གི་རྒྱལ་དང་དེ་སྤྱི་ཡིས། །ལེགས་པར་བསྐྱགས་པའི་རྒྱལ་འབྲིང་
བསྐྱུས་གསུམ་གྱི། །སྤྱི་དོན་མངོན་ཏོགས་རིམ་པ་ལུང་རིགས་གྱིས། །རྫོགས་པར་འགྲེལ་བ་རྗེ་
བཙུན་གཞུང་ལུགས་མཆོག་། །ཚུལ་བཞིན་འགྲེལ་མཛད་འཕགས་སེང་རྣམ་གཉིས་གྱིས། །འགྲེལ་
མཛད་གཞན་དང་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ། །སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་ལུགས་བཟང་མཛད་དུ་བྱུང་། །དེ་
ཕྱིར་མགོན་དཔེ་བཀའ་བློན་བསམ་མི་བྲལ། །དེ་བསམ་ཕྱིར་དུ་དོན་གཉིས་འགྲེལ་ཞིག་ལ། །ཕན་
པར་སྤྲོད་སྤྱི་དོན་འདི་བྱས་སོ། །དེ་ཕྱིར་གཟུང་གནས་སློབ་གྲོས་ལྡན་རྣམས་གྱིས། །རྟོག་བཀུར་
དོན་གཉིས་བྲི་མས་མ་གོས་པར། །རང་གཞན་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །འཐུག་དགོས་
འདི་ལ་ཐོས་བསམ་སློམ་གསུམ་གྱིས། །འཐུག་པར་རིགས་སོ་བཙུན་པས་སྟོབས་བསྐྱེད་ཅིག །
འོན་ཀྱང་བདག་ནི་སློབ་མན་བཙུན་པ་རྒྱུད། །ཟབ་མའི་ལམ་འདི་རྟོགས་པར་ཞིན་ཏུ་དགལ། །དཔེ་
ཕྱིར་བདག་སློབ་ཀྱི་ཤེས་ཅེ་མོ་ཡིས། །གཞལ་ལུས་མིན་ཡང་ཅུང་ཟད་འདིར་བཀོད་ལ། །འོངས་པར་
མཆིས་རྣམས་མཁས་པའི་སྤྱོད་སྤྲུལ་བ་ཤགས། །དགེ་འདིས་མཆོན་པའི་དུས་གསུམ་དང་འགྲེལ་
བའི། །བདག་གཞན་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅི་མཆིས་པ། །གནས་སྐབས་ཟབ་མའི་དོན་འདི་ལེགས་རྟོགས་
ནས། །མཐར་སྐྱབ་བྱང་ཅུང་ཆེན་པོ་སྤྱིར་འཐོབ་ཤོག །དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །སློབ་
བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཏུ། །བསྐྱེད་ལ་ས་སྤྲོད་འགྲན་ཆེ་མ་མཆིས་
པའི། །སྤྱོད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་འཐོབ་པར་ཤོག །འདི་ཉིད་འཆད་དང་ཉན་པར་བྱེད་པ་
རྣམས། །རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་སྤྲུལ་སྤྱོད་བར་ཞལ་བཞེས་པ། །ཞིང་སྤྱོད་གཟི་ལྡན་དབང་སྤྱོད་འཁོར་
བཅས་གྱིས། །གཡེལ་བ་མེད་པར་ཉག་ཏུ་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱེད་ཤོག། །།ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་
གི་བསྟན་བཙུན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་སྤྱོད་དོན་རྣམས་བཤད་སྟེ་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤྲོད་བཞེས་བྱ་བ། །མཁས་ཤིང་
བྱུང་བ་བརྟེན་པའི་དགེ་སྤྱོད་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་གྱིས་མཛད་པའི་སྐབས་དང་པོའི་རྣམས་བཤད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

པར་བྱེད་སྤྱི་དོན་ཆོག

༥ རྒྱལ་ཁོངས་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོ་རྩོད་གཅིག་ཏུ། །གཞི་ལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་
འབབས་སྐྱེད། །ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་
བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྒྱལ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་
མོ་སྤྱོད་ཤག་བརྒྱ། །གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྗེ་འགོ་བ་མ་ལུས་བ། །རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་
དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་བའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྤྱོད་རྒྱལ་འདྲེན་ཤུགས་མེད་གཏེ་
རིང་ལུགས་སྒོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས།
ནང་བསྟན་བྱུང་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་
སྤྱར་ཆོག་བའི་དགེ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོག་ཏུ། །ཤུགས་དགེ་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་བ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་
འདྲིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། །

ཕྱི་ལོ་ལྷན་སྐྱོད་དག་ལྷན་པས་མ་ཕྱིར་དེ་ལྷན་བཅོས་འོས་པའི་རིགས་དང། ཁ་སྐོང་བྱས་པ་
ནམས་གཞིགས་བདེ་སྤྲད། ཚེད་པའི་མིང་དང། འོག་གངས་དང་བཅས་
རེ་ལྷན་ལྷན་བྱས་པ་གཞིགས་གསལ།

ཉན་ཐོས་ཞི་ཆོལ།

(༡ བཅོས། གསུམ་པ་གངས་ཤེས་ལ། འོག་གངས། 21) (མ་ཕྱི། གངས་ཤེས་ལ།)

(༢ བཅོས། བཞི་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ འོག་གངས། 21) (མ་ཕྱི། གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་)

(༣ བཅོས། ལྷ་པ་ལྷུ་མ་སྤྲུམ་གྱི་དོན་ལ། འོག་གངས། 23) (མ་ཕྱི། བཞི་པ་ལྷུ་མ་སྤྲུམ་གྱི་དོན་ལ།)

མྱང་འདས།

(༤ བཅོས། གཉིས་པ་དོ་ཐོ་བཤད་པ་ལ། འོག་གངས། 49) (མ་ཕྱི། དོ་ཐོ་བཤད་པ་ལ།)

(༥ བཅོས། གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། འོག་གངས། 51) (མ་ཕྱི། དབྱེ་བ་ལ།)

(༦ བཅོས། གཉིས་པ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། འོག་གངས། 51)
(མ་ཕྱི། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།)

(༧ བཅོས། བཞི་པ། དེས་ན། རང་ལྷགས་ལ། འོག་གངས། 53) (མ་ཕྱི། དེས་ན། རང་ལྷགས་ལ།)

(༨ བཅོས། ལྷ་པ་ལ། དེ་ལྷ་བྱའི་མྱང་འདས་དེ་ཟས་གཅོད་ལ། འོག་གངས། 57)
(མ་ཕྱི། བཞི་པ་ལ། དེ་ལྷ་བྱའི་མྱང་འདས་དེ་ཟས་གཅོད་ལ།)

ཅོད་ལན།

(༩ བཅོས། གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་གི་ལུང་བཀོད་པ་ལ། འོག་གངས། 71།)
(མ་གྱི། ཤེས་བྱེད་གི་ལུང་བཀོད་པ་ལ།

(༡༠ བཅོས། གསུམ་པ། མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འོག་གངས། 72 །)
(མ་གྱི། མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ།)

(༡༡ བཅོས། བཞི་པ། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། འོག་གངས། 72 །)
(མ་གྱི། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ།)

ཡང་དག་མཐའ།

(༡༣ བཅོས། འཕགས་པས་ན་དང་ག་བ་དང་། །འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་
དབང་གིས་སྦྱོ། །དེ་ལ་དེ་མེད་བྱིར་དེ་མེད། ། འོག་གངས། 76།)
(མ་གྱི། འཕགས་པས་ན་དང་ག་བ་དང་། །འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅད་ནས་སྤངས། །དེ་ལ་དེ་མེད་བྱིར་དེ་མེད།།)

(༡༣ བཅོས། གཉིས་པ། རང་ལུགས་ལ། འོག་གངས། 80) (མ་གྱི། རང་ལུགས་ལ།)

(༡༤ བཅོས། གསུམ་པ། རྫོགས་སྤྱི་སྤྱངས་གསུམ་གསུམ་གྱི་ཆད་བཤད་པ་ལ། འོག་གངས། 81)
(མ་གྱི། གཉིས་པ། རྫོགས་སྤྱི་སྤྱངས་གསུམ་གསུམ་གྱི་ཆད་བཤད་པ་ལ།)

(༡༥ བཅོས། གཉིས་པ། རང་གི་ལུགས་ལ། འོག་གངས། 83) (མ་གྱི། རང་གི་ལུགས་ལ།)

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

(༡༩ བཅོས། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དུས། རྫོང་གྲུ རྫོང་གྲེད། གདུལ་གྱ། གཉེན་པོ། བདག་
ཤྱེན་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་དུག གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དུག་ལས། འོག་གངས། 97)
(མ་གྱི། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དུས། རྫོང་གྲུ རྫོང་གྲེད། གདུལ་གྱ། གཉེན་པོ། བདག་
ཤྱེན་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་དུག་ལས།)

(༡༠ བཅོས། གསུམ་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས། འོག་གངས 100)
(མ་གྱི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས།)

ཤེར་བྱིན།

(༡༡ བཅོས། གཉིས་པ། དབྱེ་བ་ལ། སྐྱས་བརྫོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན། འོག་གངས 105)
(མ་གྱི། དབྱེ་བ་ལ། སྐྱས་བརྫོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན།)

བསྐྱས་དོན།

(༡༢ བཅོས། གསུམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ། འོག་གངས། 114)
(མ་གྱི། གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ།)

(༡༣ བཅོས། གཉིས་པ་བརྟེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་ཡང། 115) (མ་གྱི། བརྟེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་ཡང།)

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད།

(༡༡ བཅོས། བཞི་བ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིང་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། 135) (མ་ཕྱ། སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིང་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།)

(༡༢ བཅོས། གཉིས་བ་དངོས་གཞི་རིམ་གྱི་བཞི་ཚུལ་ཡོད་དེ། 138)

(མ་ཕྱ། དངོས་གཞི་རིམ་གྱི་བཞི་ཚུལ་ཡོད་དེ།)

(༡༣ བཅོས། སྤྱིན་པའི་རང་བཞིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགོ་བའི་ཅ་བ། 138)

(མ་ཕྱ། སྤྱིན་པའི་རང་བཞིན་དང་། སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགོ་བའི་ཅ་བ།)

(༡༤ བཅོས། དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་ནམས་དབུགས་དབྱུང་བར་བགྱིད། 139)

(མ་ཕྱ། དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་དབུགས་དབྱུང་བར་བགྱིད།)

གདམས་ངག།

(༡༥ བྱང་ཆེན་ཕྱིན་བྱུག་ལ་སྒྲིང་པའི་ཆོ། གཟུགས་སུ་མི་སྒྲོམ། ཆོར་བ་མི་སྒྲོམ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་མེད་རྫོགས་བྱང་
དུ་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་གཞིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་པར་ཕྱིན་བྱུག་གིས་ནམས་པར་འཕེལ་ཏེ་སུས་ཀྱང་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་ལས། དུས་རིང་པོ་བསྐྱལ་བ་མང་པོ་ཞིག་དུ་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་བྱང་ཚུབ་
མ་བྱུང་པའི་ཆོན་དབང་རྒྱལ་དངང་ཞིང་སྤྲུག་པའི་རང་བཞིན་ནམས་ངང་ཚུལ་ཅན་ནམས་སྤྱབ་པ་རིང་དུ་བྱས་པ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་
ལ་བཞེན་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྲེལ་བར་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བས། གཟུགས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་བར་གྱི་
ཆོས་གང་པའི་མདོ་ཆོག་ ཁ་སྒྲོང་བྱས། 146)

(༡༦ བཅོས། རྒྱ་ཆོག་བཅུ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དུ་ཞེན་པ། སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐྱར་འདེབས་སུ་ཞེན་པ།
གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ། རོ་ཐོ་དང་བྱང་པར་ལ་ཞེན་པ། མིང་རིམ་ལྟར་བཞིན་དུ་དོན་དུ་ཞེན་པ། དོན་རིམ་ལྟར་བཞིན་དུ་
མིང་དུ་ཞེན་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། 149)

(མ་ཕྱི། རྣམ་ཏྲུག་བརྩུ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དུ་ཞེན་པ། སྒྲོ་འདོགས་དང་སྒྲུར་འདེབས་སུ་ཞེན་པ། གཅིག་དང་
ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ། མིང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་ཞེན་པ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་ཞེན་པ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མིང་དུ་ཞེན་
པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།)

(༡༥' གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མདོ་འདིས་ནི། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྒྲིད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་སྒྲོམ་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་མི་སྒྲོབ་པ་དག་བཙུག་མཆོག་བྱང་གཉིས་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་
ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ནུས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྒྱགས་ལ་ཆའ་བྱག་དང་དཔེ་དོན་སྒྲོར་བ་ཐེག་དམན་གྱི་ཏྲུགས་པའི་
ཆོས་བྱག་སྒྲོར་ལམ་བཞི་དང། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ནུས་པར་བསྟན་པ་མདོ་རྒྱགས་བསྟན་
གྱི་དོན་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། 150 ཞེས་པའི་ཆོག་ཁ་སྐོང་བྱས།)

བདེན་བཞི།

(༡༩ བཙུག་གཉིས་པ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའི་དོན་བཤད་པ། ཁ་ཅིག་ 172)

(མ་ཕྱི། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གཉིས་པ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའི་དོན་བཤད་པ།)

(༡༩ བཙུག་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རེས་འགྲེལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། 175)

(མ་ཕྱི། དེ་ནི་རེས་འགྲེལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།)

(༣༠ ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་ཞིང་བདག་མེད་པར། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་ཞི་བར་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་

འདི་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ་མེད་དེ། 176)

(མ་ཕྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་ཞིང་བདག་མེད་པར། ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་འདི་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ་མེད་དེ།)

(༣༡ བཙུག་དེ་བཞིན་ཉིད་དང། ལམ་དང། 188) (མ་ཕྱི། དེ་བཞིན་ཉིད་དང།)

སྐབས་གསུམ།

(༣༩ བཅོས། དཀོན་མཆོག་གི་སྤྱི་དོན་བཤད་པ་དང་བརྒྱུ། 202) (མ་ཕྱི། དཀོན་མཆོག་གི་སྤྱི་དོན་བཤད་པ་དང་བརྒྱུ།)

(༣༩ བཅོས། གཉིས་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ། 203) (མ་ཕྱི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ།)

རིགས།

(༣༩ བཅོས། བཞི་བ་སྤྱི་དོན་ནི། 274) (མ་ཕྱི། བཞི་བ་ནི།)

རྟོགས་དཀའ་བ།

(༣༥ བཅོས། གཉིས་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ། 305) (མ་ཕྱི། རང་ལུགས་བཞག་པ།)

(༣༦ བཅོས། བདེན་གཉིས་ལས། དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། 309)

(མ་ཕྱི། རྒྱུ་འགྲེལ། དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས།)

(༣༧ བཅོས། གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དགག་པ་མེད་དོ། 309)

(མ་ཕྱི། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དགག་པ་མེད་དོ།)

གོ་སྐྱབ།

(༣༩ བཅོས། རང་ལུགས་ལ། 316) (མ་བྱི། གསུམ་པ་རང་ལུགས་ལ།)

སའི་ཆོག་ས།

- (༣༩ བཅོས། གཉིས་པ་འདས་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་ལ། 338) (མ་བྱི། འདས་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་ལ།)
(༤༠ བཅོས། གཉིས་པ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་མོངས། 339) (མ་བྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་མོངས་)
(༤༡ བཅོས། བཞི་བ། ས་བརྩལ་བ་སྐབས་པ་གསུམ་གྱི། 340) (མ་བྱི། ས་བརྩལ་བ་སྐབས་པ་གསུམ་གྱི།)
(༤༢ བཅོས། ལྷ་པ་ས་བརྩལ་ཟག་མེད་གྱི་བྱང་པོ་ལ། 341) (མ་བྱི། ས་བརྩལ་ཟག་མེད་གྱི་བྱང་པོ་ལ།)
(༤༣ བཅོས། རྒྱག་པ། ས་བརྩལ་རྗེས་གྱི་གནས་སྐབས། 341) (མ་བྱི། ས་བརྩལ་རྗེས་གྱི་གནས་སྐབས།)
(༤༤ བཅོས། བདུན་པ། ས་བརྩལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱངས། 341) (མ་བྱི། ས་བརྩལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱངས།)
(༤༥ བཅོས། བརྒྱད་པ། སྤྱིར་བྱང་སེམས་སྤྱེ་བ་ལེན་ཚུལ། 343) (མ་བྱི། སྤྱིར་བྱང་སེམས་སྤྱེ་བ་ལེན་ཚུལ།)
(༤༦ བཅོས། དགྲ་པ་མི་ལམ་གྱི་ཉགས་གྱི་བྱང་པར་ལ། 344) (མ་བྱི། མི་ལམ་གྱི་ཉགས་གྱི་བྱང་པར་ལ།)

ལུ་དག་ལགན་འཛིན།

ལགན་འཛིན་གཞུང་དགེ་བཤེས་བྱམས་བ་ཡེ་ཤེས།

ལུ་དག་པ།

རིང་ཟིང་སྟོང་འཁོར་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

ཀོང་འབྲུ་ལ་མཁན་ཆེན་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

གཞུང་བྱང་ཅེ་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

ཀོང་ཐེག་ཆེན་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

སྟོ་འཁོར་རྟོ་གཞི་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

ཆ་ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

སྟོ་འཁོར་ལྷ་མ་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

དམར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས། ཆ་མིང་བཏགས་བ་ཐུབ་བསྟན་ཚུལ་ཁྲིམས།

གཞུང་མིང་བཏགས་བ་བསམ་གྲུབ་བསམ་གཏན། ཆ་ཡེ་ཤེས་དབང་གྲགས། ཆ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན།

ཆ་ཕུན་ཆོགས་འཕྲིན་ལས། ཆ་དག་དབང་སློ་བཟང་སོགས།

ཡིག་འབེབ་སྒྲིག་སྦྱར་བ།

ལགན་འཛིན་གཞུང་དགེ་བཤེས་བྱམས་བ་ཡེ་ཤེས།

དེབ་གཟུགས་རྩས་འགོད་བ། དམར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས།

སྒྲིག་མཐུན་འདེབས་འཇུགས་བ། གཙང་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན། སྟོ་འཁོར་སྐུལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ།

ཀོང་སྐུལ་རྟོར། ཆ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ། སྟོ་འཁོར་ཐུབ་བསྟན་པན་བདེ།

དམར་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ། ཡེར་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ།

བྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལོའི་སེར་སྒྲུང་དབེ་མཛོད་ལས་བྱེད་ནམས་གྱི་

མཚན་གཞུང་གཤམ་གསལ།

ལགན་འཛིན། སློ་འབོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཆོས་འཛིན་ཐར་བྱིན།

ལགན་འཛིན། རོང་པོ་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྐལ་བཟང་།

དངུལ་གཉེན། རྒྱལ་ཀན་བྱམས་པ་ཆེ་མེད།

ཡེར་ཀན་བྱམས་པ་ཤེས་རབ། གཞུང་ཀན་ངག་དབང་ལེགས་ཆོགས།

ཀོང་ཀན་སྐལ་འོད། སློ་འབོར་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཡེར་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ། སློ་འབོར་ཐུབ་བསྟན་པན་བདེ།

སློ་འབོར་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། གཙང་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།

རོང་ཐུབ་བསྟན་དར་རྒྱས། རྒྱལ་ངག་དབང་སྦྱིན་པ།

གཞུང་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། ཡེར་ངག་དབང་སྐལ་བཟང་།

གཞུང་འཇམ་དབྱངས་སློབ་དཔོན། གཞུང་སློ་བཟང་དབྱིག་གཉེན།

ཐེ་ཆོས་འཕེལ་ཆེ་རིང་།

འབྲུལ་དེབ་སྤྱིག་པ་པོ། དམར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས།